

VALSTYBINĖ ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBA

Biudžetinė įstaiga, Verkių g. 25C-1, LT-08223 Vilnius, tel. (8 5) 213 5166, faks. (8 5) 213 5270, el. p. info@vert.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188706554

Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai

I 2020-

Nr. R2-

Nr.

DĖL ŠVARIOS ENERGIJOS PAKETO PERKĖLIMO Į NACIONALINĘ TEISĘ

Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba) įvertino Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos (toliau – Ministerija) 2020 m. rugpjūčio 26 d. raštu Nr. 3-1337 (reg. Nr. R1-11314; toliau – Raštas) pateiktus išvadoms gauti Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo projektą (toliau – EEĮ projektas), Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 14, 20, 20², 22 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – AIEĮ projektas), Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatymo Nr. XI-2023 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 24, 28, 28¹, 29 ir 30 straipsnių pakeitimo ir septintojo skirsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektą (toliau – EIRĮ projektas) ir Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 1, 2, 4, 5, 6, 7, 13¹, 14, 15, 18 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3098 2, 4, 5 ir 8 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 11¹ straipsniu įstatymo projektą (toliau – EĮ projektas) (toliau visi kartu – Įstatymų projektai).

Taryba pagal kompetenciją teikia pastabas ir pasiūlymus.

Dėl EEĮ projekto:

1. EEĮ projekto 1 str. 37 d. ir 8 str. numatyta parodomojo projekto sąvoka bei sąlygos, kada tokie projektai pripažįstami parodomaisiais ir kokias skatinimo priemones jie gali gauti. Atkreiptinas dėmesys, jog nei 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2019/943 dėl elektros energijos vidaus rinkos (toliau – Reglamentas), nei 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2019/944 dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES (toliau – Direktyva), nėra detalizuoti kriterijai, kuriuos turi atitikti parodomieji projektai, tačiau EEĮ projekto 8 str. jie numatyti, taip pat aprašoma parodomųjų projektų pripažinimo tvarka – taip dubliuojamos šiuo metu Energetikos įstatymo 2 str. 1¹ d., kurioje apibrėžiama bandomosios aplinkos sąvoka ir Energetikos įstatymo 18¹ str., kuriame apibrėžiama pati veikla, jos kriterijai, galimos taikyti priemonės, nuostatos. Savo esme parodomasis projektas ir bandomojoje aplinkoje išbandoma inovacija yra panašūs, persidengiantys, todėl turėtų būti ne kuriama nauja, o tikslinama esama bandomosios aplinkos reguliavimo aplinka. Atsižvelgiant į tai, siūlytina atsisakyti EEĮ projekto 8 str. ir tikslinti Energetikos įstatymo 2 str. 1¹ d. ir 18¹ str. nuostatas, numatant, kad į jas patenka ir parodomieji projektai, arba suvienodinant energetikos inovacijos ir parodomojo projekto sąvokas. Toks schemų sujungimas supaprastintų ir padarytų patrauklesnes veikimo inovatyvioje aplinkoje taisykles, kas paskatintų aktyviau naudotis tokia schema suinteresuotus asmenis ir atitinkamai pasiekti ilgalaikių tikslų energetikos sektoriuje – energetikos inovacijų, parodomųjų projektų atsiradimą ir vėlesnį platesnio masto diegimą modernizuojant energetikos sektorių.

1.1. Šiame kontekste taip pat svarbu paminėti, jog Taryba 2020 m. birželio 23 d. raštu Nr. R2-()-3779 Energetikos ministerijai indikavo, jog Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 18¹ straipsnio 4 dalies 2 punkte numatyta viena iš veiklos bandomojoje energetikos inovacijų aplinkoje priemonių – energetikos veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytų išimčių taikymas. Taryba pažymėjo, jog išimtis dėl kitų institucijų priimtų teisės aktų nuostatų Taryba galėtų taikyti tik esant šiuose teisės aktuose numatytoms išimtims, kurios suteiktų Tarybai teisę pritaikyti tam tikras teisinio reglamentavimo lengvatines sąlygas. Vienas prioritetinių klausimų – asmenų veikimas bandomojoje aplinkoje, suteikiant išimtis arba sumažinant reikalavimus dėl leidimų, licencijų ar atestatų išdavimo. Kita grupė klausimų – dėl techninių reikalavimų, parametrų vertinimo. 2020 m. rugpjūčio 28 d. vykusio nuotolinio susitikimo su Energetikos ministerijos atstovais metu sutarta, jog Tarybos specialistai pateiks šių projektų paketo siūlymus dėl pirmosios grupės – išimčių, supaprastintų reikalavimų leidimų, licencijų ar atestatų išdavimui. Atsižvelgdami į tai, siūlome pakeisti Energetikos įstatymo 20 str. 3 d. numatant, jog „Energetikos veikla be licencijos, leidimo ar atestato, jeigu jie yra nustatyti, draudžiama, **išskyrus atvejus, jei išimtis ar supaprastinti reikalavimai dėl leidimų, licencijų ar atestatų išdavimo numatyti asmenims, veikiantiems bandomojoje energetikos inovacijų aplinkoje šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 5 punkte, 2 dalies 4 punkte, 22 straipsnio 2 dalyje nurodytuose įgyvendinamuosiuose teisės aktuose.** <...>“.

1.2. Taip pat, siekdami teisinio aiškumo, siūlome detalizuoti Energetikos įstatyme įtvirtintą reglamentavimą, numatant kriterijus, kuriuos turi atitikti asmenys, siekiantys veikti bandomojoje aplinkoje. Pažymėtina, kad šiuo metu Energetikos įstatyme tokie kriterijai nenumatyti, taip pat aiškiai neapibrėžta Tarybos kompetencija tokius kriterijus patvirtinti. Be to, teisė veikti bandomojoje aplinkoje gali būti suteikiama ne tik juridiniams, bet ir fiziniams asmenims, todėl būtina įstatyme apibrėžti Tarybos teisę gauti tam tikrus asmens duomenis, užtikrinant energetikos sektoriaus saugumą bei tinkamą galimybę identifikuoti asmenis, kuriems suteikiama teisė veikti bandomojoje aplinkoje, taip pat asmenų, siekiančių veikti bandomojoje aplinkoje, teises.

Atsižvelgdami į tai, siūlome numatyti, kad asmenys, siekiantys veikti bandomojoje aplinkoje, pateikia Tarybai informaciją apie asmens identifikacinius duomenis (jei kreipiasi juridinis asmuo – juridinio asmens pavadinimas, juridinio asmens kodas, buveinės adresas, kontaktiniai duomenys; jei kreipiasi fizinis asmuo – vardas, pavardė, asmens kodas arba gimimo data, kiti kontaktiniai duomenys), vykdomą veiklą ir profesinę patirtį patvirtinančius duomenis (jei kreipiasi juridinis asmuo – glaustas juridinio asmens organizacinės struktūros, finansinės būklės ir vykdomos veiklos aprašymas; jei kreipiasi fizinis asmuo – įgyto išsilavinimo ir profesinės patirties aprašymas), tai pat kitus Tarybos Asmenų prašymų leisti veikti bandomojoje energetikos inovacijų aplinkoje pateikimo ir nagrinėjimo bei veiklos bandomojoje energetikos inovacijų aplinkoje vykdymo tvarkos apraše nustatytus duomenis.

Taip pat siūlome numatyti, kad teisė veikti bandomojoje aplinkoje suteikiama asmenims, kurie atitinka tokius reikalavimus:

- 1) juridinio asmens (asmenų) atžvilgiu nėra iškelta bankroto byla arba kreditoriai nevykdo bankroto procedūrų ne teismo tvarka, restruktūrizavimo byla ar priimtas teismo, kreditorių ar juridinio asmens dalyvių sprendimas dėl juridinio asmens (asmenų) likvidavimo;
- 2) fiziniam asmeniui nėra iškelta bankroto byla;
- 3) fizinis asmuo, siekiantis veikti bandomojoje energetikos inovacijų aplinkoje, ar juridinio asmens, siekiančio veikti energetikos inovacijų aplinkoje, vadovas, savininkas ir (ar) juridinio asmens dalyvis – fizinis asmuo, turintis ne mažiau kaip 10 procentų akcijų, pajų, dalininkų įnašų,

neturi neišnykusio ar nepanaikinto teistumo arba dėl juridinio asmens, veikiančio bandomojoje energetikos aplinkoje, ar dėl šio juridinio asmens dalyvio – juridinio asmens, turinčio ne mažiau kaip 10 procentų akcijų, pajų, dalininkų įnašų, per pastaruosius penkerius metus nebuvo priimtas ir įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis už šias nusikalstamas veikas: dalyvavimą nusikalstamame susivienijime, nusikalstamo susivienijimo organizavimą arba vadovavimą jam, kyšininkavimą, prekybą poveikiu, papirkimą, sukčiavimą, turto pasisavinimą, turto iššvaistymą, kreditinį sukčiavimą, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimą, neteisėtą vertimąsi ūkine, komercine, finansine ar profesine veikla, nusikalstamą bankrotą, mokesčių nesumokėjimą, neteisėtų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimą, deklaracijos, ataskaitos ar kito dokumento nepateikimą, apgaulingą apskaitos tvarkymą ar šias veikas atitinkančias nusikalstamas veikas pagal užsienio valstybių baudžiamuosius įstatymus.

2. EEĮ projekto 5 str. 13–15 d. bei 48² ir 48³ str. reglamentuojamas energijos kaupiklių naudojimo ir valdymo modelis, o 48⁴ – prijungimo prie tinklų tvarka.

2.1. Pirmiausia Taryba norėtų atkreipti dėmesį, jog nacionalinėje teisėje tikslinga aiškiai įtvirtinti, ar subjektui, kuris valdys energijos kaupimo įrenginį, taikytini nuosavybės atskyrimo modelio reikalavimai. Šis aspektas nėra imperatyviai numatytas nei Direktyvoje, nei Reglamente. Primintina, jog Taryba 2020 m. rugpjūčio 13 d. raštu Nr. R2-(RPS)-4523 pasisakė, jog „Taryba daro preliminarą išvadą, jog UAB EPSO-G, kaip subjektas, valdantis elektros perdavimo sistemos operatorių AB LITGRID, tačiau pats nevykdantis perdavimo veiklos, turi teisę steigti naują dukterinę įmonę, kuri vykdytų energijos kaupimo veiklą ir teiktų energijos kaupimo paslaugas. Taigi, Taryba negali pateikti galutinės nuomonės, kol nėra gauta Europos Komisijos pozicija šiuo klausimu. Atsižvelgdama į tai, Taryba po diskusijų su Europos Komisija siūlo patikslinti EEĮ projektą, konkrečiai reglamentuojant nuosavybės atskyrimo reikalavimų taikymą / netaikymą subjektui, valdančiam energijos kaupimo įrenginius.

2.2. EEĮ projekto 5 str. 14 d. numatyta, jog Taryba tinklų operatorių prašymu turėtų rengti ir tvirtinti energijos kaupimo įrenginių konkurso sąlygas. Tačiau pastebėtina, jog Direktyvos 36 str. 2 d. bei 54 str. 2 d. aiškiai įvardyta, jog „Reguliavimo institucija gali parengti gaires arba pirkimo nuostatas, kurios padėtų <...> operatoriams užtikrinti sąžiningą konkursą“. Tai reiškia, kad nėra numatyta sąlyga, jog tokias konkurso sąlygas Taryba turėtų tvirtinti tik esant tinklų operatorių prašymui. Atsižvelgdama į tai, Taryba siūlo patikslinti formuluotę ir ją išdėstyti taip: „~~tinklų operatorių prašymu~~ parengia ir tvirtina **šio įstatymo** 48² straipsnio 3 dalyje ir (ar) 48³ straipsnio 3 dalyje numatytų konkursų privalomas gaires“. Atitinkamai tikslintinos ir EEĮ projekto 48² ir 48³ straipsnio 3 dalies nuostatos: „Taryba ~~perdavimo sistemos/skirstomųjų tinklų operatorių prašymu~~ parengia ir patvirtina privalomas gaires, kurios padėtų perdavimo sistemos / skirstomųjų tinklų operatoriui užtikrinti sąžiningą konkursą.“

2.3. EEĮ projekto 35 str. pildomame Elektros energetikos įstatymo 48⁴ straipsnyje įtvirtinta, kad „Tinklų operatorius neturi teisės atsisakyti prijungti naujo tinklų naudotojo energijos kaupimo įrenginio prie elektros tinklų dėl ateityje galimo elektros tinklų pajėgumo apribojimo“. Aiškinamajame rašte Ministerija pažymi, kad šia nuostata perkeliamas Direktyvos 42 straipsnis. Pažymėtina, kad Direktyvos 42 str. 2 d. numatyta, jog perdavimo sistemos operatorius turi galimybę apriboti garantuojamus prijungimo pajėgumus arba pasiūlyti prijungimo galimybių, kurioms taikomi eksploatavimo apribojimai, siekiant užtikrinti ekonominį efektyvumą naujų gamybos įrenginių arba energijos kaupimo įrenginių atžvilgiu su sąlyga, kad tokius apribojimus patvirtino reguliavimo institucija.“ Taigi, pirma, ši nuostata numato, jog operatoriaus pareiga prijungti kaupimo įrenginius nėra absoliuti, antra, tokios išimtys galimos tik suderinus su reguliavimo

institucija, atitinkamai šios nuostatos nėra perkeltos į EEĮ projektą. Be to, Direktyvos 42 str. nuostatos reglamentuoja ir naujų gamybos įrenginių prijungimą prie perdavimo tinklų – tačiau pastaroji nuostata neperkelta. Atitinkamai siūlytina patikslinti Elektros energetikos įstatymo 48⁴ str.

2.4. EEĮ projekto 5 str. 13 d. tikslintina nuoroda vietoje „šio įstatymo 48¹ straipsnyje“ į „šio įstatymo 48² straipsnyje“;

3. EEĮ projekto 37 straipsniu įtvirtinama tiekėjų palyginamosios priemonės kūrimo bei taikymo tvarka.

3.1. Neaiški aukščiau nurodytu straipsniu pildomo Elektros energetikos įstatymo 52¹ straipsnio 5 dalies formuluotė, kuria numatoma, jog „Taryba užtikrina, kad bent viena palyginimo priemonė apimtų visą elektros energijos rinką, *įskaitant visus elektros energijos rinkos segmentus*, kuriuose prekiaujama elektros energija ir (ar) paslaugomis, teikiamomis elektros energetikos sektoriuje. Jeigu elektros energijos rinką apžvelgiama daugeliu palyginimo priemonių, į tas palyginimo priemones turi būti įtraukiama kuo daugiau elektros energijos tiekimo pasiūlymų, apimančių ženklią elektros energijos rinkos dalį, ir, jei tos priemonės neapima visos elektros energijos rinkos, tai turi būti aiškiai nurodoma prieš pateikiant ir skelbiant atitinkamus duomenis ir informaciją.“ Pirma, Aiškinamajame rašte Ministerija pažymi, kad „Lietuvos rinką nėra didelė, be to, rinkos liberalizavimo procesas tik prasidėjęs ir nėra nusistovėjusi nepriklausomų tiekėjų konkurencija tiekimo rinkoje, siekiant užtikrinti sąžiningos konkurencijos sąlygas EEĮ projektu siūloma nustatyti, kad palyginimo priemonė turi būti prieinama visiems vartotojams.“ Visgi atkreiptinas dėmesys, jog tokiu atveju palyginimo priemonės apims visus vartotojus, tiek buitinius, tiek nebuitinius, nors nebuitiniai vartotojai jau nuo 2013 m. privalomai naudojami nepriklausomų tiekėjų paslaugomis ir šiame segmente konkurencija vyksta sėkmingai, be kilusio poreikio reguliavimo institucijai įsitraukti į kainų siūlymų formų vienodinimą.. Be to, pastebėtina, jog Taryba buvo sukūrusi kainų palyginimo sistemą, kuri nebuvo plačiai naudojama tarp nebuitinių vartotojų ir tiekėjų, nes pateikus standartizuotą pasiūlymą kainų palyginimo sistemoje, tiekėjai vėliau, susisiekę su vartotoju, siūlydavo jam specifinius planus, adaptuotus vartotojui, nenorėdami viešinti savo komercinių siūlymų ir strategijos per kainų palyginimo sistemą. Antra, pagal elektros energijos rinkos segmento apibrėžtį (EEĮ projekto 2 str. 23 d.) siūloma formuluotė suponuoja, jog palyginimo priemonė turi apimti ne tik tiekimo segmentą, tačiau ir visus kitus – biržoje prekiaujamą elektrą, išankstinius sandorius, balansavimo, pajėgumų rinką, kt. Iš Direktyvos 14 str. nuostatų matyti, jog palyginimo priemonė (-s) turi apimti tiekimo rinką, tačiau ne kitas paslaugas, juolab kad didžiosios dalies paslaugų (pajėgumų, balansavimo, biržos, kt.) kainos formuosis atitinkamose rinkose, o ne nustatomos vadovaujantis tiekėjų kainodara. Atsižvelgiant į tai, siūlytina tikslinti EEĮ projekto 37 straipsniu pildomo Elektros energetikos įstatymo 52¹ straipsnio 5 dalies formuluotę ir ją išdėstyti taip:

„Taryba užtikrina, kad bent viena palyginimo priemonė apimtų visą elektros energijos mažmeninę tiekimo rinką, ~~įskaitant visus elektros energijos rinkos segmentus, kuriuose prekiaujama elektros energija ir (ar) paslaugomis, teikiamomis elektros energetikos sektoriuje~~, kurioje elektros energija yra parduodama galutiniams vartotojams. Jeigu elektros energijos mažmeninio tiekimo rinką apžvelgiama daugeliu palyginimo priemonių, į tas palyginimo priemones turi būti įtraukiama kuo daugiau elektros energijos mažmeninio tiekimo pasiūlymų, apimančių ženklią mažmeninės elektros energijos rinkos dalį, ir, jei tos priemonės neapima visos mažmeninės elektros energijos rinkos, tai turi būti aiškiai nurodoma prieš pateikiant ir skelbiant atitinkamus duomenis ir informaciją.“ Taip pat siūlome pakartotinai įvertinti, ar tikslinga į kainų palyginimo sistemą įtraukti ir nebuitiniams

vartotojams taikomus kainų pasiūlymus, įvertinus aukščiau pateiktus argumentus. 3.2. EEĮ projekto 37 straipsniu pildomo Elektros energetikos 52¹ str. 3 d. nurodyta, jog „Taryba organizuoja konkursą (konkursus) dėl palyginimo priemonės, atitinkančios šiame straipsnyje nustatytus reikalavimus, sukūrimo, diegimo ir veikimo užtikrinimo. Tarybos nustatyta tvarka ir sąlygomis konkurse (konkursuose) turi teisę dalyvauti asmenys, atitinkantys Tarybos keliamus kvalifikacinius reikalavimus“. Savo esme tai reiškia, jog Taryba privalo parengti techninę specifikaciją, atlikti viešąjį pirkimą ir apmokėti už suteiktą paslaugą, be to, ir apmokėti už sistemos palaikymą. Atsižvelgdami į tai, visgi siūlytume, jog Taryba būtų atsakinga už bendros kainų palyginimo sistemos konkurso (jei neišrenkamas iškart laimėtojas – ir kelių konkursų) organizavimą ir vykdyti šios sistemos priežiūrą, kad informacija būtų pateikiama objektyviai, tiksliai ir leistų vartotojui pasirinkti tinkamiausią planą. Tačiau pats sistemos veikimo užtikrinimas, jos valdymas turėtų būti paliktas konkursą laimėjusiam subjektui. Atsižvelgdama į tai, Taryba siūlo numatyti, kad šios sistemos kūrimo bei palaikymo sąnaudos būtų dengiamos iš skirstymo paslaugos tarifo dedamosios, kuri ir būtų skirta tokios sistemos sukūrimui ir vėliau palaikymui, o konkursą laimėjęs subjektas turėtų prievolę Tarybai pateikti pagrindimą apie sąnaudų pagrįstumą, vesdamas atskirą apskaitą ir teikdamas Tarybos nustatytos formos ataskaitas.

Taip pat tikslinga apsvarstyti, jei kelis kartus konkursai neįvyktų ir nepavyktų rasti subjekto, kuris įgyvendintų reikalavimą, jog būtų bent viena palyginimo priemonė šalies mastu, kad tuomet tokią funkciją vykdyti perimtų paskirtoji įmonė. Pavyzdžiui, Tarybos žiniomis, šiuo metu Estijoje numatoma įtvirtinti mechanizmą, kad pirmus metus perkėlus Direktyvą, suteikiama teisė rinkos dalyviams kreiptis į reguliavimo instituciją dėl patikimumo ženklo suteikimo ir galimybės teikti paslaugą šalies mastu. Jei po vienerių metų neatsiranda subjekto, teikiančio kainų palyginimo sistemos šalies mastu, tuomet šią funkciją vykdo perdavimo sistemos operatorius. Todėl siūlytina apsvarstyti ir šią alternatyvą (tiek dėl pirmųjų metų pereinamojo laikotarpio, tiek dėl paskirtosios įmonės, kuria galėtų būti, pavyzdžiui, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų administratorius), o Taryba vykdytų tokio subjekto priežiūrą, kad būtų tinkamai vykdomos jam priskirtos funkcijos dėl kainų palyginimo sistemos efektyvaus veikimo.

4. EEĮ projekto 5 straipsnio 29 d. numatyta, jog Taryba „nustato ir viešai skelbia vieną bendrą Lietuvos prekybos zonoje taikomą prarastos apkrovos vertės įvertį, vadovaudamasi Reglamentu (ES) 2019/943, ir šį įvertį atnaujiną ne rečiau kaip kas 5 metus arba dažniau, jei nustatomas reikšmingas prarastos apkrovos vertės pokytis“. Reglamento 11 str. numatyta, jog „reguliavimo institucijos arba, kai valstybė narė tuo tikslu yra paskyrusi kitą kompetentingą instituciją – tokios paskirtos kompetentingos institucijos nustato vieną bendrą savo teritorijoje taikomą prarastos apkrovos vertės įvertį. Tas įvertis turi būti viešai paskelbiamas.“ Tad pirminis subjektas, nustatantis prarastosios apkrovos vertę, numatyta reguliavimo institucija. Su šiuo aspektu sutinkame, tačiau įvertinus tai, jog šios vertės nustatymui bus reikalingi prie operatorių tinklų prijungtų vartotojų duomenys, kuriuos paprasčiau surinkti būtų perdavimo sistemos operatoriui, siūlytina numatyti, jog Taryba tvirtina perdavimo sistemos operatoriaus apskaičiuotą prarastos apkrovos vertę:

a) keičiant EEĮ projekto 5 str. 29 d.: „~~nustato~~ **tvirtina ir viešai skelbia perdavimo sistemos operatoriaus apskaičiuotą ir viešai skelbia** vieną bendrą Lietuvos prekybos zonoje taikomą prarastos apkrovos ~~vertės įvertį~~ **vertę**, vadovaudamasi Reglamentu (ES) 2019/943.“, ~~ir šį įvertį atnaujiną ne rečiau kaip kas 5 metus arba dažniau, jei nustatomas reikšmingas prarastos apkrovos vertės pokytis“;~~

b) papildant Elektros energetikos įstatymo 31 str. 1 d. nauju punktu: „**apskaičiuoja vieną bendrą Lietuvos prekybos zonoje taikomą prarastos apkrovos vertę, vadovaudamasis Reglamentu (ES) 2019/943 ir teikia Tarybai ją tvirtinti, ir šią vertę atnaušina ne rečiau kaip kas 5 metus arba dažniau, jei nustatomas reikšmingas prarastos apkrovos vertės pokytis**“.

Dėl EĮ projekto:

1. Rašte Ministerija pažymėjo, jog teikdama pastabas ir pasiūlymus, Taryba pateiktų Įstatymų projektų nuostatomis įgyvendinti ir numatytoms naujoms Tarybos funkcijoms vykdyti galimo papildomų lėšų poreikio įvertinimą, taip pat nurodytų galimus finansavimo šaltinius. Atsižvelgdami į tai, teikiame savo pastebėjimus ir pasiūlymus.

1.1. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Direktyvos 57 straipsnyje įtvirtintas reguliavimo institucijų nepriklausomumo principas. Direktyvos 57 straipsnio 4 dalies b punkte nustatyta, kad reguliavimo institucija turėtų visus būtinus žmogiškuosius ir finansinius išteklius, kurių jai reikia efektyviai ir veiksmingai vykdyti savo pareigas ir naudotis įgaliojimais, o šios dalies c punkte nustatyta, kad reguliavimo institucija turėtų atskirus metinius biudžeto asignavimus ir ji galėtų savarankiškai įgyvendinti paskirtą biudžetą.

1.2. Atsižvelgdami į Tarybai Įstatymų projektais pavedamų atlikti funkcijų svarbą ir sudėtingumą, siūlome Tarybą priskirti Lietuvos Respublikos Seimo, Seimo kanceliarijos ir Seimui atskaitingų institucijų, Respublikos Prezidento kanceliarijos ir Respublikos Prezidentui atskaitingų institucijų, Nacionalinės teismų administracijos, teismų, prokuratūros, savivaldybių institucijų ir įstaigų sąrašo pagal grupes, patvirtinto Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. gruodžio 20 d. nutarimu Nr. XIII-1896 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo, Seimo kanceliarijos ir Seimui atskaitingų institucijų, Respublikos Prezidento kanceliarijos ir Respublikos Prezidentui atskaitingų institucijų, nacionalinės teismų administracijos, teismų, prokuratūros, savivaldybių institucijų ir įstaigų sąrašo pagal grupes patvirtinimo“, I grupei ir tokiu būdu užtikrinti, kad Tarybos darbuotojų darbo užmokestis būtų pakankamas tam, kad skatintų kvalifikuotus specialistus siekti eiti valstybės tarnautojų pareigas Taryboje, taip pat atitinkamai leistų išlaikyti juos darbo vietose, atsižvelgiant į tiek kai kuriose kitose institucijose valstybiniame sektoriuje, tiek privačiame sektoriuje siūlomas palankesnes darbo sąlygas.

Atkreiptinas dėmesys, kad įvertinus Tarybai priskirtiną veiklos pobūdį, Tarybos funkcijas, jų mastą ir sudėtingumą, darytina išvada, jog Tarybos priskyrimas Sąrašo II grupei netinkamas ir nesudaro galimybių užtikrinti pakankamą Tarybos valstybės tarnautojų atlyginimą už atitinkamo sudėtingumo darbą, nes Tarybos valstybės tarnautojai dirba su sudėtingais, finansinio pobūdžio kainų bei investicijų projektais, kurių vertės varijuoja nuo kelių iki kelių šimtų milijonų eurų, atlieka ir vertina kaštų-naudų analizes, vertina tarptautinius dokumentus, bendradarbiauja su Lietuvos bei užsienio rinkos dalyviais ir institucijomis (tarptautinės darbo grupės), kuriant ES / regionines elektros bei dujų rinkas. Todėl aukšta darbuotojų kvalifikacija yra itin svarbus reikalavimas, kad Taryba galėtų laiku, tinkamai įvykdyti esamas ir naujas priskirtas funkcijas. Pastebėtina, jog Europos Komisijos 2019 m. paskelbtoje studijoje „*Assessing the independence and effectiveness of National Regulatory Authorities in the field of energy*“¹ (toliau – Studija) pastebėta, jog Lietuvoje (taip pat Graikijoje, Bulgarijoje, Čekijoje, Vengrijoje, Ispanijoje) reguliavimo institucija skiriamomis algomis darbuotojams negali konkuruoti su privačiame sektoriuje

¹ Cituojama dokumento 85 psl. ir 131 psl. pateikta informacija, nuoroda į šaltinį: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/e5f886d6-917d-11e9-9369-01aa75ed71a1/language-en>

siūlomomis algomis ir tai laikytina trukdžiu pritraukiant atitinkamos kompetencijos žmogiškuosius išteklius.

1.3. Kitas svarbus aspektas susijęs su darbuotojų atrankos procesais, kurie valstybinėms institucijoms yra ilgi, sudėtingi ir mažinantys patrauklumą dalyvauti konkursuose, ypač jei atlyginimas nėra konkurencingas ir nemotyvuoja skirti laiko bei laukti keletą mėnesių, kol konkursas įvyks. O tai atitinkamai sąlygoja ir nacionalinės reguliavimo institucijos vieno iš nepriklausomumo elementų – jog reguliavimo institucija turėtų visus būtinus žmogiškuosius išteklius, kurių jai reikia efektyviai ir veiksmingai vykdyti savo pareigas ir naudotis įgaliojimais (Direktyvos 57 str. 5 d. b p.) – nepakankamą įgyvendinimą.

Pastebėtina, kad Tarybos skelbtų konkursų per 2019–2020 metus įvyko tik apie pusę (valstybės tarnautojų – 54,55 proc., darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį – 48,3 proc.), todėl itin svarbus kiekvienas konkursas ir jo trukmė nuo poreikio rasti naują darbuotoją išreiškimo iki jo priėmimo. Valstybės tarnautojų (kurie Taryboje sudaro daugumą) paieškai iš esmės mažai įtakos gali turėti pati valstybės tarnautoją priimanti įstaiga, kadangi nuo prašymo skelbti konkursą pateikimo visas organizavimas perduotas Valstybės tarnybos departamentui. Valstybės tarnautojų paieška trunka vidutiniškai 127 kalendorines dienas, kai tuo tarpu darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, – 48,3 kalendorinės dienos. Už pastarųjų organizavimą iš esmės pilnai atsakinga pati įstaiga. Be to, svarbus aspektas, kad iš Tarybos 33 konkursų 2019–2020 metais 2 konkursai neįvyko dėl nustatyto reikalavimo, jog į vadovaujančias valstybės tarnautojų pareigas privalomai turi būti bent 2 reikalavimus atitinkantys pretendentai. Be to, priimanti įstaiga, praradusi teisę organizuoti konkursus, neturi teisių matyti pretendentų, kurie domisi darbu Taryboje, ir neturint galimybės matyti priežasčių (specialiųjų reikalavimų), kodėl pretendentai atmetami, užkertamas kelias pretendentui pasiūlyti kitas pareigas, kurios jam būtų tinkamesnės pagal kompetenciją, tarnybinio kaitumo būdu ar pakviesti dalyvauti konkurse į kitą poziciją, kurioje jis atitiktų specialiuosius reikalavimus ir kurioje galėtų realizuoti save.

Taryba taip pat susilaukia nurodymų dėl pareigybių aprašymų, kai šios tikrinamos pateikus prašymą dėl konkurso organizavimo, tokiu būdu susiaurinant galimą pretendentų ratą bei teikiant nuomonę, kokių darbuotojų Tarybai reikia, nors pati institucija turi geriausią supratimą, kokios kvalifikacijos ir sričių darbuotojų jai reikia.

Šiame kontekste taip pat pažymėtina, kad Europos Komisija Studijoje pažymėjo, jog Taryba viena iš trijų ES šalių reguliavimo institucijų (kartu su Čekija, Kroatija), kuriose ilga darbuotojų atrankos procedūra neskatina potencialius darbuotojus dalyvauti konkurse, o centralizuotos atrankos dar labiau riboja reguliavimo institucijos galimybę atrinkti personalą (Studijos 86 psl.). Atsižvelgdami į tai, siūlytume numatyti, jog Taryba turėtų galimybę pati vykdyti darbuotojų atrankas pagal iš anksto nustatytas skaidrias, viešas atrankos taisykles.

1.4. Taip pat informuojame, jog šiuo metu Taryboje planuojama steigti, 6 papildomus etatus Švarios energijos pakete numatytoms funkcijoms vykdyti. Aptarus aukščiau įvardytus žmogiškųjų išteklių problematikos aspektus ir jų sprendimo būdus – ypač galimybę Tarybą priskirti prie I grupės institucijų, galėtume pasiūlyti konkrečias priemones, siūlomus teisės aktų pakeitimus ir pateikti konkretų finansavimo poreikį, nes pastarasis aspektas tiesiogiai koreliuoja su 1.2 punkte išdėstytos pastabos įgyvendinimu.

2. Taip pat atkreiptinas dėmesys į tai, kad Direktyvos 57 straipsnyje įtvirtintas reguliavimo institucijų paskyrimas.

2.1. Perkeliant Direktyvos nuostatas į nacionalinę teisę, siūlytina Energetikos įstatymo 8 straipsnį papildyti nuostatomis, kuriomis būtų užtikrintas tinkamas Direktyvos 57 straipsnio 5 dalies

e punkte ir f punkte (kiek pastarasis susijęs su konfidencialumo pareigos užtikrinimu) įtvirtinto reguliavimo institucijų nepriklausomumo principo įgyvendinimas, t. y. „e) *reguliavimo institucijos valdybos nariai arba, jei valdybos nėra, reguliavimo institucijos aukščiausioji vadovybė būtų skiriama remiantis objektyviais, skaidriais ir paskelbtais kriterijais atliekant nepriklausomą ir nešališką procedūrą, kuria užtikrinama, kad kandidatai turėtų reikiamus įgūdžius ir patirtį bet kokioms atitinkamoms pareigoms reguliavimo institucijoje užimti; f) būtų nustatytos nuostatos dėl interesų konfliktų, o konfidencialumo pareigos tęstųsi pasibaigus reguliavimo institucijos valdybos narių arba, jei valdybos nėra, reguliavimo institucijos aukščiausiosios vadovybės kadencijai reguliavimo institucijoje*“.

Papildomai pastebėtina, jog Europos Komisijos Studijoje pažymėta, kad „reguliavimo institucijų narių atrinkimui, skyrimui ir atleidimui reikalingos aiškos taisyklės, užtikrinančios reguliavimo institucijos veiklos nepriklausomumą. Šios taisyklės turėtų būti įtvirtintos nacionaliniuose teisės aktuose (įskaitant reikalaujamą kvalifikaciją ir kriterijus, kad būtų išvengta interesų konfliktų). Vertintose valstybėse narėse reguliavimo institucijų vadovus ir (arba) narius dažniausiai renka ir skiria vyriausybė ar parlamentas, todėl jie dažnai suvokiami kaip nevisiškai nepriklausomi nuo politinių sprendimų priėmėjų, ypač jei jų kandidatūra yra atnaujinama. Remiantis literatūra ir šio tyrimo išvadomis, rekomenduojama, kad kandidatų į reguliavimo institucijos vadovo ar nario vietą vertinimą ir atranką atliktų nepriklausoma komisija arba išorės specializuota įstaiga, remdamasi objektyviais, skaidriais ir viešai skelbiamais kriterijais bei laikydamosi nepriklausomos ir nešališkos procedūros.“ (Studijos 169 psl.) Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, turėtų būti numatytas nešališkas konkursas atrinkti Tarybos pirmininką bei Tarybos narius, kaip reglamentuoja Direktyvos 57 str. 5 d. e punktas. Taip pat tinkamai perkeltas Direktyvos 57 str. 5 d. f punktas dėl konfidencialumo pareigos užtikrinimo.

2.2. Be to, šiame kontekste pastebėtina, jog 2019 m. sujungus Valstybinę kainų ir energetikos kontrolės komisiją bei Valstybinę energetikos inspekciją prie Energetikos ministerijos, Taryba turi tiek technines, tiek ekonomines kompetencijas. Atitinkamai turėtų būti peržiūrimos Tarybos ir Ministerijos funkcijos, nes pastarajai likę pareiga tvirtinti techninio pobūdžio dokumentus, kai Valstybinė energetikos inspekcija buvo pavaldi Ministerijai, taip dubliuojamos Tarybos ir Ministerijos funkcijos, nustatytos Reglamentu (ES) 2017/1485, kuriuo nustatomos elektros energijos perdavimo sistemos eksploatavimo gairės (toliau – SOGL), Reglamentu (ES) 2017/2196 dėl tinklo kodekso, kuriame nustatomi elektros sistemos avarijų šalinimo ir veikimo atkūrimo reikalavimai (toliau – ERGL) ir prijungimo elektros tinklo kodeksais (Reglamentu (ES) 2016/631 dėl tinklo kodekso, kuriame nustatomi generatorių prijungimo prie elektros energijos tinklo reikalavimai (toliau – RFG NC), Reglamentu (ES) 2016/1388 dėl tinklo kodekso, kuriame nustatomi apkrovos prijungimo reikalavimai (toliau – DCC NC), Reglamentu (ES) 2016/1447 dėl tinklo kodekso, kuriame nustatomi aukštosios įtampos nuolatinės srovės sistemų ir nuolatinės srovės linija jungiamų elektros jėgainių parko modulių prijungimo prie tinklo reikalavimai (toliau – HVDC NC), jų įgyvendinamųjų teisės aktų klausimais. Paminėtina, jog šiuose techniniuose reglamentuose tam tikrais atvejais įtvirtintas pasirinkimas tarp reguliavimo institucijos arba valstybės narės. Vadinasi, reikalinga aiškiai apibrėžti, kuriam subjektui priskiriamos atitinkamos tinklų kodeksuose numatytos funkcijos. Taip pat tikslinga sistemiškai įvertinti šiuo metu galiojančius ir nacionalinėje teisėje taikomus teisės aktus (tiek įstatymų, tiek įstatymų įgyvendinamųjų teisės aktų lygiu), tinkamai išskiriant funkcijas techniniais klausimais, priskirtinas Tarybai, Energetikos ministerijai, Vyriausybei ar kitoms institucijoms. Taryba yra pasirengusi atskirai (t. y. ne svarstant šiuos Įstatymų projektus) aptarti šį klausimą dėl techninių funkcijų, kurios turėtų būti priskirtinos atitinkamoms institucijoms.

Taip pat, įvertinę Direktyvos 57 str. numatytus reguliavimo institucijos nepriklausomumo kriterijus, siūlome perduoti Energetikos valstybinės kontrolės ir vartotojų energetikos įrenginių kontrolės tvarkos aprašo, kuris šiuo metu patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. 1-261, ir Energetikos įrenginių avarijų ir sutrikimų tyrimo ir apskaitos nuostatų, kurie šiuo metu patvirtinti Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. kovo 5 d. įsakymu Nr. 1-80, tvirtinimą Tarybai, atitinkamai pakeičiant Energetikos įstatymo 6 ir 8 straipsnių nuostatas.

3. EĮ projekte siūlome atlikti korekciją dėl Tarybai 8 straipsnio 11 dalies 29 punkte nustatytos funkcijos, numatančios, jog Taryba organizuoja atitikties šio įstatymo 27 straipsnio 6 dalyje nustatytiems efektyvumo reikalavimams patikrinimą. Atsižvelgiant į Europos Sąjungos šalių praktiką ir į Direktyvos 59 straipsnyje įtvirtintas nacionalinių reguliavimo institucijų funkcijas, pažymėtina, kad tokia funkcija nėra būdinga reguliavimo institucijoms ir ją tikslinga perleisti institucijai, sietinai su energijos efektyvumo funkcijų vykdymu. Pažymėtina, kad poįstatyminiuose teisės aktuose minėta funkcija gerokai išplečiama, kas buvo indikuota Tarybos 2020 m. liepos 27 d. raštu Nr. R2-(KA)-4247 ir 2020 m. rugpjūčio 3 d. raštu Nr. R2-(KA)-4344 kartu pasiūlius rekomendacijas dėl šios funkcijos reglamentavimo.

4. Direktyvos preambulės 36 punkte nurodoma, jog „veiksmingos ir visiems vartotojams prieinamos nepriklausomų neteisminio ginčų sprendimo mechanizmų priemonės, pavyzdžiui, ombudsmenas energetikos reikalams, vartotojų reikalų įstaiga arba reguliavimo institucija, užtikrina geresnę vartotojų apsaugą. Valstybės narės turėtų pradėti taikyti sparčias ir veiksmingas ginčų nagrinėjimo procedūras“. Atitinkamai Direktyvos 26 str. pabrėžia vartotojų teisę į neteisminį ginčų sprendimą: „Valstybės narės užtikrina, kad galutiniai vartotojai galėtų naudotis nesudėtingais, sąžiningais, skaidriais, nepriklausomais, efektyviais ir veiksmingais neteisminiais ginčų sprendimo mechanizmais, skirtais spręsti ginčams dėl pagal šią direktyvą nustatytų teisių ir pareigų, taikydamos nepriklausomą mechanizmą, pvz., per ombudsmeną energetikos reikalams, vartotojų instituciją arba reguliavimo instituciją. Kai būtina, valstybės narės užtikrina, kad alternatyvaus ginčų sprendimo subjektai bendradarbiautų siekdami suteikti paprastus, sąžiningus, skaidrius, nepriklausomus, efektyvius ir veiksmingus neteisminius ginčų sprendimų mechanizmus visų ginčų, kurie kyla dėl produktų ar paslaugų, susijusių arba susietų su bet kuriuo produktu ar paslauga, kuriems taikoma ši direktyva, atvejais.“ Iš esmės ši nuostata yra įgyvendinama Energetikos įstatymo 34 straipsnyje, tačiau norėtume atkreipti dėmesį į vieną probleminį aspektą, kuris šiuo metu praktikoje tinkamai neveikia ir dėl to reikalingi atitinkami Energetikos įstatymo 34 straipsnio papildymai.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 42 dalimi, butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūra ir kontrolė pagal Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintas pavyzdines taisykles yra viena iš savivaldybės savarankiškų funkcijų.

Įgyvendinant anksčiau minėtą Vietos savivaldos įstatymo nuostatą, Daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų administravimo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 23 d. nutarimu Nr. 603 „Dėl Daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų administravimo nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Nuostatai), 18 punkte nustatyta, kad administratoriaus veiklos, susijusios su Nuostatuose nurodytų funkcijų ir pareigų atlikimu, priežiūrą

ir kontrolę atlieka savivaldybė. Be to, Nuostatuose, be kita ko, numatyta, kad daugiabučio namo administratorius:

1) Vadovaudamasis teisės aktais, reglamentuojančiais pastatų, jų inžinerinių sistemų naudojimą ir priežiūrą, žemės sklypų priežiūrą, organizuoja namo techninę priežiūrą, bendrosios dalinės nuosavybės teise ar kitais įstatymų nustatytais pagrindais patalpų savininkų naudojamo ir (ar) valdomo žemės sklypo (toliau – žemės sklypas) priežiūrą (Nuostatų 4.3 papunktis).

2) Teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka šaukia patalpų savininkų susirinkimą arba organizuoja balsavimą raštu dėl namo šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojo (eksploatuotojo) pasirinkimo, namo šildymo būdo keitimo, namo šildymo ir karšto vandens sistemos pertvarkymo pagal šiai sistemai nustatytus privalomuosius reikalavimus, apsirūpinimo karštu vandeniu būdo, šilumos paskirstymo metodo, karšto vandens tiekėjo pasirinkimo ir dalyvauja įgyvendinant patalpų savininkų priimtus sprendimus. Atlieka namo šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojo (eksploatuotojo) pasirengimo šildymo sezonui kontrolę (Nuostatų 4.9 papunktis).

3) Apskaičiuoja Nuostatų IV skyriuje nurodytus mokėjimus (tarp jų mokėjimus už elektros energiją bendrosioms reikmėms, šildymo ir karšto vandens tiekimo sistemų priežiūrą), įmokas, tvarko jų surinkimo ir naudojimo apskaitą. Teisės aktų nustatyta tvarka parengia sąskaitas faktūras už savo suteiktas paslaugas, mėnesinius mokėjimų pranešimus už kitas suteiktas paslaugas ir Nuostatų 14.4 ar 14.5 papunkčiuose nurodytais būdais ne vėliau kaip iki kito mėnesio 15 d. teikia patalpų savininkams (naudotojams) ar jų įgaliotiems asmenims (Nuostatų 4.10 papunktis).

Pažymėtina, kad mokėjimų už elektros energiją bendrosioms reikmėms bei namo šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūrą (eksploatavimą) paskirstymo ir apskaičiavimo tvarka taip pat reglamentuota Nuostatuose.

Iš pateiktų teisės aktų nuostatų matyti, kad tam tikra dalis funkcijų energetikos sektoriuje teisės aktais yra paskirta vykdyti daugiabučių namų administratoriams (bendrijoms, savivaldybių paskirtiems administratoriams ar jungtinės veiklos sutartimi paskirtiems asmenims), o šių funkcijų vykdymo kontrolė yra priskirta savivaldybių administracijoms.

Nepaisant to, kas išdėstyta, Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 34 straipsnyje nenumatyta savivaldybių vykdomųjų institucijų pareiga ne teismo tvarka nagrinėti daugiabučių namų gyventojų ir administratorių (bendrijų, savivaldybių paskirtų administratorių ar jungtinės veiklos sutartimi paskirtų asmenų) ginčus, kylančius iš sutartinių santykių dėl energetikos sektoriaus klausimų, patenkančių į administratoriaus kompetenciją. Dėl šios priežasties, Tarybos turimais duomenimis, savivaldybių vykdomosios institucijos nenagrinėja tokio pobūdžio ginčų, o daugiabučių namų gyventojai, norėdami apginti savo pažeistas teises, yra priversti kreiptis į bendrosios kompetencijos teismus.

Apibendrinama tai, kas išdėstyta, Taryba siūlo įvertinti pateiktas pastabas bei papildyti Energetikos įstatymo 34 straipsnį jame įtvirtinant savivaldybių vykdomųjų institucijų kompetenciją nagrinėjant daugiabučių namų gyventojų ir administratorių ginčus dėl energetikos sektoriaus klausimų, patenkančių į administratoriaus kompetenciją.

Kitas pastabas Įstatymų projektams Taryba teikia pridedamoje pastabų ir pasiūlymų lentelėje. Ypač norėtume atkreipti dėmesį į šias pastabas:

1. Dėl rinkų tyrimų atlikimo apimčių ir galimybių juos atlikti iki 2025 m. (lentelės 3 pastaba).

2. Dėl perdavimo sistemos operatoriaus ir skirstymo sistemos operatoriaus 10 metų planų – kad tikslinga juos teikti kas dvejus metus, taip pat skirstymo sistemos operatorius privalėtų teikti Tarybai ne tik žiniai, bet Taryba turėtų numatyti turinio reikalavimus bei derintų pateiktą planą analogiškai, kaip atlieka perdavimo sistemos operatoriaus 10 m. plano atveju (lentelės 44 pastaba).

3. Dėl papildomų paslaugų teikimo (lentelės 17-19, 38 pastabos).

4. Dėl uždaryjū skirstymo sistemų licencijavimo ir reguliavimo (45 pastaba).

Papildomi pastebėjimai.

1. Taip pat pažymėtina, kad nustatomas labai trumpas terminas įgyvendinamiesiems teisės aktams parengti iki 2020 m. gruodžio 31 d. Tuo atveju, jei iki 2020 m. gruodžio 31 d. Įstatymų projektai bus patvirtinti, liks itin trumpas terminas parengti, pateikti viešajai konsultacijai įstatymų įgyvendinamuosius teisės aktus, kas sąlygoja, jog nurodytas terminas bus praktiškai neįgyvendinamas. Atsižvelgiant į tai, siūlytina numatyti, jog įstatymų įgyvendinamuosius teisės aktus subjektai, įskaitant Tarybą, privalėtų parengti bent iki 2021 m. gegužės 31 d., tai būtų objektyvus ir realus terminas visiems subjektams tinkamai įgyvendinti įstatymų reikalavimus.

2. Manytina, jog Direktyvos ir Reglamento atitikties lentelėse neturėtų būti nuostatų, kurios bus perkeltos ar įgyvendintos įstatymų įgyvendinamaisiais teisės aktais, kurių projektai dar nėra parengti. Pažymėtina, kad tokie įgyvendinamieji teisės aktai, įskaitant Tarybos nutarimais patvirtintus teisės aktus, turės būti papildomai derinami bei vertinami su suinteresuotais subjektais, įskaitant Tarybą.

Taip pat norėtume pastebėti, jog Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažymoje ir Aiškinamajame rašte nėra pakankamai aiškiai ir plačiai atskleista įtaka valstybės finansams, ekonomikai, nes visgi atsiranda naujų reikalavimų ne tik valstybės institucijoms, tačiau ir rinkos dalyviams, kurie privalės pasirengti esminiems reguliavimo aplinkos pokyčiams, jų įgyvendinimui turės skirti papildomų lėšų (jei tai bus reguliuojami subjektai, šioms funkcijoms vykdyti bus skiriamos lėšos nustatant reguliuojamų paslaugų kainas). Suprantame, kad visapusiškai detaliai vertinimui atlikti reikalinga išsami analizė (tinkamiausias būdas – kaštų-naudos analizė), tačiau visgi siūlytume šiek tiek praplėsti vertinimą gavus ir rinkos dalyvių indikacijas dėl lėšų poreikio.

Kilus klausimams, maloniai prašome kreiptis žemiau nurodytais kontaktais.

PRIDEDAMA. Pastabų ir pasiūlymų lentelė, 98 lapai.

Tarybos pirmininkė

Inga Žilienė

R. Baliūnaitė, tel. (8 612) 47692, el. p. rimgaile.baliunaite@vert.lt
J. Malakauskaitė, tel. (8 5) 213 5241, el. p. justina.malakauskaite@vert.lt
A.V. Matijaškienė, tel. (8 5) 213 3441, el. p. ana.matijaskiene@vert.lt
E. Braževičius, tel. (8 5) 213 5241, el. p. ernestas.brazevicius@vert.lt
M. Repečka, tel. (8 5) 213 9810, el. p. mantas.repecka@vert.lt
P. Blažys, tel. (8 5) 213 9810, el. p. paulius.blazys@vert.lt
A. Vaicekuskaitė, tel. (8 615) 79 380 , el. p. ausra.vaicekauskaite@vert.lt
A. Vaišnorienė, tel. (8 616) 42502, el. p. aistija.vaisnoriene@vert.lt
K. Engelhardt-Tkačuk, tel. (8 5) 237 7042, el. p. kristina.engelhardt@vert.lt

VALSTYBINĖS ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBOS PASTABOS IR PASIŪLYMAI ĮSTATYMŲ PROJEKTAMS

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	Energetikos įstatymo projektas ir Elektros energetikos įstatymo projektai			

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
1.	EĮ projektas 4 straipsnis. 8 straipsnio pakeitimas Pakeisti 8 straipsnį ir jį išdėstyti taip: „Pakeisti 14 straipsnį ir jį išdėstyti taip: „14 straipsnis. Energetikos politikos formavimas ir įgyvendinimas 1. Valstybės pažangos strategijoje nustatomos energetikos politikos vystymosi kryptys, Nacionaliniame pažangos plane nustatomi energetikos politikos strateginiai tikslai ir (arba) pažangos uždaviniai, o šiuos uždavinius įgyvendinančiose nacionalinėse plėtros programose – priemonės. 2. Energetikos politikos nacionalinėse plėtros programose turi būti numatyta: 1) valstybės energetinės nepriklausomybės ir energetikos saugumo priemonės; 2) energijos ar energijos išteklių poreikių, importo, eksporto prognozės; 3) energijos gamybos pajėgumų poreikis; 4) energetikos sektoriaus struktūros tobulinimo priemonės; 5) energijos išteklių vartojimo struktūra ir jos prognozės; 6) energetikos žalingo poveikio aplinkai mažinimo priemonės; 7) atsinaujinančių ir vietinių energijos išteklių vartojimo plėtra; 8) energijos vartojimo efektyvumo priemonės; 9) reikalingos investicijos į	-	Siekiant sistemiškumo, sinergijos ir siekiant atsisakyti besidubliuojančių strateginių dokumentų nuostatų (Valstybės pažangos strategijos, Nacionalinio pažangos plano) siūlytina kiek įmanoma suderinti jų turinį su integruotais nacionaliniais energetikos ir klimato srities veiksmų planais rengiamais pagal 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo¹.	-

2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:32018R1999>

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	energetikos sektorių; 10) energijos išteklių atsargų įvertinimas ir sudarymas; 11) energijos rinkų plėtros priemonės; 12) energetikos valdymo tobulinimo gairės; 13) energijos kainodaros tobulinimo gairės;			
2.	EEĮ projektas 23. Papildyti 2 straipsnį 16² dalimi: „16². Elektros energijos rinkos segmentai – prekybos elektros energija ir (ar) paslaugomis elektros energetikos sektoriuje rinkos, įskaitant elektros biržą ir nebiržines rinkas, taip pat kitas rinkas, skirtas prekybai elektros energija, pajėgumais, balansavimo ir papildomomis paslaugomis visais laikotarpiais, tarp jų išankstinių sandorių, kitos paros ir einamosios paros rinkas.“ 21. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 51 punktu: „51) atlieka elektros energijos rinkos ir atskirų elektros energijos rinkos segmentų veikimo tyrimą ir priima sprendimą, kokių reikia imtis būtinų ir proporcingų priemonių veiksmingai konkurencijai skatinti ir tinkamam rinkos veikimui užtikrinti, įgyvendina šias priemones ir (ar) teikia pasiūlymus Vyriausybei dėl būtinų priemonių įgyvendinimo;“. 68 straipsnis. Sąnaudų apskaita ir kontrolė 1. Taryba asmeniui, turinčiam didelę įtaką elektros energijos rinkoje, ir gamintojams, kurie teikia izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo ir (ar) totalios elektros	Direktyva 2019/944 2 straipsnis 9) elektros energijos rinkos– elektros energijos rinkos, įskaitant nebiržines rinkas ir elektros energijos biržas, rinkas, skirtas prekybai energija, pajėgumu, balansavimo ir papildomomis paslaugomis visais laiko režimais, įskaitant išankstinių, kitos paros ir einamosios paros sandorių rinkas; 59 straipsnis 3. Valstybės narės užtikrina, kad reguliavimo institucijoms būtų suteikti įgaliojimai, kuriais naudodamasi jos galėtų efektyviai ir operatyviai vykdyti šiame straipsnyje nurodytas pareigas. Šiuo tikslu reguliavimo institucija turi bent šiuos įgaliojimus: <...> b) atlikti elektros energijos rinkų veikimo tyrimą ir nuspręsti, kokių reikia imtis būtinų ir proporcingų priemonių veiksmingai konkurencijai skatinti bei tinkamam rinkos veikimui užtikrinti, bei nustatyti šias priemones. Kai tinkama, reguliavimo institucija, atlikdama su konkurencijos teise susijusį tyrimą, taip pat turi įgaliojimus bendradarbiauti su nacionaline konkurencijos institucija ir finansų rinkų reguliavimo institucijomis arba Komisija;	Dėl rinkos tyrimų. Elektros energetikos įstatymo (toliau – EEĮ) 65 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Taryba atlieka elektros energijos gamybos ir nepriklausomo tiekimo rinkos tyrimus, taip pat 67 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad gali būti reguliuojamos tik didelę įtaką turinčių gamintojų ir nepriklausomų tiekėjų parduodamos elektros energijos ir rezervinės galios kainos. Atsižvelgiant į tai, kad Projekte siūlomais pakeitimais planuojamas naujų paslaugų, tokių kaip balansavimo pajėgumų (angl. <i>balancing capacity</i>), lankstumo paslaugų (angl. <i>flexibility service</i>) ir su dažnio reguliavimu nesusijusių paslaugų (angl. <i>non-frequency ancillary services</i>) reglamentavimas, o pagal tai, kad šios paslaugos tikėtina išliks lokalios ir turi tikimybę pasižymėti mažu pasiūlos laipsniu, siūloma išplėsti Tarybos kompetenciją atliekant rinkos tyrimus ir atitinkamai papildyti EEĮ 9 straipsnio 3 dalį 51 punktu. Tačiau nėra aišku, kodėl gamybos ir tiekimo rinkos tyrimai būtų atliekami pagal atskirą EEĮ straipsnį, kadangi pagal elektros energijos rinkos segmento apibrėžimą, gamyba ir tiekimas vertintinas kaip vienas šios rinkos segmentų, o ar vienas ar keli segmentai sudaro atskirą rinką turėtų būti nustatoma rinkos tyrimo metu.	EEĮ projektas 23. Papildyti 2 straipsnį 16² dalimi: „16². Elektros energijos rinkos segmentai – prekybos elektros energija ir (ar) paslaugomis elektros energetikos sektoriuje rinkos, įskaitant elektros biržą ir nebiržines rinkas, taip pat kitas rinkas, skirtas prekybai elektros energija, pajėgumais, balansavimo ir papildomomis paslaugomis visais laikotarpiais, tarp jų išankstinių sandorių, kitos paros ir einamosios paros rinkas.“ 21. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 51 punktu: „51) atlieka elektros energijos rinkos ir atskirų elektros energijos rinkos segmentų veikimo tyrimą tyrimus ir priima sprendimą sprendimus, kokių reikia imtis būtinų ir proporcingų priemonių veiksmingai konkurencijai skatinti ir tinkamam rinkos veikimui užtikrinti, įgyvendina šias priemones ir (ar) teikia pasiūlymus Vyriausybei dėl būtinų priemonių įgyvendinimo;“. 67 straipsnis. Kainų reguliavimas 1. Gamintojų ir nepriklausomų tiekėjų parduodamos elektros energijos ir rezervinės galios– Asmenų, veikiančių elektros energijos rinkose ir (ar) atskiruose elektros energijos rinkos segmentuose, kainos nereguliuojamos, išskyrus atvejus, kai Taryba, vadovaudamasi Elektros

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	energetikos sistemos avarijos prevencijos ar likvidavimo paslaugas ir kurių kainos yra reguliuojamos, taip pat elektros energijos perdavimo, skirstymo paslaugų teikėjams ir (ar) visuomeniniam tiekėjui: 1) nustato įpareigojimus teikti paslaugas sąnaudomis pagrįstomis kainomis, atsižvelgiant į protingumo kriterijų atitinkančią investicijų grąžą ar pelno maržą; 2) nustato įpareigojimus, susijusius su sąnaudų apskaitos sistemomis, skirtomis konkrečių rūšių paslaugoms teikti; 3) įpareigoja pakeisti taikomas paslaugų kainas arba nustato viršutinę reguliuojamų paslaugų kainų ir (ar) pajamų ribą.		Taip pat siūlomas 9 straipsnio 3 dalies 51 punkto papildymas nesuderintinas su EEĮ 68 straipsnio 1 dalimi, numatančia baigtinį įpareigojimų sąrašą, kurį galima nustatyti didelę įtaką turintiems asmenims, o pagal naujai siūlomą 9 straipsnio 3 dalies 51 punktą, papildomai gali būti priimamas Tarybos kompetentingas sprendimas, kokių reikia imtis būtinų ir proporcingų priemonių veiksmingai konkurencijai skatinti ir tinkamam rinkos veikimui užtikrinti. Taip pat atsižvelgiant į tai, kad Direktyvoje nėra imperatyvaus reikalavimo teikti pasiūlymus Vyriausybei dėl būtinų priemonių įgyvendinimo, siūlytina šios dalies atsisakyti, kadangi Tarybai vykdant rinkų tyrimus jau yra numatyta pareiga vykdyti skaidrias viešąsias konsultacijas.. Taip pat, pažymėtina, kad siekiama, kad nuo 2025 m. visos rinkos taps regioninėmis, todėl Tarybos galimybės atlikti regioninių rinkų segmentų rinkos tyrimus bus itin ribotos. Pvz., balansavimo paslaugomis bus prekiaujama Europinėse platformose MARI (angl. <i>The Manually Activated Reserves Initiative</i>), dabar dienos eigos prekyba vyksta visoje Europoje naudojantis „Euphemia“ algoritmu, todėl <i>ex ante</i> nustatyti, ar konkretus asmuo turi didelę įtaką ir (ar) dominuojančią poziciją tokioje rinkoje praktiškai taps neįmanoma, įvertinus ir tai, kad atsiranda ir kitų šalių jurisdikcijos, tad turėtų būti daromi bendri tyrimai, nors ne visos reguliavimo institucijos tokius įgaliojimus turi. Antra, itin ilgai trukėtų ir, trečia, kaip parodė telekomunikacijų sektoriaus pavyzdys, būtų neveiksmingi ir pareikalaus kitų priemonių – kaip tarptinklinio ryšio (angl. <i>roaming</i>) atveju – paslauga buvo	energijos rinkos tyrimo taisyklėmis, ištyrusi rinką nustato, kad toks gamintojas ar nepriklausomas tiekėjas turi didelę įtaką rinkoje ir dėl veiksmingos konkurencijos trūkumo gali taikyti pernelyg dideles kainas arba naudoti kainų spaudimą, tuo darydamas žalą rinkos dalyviams. Taryba, atlikdama rinkos tyrimą, konsultuojasi su Konkurencijos taryba. Gamintojams ar nepriklausomiems tiekėjams, turintiems didelę įtaką rinkoje, Taryba turi teisę nustatyti šio įstatymo 68 straipsnio 1 dalyje nurodytus įpareigojimus. 68 straipsnis. Sąnaudų apskaita ir kontrolė 1. Taryba asmeniui, turinčiam didelę įtaką elektros energijos rinkoje ar atskiruose rinkos segmentuose, ir gamintojams, kurie teikia izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo ir (ar) totalios elektros energetikos sistemos avarijos prevencijos ar likvidavimo paslaugas ir kurių kainos yra reguliuojamos, taip pat elektros energijos perdavimo, skirstymo paslaugų teikėjams ir (ar) visuomeniniam tiekėjui: 1) nustato įpareigojimus teikti paslaugas sąnaudomis pagrįstomis kainomis, atsižvelgiant į protingumo kriterijų atitinkančią investicijų grąžą ar pelno maržą; 2) nustato įpareigojimus, susijusius su sąnaudų apskaitos sistemomis, skirtomis konkrečių rūšių paslaugoms teikti; 3) įpareigoja pakeisti taikomas paslaugų kainas arba nustato viršutinę reguliuojamų paslaugų kainų ir (ar) pajamų

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
			sureguliuota ES lygiu. Tačiau pažymėtina, kad Taryba atlieka nuolatinę didmeninės rinkos stebėseną, vadovaudamasi REMIT taisyklėmis, todėl bet kokie galimi asmenų pažeidimai būtų nustatomi ir vertinami <i>ex post</i> pagal šį reglamentą.	ribą. 4) asmeniui, turinčiam didelę įtaką elektros energijos rinkoje ar atskiruose rinkos segmentuose Taryba gali nustatyti ir kitas priemones, kurios leistų efektyviau, nei aukščiau nurodytos priemonės, užtikrinti konkurenciją atitinkamoje rinkoje ar segmente. Atitinkamas galimas taikyti priemonės Taryba patvirtina Elektros energijos rinkos tyrimo taisyklėse.
3.	EĮ 26 straipsnis. Konsultacijos ir bendradarbiavimas 1. Taryba, atlikdama jai pavestas energetikos veiklos reguliavimo, priežiūros ir kontrolės funkcijas, konsultuojasi ir glaudžiai bendradarbiauja su Energetikos ministerija, Konkurencijos taryba, kitomis valstybės ir (ar) savivaldybių institucijomis, įmonėmis, įstaigomis ir organizacijomis. Taryba, rengdama informaciją buitinių vartotojų teisių klausimais, bendradarbiauja su Taryba. 2. Taryba glaudžiai bendradarbiauja su Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra (ACER), veikiančia pagal 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 713/2009, įsteigiantį Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūrą, taip pat su kitų valstybių narių reguliavimo institucijomis ir Europos Komisija. 3. Taryba, veikdama pagal šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose suteiktus įgaliojimus, viena ar kartu su kompetentingomis Lietuvos Respublikos, kitų valstybių narių ar Europos Sąjungos institucijomis, įstaigomis ir organizacijomis siekia šių bendrųjų tikslų: 1) skatinti konkurencingos, saugios ir aplinką	Direktyva 58 straipsnis 1. Vykdydama šioje direktyvoje nustatytas reguliavimo užduotis, reguliavimo institucija, atsižvelgdama į 59 straipsnyje nustatytas savo pareigas ir įgaliojimus, glaudžiai konsultuodamasi su kitomis atitinkamomis nacionalinėmis institucijomis, įskaitant konkurencijos institucijas, taip pat institucijas, įskaitant reguliavimo institucijas, atitinkamai kaimyninių valstybių narių ir kaimyninių trečiųjų valstybių institucijas, ir nedarydama poveikio jų kompetencijai, imasi visų pagrįstų priemonių siekdama šių tikslų: a) glaudžiai bendradarbiaujant su kitų valstybių narių reguliavimo institucijomis, Komisija ir ACER, skatinti konkurencingos, lanksčios, saugios ir aplinką tausojančios elektros energijos vidaus rinkos kūrimą Sąjungoje ir veiksmingą rinkos atvėrimą visiems Sąjungos vartotojams ir tiekėjams bei užtikrinti tinkamas veiksmingo ir patikimo elektros energijos tinklų veikimo sąlygas, atsižvelgiant į ilgalaikius tikslus; b) siekiant a punkte nurodytų tikslų, plėtoti konkurencingas ir tinkamai veikiančias regionines tarpvalstybines rinkas Sąjungoje;	Taryba siūlo atlikti EĮ 26 straipsnio pakeitimus atsižvelgdama į tai, kad Direktyvos 58 straipsnyje įtvirtintos naujos ir patikslintos formuluotės susijusios su bendraisiais Tarybos tikslais ir funkcijomis. EĮ nenumatyta, kad turi būti bendradarbiaujama su kaimyninių valstybių narių ir kaimyninių trečiųjų valstybių institucijomis, tačiau Projektu numatoma keisti Tarybos funkcijų dėl bendradarbiavimo su šiomis institucijomis. Atitinkamai siūlome papildyti EĮ 26 straipsnį nuostatomis dėl bendradarbiavimo su kaimyninių valstybių narių ir kaimyninių trečiųjų valstybių institucijomis, taip tinkamai perkeliant Direktyvos 58 straipsnio 1 dalies 1 pastraipą.	Lietuvos Respublikos energetikos įstatymas 26 straipsnis. Konsultacijos ir bendradarbiavimas 1. Taryba, atlikdama jai pavestas energetikos veiklos reguliavimo, priežiūros ir kontrolės funkcijas, konsultuojasi ir glaudžiai bendradarbiauja su Energetikos ministerija, Konkurencijos taryba, kitomis valstybės ir (ar) savivaldybių institucijomis, įmonėmis, įstaigomis ir organizacijomis, įskaitant kaimyninių valstybių narių ir kaimyninių trečiųjų valstybių institucijas. Taryba, rengdama informaciją buitinių vartotojų teisių klausimais, bendradarbiauja su Taryba. <...> 3. Taryba, veikdama pagal šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose suteiktus įgaliojimus, viena ar kartu su kompetentingomis Lietuvos Respublikos, kitų valstybių narių ar Europos Sąjungos institucijomis, įstaigomis ir organizacijomis, įskaitant kaimyninių valstybių narių ir kaimyninių trečiųjų valstybių institucijas, siekia šių bendrųjų tikslų: 1) skatinti konkurencingos, saugios ir aplinką tausojančios, lanksčios elektros energijos ir gamtinių dujų vidaus rinkos

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	tausojančios elektros energijos ir gamtinių dujų vidaus rinkos kūrimą Europos Sąjungoje, veiksmingą rinkos atvėrimą visiems Europos Sąjungos vartotojams ir tiekėjams, taip pat užtikrinti tinkamas veiksmingo ir patikimo elektros energijos tinklų veikimo sąlygas, atsižvelgiant į ilgalaikius tikslus; 2) plėtoti konkurencingas ir tinkamai veikiančias regionines elektros energijos ir gamtinių dujų rinkas Europos Sąjungoje, visų pirma Baltijos jūros regione; 3) panaikinti prekybos elektros energija ir gamtinėmis dujomis tarp valstybių narių apribojimus, įskaitant reikiamų tarpvalstybinio elektros energijos ir dujų perdavimo pajėgumų plėtrą, kad būtų patenkinta paklausa ir didinama nacionalinių rinkų integracija, kuri gali sudaryti palankesnes sąlygas elektros energijos ir gamtinių dujų perdavimui Europos Sąjungoje; 4) kuo rentabiliau plėtoti saugius, patikimus ir efektyvius tinklus (sistemą), kurie būtų naudojami nediskriminuojančiais pagrindais ir orientuojantis į vartotojus, ir skatinti tinklų (sistemos) tinkamumą ir bendruosius energetikos politikos tikslus atitinkantį energijos vartojimo efektyvumą, taip pat atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir paskirstytos gamybos integravimą dideliu ir mažu mastu tiek perdavimo, tiek skirstymo tinkluose ar sistemose; 5) sudaryti palankesnes sąlygas naujų gamybos pajėgumų prieigai prie tinklų (sistemų), pirmiausia pašalinant kliūtis, trukdančias naujų rinkos dalyvių prieigą ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybą; 6) siekiant didinti sistemos efektyvumą ir skatinti rinkos integraciją, užtikrinti, kad tinklų (sistemos) operatoriams ir tinklų (sistemos) naudotojams būtų suteiktos tinkamos paskatos trumpuoju ir ilgalaikiu laikotarpiais;	c) panaikinti prekybos elektros energija tarp valstybių narių apribojimus, įskaitant reikiamų tarpvalstybinio elektros energijos perdavimo pajėgumų plėtrą, kad būtų patenkinta paklausa ir didinama nacionalinių rinkų integracija, kuri gali sudaryti palankesnes sąlygas elektros energijos srautų perdavimui Sąjungoje; d) kuo rentabiliau būdu padėti plėtoti saugias, patikimas, efektyvias ir nediskriminacines sistemas, kurias naudojant būtų orientuojamasi į vartotoją, ir skatinti sistemos tinkamumą ir bendruosius energetikos politikos tikslus atitinkantį energijos vartojimo efektyvumą, taip pat energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių gamybos bei paskirstytos gamybos integravimą dideliu ir mažu mastu tiek perdavimo, tiek skirstymo tinkluose bei sudaryti palankesnes sąlygas jų eksploatavimui, susijusiam su kitais dujų ar šilumos energijos tinklais; e) sudaryti palankesnes sąlygas naujų gamybos pajėgumų ir energijos kaupimo įrenginių prieigai prie tinklo, visų pirma pašalinant kliūtis, kurios galėtų sutrukdyti naujų rinkos dalyvių prieigą ir elektros energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių gamybą; f) siekiant didinti sistemos efektyvumą, visų pirma energijos vartojimo efektyvumą, ir skatinti rinkos integraciją, užtikrinti, kad sistemos operatoriams ir sistemos naudotojams būtų suteiktos tinkamos paskatos trumpalaikiu ir ilgalaikiu laikotarpiu; g) užtikrinti, kad efektyviai veikiant nacionalinėms rinkoms vartotojai gautų naudos, skatinti veiksmingą konkurenciją ir padėti užtikrinti aukšto lygio vartotojų apsaugą, glaudžiai bendradarbiaujant su	EĮ 26 straipsnio 3 dalies 1 punkte netinkamai perkeltas Direktyvos 58 straipsnio a punktas, atsižvelgiant į tai, siūlome jį išdėstyti taip: <...> Direktyva nenustato prioriteto, kad nacionalinė reguliavimo institucija (toliau – NRI) visų pirma turi orientuotis būtent į Baltijos jūros regioną. Atitinkamai netiksliai perkeliama Direktyvos 58 straipsnio 1 dalies b punkto nuostata. Atsižvelgdami į tai, siūlome EĮ 26 straipsnio 3 dalies 2 punktą išdėstyti taip: <...> Siūlome EĮ 26 straipsnio 3 dalies 3 punktą išdėstyti taip (redakcinė pastaba): <...> Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 26 straipsnio 3 dalies 4 punkte netinkamai perkeltas Direktyvos 58 straipsnio d punktas, atsižvelgiant į tai, siūlome jį išdėstyti taip: <...> Atitinkamai reikėtų atsisakyti šią nuostatą dubliuojančio EEĮ 9 str. 4 dalies 6 punkto, kuriame yra perkelta analogiška Direktyvos 2009/72/ES nuostata.	kūrimą Europos Sąjungoje, veiksmingą rinkos atvėrimą visiems Europos Sąjungos vartotojams ir tiekėjams, taip pat užtikrinti tinkamas veiksmingo ir patikimo elektros energijos tinklų veikimo sąlygas, atsižvelgiant į ilgalaikius tikslus; 2) plėtoti konkurencingas ir tinkamai veikiančias regionines tarpvalstybines elektros energijos ir gamtinių dujų rinkas Europos Sąjungoje, visų pirma Baltijos jūros regione; 3) panaikinti prekybos elektros energija ir gamtinėmis dujomis tarp valstybių narių apribojimus, įskaitant reikiamų tarpvalstybinio tarpvalstybinių elektros energijos ir dujų perdavimo pajėgumų plėtrą, kad būtų patenkinta paklausa ir didinama nacionalinių rinkų integracija, kuri gali sudaryti palankesnes sąlygas elektros energijos ir gamtinių dujų perdavimui Europos Sąjungoje; „4) kuo rentabiliau plėtoti saugius, patikimus ir efektyvius tinklus (sistemą), kurie būtų naudojami nediskriminuojančiais pagrindais ir orientuojantis į vartotojus, ir skatinti tinklų (sistemos) tinkamumą ir bendruosius energetikos politikos tikslus atitinkantį energijos vartojimo efektyvumą, taip pat atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir paskirstytos gamybos integravimą dideliu ir mažu mastu tiek perdavimo, tiek skirstymo tinkluose ar sistemose bei sudaryti palankesnes sąlygas jų eksploatavimui, susijusiam su kitais dujų ar šilumos energijos tinklais;“ <...> EEĮ 9 straipsnio 4 dalis 4. <...> Taryba kontroliuoja <...> 6) kad naujų elektros energijos gamintojų prijungimo sąlygos ir tarifai būtų objektyvūs, skaidrūs ir nediskriminaciniai;

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	7) užtikrinti, kad veiksmingai veikiant nacionalinėms rinkoms vartotojai gautų naudos, skatinti veiksmingą konkurenciją ir padėti užtikrinti vartotojų apsaugą; 8) padėti siekti aukštų visuotinių ir viešųjų energijos ir energijos išteklių tiekimo paslaugų standartų, prisidėti prie socialiai pažeidžiamų vartotojų apsaugos ir padėti suderinti keitimosi būtinais duomenimis procedūras vartotojams keičiant tiekėjus.	atitinkamomis vartotojų apsaugos institucijomis; <...>	EĮ 26 straipsnio 3 dalies 5 punkte netinkamai perkeltas Direktyvos 58 straipsnio e punktas, atsižvelgiant į tai, siūlome jį išdėstyti taip: <...> EĮ 26 straipsnio 3 dalies 5 punkte netinkamai perkeltas Direktyvos 58 straipsnio f punktas, atsižvelgiant į tai, siūlome jį išdėstyti taip: <...> EĮ 26 straipsnio 3 dalies 7 punkte netinkamai perkeltas Direktyvos 58 straipsnio g punktas, atsižvelgiant į tai, siūlome jį išdėstyti taip: <...>	atsižvelgiant į visas išlaidas ir naudą, kurią teikia atsinaujinančių energijos išteklių technologijų plėtra, paskirstyti gamybą bei šilumos ir elektros energijos gamybą vieno technologinio proceso metu; 5) sudaryti palankesnes sąlygas naujų gamybos pajėgumų ir energijos kaupimo įrenginių prieigai prie tinklų (sistemų), pirmiausia pašalinant kliūtis, trukdančias naujų rinkos dalyvių prieigą ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybą; 6) siekiant didinti sistemos efektyvumą, ypač energijos vartojimo efektyvumą ir skatinti rinkos integraciją, užtikrinti, kad tinklų (sistemos) operatoriams ir tinklų (sistemos) naudotojams būtų suteiktos tinkamos paskatos trumpuoju ir ilgalaikiu laikotarpiais; „7) užtikrinti, kad veiksmingai veikiant nacionalinėms rinkoms vartotojai gautų naudos, skatinti veiksmingą konkurenciją ir bendradarbiaujant su kitomis vartotojų apsaugą užtikrinančiomis institucijomis padėti užtikrinti aukšto lygio vartotojų apsaugą;“
4.	Elektros energetikos įstatymo projektas 5 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas <...>	59 straipsnis Reguliavimo institucijų pareigos ir įgaliojimai 1. Reguliavimo institucijos pareigos yra šios: <...>	Bendroji pastaba dėl Tarybos funkcijų perkėlimo Projektais Tarybai priskiriama vykdyti 21 nauja funkcija. Pažymėtina, kad nei Direktyva, nei Reglamentas tiesiogiai nenustato Tarybai vykdyti visų šių pareigų, pvz.: EEĮ projektu siūloma papildyti 9 straipsnio 3 dalį 38, 39, 42, 43, 44, 45, 48, 51, 52, 60 punktais. Aiškinamajame rašte taip pat nepaaiškinta, kodėl šias funkcijas Projekttais pavedama vykdyti būtent Tarybai, o ne kitai paskirtai kompetentingai institucijai. Atsižvelgdami į tai, siūlome atitikties	-

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
			lentelėje aiškiai išdėstyti atskirus EĮ ir EEĮ punktus pagal kuriuos būtų akivaizdžiai matyti, kaip perkeliamas kiekvienas punktas susijęs su Direktyvos 59 straipsnyje įtvirtintomis nacionalinės reguliavimo institucijos funkcijomis. Taip pat, atkreipiamas dėmesys, kad dalis nuostatų, perkeltų iš Direktyvos yra įtvirtintos tiek EĮ, tiek EEĮ (konkrečius pavyzdžius žr. pastabose žemiau), todėl turėtų būti rastas sprendimas, kaip šių nuostatų nedubliuoti jas paliekant tik viename iš šių įstatymų ar jas suderinti tarpusavyje pašalinant dubliavimą ar prieštaravimus. Taryba siūlo nuostatas taikomas specifiskai tik elektros sektoriui palikti tik EEĮ jas pašalinant iš EĮ, o nuostatas, kurios yra bendros tiek elektros, tiek dujų sektoriams – tikslinti EĮ, pvz., kad nuostatos būtų perkeltos į EEĮ 9 str. 3 ir 4 d. ir EĮ 8 str. 11 d.	
5.	EEĮ projektas 32. Pakeisti 9 straipsnio 4 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip: „1) kaip laikomasi perdavimo tinklų ir jungiamųjų linijų valdymo, jų pralaidumo nustatymo, paskirstymo ir perkrovų valdymo taisyklių perdavimo sistemos operatoriaus ir paskirtojo rinkos operatoriaus parengtų ir Tarybos patvirtintų nuostatų, sąlygų ir (ar) metodikų, kurių reikalaujama pagal šį įstatymą ir (ar) Europos Sąjungos reglamentus. Taryba turi teisę teikti privalomus nurodymus perdavimo sistemos operatoriui ir paskirtajam rinkos operatoriui, veikiantiems pagal kompetenciją, dėl šių taisyklių nuostatų, sąlygų ir (ar) metodikų koregavimo ar keitimo vadovaujantis taikomų Europos Sąjungos reglamentų reikalavimais;“.	59 straipsnis Reguliavimo institucijų pareigos ir įgaliojimai 1. Reguliavimo institucijos pareigos yra šios: <...> b) užtikrinti, kad perdavimo sistemos operatoriai ir skirstymo sistemos operatoriai bei, prireikus, sistemos savininkai, taip pat visos elektros energijos energetikos įmonės ir kiti rinkos dalyviai vykdytų savo pareigas pagal šią direktyvą, Reglamentą (ES) 2019/943, tinklo kodeksus ir gaires, priimtus pagal Reglamento (ES) 2019/943 59, 60 ir 61 straipsnius, bei kitą atitinkamą Sąjungos teisę, įskaitant tą, kuri susijusi su tarpvalstybiniais klausimais, taip pat pagal ACER sprendimus; e) įgyvendinti pagal Reglamento (ES) 2019/943 59, 60 ir 61 straipsnius priimtus	EEĮ 9 straipsnio 4 dalies 1 punkte yra perkelta Direktyvos 59 straipsnio 10 dalis, kurios formuluotė lyginant su Direktyva 2009/72/ES nesikeitė (37 straipsnio 9 dalis). Pažymėtina, kad 59 str. 1 d. b punkto apimtis yra platesnė. Ji apima ir kitus rinkos dalyvius. Taip pat apima ir teisės aktus, kurie nėra parengti PSO ar PEERO ir patvirtinti Tarybos, o kurie yra tiesioginio taikymo ar parengti / patvirtinti kitų asmenų. Neįtvirtinus tokio punkto kiltų praktinių problemų siekiant rinkos dalyvius ir PEERO įpareigoti vykdyti jiems pagal teisės aktus priskirtas funkcijas. Atkreipiamas dėmesys, kad Direktyvoje 2009/72/EB buvo įtvirtinta tik siauros apimties nuostata, kurią pakeitė b punktas „užtikrinti, kad perdavimo ir skirstymo	32. Papildyti 9 straipsnio 4 dalį 12 ir 13 punktu ir jį išdėstyti taip: „12) kaip perdavimo sistemos operatoriai, skirstymo sistemos operatoriai, elektros energetikos įmonės ir kiti rinkos dalyviai vykdo savo pareigas pagal šį įstatymą, Reglamentą (ES) 2019/943, tinklo kodeksus ir gaires, priimtus pagal Reglamento (ES) 2019/943 59, 60 ir 61 straipsnius, bei kitą atitinkamą Europos Sąjungos teisę, taip pat pagal Agentūros sprendimus.“ 13) pagal savo kompetenciją pagal Reglamento (ES) 2019/943 59, 60 ir 61 straipsnius priimtų tinklo kodeksų ir gairių taikant nacionalines priemones arba, kai to reikia, koordinuotas regionines arba Europos Sąjungos lygmens priemones, įgyvendinimą;<...>

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
		tinklo kodeksus ir gaires taikant nacionalines priemonės arba, kai to reikia, koordinuotas regionines arba Sąjungos lygmens priemonės;<...> 10. Reguliavimo institucijos stebi nacionalinių elektros energijos sistemų, įskaitant jungiamąsias linijas, perkrovos valdymą ir perkrovos valdymo taisyklių įgyvendinimą. Tuo tikslu perdavimo sistemos operatoriai arba rinkos operatoriai pateikia reguliavimo institucijoms savo perkrovos valdymo taisykles, įskaitant pajėgumų paskirstymą. Reguliavimo institucijos gali reikalauti iš dalies pakeisti tas taisykles. h) užtikrinti, kad perdavimo sistemos operatoriai suteiktų jungiamųjų linijų pralaidumą kiek įmanoma labiau pagal Reglamento (ES) 2019/943 16 straipsnį; u) stebėti, kaip įgyvendinamos taisyklės, susijusios su perdavimo sistemos operatorių, skirstymo sistemos operatorių, tiekėjų, vartotojų ir kitų rinkos dalyvių vaidmenimis bei pareigomis pagal Reglamentą (ES) 2019/943;	<i>sistemos operatoriai bei, prireikus, sistemos savininkai, taip pat visos elektros energijos įmonės laikytųsi pagal šią direktyvą ir kitus atitinkamus Bendrijos teisės aktus nustatytų įpareigojimų, įskaitant tuos, kurie susiję su tarpvalstybiniais klausimais;</i>“ (37 straipsnis). Taip pat neperkeltas Direktyvos 59 str. 1 d. e p. Siūlome pakoreguoti Projekto 32 straipsnį išplečiant jo taikymo apimtį ir atitinkamai perkeltant Direktyvos 59 straipsnio 3 dalies h punktą, atsižvelgus į tai, kad projekte netiksliai nurodyta, kaip perkeliama pastaroji nauja Direktyvos nuostata. Atkreipiamas dėmesys, kad ši nuostata yra nauja nuostata lyginant Direktyvą ir Direktyvą 2009/72/ES. Pažymėtina, kad nėra tiksliai nustatyta, kaip Direktyvos 59 str. 1 d. u) punkto nuostata perkelta į EĮ ar EEĮ. Siūlytina šią funkciją įtvirtinti projekte apjungiant su 59 str. 1 d. b) punktą perkeliančia nuostata. Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta siūlome EEĮ 9 straipsnio 4 dalies 1 punkto nekoreguoti, o projektą papildyti 9 straipsnio 4 dalį 12 punktu .	
6.	<...>	Direktyvos 59 str. 1 d. c) glaudžiai bendradarbiaujant su kitomis reguliavimo institucijomis, užtikrinti, kad ENTSO-E ir ES STO organizacija vykdytų savo pareigas pagal šią direktyvą, Reglamentą (ES) 2019/943, tinklo kodeksus ir gaires, priimtus pagal Reglamento (ES) 2019/943 59, 60 ir 61 straipsnius, ir kitą atitinkamą Sąjungos teisę, įskaitant tą, kuri susijusi su	Pažymėtina, kad projekte neperkelta Tarybos funkcija numatyta pagal Direktyvos 9 str. 1 d. c) punktą, kuri yra nauja funkcija. Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta siūlome EEĮ projektą papildyti 9 straipsnio 3 dalį 62 punktu ir jį išdėstyti taip: <...>	62) glaudžiai bendradarbiaujant su kitomis reguliavimo institucijomis, užtikrina, kad ENTSO-E ir ES STO organizacija vykdytų savo pareigas pagal šį įstatymą, Reglamentą (ES) 2019/943, tinklo kodeksus ir gaires, priimtus pagal Reglamento (ES) 2019/943 59, 60 ir 61 straipsnius, ir kitą atitinkamą Europos Sąjungos teisę, įskaitant tą, kuri susijusi

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
		tarptarptvalstybiniais klausimais, taip pat pagal ACER sprendimus, ir konsultuotis, siekiant kartu nustatyti atvejus, kai ENTSO-E ir ES STO organizacija nevykdo savo atitinkamų pareigų; jeigu reguliavimo institucijoms nepavyksta susitarti per keturių mėnesių laikotarpį nuo konsultacijų pradžios, siekiant kartu nustatyti atvejus, kai nesilaikoma reikalavimų, klausimas perduodamas svarstyti ACER, kad ji priimtų sprendimą pagal Reglamento (ES) 2019/942 6 straipsnio 10 dalį;		su tarptarptvalstybiniais klausimais, taip pat pagal Agentūros sprendimus, ir konsultuotis, siekiant kartu nustatyti atvejus, kai ENTSO-E ir ES STO organizacija nevykdo savo atitinkamų pareigų; jeigu reguliavimo institucijoms nepavyksta susitarti per keturių mėnesių laikotarpį nuo konsultacijų pradžios, siekiant kartu nustatyti atvejus, kai nesilaikoma reikalavimų, klausimas perduodamas svarstyti Agentūrai, kad ji priimtų sprendimą pagal Reglamento (ES) 2019/942 6 straipsnio 10 dalį;
7.	EĮ 26 straipsnis. Konsultacijos ir bendradarbiavimas <...> 2. Taryba glaudžiai bendradarbiauja su Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra (ACER), veikiančia pagal 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 713/2009, įsteigiantį Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūrą, taip pat su kitų valstybių narių reguliavimo institucijomis ir Europos Komisija. EEI 51 straipsnis. 76 straipsnio pakeitimas Pakeisti 76 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip: „3. Taryba pagal kompetenciją atstovauja Lietuvos Respublikai Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūros, veikiančios pagal Reglamentą (EB) Nr. 713/2009, įsteigiantį Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūrą (ES) 2019/942, veikloje.“	f) bendradarbiauti tarptarptvalstybiniais klausimais su atitinkamų valstybių narių reguliavimo institucija ar institucijomis ir su ACER, <i>visų pirma dalyvaujant ACER Reguliuotojų valdybos darbe pagal Reglamento (ES) 2019/942 21 straipsnį</i>;	Siūlome pakoreguoti EĮ 26 straipsnio 2 dalį išplečiant jo taikymo apimtį ir atitinkamai perkeliant Direktyvos 59 straipsnio 3 dalies f punktą, atsižvelgus į tai, kad Projekte netiksliai nurodyta, kaip perkeliama pastaroji nauja Direktyvos nuostatos dalis, „visų pirma dalyvaujant ACER Reguliuotojų valdybos darbe pagal Reglamento (ES) 2019/942 21 straipsnį“.	EĮ 26 straipsnis. Konsultacijos ir bendradarbiavimas <...> 2. Taryba glaudžiai bendradarbiauja su Europos Sąjungos Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra (ACER), veikiančia pagal 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 713/2009, įsteigiantį Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūrą Reglamentą (ES) 2019/942, visų pirma dalyvaujant Agentūros Reguliuotojų valdybos darbe pagal Reglamento (ES) 2019/942 21 straipsnį, taip pat su kitų valstybių narių reguliavimo institucijomis ir Europos Komisija.
8.	EĮ 9 straipsnis	i) kasmet teikti savo <i>veiklos ir pareigų vykdymo ataskaitą</i> atitinkamoms valstybių	Dėl Tarybos ataskaitos Europos Komisijai	EĮ 9 straipsnis

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	15. Tarybos strateginio veiklos plano projektas skelbiamas viešai teisės aktų nustatyta tvarka. Pasibaigus kalendoriniams metams, Taryba per keturis mėnesius parengia praėjusių metų veiklos ataskaitą, kurioje pateikiami ir strateginio veiklos plano įgyvendinimo rezultatai, ją paskelbia savo interneto svetainėje ir pateikia Respublikos Prezidentui, Seimui ir Vyriausybei. Tarybos finansinį ir veiklos auditą atlieka Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė.	narių institucijoms, Komisijai ir ACER, įskaitant nurodant veiksmus, kurių imtasi kiekvienai iš šiame straipsnyje išvardytų užduočių vykdyti, ir pasiektus rezultatus; <...> k) prižiūrėti perdavimo sistemos operatorių investicijų planus ir savo metinėje ataskaitoje juos įvertinti atsižvelgiant į tai, ar jie suderinami su visos Sąjungos tinklo plėtros planu; toks įvertinimas gali apimti rekomendacijas iš dalies pakeisti tuos investicinius planus; <...> l) remiantis keliais rodikliais stebėti ir vertinti perdavimo sistemos operatorių ir skirstymo sistemos operatorių veiklos, susijusios su pažangiojo elektros energijos tinklo, kuriuo skatinamas energijos vartojimo efektyvumas ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos integravimas, rezultatus ir kas dvejus metus skelbti nacionalinę ataskaitą, įskaitant rekomendacijas; <...> o) stebėti rinkos atvėrimo ir konkurencijos didmeninėje bei mažmeninėje prekyboje lygius ir veiksmingumą, įskaitant elektros energijos biržose, namų ūkio vartotojams taikomas kainas, įskaitant išankstinio apmokėjimo sistemas, dinamiškos elektros energijos kainos sutarčių ir pažangiųjų skaitiklių naudojimo poveikį, tiekėjų pakeitusių vartotojų procentinę dalį, nuo elektros energijos tinklo atjungtų vartotojų procentinę dalį, mokesčius už techninės priežiūros paslaugas, techninės priežiūros paslaugų vykdymą, namų ūkiams taikomų kainų ir didmeninių kainų santykį, tinklo tarifų ir mokesčių raidą, namų ūkio vartotojų pateiktus skundus, taip pat visus konkurencijos iškraipymo ar apribojimo atvejus, įskaitant visos svarbios	Siekiant išvengti perteklinių papildomų besidubliuojančių ar atskirų ataskaitų rengimo, siekiant mažinti administracinę naštą ir siekiant teisinio aiškumo ir tikslumo siūlome įtvirtinti nuostatą, kad Taryba rengia metinę ataskaitą Europos Komisijai, kuriuos turinys nustatomas pagal Direktyvos 59 straipsnio reikalavimus, kaip įtvirtinta Direktyvos 59 straipsnio 1 dalies i punkte. Taryba neturėtų rengti atskirų ataskaitų, numatytų EEJ projekto nuostatose, kuriomis įgyvendinami Direktyvos 59 straipsnio 1 dalies k, l, o punktai ir teikiamos ataskaitos. Pastarosios ataskaitos turėtų būti sudėtinė ataskaitos Europos Komisijai dalis. Pastebėtina, kad Taryba jau 2019 m. veiklos ataskaitą pateikė pagal CEER suderinta turinio struktūrą, kuri parengta Direktyvos 59 str. nuostatų eiliškumą. Atsižvelgiant į tai, atitinkamai siūlome minėtus dokumentus, taip pat šiuo metu nurodytus Elektros energetikos įstatyme dokumentus apjungti į vieną pagal pateiktus siūlymus gretimame stulpelyje.	15. Tarybos strateginio veiklos plano projektas skelbiamas viešai teisės aktų nustatyta tvarka. Pasibaigus kalendoriniams metams, Taryba per keturis šešis mėnesius parengia praėjusių metų veiklos ataskaitą, kurioje be kita ko, pateikiami Direktyvos 2019/944 59 straipsnyje nurodytų veiksmų įgyvendinimo rezultatai ir strateginio veiklos plano įgyvendinimo rezultatai, ją paskelbia savo interneto svetainėje ir pateikia Respublikos Prezidentui, Seimui, ir Vyriausybei ir Europos Komisijai. Tarybos finansinį ir veiklos auditą atlieka Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė. EEJ 57 str. 6. Taryba kas 2 metai iki liepos 31 dienos turi Europos Komisijai pateikti elektros energijos rinkos ataskaitą. Ataskaitoje turi būti pateikiama: 1) dominavimo ir konkurencijai kenkiančios elgsenos analizė; 2) elektros energetikos sektoriaus įmonių nuosavybės struktūros apžvalga; 3) praktinių priemonių, skirtų šalies mastu pakankamai rinkos dalyvių įvairovei užtikrinti, konkurencijai ir valstybių elektros energetikos jungtims stiprinti, taikymo apžvalga. EEJ 19 straipsnis. Patikimumo stebėseną

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
		informacijos teikimo atitinkamoms konkurencijos institucijoms ir pranešimo atitinkamoms kompetentingoms nacionalinėms institucijoms apie visus atitinkamus atvejus užtikrinimą;		1. Taryba stebi ir vertina perdavimo ir skirstomųjų tinklų patikimumą. Patikimumo stebėsenos rezultatai apibendrinami Tarybos internetu svetainėje skelbiamose metinėse ataskaitose, rengiamose vadovaujantis Energetikos įstatymo 9 straipsnio 15 dalimi. Šiose ataskaitose pateikiami šie duomenys: 1) elektros energijos poreikio ir tiekimo (faktinio suvartojimo) balansas valstybės elektros energetikos sistemos mastu; 2) numatomo elektros energijos poreikio lygis ateityje ir tiekimo galimybės; 3) elektros energijos gamybos pajėgumų plėtra; 4) priemonės elektros energijos poreikiui piko metu tenkinti ir sistemos balansavimo ir reguliavimo priemonės; 5) elektros energetikos sistemos priežiūros lygis ir kokybė. 2. Taryba kiekvienais metais, ne vėliau kaip liepos 31 dieną, perduoda metines ataskaitas Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai ir Europos Komisijai.
9.		j) užtikrinti, kad nebūtų perdavimo, skirstymo ir tiekimo veiklos arba kitos su elektros energija susijusios ar nesusijusios veiklos kryžminio subsidijavimo;	Siūlome pakoreguoti EĮ ir EEĮ projektą perkeliant Direktyvos 59 straipsnio 3 dalies j punktą, atsižvelgus į tai, kad EEĮ projekte netiksliai nurodyta, kaip perkeliama pastaroji nauja Direktyvos nuostatos dalis.	EEĮ 9 straipsnis

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
			Atkreipiamas dėmesys, kad šios nuostatos formuluotė yra papildyta lyginant Direktyvą ir Direktyvą 2009/72/ES papildomai nustatant, kad nebūtų kryžminio subsidijavimo ir tarp kitų veiklų. Atitinkamai siūlome pakeisti EEĮ 9 str. 4 d. 3 punktą. Pažymėtina, kad atitinkamai reikėtų keisti ir analogišką EĮ 8 straipsnio 11 dalies 12 punktą dėl kryžminio subsidijavimo.	4. Taryba turi užtikrinti konkurenciją tarp elektros energijos rinkos dalyvių, atskirų rinkos dalyvių ir vartotojų nediskriminavimą bei nustatytos kokybės paslaugų teikimą vartotojams. Siekdama šio tikslo, Taryba kontroliuoja: <...> 5) kad būtų veiksmingai atskirtos veiklos rūšys elektros energetikos sektoriuje, užtikrinant elektros energijos perdavimo ir skirstymo veiklos nepriklausomumą nuo gamybos ir tiekimo veiklos interesų ir siekiant išvengti šių veiklos rūšių arba kitos su elektros energija susijusios ar nesusijusios veiklos kryžminio subsidijavimo; EĮ 8 str. 11. Taryba atlieka šias funkcijas: <...> 12) kontroliuoja, kad energetikos sektoriuje būtų veiksmingai atskirtos veiklos, užtikrinant energijos perdavimo ir skirstymo veiklos nepriklausomumą nuo komercinių energetikos veiklos interesų nuo gamybos ir tiekimo veiklos interesų ir siekiant išvengti šių veiklos rūšių arba kitos su elektros energija susijusios ar nesusijusios veiklos kryžminio subsidijavimo;
10.	EEĮ 9 straipsnis 3. Taryba: <....> 3) nustato elektros energijos persiuntimo patikimumo ir paslaugų kokybės reikalavimus; <...>	m) nustatyti arba patvirtinti paslaugų kokybei ir tiekimo kokybei taikomas standartus ir reikalavimus arba kartu su kitomis kompetentingomis institucijomis prisidėti prie šių veiksmų, taip pat stebėti, ar laikomasi tinklo saugumo ir patikimumo taisyklių, ir peržiūrėti, kaip jų buvo laikomasi praeityje;	Siūlome papildyti EEĮ projektą perkeliant Direktyvos 59 straipsnio 3 dalies m punktą, papildomai nustatant, kad Taryba turi pareigą „taip pat stebėti, ar laikomasi tinklo saugumo ir patikimumo taisyklių, ir peržiūrėti, kaip jų buvo laikomasi praeityje“. Atitinkamai siūlome pakeisti EEĮ 9 str. 4 d. 2 punktą.	EEĮ 9 straipsnis 3. Taryba: <....> 4. Taryba turi užtikrinti konkurenciją tarp elektros energijos rinkos dalyvių, atskirų rinkos dalyvių ir vartotojų nediskriminavimą bei nustatytos kokybės paslaugų teikimą

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	4. Taryba turi užtikrinti konkurenciją tarp elektros energijos rinkos dalyvių, atskirų rinkos dalyvių ir vartotojų nediskriminavimą bei nustatytos kokybės paslaugų teikimą vartotojams. Siekdama šio tikslo, Taryba kontroliuoja: <...> 2) kaip laikomasi elektros energijos persiuntimo patikimumo ir paslaugų kokybės reikalavimų;			vartotojams. Siekdama šio tikslo, Taryba kontroliuoja: <...> 2) kaip laikomasi elektros energijos persiuntimo patikimumo ir paslaugų kokybės reikalavimų, bei tinklo saugumo ir patikimumo taisyklių ;
11.	9 straipsnis 4 <...> Taryba kontroliuoja: <...> 7) kaip laikomasi šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytų skaidrumo, nediskriminavimo ir konkurencijos elektros energetikos sektoriuje reikalavimų;	n) stebėti veiklos skaidrumo lygį, įskaitant didmenines kainas, ir užtikrinti, kad elektros energijos įmonės laikytųsi skaidrumo pareigų;	Pažymėtina, kad Direktyva nevienaprasmiškai pateikia, kas yra laikoma „veiklos skaidrumo lygiu“ ar „skaidrumo pareigomis“ (angl. <i>transparency obligations</i>). Šios nuostatos gali reikšti tiek pastarųjų principų užtikrinimą bendraja prasme, tiek priežiūrą / kontrolę ar asmenys vadovaujasi konkrečiais teisės aktais, ypač Reglamento (ES) 543/2013 ir Reglamento (ES) 2011/1227 nuostatomis. Atitinkamai siūloma tikslinti EEĮ nuostatas susijusias su šia Direktyvos nuostata (pvz., 9 str. 4 d. 7 p.).	-
12.	11. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 41 punktu: „41) vykdo kintamosios kainos sutarčių pagrindinių pokyčių, įskaitant pasiūlymų rinkoje, poveikio vartotojų sąskaitoms, kainų svyravimo lygio stebėseną ir teikia viešas ataskaitas apie tokios stebėsenos rezultatus;“. 10. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 40 punktu: „40) nustato kintamosios kainos sutarčių pagrindinių pokyčių kainų svyravimo lygio stebėsenos tvarkos aprašą;“. EĮ 8 straipsnis 11. Taryba atlieka šias funkcijas:	o) stebėti rinkos atvėrimo ir konkurencijos didmeninėje bei mažmeninėje prekyboje lygius ir veiksmingumą, įskaitant elektros energijos biržose, namų ūkio vartotojams taikomas kainas, įskaitant išankstinio apmokėjimo sistemas, <i>dinamiškos elektros energijos kainos sutarčių ir pažangiųjų skaitiklių naudojimo poveikį</i> , tiekėjų pakeitusių vartotojų procentinę dalį, nuo elektros energijos tinklo atjungtų vartotojų procentinę dalį, mokesčius už techninės priežiūros paslaugas, techninės priežiūros paslaugų vykdymą, <i>namų ūkiams taikomų kainų ir didmeninių kainų santykį, tinklo tarifų ir mokesčių raidą</i> , namų ūkio vartotojų pateiktus skundus, taip pat visus konkurencijos iškraipymo ar apribojimo	Pažymėtina, kad šis punktas iš dalies yra perkeltas į EĮ 8 straipsnio 11 dalies 13 punktą. Pažymime, kad Direktyva imperatyviai nenurodo būtinybės sukurti naujo aprašo (atsiėmimo teisės akto) dėl kintamosios kainos sutarčių pagrindinių pokyčių kainų svyravimo lygio stebėsenos. Siūlome atsisakyti EEĮ 3 dalies papildymo 40 punktu, kadangi EĮ 8 straipsnio 11 dalies 13 punkte įtvirtinta bendra Tarybos funkcija vykdyti stebėseną yra pakankama., t. y. Taryba turi teisę savarankiškai pasirinkti norimus rinkos stebėsenos būdus ar metodus, kurie tam tikrais atvejais nebūtinai gali būti viešai	Elektros energetikos įstatymo projektas 10. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 40 punktu: „40) nustato kintamosios kainos sutarčių pagrindinių pokyčių kainų svyravimo lygio stebėsenos tvarkos aprašą;“. 11. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 41 punktu: „41) vykdo kintamosios kainos sutarčių pagrindinių pokyčių, įskaitant pasiūlymų rinkoje, poveikio vartotojų sąskaitoms, kainų svyravimo lygio stebėseną ir teikia viešas ataskaitas apie tokios stebėsenos rezultatus; stebi rinkos atvėrimo ir konkurencijos didmeninėje bei mažmeninėje rinkose lygius ir veiksmingumą, įskaitant

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	13) prižiūri rinkos atvėrimo ir konkurencijos didmeninėje ir mažmeninėje prekyboje mastą ir veiksmingumą (įskaitant elektros energijos ir (ar) dujų biržas), buitiniams vartotojams taikomas kainas (įskaitant išankstinio mokėjimo sistemas), tiekėjų pakeitusių vartotojų procentinę dalį, nuo elektros energijos tinklų ir dujų sistemų atjungtų vartotojų procentinę dalį, įmokas už priežiūros paslaugas ir šių paslaugų teikimą, taip pat pagal kompetenciją konkurencijos iškraipymo ar apribojimo energetikos veikloje atvejus;	atvejus, <i>įskaitant visos svarbios informacijos teikimo atitinkamoms konkurencijos institucijoms ir pranešimo atitinkamoms kompetentingoms nacionalinėms institucijoms apie visus atitinkamus atvejus užtikrinimą;</i> Direktyva 11 straipsnis Teisė sudaryti dinamiškos elektros energijos kainos sutartį 4. Ne mažiau kaip dešimt metų po dinamiškos elektros energijos kainos sutarčių atsiradimo valstybės narės arba jų reguliavimo institucijos vykdo tokių sutarčių pagrindinių pokyčių, įskaitant pasiūlymus rinkoje ir poveikį vartotojų sąskaitoms, bei ypač kainų svyravimo lygio stebėseną ir kasmet apie tai teikia ataskaitas.	skelbiami. Taip pat pažymime, kad Direktyvos 11 str. 4 d. įpareigoja teikti šias ataskaitas ne mažiau kaip dešimt metų po dinamiškos elektros energijos kainos sutarčių atsiradimo. Atsižvelgdami į tai, siūlome perkelti šią nuostatą į EEĮ 9 straipsnio 4 dalį, nenumatant Tarybos pareigos tvirtinti atskirus teisės aktus ir perkelti tokia apimtimi, kad nebūtų dubliuojama EĮ 8 straipsnio 11 dalies 13 punkto nuostata. Taip pat žr. pastabą „Dėl Tarybos metinės ataskaitos Europos Komisijai“.	dinamiškos elektros energijos kainos sutarčių ir pažangiųjų skaitiklių naudojimo poveikį, namų ūkiams taikomų kainų ir didmeninių kainų santykį, tinklo tarifų ir mokesčių raidą, taip pat visus konkurencijos iškraipymo ar apribojimo atvejus, įskaitant visos svarbios informacijos teikimo Konkurencijos tarybai ir pranešimo atitinkamoms institucijoms apie visus atitinkamus atvejus užtikrinimą;
	EĮ 8 straipsnio 11 . <...> 14) prižiūri, ar nepasitaiko konkurenciją ribojančios sutartinės praktikos, įskaitant išimtinių teisių sąlygas, kurias taikant <i>stambiems ne buitiniams</i> vartotojams gali būti užkirstas kelias arba apribota galimybė vienu metu sudaryti sutartis su daugiau negu vienu tiekėju, ir apie tokią praktiką praneša Konkurencijos tarybai; 15) ne rečiau kaip kartą per 5 metus skelbia rekomendacijas, susijusias su paslaugų energetikos sektoriuje kainų atitiktimi skaidrumo, nediskriminavimo ir kitiems teisės	p) stebėti, ar nepasitaiko konkurenciją ribojančios sutartinės praktikos, įskaitant išimtinių teisių sąlygas, kurias taikant vartotojams gali būti užkirstas kelias arba apribota galimybė vienu metu sudaryti sutartis su daugiau negu vienu tiekėju ir, jei reikia, apie tokią praktiką pranešti nacionalinėms konkurencijos institucijoms; r) kartu su kitomis atitinkamomis institucijomis padėti užtikrinti, kad vartotojų apsaugos priemonės būtų veiksmingos ir būtų vykdomas jų užtikrinimas; s) bent kartą per metus skelbti rekomendacijas, susijusias su tiekimo kainų atitiktimi 5 straipsniui, ir, kai tinkama, išsiųsti tas rekomendacijas konkurencijos	Nors šios nuostatos įgyvendinamos sistemiskai vertinant per kitas įstatyme įtvirtintas nuostatas, siekiant tikslumo, aiškumo dėl Tarybai priskirtinų funkcijų, siūlytina apsvarstyti ar papildomai nėra reikalingas Direktyvos 59 str. 1 dalies p, r, s, t, w, x, z punktų perkėlimas prie Tarybos funkcijas apibrėžiančių teisės aktų..	

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	aktų nustatytiems reikalavimams, ir teikia jas Konkurencijos tarybai; <...> 17) užtikrina kiekvienam vartotojui galimybę naudotis duomenimis apie jo suvartotą energiją, taip pat apibendrintų energijos vartojimo duomenų, nenurodant vartotojų asmens duomenų, teikimą nacionaliniu lygmeniu lengvai suprantama Tarybos nustatyta forma ir galimybę visiems vartotojams naudotis šiais apibendrintais duomenimis;	institucijoms t) užtikrinti nediskriminacinę galimybę naudotis duomenimis apie vartotojų suvartotą elektros energiją, tokių duomenų teikimą nacionaliniu lygmeniu lengvai suprantama ir suderinta forma neprivalomo naudojimo tikslais ir galimybę visiems vartotojams nedelsiant pasinaudoti tokiais duomenimis pagal 23 ir 24 straipsnius; w) stebėti Sąjungos ir trečiųjų valstybių perdavimo sistemos operatorių techninį bendradarbiavimą; x) prisidėti prie keitimosi duomenimis procesų derinimo su svarbiausiais rinkos procesais regioniniu lygmeniu; z) stebėti nepagrįstų kliūčių ir apribojimų savo pasigamintos elektros energijos vartojimui ir piliečių energetikos bendruomenių plėtojimui šalinimą.		
13.	EEĮ 9 straipsnio 4 dalies 8 punktą 8) kad būtų užtikrintas efektyvus elektros energijos rinkos veikimas ir užkertamas kelias asmenims piktnaudžiauti dominuojančia padėtimi rinkoje ar kitokiais veiksmais daryti neigiamą įtaką efektyviai konkurencijai tarp elektros energijos rinkos dalyvių;		9 str. 4 dalis yra sudaryta pagal Direktyvos 59 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas Tarybos funkcijas, tačiau analogiškos nuostatos, kaip EEĮ 9 straipsnio 4 dalies 8 punktą Direktyvoje nėra įtvirtintos. Atsižvelgdami į tai, kad ši nuostata iš dalies dubliuojasi su Direktyvos 59 straipsnio 1 dalies n), o) ir p) punktais, kurios bus perkeltos kituose straipsniuose, siūlome jos atsisakyti.	

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	25. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 55 punktu: „55) tvirtina perdavimo sistemos operatoriaus parengtas nuostatas, sąlygas ir (ar) metodiką dėl jungiamųjų linijų su trečiosiomis šalimis pralaidumo skaičiavimo ir paskirstymo, kai šių santykių nereglamentuoja Reglamentas (ES) 2015/1222 ir (ar) Reglamentas (ES) 2016/1719;“.		Atitinkamai siūloma įtvirtinti lankstesnę 9 straipsnio 3 dalies 55 punkto formuluotę, kuri papildomai apimtų tiek pajėgumų paskirstymo, tiek papildomų paslaugų teikimo su trečiosiomis šalimis klausimus, kurie savo esme atitinka klausimus susijusius su kitais tinklų kodeksais (pvz., SOGL, EBGL).	25. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 55 punktu: „55) tvirtina perdavimo sistemos operatoriaus parengtas nuostatas, sąlygas ir (ar) metodiką dėl jungiamųjų linijų su trečiosiomis šalimis pralaidumo skaičiavimo ir paskirstymo, ir (ar) papildomų paslaugų teikimo su trečiosiomis šalimis, kai šių santykių nereglamentuoja Reglamentas (ES) 2015/1222 ir (ar) Reglamentas (ES) 2016/1719; Europos Sąjungos teisės aktai.“
14.	EĮ 8 straipsnis. Taryba 11. Taryba atlieka šias funkcijas: 6) nustatydama valstybės reguliuojamas kainas, įvertina teikiamų paslaugų sąnaudas, atsižvelgdama į protingumo kriterijus atitinkančią investicijų grąžą; 19 straipsnis. Energijos kainos 2. Nustatant valstybės reguliuojamas kainas, turi būti numatytos būtinos energijos išteklių gavybos, energijos gamybos, pirkimo, perdavimo, skirstymo, tiekimo ir šio įstatymo 8 straipsnio 18 dalyje numatytos išlaidos, įvertinta protingumo kriterijus atitinkanti investicijų grąža ir (ar) nuosavybės grąža, taip pat gali būti atsižvelgiama į energetikos sektoriaus plėtrą ir energijos efektyvumą, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimą. Energetikos įmonėms, diegiant energetikos inovacijas, su šia veikla susijusios išlaidos pripažįstamos pagrįstomis, vadovaujantis Tarybos nustatyta tvarka, atsižvelgiant į vartotojų interesus, kad inovacijomis būtų siekiama energetikos sektoriaus efektyvumo, lankstumo ir tvarumo. 19¹ straipsnis. Centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainos 2. Centralizuotai tiekiamų suskystintų		Dėl investicijų grąžos nustatymo 1. Atkreiptinas dėmesys, kad Taryba nustato metodiką, pagal kurią apskaičiuojama investicijų grąža ar pelno marža. Metodikoje Taryba vadovaujasi nustatytais įvesties parametrais ir atsižvelgia į kitus būtinus ekonominius veiksnius. Kadangi Taryba gali objektyviai, atsižvelgdama į kitų energetikos sektorių bei kitų šalių narių gerąsias praktikas koreguoti metodiką, manome, kad ši įstatymo nuostata yra perteklinė. Todėl siūlome suderinti tiek EEĮ, tiek Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo (toliau – GDĮ) taikomas teisinės nuostatas ir 68 straipsnio 3 dalį panaikinti. 2. Atsižvelgiant į praktines EĮ ir EEĮ taikymo problemas dėl nevienaprasmiško interpretavimo (pvz., Tarybos ir rinkos dalyvių teisinius ginčus dėl skirtingo šios nuostatos interpretavimo), siekiant teisinio aiškumo ir tikslumo siūlytina tobulinti teisės aktų nuostatas, susijusias su terminu „protingumo kriterijų atitinkanti investicijų grąža“, nurodant, kad Taryba investicijų grąžą nustato vadovaudamasi Tarybos nustatyta Investicijų grąžos nustatymo	EĮ 8 straipsnis. Taryba 11. Taryba atlieka šias funkcijas: 6) nustatydama valstybės reguliuojamas kainas, įvertina teikiamų paslaugų sąnaudas, atsižvelgdama į protingumo kriterijus atitinkančią investicijų grąžą ar pelną. Taryba gali taikyti ir kitus investicijų grąžos (pelno) reguliavimo būdus, kurie sudarytų sąlygas ir skatintų reguliuojamą energetikos įmonę jos efektyviais ir aktyviais veiksmais užsidirbti investicijų grąžą ar pelną. Investicijų grąža nustatoma vadovaujantis Tarybos Investicijų grąžos normos nustatymo metodika; 19 straipsnis. Energijos kainos 2. Nustatant valstybės reguliuojamas kainas, turi būti numatytos būtinos energijos išteklių gavybos, energijos gamybos, pirkimo, perdavimo, skirstymo, tiekimo ir šio įstatymo 8 straipsnio 18 dalyje numatytos išlaidos, įvertinta protingumo kriterijus atitinkanti investicijų grąža ir (ar) nuosavybės grąža, taip pat gali būti atsižvelgiama į energetikos sektoriaus plėtrą ir energijos efektyvumą, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimą. Taryba gali

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	naftos dujų kainos grindžiamos energetikos įmonės būtinomis suskystintų naftos dujų pirkimo, laikymo, skirstymo, tiekimo, apskaitos priemonių įrengimo, priežiūros ir patikros bei apskaitos sąnaudomis, įvertinant protingumo kriterijus atitinkančią investicijų grąžą. <...>. EEI 68 straipsnis. Sąnaudų apskaita ir kontrolė 1. Taryba asmeniui, turinčiam didelę įtaką elektros energijos rinkoje, ir gamintojams, kurie teikia izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo ir (ar) totalios elektros energetikos sistemos avarijos prevencijos ar likvidavimo paslaugas ir kurių kainos yra reguliuojamos, taip pat elektros energijos perdavimo, skirstymo paslaugų teikėjams ir (ar) visuomeniniam tiekėjui: <...> 1) nustato įpareigojimus teikti paslaugas sąnaudomis pagrįstomis kainomis, atsižvelgiant į protingumo kriterijų atitinkančią investicijų grąžą ar pelno maržą; <...> 2. Taryba, nustatydamą įpareigojimus, tinkamai atsižvelgia į asmens, turinčio didelę įtaką elektros energijos rinkoje, taip pat perdavimo, skirstymo paslaugų teikėjo ir (ar) visuomeninio tiekėjo teisę gauti protingumo kriterijų atitinkančią investicijų grąžą ar pelno maržą. Tarybos nustatomi įpareigojimai turi būti aiškiai apibrėžti, skaidrūs, nediskriminaciniai, patikrinami ir turi užtikrinti vienodas galimybes teikti paslaugas vartotojams. 3. Taryba, apskaičiuodama šio straipsnio 2		metodika. Investicijų grąžos dydis, kaip ir kiti reguliuojamų energetikos įmonių patiriami kaštai, kurie pripažįstami pagrįstais reguliuojamoms kainoms nustatyti (kurie yra kompensuojami) yra nustatomi vadovaujantis bendraisiais įstatymų tikslais ir kainodaros principais, tokiais kaip nediskriminavimas, skaidrumas, kaštų pagrįstumas, tarifas yra atspindintis tikrus energetikos įmonės patiriamus kaštus (angl. <i>cost-reflective pricing</i>), ir kt. Be to, Taryba gali taikyti ir kitus grąžos (pelno) reguliavimo būdus, kurie sudarytų sąlygas ir skatintų reguliuojamą ūkio subjektą pačiam jo efektyviais ir aktyviais veiksmais užsidirbti grąžą (pelną). Pastebėtina, jog Taryba jau dabar taiko skirtingus skatinimo būdus, pvz., ne tik automatiškai nustatydamą įmonei investicijos grąžą, bet įvertina, ar įmonė turi galimybių ją užsidirbti rinkos sąlygomis. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, teikiama siūlomi pakeitimai.	taikyti ir kitus investicijų grąžos (pelno) reguliavimo būdus, kurie sudarytų sąlygas ir skatintų reguliuojamą energetikos įmonę jos efektyviais ir aktyviais veiksmais užsidirbti investicijų grąžą ar pelną. Energetikos įmonėms, diegiant energetikos inovacijas, su šia veikla susijusios išlaidos pripažįstamos pagrįstomis, vadovaujantis Tarybos nustatyta tvarka, atsižvelgiant į vartotojų interesus, kad inovacijomis būtų siekiama energetikos sektoriaus efektyvumo, lankstumo ir tvarumo. 19¹ straipsnis. Centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainos 2. Centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainos grindžiamos energetikos įmonės būtinomis suskystintų naftos dujų pirkimo, laikymo, skirstymo, tiekimo, apskaitos priemonių įrengimo, priežiūros ir patikros bei apskaitos sąnaudomis, įvertinant protingumo kriterijus atitinkančią investicijų grąžą. Taryba gali taikyti ir kitus investicijų grąžos (pelno) reguliavimo būdus, kurie sudarytų sąlygas ir skatintų reguliuojamą energetikos įmonę jos efektyviais ir aktyviais veiksmais užsidirbti investicijų grąžą ar pelną. <...>. EEI 68 straipsnis. Sąnaudų apskaita ir kontrolė 1. Taryba asmeniui, turinčiam didelę įtaką elektros energijos rinkoje, ir gamintojams, kurie teikia izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo ir (ar) totalios elektros energetikos sistemos avarijos prevencijos ar likvidavimo paslaugas ir kurių kainos yra reguliuojamos, taip pat elektros energijos perdavimo, skirstymo paslaugų teikėjams ir (ar) visuomeniniam tiekėjui:

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	dalyje nurodytą protingumo kriterijų atitinkančią investicijų grąžą ar pelno maržą, atsižvelgia į Lietuvos banko nefinansinėms korporacijoms suteiktų paskolų metinę palūkanų normą, Vyriausybės vertybinių popierių aukcionų metinę palūkanų normą, valstybės kreditingumo riziką, asmens, kurio atžvilgiu apskaičiuojama protingumo kriterijų atitinkanti investicijų grąža ar pelno marža, kapitalo struktūrą ir kitus ekonominius veiksnius, darančius tiesioginę įtaką protingumo kriterijų atitinkančios investicijų grąžos ar pelno maržos apskaičiavimui. <...>			<...> 1) nustato įpareigojimus teikti paslaugas sąnaudomis pagrįstomis kainomis, atsižvelgiant į protingumo kriterijų atitinkančią investicijų grąžą ar pelno maržą. Taryba gali taikyti ir kitus investicijų grąžos (pelno) reguliavimo būdus, kurie sudarytų sąlygas ir skatintų reguliuojamą energetikos įmonę jos efektyviais ir aktyviais veiksmais užsidirbti investicijų grąžą ar pelną; <...> 2. Taryba, nustatydamą įpareigojimus, tinkamai atsižvelgia į asmens, turinčio didelę įtaką elektros energijos rinkoje, taip pat perdavimo, skirstymo paslaugų teikėjo ir (ar) visuomeninio tiekėjo teisę gauti protingumo kriterijų atitinkančią investicijų grąžą ar pelno maržą, vadovaujantis šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytais principais. Tarybos nustatomi įpareigojimai turi būti aiškiai apibrėžti, skaidrūs, nediskriminaciniai, patikrinami ir turi užtikrinti vienodas galimybes teikti paslaugas vartotojams. 3. Taryba, apskaičiuodama šio straipsnio 2 dalyje nurodytą protingumo kriterijų atitinkančią investicijų grąžą ar pelno maržą, atsižvelgia į Lietuvos banko nefinansinėms korporacijoms suteiktų paskolų metinę palūkanų normą, Vyriausybės vertybinių popierių aukcionų metinę palūkanų normą, valstybės kreditingumo riziką, asmens, kurio atžvilgiu apskaičiuojama protingumo kriterijų atitinkanti investicijų grąža ar pelno maržą, kapitalo struktūrą ir kitus ekonominius veiksnius, darančius tiesioginę įtaką protingumo kriterijų atitinkančios

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
				investicijų, gražos ar pelno maržos apskaičiavimui.
15.	EĮ 19¹ straipsnio 3 dalis. 3. Centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainos nustatymo tvarka: 1) energetikos įmonė, turinti leidimą verstis mažmenine prekyba suskystintomis naftos dujomis, vadovaudamasi Tarybos patvirtinta Centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainų nustatymo metodika, parengia ir teikia Tarybai centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainos projektą ir kainos pagrindimą. Centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainos projektas ir kainos pagrindimas Tarybai turi būti pateikti ne vėliau kaip likus 60 dienų iki kainos galiojimo pabaigos; 2) Taryba per 30 kalendorinių dienų nuo prašymo įregistravimo Taryboje dienos patvirtina energetikos įmonės pateiktą centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainą. Taryba nepatvirtina kainos, jeigu vadovaudamasi Centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainų nustatymo metodika nustato pažeidimų kainos projekte ir kainos pagrindime. Energetikos įmonė privalo pašalinti Tarybos nustatytus pažeidimus ne vėliau kaip per 15 kalendorinių dienų. Jeigu energetikos įmonė nepašalina Tarybos nustatytų pažeidimų arba nustatytu laiku nepateikia Tarybai suskystintų naftos dujų kainos projekto ir kainos pagrindimo, Taryba vienašališkai nustato konkrečias kainas;	-	2013 m. birželio 18 d. Lietuvos Respublikos Seimas priėmė Lietuvos Respublikos įstatymo 2, 19, 23 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 19¹ straipsniu įstatymą Nr. XII-382. Šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalis įtvirtino, kad Energetikos įmonių nustatytos centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainos galioja iki 2013 m. gruodžio 1 d. Taryba, atsižvelgdama į tai, 2013 m. nustatė centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainas, kurios įsigaliojo nuo 2013 m. gruodžio 2 d. Taip pat įstatyme buvo numatyta, kad patvirtintos centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainos galioja 12 mėnesių ir skelbiamos Energetikos įstatyme numatyta tvarka. Taryba vadovaudamasi teisės aktų nuostatomis iki šiol tvirtina centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainas, kurios įsigalioja nuo gruodžio 2 d. Taryba pažymi, kad gamtinių dujų ir elektros energetikos sektoriuose įprastai kainos įsigalioja nuo sausio 1 d., atsižvelgdami į tai, siūlome papildyti Energetikos įstatymo projektą nuostatomis, numatančiomis, kad centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainos įsigalios nuo sausio 1 d. Taip pat atsižvelgdami į praktines problemas su kuriomis susiduriame skaičiuodami centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainas (pvz. neišsamus pagrindimas, vėlavimas pateikti duomenis ir pan.), siūlome patikslinti Energetikos įstatymo 19¹ straipsnio 3 dalies 1 ir 2 punktus.	3. Centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainos nustatymo tvarka: 1) energetikos įmonė, turinti leidimą verstis mažmenine prekyba suskystintomis naftos dujomis, vadovaudamasi Tarybos patvirtinta Centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainų nustatymo metodika, parengia ir teikia Tarybai centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainos projektą ir kainos pagrindimą. Centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainos projektas ir kainos pagrindimas Tarybai turi būti pateikti ne vėliau kaip likus 60 90 dienų iki kainos galiojimo pabaigos; 2) Taryba per 30 kalendorinių dienų nuo prašymo įregistravimo Taryboje dienos arba paskutinių duomenų reikalingų centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainai nustatyti, patvirtina energetikos įmonės pateiktą centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainą. Taryba nepatvirtina kainos, jeigu vadovaudamasi Centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainų nustatymo metodika nustato pažeidimų kainos projekte ir kainos pagrindime. Energetikos įmonė privalo pašalinti Tarybos nustatytus pažeidimus ne vėliau kaip per 15 kalendorinių dienų. Jeigu energetikos įmonė nepašalina Tarybos nustatytų pažeidimų arba nustatytu laiku

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	3) Tarybos patvirtintos centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainos galioja 12 mėnesių nuo jų taikymo pradžios. Energetikos įmonės patvirtintas kainas skelbia šio įstatymo 19 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka.			nepateikia Tarybai suskystintų naftos dujų kainos projekto ir kainos pagrindimo, Taryba vienašališkai nustato konkrečias kainas; 3) Tarybos patvirtintos centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainos galioja 12 mėnesių nuo jų taikymo pradžios. Energetikos įmonės patvirtintas kainas skelbia šio įstatymo 19 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka. Papildyti Energetikos įstatymo projektą 6 straipsniu: 6 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos 2020 m. patvirtintos centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainos galioja iki 2021 m. gruodžio 31 d., o 2021 m. tvirtinamos centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainos įsigalios nuo 2022 m. sausio 1 d.
	Elektros energetikos įstatymo projektas			
16.	-	-	Dėl pajamų viršutinių ribų nustatymo EEĮ 68 str. 1 d. 3 p. 2020 m. įtvirtinta, jog Taryba gali įpareigoti reguliuojamas paslaugas teikiančius subjektus pakeisti taikomas paslaugų kainas arba nustatyti viršutinę reguliuojamų paslaugų kainų ir (ar) pajamų ribą. Tai yra, Taryba, įvertinus objektyvais aplinkybėmis, gali parinkti tinkamiausią reguliavimo modelį – kainų ar pajamų viršutinės ribas. Analogiškos nuostatos įtvirtintos ir GDĮ (2 str. 9 d., 9	-

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
			str. 1 d.) Atitinkamai siūlytina patikslinti ir kitas susijusias EEĮ nuostatas, numatant, kad Taryba nustato ne tik kainų viršutinės ribas, o “kainų ir (ar) pajamų viršutinės ribas”, konkrečiai keičiant EEĮ 9 str. 3 d. 4 p., 21 str. 6 d., 53 str. 1 d. 4 p., 54 str. 1 d. 4 p., 69 str. 1 ir 2 d., 74 str. 5 d. 3 p. Taip bus išlaikytas nuostatų sistemiškumas ir reglamentavimo tikslumas.	
17.	48. Papildyti 2 straipsnį 42² dalimi: „42². Su dažnio reguliavimu nesusijusios papildomos paslaugos – tinklų operatorių iš rinkos dalyvių įsigijamos paslaugos, kuriomis tinklų operatoriai naudojami įtampai reguliuoti, greitai reaktyviosios srovės tiekimui, vietos tinklo stabilumo inercijai, trumpojo jungimo srovei, paleidimo po visuotinės avarijos galimybei ir izoliuotojo veikimo galimybei užtikrinti.“ 16. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 46 punktu: „46) tvirtina perdavimo sistemos operatoriaus parengtą prekybos su dažnio reguliavimu nesusijusiomis papildomomis paslaugomis tvarkos aprašą, reglamentuojantį su dažnio reguliavimu nesusijusių papildomų paslaugų įsigijimą ir naudojimą skaidriomis, nediskriminacinėmis ir rinkos veikimu pagrįstomis sąlygomis; ir produktų specifikacijas“. 17. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 47 punktu: „47) tvirtina perdavimo sistemos operatoriaus parengtą su dažnio reguliavimu nesusijusių papildomų paslaugų specifikacijas ir šio įstatymo 31 straipsnio 5 dalyje nurodytais atvejais tokių paslaugų standartinius reikalavimus;“	Direktyva 59 straipsnis Reguliavimo institucijų pareigos ir įgaliojimai Reguliavimo institucijos pareigos yra šios: <...> d) patvirtinti produktus ir su dažnio reguliavimu nesusijusių papildomų paslaugų pirkimo procesą;	Dėl su dažnio reguliavimu nesusijusių papildomų paslaugų teikimo koncepcijos. Taryba siūlo projekte įtvirtinti tokį su dažnio reguliavimu nesusijusių papildomų paslaugų įgyvendinimo modelį / procesą: 1. Operatoriai turi turėti pareigą reguliariai atlikti šių paslaugų įsigijimo poreikio vertinimą ir atitinkamai atnaujinti su šių paslaugų teikimu susijusius teisės aktus. 2. Operatoriai turi turėti pareigą rengti pasiūlymą (metodiką) reglamentuojantį šių paslaugų įsigijimą ir teikti jį tvirtinti Tarybai. Visi atitinkami reikalavimai turėtų būti įtvirtinti šiame viename dokumente. 3. Kartu su pastaruoju pasiūlymu turėtų būti teikiamas ir prašymas dėl išimties suteikimo, jei paslaugų nėra įmanoma įsigyti ekonomiškai efektyviu būdu (išimtis pagal siūlomo papildyti EEĮ 31 straipsnio 7 dalį (EEĮ projekto 17 str. 35 d.), Direktyvos 40 straipsnio 5 dalį). 4. Taryba turi turėti pareigą tvirtinti pasiūlymą. 5. Taryba turi turėti pareigą tvirtinti išimtį. 6. EEĮ turi būti įtvirtinti bendro pobūdžio kriterijai, kuriais vadovaujantis yra įsigyjama ši paslauga ir kuriais vadovaujantis yra priimamas sprendimas tvirtinti pasiūlymą ir (ar) išimtį.	16. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 46 punktu: „46) tvirtina perdavimo sistemos operatoriaus parengtą prekybos su dažnio reguliavimu nesusijusiomis papildomomis paslaugomis tvarkos aprašą, reglamentuojantį su dažnio reguliavimu nesusijusių papildomų paslaugų įsigijimą ir naudojimą skaidriomis, nediskriminacinėmis ir rinkos veikimu pagrįstomis sąlygomis; ir produktų specifikacijas“. 17. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 47 punktu: „47) tvirtina perdavimo sistemos operatoriaus parengtą su dažnio reguliavimu nesusijusių papildomų paslaugų specifikacijas ir šio įstatymo 31 straipsnio 5 dalyje nurodytais atvejais tokių paslaugų standartinius reikalavimus;“

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
			Projekte turėtų būti nurodyti protingi aukščiau išvardintų sprendimų priėmimo terminai (pvz., PSO turi pareigą per 6 mėnesius nuo EEĮ priėmimo parengti dokumentą ir pateikti pasiūlymą tvirtinti Tarybai, o Taryba turi papildomus 4 mėnesius dokumento patvirtinimui). Atsižvelgdami į tai, kad produktų specifikacijos, tiek jų pirkimo procedūra, tiek išimties suteikimas yra neatskiriama susiję, siūlome šiuos dokumentus sujungti į vieną teisės aktą ir nustatyti, kad tvirtinamas ir rengiamas tik vienas dokumentas, kuris apima Direktyvos 59 straipsnio 1 dalies d punkte įtvirtintą tvarką, taip pat ir išimtį pagal 40 straipsnio 5 dalį. Taip pat, siūloma 9 straipsnio 3 dalies 47 punkte nerašyti pateiktoje formuluotėje nurodytos sakinio pabaigos, nes tai perteklinis, kitas nuostatas dubliuojantis punktas. Pastebėtina, kad kriterijai, kuriais vadovaujantis turi būti teikiamos šios paslaugos įtvirtinti kituose Projekto straipsniuose. Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, siūlome svarstyti galimybę tokių paslaugų įsigijimo tvarką ir sąlygas įtvirtinti atskirame EEĮ straipsnyje. Pažymėtina, kad 2012 m. birželio 18 d. Lietuvos Respublikos Energetikos ministro Įsakyme Nr. 1-116 dėl elektros tinklų naudojimo taisyklių patvirtinimo (toliau – TNT) ir kituose teisės aktuose turėtų būti atsisakyta nuostatų, reglamentuojančių su dažnio reguliavimu nesusijusias papildomas paslaugas, nes kompetencija reglamentuoti tokių paslaugų teikimą perkeliama operatoriams ir Tarybai.	
18.	7. Papildyti 30 straipsnį 9 punktu: „9) Tarybos patvirtinta tvarka		Dėl su dažnio reguliavimu nesusijusių papildomų paslaugų (PSO)	-

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	įsigyti su dažnio reguliavimu nesusijusių papildomų paslaugų ir jomis naudotis, kaip nurodyta šio įstatymo 31 straipsnio 4–7 dalyse, užtikrinant patikimą, saugų ir efektyvų perdavimo tinklų darbą;“. 18. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį 40 punktu: „40) rengti ir, suderinus su skirstomųjų tinklų operatoriumi ir prireikus su kitais rinkos dalyviais, teikti Tarybai tvirtinti prekybos su dažnio reguliavimu nesusijusiomis papildomomis paslaugomis tvarką, tokių paslaugų specifikacijas ir, šio įstatymo 31 straipsnio 5 dalyje nurodytais atvejais, standartinius reikalavimus tokioms paslaugoms;“. 32. Papildyti 31 straipsnį 4 dalimi: „4. Perdavimo sistemos operatorius turi teisę įsigyti su dažnio reguliavimu nesusijusių papildomų paslaugų ir jomis naudotis, vadovaudamasis savo parengta ir Tarybos patvirtinta prekybos su dažnio reguliavimu nesusijusiomis papildomomis paslaugomis tvarka. Perdavimo sistemos operatorius turi teisę pirkti su dažnio reguliavimu nesusijusias papildomas paslaugas iš tokias paslaugas teikiančių rinkos dalyvių, prioriteto tvarka rinkdamasis energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones, kai tokios paslaugos ekonomiškai veiksmingai sumažina poreikį atnaujinti ar pakeisti elektros energetikos sistemos elementus ir padeda užtikrinti saugų, patikimą ir efektyvų perdavimo tinklų darbą. Perdavimo sistemos operatoriaus teisė įsigyti ir naudoti su dažnio reguliavimu nesusijusias papildomas paslaugas gali būti ribojama tik tais atvejais, kai Taryba		EEI projekte siūlomoms įtvirtinti EEI 31 straipsnio 4–7 dalims trūksta teisinio aiškumo (neaiškiai išskirtos PSO, Tarybos funkcijos, kriterijai, kuriais vadovaujantis tokios paslaugos gali būti teikiamos, kelios skirtingos nuostatos ir (ar) reikalavimai išdėstomi to paties sakinio šalutiniais sakiniais ar kelios skirtingos nuostatos išdėstomos toje pačioje straipsnio dalyje). Pvz., 31 straipsnio 4–7 dalyse dubliuojamas tiek tekstas, tiek jo turinys, tiek kelis kartus atkartojamos tos pačios nuostatos, t. y. nesilaikoma aiškumo principo, o tiesiog iš esmės pažodžiui kopijuojamas Direktyvos tekstas. Tai pat 31 str. 4 d. neįtvirtinta, kada, kuriuo momentu, kokia forma Taryba turi pareigą nustatyti, kad paslaugų pirkimas nėra ekonomiškai efektyvus. Kaip pateikta aukščiau nurodytoje pastaboje, siūlytina, kad Taryba tvirtintų ir PSO rengtų tik vieną dokumentą. Atitinkamai kriterijus taikomus šių paslaugų įsigijimui reikėtų apjungti, taip įgyvendinant Direktyvos 40 str. 1 i) punkte, 3–7 dalyse įtvirtintus reikalavimus vienoje straipsnio dalyje (papildomai žr. aukščiau pateiktą pastabą dėl ne su dažnio reguliavimu susijusių papildomų paslaugų).	

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	nustato, kad tokių paslaugų pirkimas nėra ekonomiškai efektyvus.“ 33. Papildyti 31 straipsnį 5 dalimi: „5. Perdavimo sistemos operatorius, išgydamas su dažnio reguliavimu nesusijusių papildomų paslaugų ir jomis naudodamasis, vadovaujasi savo parengtomis ir Tarybos patvirtintomis su dažnio reguliavimu nesusijusių papildomų paslaugų specifikacijomis ir, kai perdavimo sistemos operatoriaus siūlymu Taryba pritaria tokių paslaugų standartinių reikalavimų tikslingumui, perdavimo sistemos operatoriaus parengtais ir Tarybos patvirtintais tokių paslaugų standartiniais reikalavimais.“ 34. Papildyti 31 straipsnį 6 dalimi: „6. Rengdamas ir taikydamas prekybos su dažnio reguliavimu nesusijusiomis papildomomis paslaugomis tvarką, tokių paslaugų specifikacijas ir, kai tikslinga, standartinius reikalavimus, perdavimo sistemos operatorius privalo užtikrinti, kad su dažnio reguliavimu nesusijusioms papildomoms paslaugoms įsigyti būtų taikoma skaidri ir dalyvavimu grindžiama procedūra, užtikrinanti veiksmingą ir nediskriminacinę visų susijusių rinkos dalyvių, be kita ko, rinkos dalyvių, siūlančių atsinaujinančių išteklių energiją, rinkos dalyvių, užsiimančių paklausos valdymu, asmenų, nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdančių energijos kaupimo įrenginius, ir paklausos telkimu užsiimančių rinkos dalyvių dalyvavimą. Prekybos su dažnio reguliavimu nesusijusiomis papildomomis paslaugomis tvarką, tokių paslaugų specifikacijas ir, kai tikslinga, standartinius reikalavimus perdavimo sistemos			

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	operatorius teikia Tarybai tvirtinti prieš tai suderinęs su skirstomųjų tinklų operatoriumi ir prireikus su kitais rinkos dalyviais.“ 35. Papildyti 31 straipsnį 7 dalimi: „7. Perdavimo sistemos operatorius, įsigydamas su dažnio reguliavimu nesusijusių papildomų paslaugų ir jomis naudodamasis, keičiasi visa būtina informacija ir koordinuoja veiksmus su skirstomųjų tinklų operatoriumi siekdamas užtikrinti optimalų išteklių naudojimą, taip pat saugų, patikimą ir efektyvų elektros energetikos sistemos darbą ir sudaryti palankesnes sąlygas elektros energijos rinkai plėtoti. Taryba užtikrina, kad, reguliuojant perdavimo paslaugos kainą, perdavimo sistemos operatoriumi būtų tinkamai atlyginama už su dažnio reguliavimu nesusijusių papildomų paslaugų įsigijimą, kad jis bent atgautų savo patirtas pagrįstas atitinkamas išlaidas, įskaitant išlaidas būtinoms informacinių ir ryšių technologijoms ir infrastruktūros išlaidas.“			
19.	4. Papildyti 38 straipsnį 5 punktu: „5) Tarybos patvirtinta tvarka įsigyti su dažnio reguliavimu nesusijusių papildomų paslaugų ir jomis naudotis užtikrinant patikimą, saugų ir efektyvų skirstomųjų tinklų darbą;“.	Direktyva 40 straipsnis Perdavimo sistemos operatorių užduotys Kiekvienas perdavimo sistemos operatorius: <...> siekdamas užtikrinti eksploatavimo saugumą perka papildomas paslaugas; <...> 3. Vykdydami 1 dalyje nurodytas užduotis perdavimo sistemos operatoriai atsižvelgia į regioninių koordinavimo centrų pateiktas rekomendacijas. 4. Vykdydami 1 dalies i punkte nurodytą užduotį perdavimo sistemos operatoriai	Dėl su dažnio reguliavimu nesusijusių papildomų paslaugų (SSO). Projekto lydraštyje įtvirtinta: „Be to, Tarybai siūloma nustatyti pareigas, susijusias <...> su dažnio reguliavimu nesusijusių papildomų paslaugų integravimu ir panaudojimu skirstomuosiuose ir (ar) perdavimo tinkluose, <...>.“ – tačiau Projekte pilnai nenumatyta opcija skirstymo sistemos operatoriumi (toliau – SSO) teikti su dažnio reguliavimu nesusijusias papildomas paslaugas. Projekto 38 straipsnio 5 punkte įtvirtinta,	-

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
		balansavimo paslaugas perka šiomis sąlygomis: a) taikydami skaidrias, nediskriminacines ir rinkos veikimu pagrįstas procedūras; b) užtikrindami veiksmingą visų reikalavimus atitinkančių elektros energijos įmonių ir rinkos dalyvių, be kita ko, rinkos dalyvių, siūlančių atsinaujinančiųjų energijos išteklių energiją, rinkos dalyvių, užsiimančių reguliavimu apkrova, energijos kaupimo įrenginių operatorių ir telkimu užsiimančių rinkos dalyvių dalyvavimą. Pirmos pastraipos b punkto tikslu reguliavimo institucijos ir perdavimo sistemos operatoriai, glaudžiai bendradarbiaudami su visais rinkos dalyviais, nustato dalyvavimo tose rinkose techninius reikalavimus remiantis techninėmis tų rinkų charakteristikomis. 5. 4 dalis taikoma perdavimo sistemos operatorių vykdomam su dažniu nesusijusių pagalbinių paslaugų teikimui, išskyrus atvejus, kai reguliavimo institucija įvertinusi padarė išvadą, kad rinkos veikimu grindžiamas su dažnio reguliavimu nesusijusių papildomų paslaugų teikimas yra ekonomiškai neefektyvus, ir leido taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą. Visų pirma reguliavimo sistema užtikrina, kad perdavimo sistemos operatoriai galėtų pirkti tokias paslaugas iš reguliavimo apkrova ir energijos kaupimo paslaugas teikiančių tiekėjų ir skatintų rinktis energijos vartojimo efektyvumo priemones, kai tokios paslaugos ekonomiškai veiksmingai sumažina poreikį atnaujinti ar pakeisti elektros energijos pajėgumus ir padeda veiksmingai bei saugiai eksploatuoti perdavimo sistemą. 6. Perdavimo sistemos operatoriai, jei pritaria reguliavimo institucija, arba pati	kad SSO turi pareigą įsigyti su dažnio reguliavimu nesusijusias papildomas paslaugas. Tačiau pažymėtina, kad Tarybos pareiga (9 straipsnis) tvirtinti ir SSO pareiga laikytis tokių taisyklių reikalavimų SSO atveju Projekte nėra įtvirtinta. Taip pat Direktyvos atitikties lentelėje, pateiktoje kartu su Įstatymų projektais nėra nurodyta, kokį Direktyvos straipsnį atitinka siūlomas 38 straipsnio 5 punktas. Taip pat nenurodyta, kaip su dažnio reguliavimu nesusijusių papildomų paslaugų kontekste įgyvendinamos Direktyvos 31 straipsnio 6–8 dalys. Direktyvos 2 str. įtvirtinta, kad: <i>„49) su dažnio reguliavimu nesusijusi papildoma paslauga – paslauga, kuria perdavimo sistemos operatorius ar skirstymo sistemos operatorius naudojasi nuostoviosios būsenos įtampai reguliuoti, greitam reaktyviosios srovės tiekimui, vietos tinklo stabilumo inercijai, trumpojo jungimo srovei, paleidimo po visuotinės avarijos galimybei ir izoliuotojo veikimo galimybei užtikrinti;“</i> Taip pat reikalavimai dėl šių paslaugų SSO nustatomi Direktyvos 31 str. 6 ir 7 dalyje, o PSO atveju – Direktyvos 40 str. 1 i) punkte, 3–7 dalyse. 31 str. 6 dalyje įtvirtinta, kad: <i>„6. Jeigu skirstymo sistemos operatorius yra atsakingas už produktų ir paslaugų, būtinų veiksmingam, patikimam ir saugiam skirstymo sistemos eksploatavimui užtikrinti, pirkimą, skirstymo sistemos operatoriaus tuo tikslu priimtos taisyklės turi būti objektyvios, skaidrios ir nediskriminacinės ir jos turi būti parengiamos koordinuojant veiksmus su</i>	

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
		reguliavimo institucija, taikydami skaidrią ir dalyvavimu grindžiamą procedūrą, apimančią visus susijusius sistemos naudotojus ir skirstymo sistemos operatorius, bent nacionaliniu lygmeniu nustato perkamų su dažnio reguliavimu nesusijusių papildomų paslaugų specifikacijas ir, kai tinkama, standartizuotų tokių paslaugų rinkos produktų specifikacijas. Specifikacijomis užtikrinamas veiksmingas ir nediskriminacinis visų rinkos dalyvių, be kita ko, rinkos dalyvių, siūlančių atsinaujinančiųjų energijos išteklių energiją, rinkos dalyvių, užsiimančių reguliavimu apkrova, energijos kaupimo įrenginių operatorių ir telkimu užsiimančių rinkos dalyvių, dalyvavimas. Perdavimo sistemos operatoriai keičiasi visa būtina informacija ir koordinuoja veiksmus su skirstymo sistemos operatoriais siekdami užtikrinti optimalų išteklių naudojimą, saugų ir veiksmingą sistemos eksploatavimą ir sudaryti palankesnes sąlygas rinkai plėtoti. Perdavimo sistemos operatoriams tinkamai atlyginama už tokių paslaugų pirkimą siekiant jiems bent kompensuoti patirtas pagrįstas išlaidas, įskaitant išlaidas, būtinas informacinėms ir ryšių technologijoms, ir infrastruktūros išlaidas. 7. Pareiga pirkti 5 dalyje nurodytas su dažnio reguliavimu nesusijusias papildomas paslaugas netaikoma visiškai integruotiems tinklo komponentams.	<i>perdavimo sistemos operatoriais ir kitais atitinkamais rinkos dalyviais.</i> Taigi, galima daryti išvadą, kad šiuo metu Projekte nėra aiškiai įtvirtinta ar Projektu siekiama numatyti, kad SSO būtų atsakingas už pastarųjų paslaugų pirkimą ar nebūtų, nes nėra sistemiškai aprašytas tokių paslaugų teikimo mechanizmas ir jam keliami reikalavimai. Atitinkamai, siūlome atlikti Projekto poveikio vertinimą ar SSO turėtų tapti atsakingu už šių paslaugų pirkimą ir (ar) ne ir kokia dėl to būtų nauda rinkai. Pažymėtina, kad pagal Direktyvą nustatomi ir reikalavimai, kad tokias paslaugas įsigyja ne vien tik PSO, bet ir SSO. Atitinkamai siūlome patikslinti projektą ir jame išsamiai numatyti tvarką pagal kurią šias paslaugas įsigyja SSO. SSO taikoma tvarka <i>mutatis mutandis</i> turėtų atitikti tvarką, nustatytą PSO (papildomai žr. aukščiau pateiktas 2 pastabas dėl ne su dažnio reguliavimu susijusių papildomų paslaugų).	
20.	59 straipsnis 5. Centralizuotai elektros energija, pagaminta naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, superkama iš elektros energijos gamintojų, kuriems kituose įstatymuose ir teisės aktuose nustatyta tvarka taikomas fiksuotas tarifas. Visa supirkta	-	Dėl Elektros energijos rinkos taisyklių. Sutiktina, jog Elektros energijos rinkos taisyklės gali būti kaip bendrinis dokumentas, konsoliduojantis ES teisės aktų ir įstatymų įtvirtintas rinkos veikimo taisykles, rinkos dalyvių teises ir prekybos principus, kurio pagrindinė paskirtis –	59 str. 6. Nustačiusi, kad paskirtoji įmonė neatitinka šio straipsnio 5 dalyje nustatytų reikalavimų ar nesilaiko šio straipsnio 5 dalyje nustatytų veiklos sąlygų, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos aprašo, Elektros energijos rinkos

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	elektros energija, pagaminta iš atsinaujinančių energijos išteklių, prekiaujama Elektros energijos rinkos taisyklėse nustatytais būdais, tvarka ir sąlygomis ir vadovaujantis ekonominio naudingumo ir mažiausios finansinės naštos elektros energijos vartotojams, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų mokėtojams principais. Centralizuotą elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių prekybą vykdo skirstomųjų tinklų operatorius, aptarnaujantis daugiau kaip 100 000 vartotojų, ir (ar) Energetikos ministerijos, Vyriausybės nustatyta tvarka, kuri, be kita ko, reglamentuoja tokios įmonės pakeitimo procedūrą, paskirta įmonė. Nupirkta elektros energija gali būti tiekama ir šiame straipsnyje nurodyto skirstomųjų tinklų operatoriaus, ir paskirtosios įmonės vartotojams. Paskirtajai įmonei skiriama įmonė turi atitikti šiuos reikalavimus: 6. Nustačiusi, kad paskirtoji įmonė neatitinka šio straipsnio 5 dalyje nustatytų reikalavimų ar nesilaiko šio straipsnio 5 dalyje nustatytų veiklos sąlygų, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos aprašo, Elektros energijos rinkos taisyklių ir kitų jos veiklą reglamentuojančių teisės aktų, Energetikos ministerija įspėja paskirtąją įmonę apie galimą teisės vykdyti veiklą atėmimą ir nustato ne ilgesnį kaip 2 mėnesių terminą veiklos trūkumams pašalinti. Paskirtajai įmonei per nustatytą terminą nepašalinus veiklos trūkumų, Energetikos ministerija organizuoja naujos paskirtosios įmonės atranką ir paskyrimą. Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas		rinkos dalyviams sukurti vieną dokumentą, taip išskaidrinant ir padarant dar aiškesnes rinkos veikimo taisykles. Tačiau kartu siūlytina tam tikras EEĮ nuostatas patikslinti, ypač įvertinus tai, jog dalis rinkos dalyvių (pvz., paskirtasis elektros energijos rinkos operatorius) yra užsienio kompanijos, kurios pirmiausia ir vadovaujasi tiesiogiai taikomų ES reglamentų nuostatomis, ne nacionalinėmis, konsoliduojančiomis tuos pačius ES teisės aktus, Elektros energijos rinkos taisyklėmis. Taip pat atsiskaitymas už balansavimo paslaugas pirmiausiai vykdomas pagal Reglamentą (ES) 2017/2195, kuriuos nustatomos elektros energijos balansavimo gairės (toliau – EBGL) ir jų įgyvendinamuosius teisės aktus, o ne pagal Prekybos elektros energija taisykles. Pažymėtina, kad EBGL įgyvendinamųjų teisės aktų tvirtinimas yra Tarybos, o ne Ministerijos kompetencija. Taip pat turėtų būti atsakyta nuorodų į Elektros energijos rinkos taisykles, kadangi šių taisyklių nuostatos nebeatitinka aktualios rinkos situacijos Pvz., disbalanso elektros energijos kainos nustatomos pagal bendros Baltijos balansavimo rinkos taisykles vykdomas pagal Baltijos šalių PSO susitarimą, kuris įgyvendintas pagal EBGL ir bendruosius Tarybos ir Europos nacionalinių reguliavimo institucijų tvirtinamus dokumentus. Taip pat paminėtina, kad elektros rinkos susiejimas vykdomas pagal CACM ir jau įgyvendinančias taisykles (Algoritmo metodikoje pagal CACM 37 straipsnio 5 dalį ir Planinių mainų,	taisyklių ir kitų jos veiklą reglamentuojančių teisės aktų, Energetikos ministerija įspėja paskirtąją įmonę apie galimą teisės vykdyti veiklą atėmimą ir nustato ne ilgesnį kaip 2 mėnesių terminą veiklos trūkumams pašalinti. Paskirtajai įmonei per nustatytą terminą nepašalinus veiklos trūkumų, Energetikos ministerija organizuoja naujos paskirtosios įmonės atranką ir paskyrimą. Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas 44 straipsnis. 67 straipsnio pakeitimas <...> 3. Papildyti 67 straipsnį 41 dalimi: „41. Balansavimo energijos kaina ir disbalanso kaina nereguliuojamos ir atitinkamai balansavimo paslaugų teikimo sutartyse ir atsiskaitymo už disbalansą sutartyse iš anksto nenustatomos. Balansavimo energijos kaina nustatoma pirkimo procedūros, kurią perdavimo sistemos operatorius vykdo Elektros energijos rinkos taisyklėse metu Reglamento (ES) 2017/2195 ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis už disbalansą atsiskaitoma tikrai laikę elektros energijos vertę atspindinčia kaina, atsižvelgiant į tai, kad visa Lietuvos Respublikos teritorija yra laikoma viena prekybos zona ir vienu disbalanso kainos rajonu.“ Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas 40 straipsnis. 59 straipsnio pakeitimas <...> Papildyti 59 straipsnį 8 dalimi:

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	44 straipsnis. 67 straipsnio pakeitimas <...> 3. Papildyti 67 straipsnį 4¹ dalimi: „41. Balansavimo energijos kaina ir disbalanso kaina nereguliuojamos ir atitinkamai balansavimo paslaugų teikimo sutartyse ir atsiskaitymo už disbalansą sutartyse iš anksto nenustatomos. Balansavimo energijos kaina nustatoma pirkimo procedūros, kurią perdavimo sistemos operatorius vykdo Elektros energijos rinkos taisyklėse metu. Už disbalansą atsiskaitoma tikralaikę elektros energijos vertę atspindinčia kaina, atsižvelgiant į tai, kad visa Lietuvos Respublikos teritorija yra laikoma viena prekybos zona ir vienu disbalanso kainos rajonu.“ Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas 40 straipsnis. 59 straipsnio pakeitimas <...> Papildyti 59 straipsnį 8 dalimi: „8. Perdavimo sistemos operatorius ir paskirtasis rinkos operatorius bendrai organizuoja kitos paros ir einamosios paros elektros energijos rinkų valdymą vadovaudamiesi šiame įstatyme, Reglamente (ES) 2015/1222 ir Elektros energijos rinkos taisyklėse nustatytais reikalavimais. Prekyba kitos paros ir einamosios paros elektros energijos rinkose vykdoma elektros biržoje.“ 12 straipsnis. Įstatymo papildymas 22¹ straipsniu Papildyti Įstatymą 22¹ straipsniu: „22¹ straipsnis. Aktyvieji vartotojai 1. Galutiniai vartotojai turi teisę veikti		susijusių su bendru kitos paros prekybos rinkų susiejimu, apimties skaičiavimo metodikoje pagal CACM 43 straipsnį). Pvz., sąlygos susijusios su balansavimu iš esmės vykdomos pagal BSP ir BRP sutartis ir EBGL įgyvendinamuosius teisės aktus. Taip pat, ateityje išpareigojimai dėl balansavimo bus vykdomi pagal ES balansavimo platformų taikomus reikalavimus (įsteigtų pagal EBGL 19–21 str.), o ne pagal Taisykles. Dėl Tarybos pareigos įtvirtintos EEĮ 9 straipsnio 4 dalies 9 punkte, šį punktą dubliuoja Tarybos funkcija atlikti tinklų kodeksų įgyvendinimo priežiūrą. Tarybos vertinimu, Reglamento 6 str. 8 d. 13–14 d., 8 straipsnis įgyvendinimo priemonių nereikalauja, nes Reglamento nuostatos yra tiesioginio taikymo. Taip pat siūlome EEĮ projektu pildomo EEĮ 59 straipsnio 5³ dalį papildyti atveju, kuomet veiklą vykdys asmuo vykdančis telkimo funkcijas. Siūlymai pateikiami dešiniajame stulpelyje.	„8. Perdavimo sistemos operatorius ir paskirtasis rinkos operatorius bendrai organizuoja kitos paros ir einamosios paros elektros energijos rinkų valdymą vadovaudamiesi šiame įstatyme, Reglamente (ES) 2019/943 ir Reglamente (ES) 2015/1222 ir Elektros energijos rinkos taisyklėse ir jų įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis nustatytais reikalavimais. Prekyba kitos paros ir einamosios paros elektros energijos rinkose vykdoma elektros biržoje.“ 12 straipsnis. Įstatymo papildymas 22¹ straipsniu Papildyti Įstatymą 22¹ straipsniu: „22¹ straipsnis. Aktyvieji vartotojai 1. Galutiniai vartotojai turi teisę veikti elektros energetikos sektoriuje kaip aktyvieji vartotojai tiesiogiai arba per nepriklausomus paklausos telkėjus ar per tiekėjus, teikiančius su paklausos telkimu susijusias paslaugas, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka. 2. Aktyvieji vartotojai turi teisę: 1) perduoti pačių pasigaminatą elektros energiją. Šis punktas apima elektros energijos pardavimą pagal elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis, atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis ir (ar) kitais Elektros energijos rinkos taisyklėse teisės aktuose numatytais būdais; 2) dalyvauti teikiant lankstumo paslaugas ir (ar) diegiant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones; 3) perleisti jų veiklai reikalingų elektros įrenginių valdymą, įskaitant įrengimą, eksploatavimą, duomenų tvarkymą ir techninę priežiūrą, trečiajai šaliai. Tokia trečioji šalis nėra laikoma

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	elektros energetikos sektoriuje kaip aktyvieji vartotojai tiesiogiai arba per nepriklausomus paklauso telkėjus ar per tiekėjus, teikiančius su paklauso telkimu susijusias paslaugas, Vyriausybės ar jos įgalios institucijos nustatyta tvarka. 2. Aktyvieji vartotojai turi teisę: 1) parduoti pačių pasigaminatą elektros energiją. Šis punktas apima elektros energijos pardavimą pagal elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis, atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis ir (ar) kitais Elektros energijos rinkos taisyklėse numatytais būdais; 2) dalyvauti teikiant lankstumo paslaugas ir (ar) diegiant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones; 3) perleisti jų veiklai reikalingų elektros įrenginių valdymą, įskaitant įrengimą, eksploatavimą, duomenų tvarkymą ir techninę priežiūrą, trečiajai šaliai. Tokia trečioji šalis nėra laikoma aktyviuoju vartotoju. 3. Aktyvieji vartotojai yra finansiškai atsakingi už disbalansą, kurį sukelia jų veikla elektros energetikos sistemoje. 4. Aktyvieji vartotojai, kuriems priklauso energijos kaupimo įrenginiai, turi teisę prisijungti prie elektros tinklų Vyriausybės ar jos įgalios institucijos nustatyta tvarka. 5. Aktyviojo vartotojo, kuris taip pat yra ir gaminantis vartotojas, kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme, veiklai elektros energetikos sektoriuje visa apimtimi taikomi reikalavimai gaminantiems vartotojams nustatyti šiame įstatyme, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose.“ 13 straipsnis. Įstatymo papildymas			aktyviuoju vartotoju. 3. Aktyvieji vartotojai yra finansiškai atsakingi už disbalansą, kurį sukelia jų veikla elektros energetikos sistemoje. 4. Aktyvieji vartotojai, kuriems priklauso energijos kaupimo įrenginiai, turi teisę prisijungti prie elektros tinklų Vyriausybės ar jos įgalios institucijos nustatyta tvarka. 5. Aktyviojo vartotojo, kuris taip pat yra ir gaminantis vartotojas, kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme, veiklai elektros energetikos sektoriuje visa apimtimi taikomi reikalavimai gaminantiems vartotojams nustatyti šiame įstatyme, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose.“ 40 straipsnis. 59 straipsnio pakeitimas 6. Buvusią 59 straipsnio 5¹ dalį laikyti 5³ dalimi, ją pakeisti ir išdėstyti taip: „5³. Nepriklausomas paklauso telkėjas arba asmuo vykdomas telkimo funkcijas prekiauja elektros energija vadovaudamasis Prekybos elektros energija Elektros energijos rinkos taisyklėmis, ir perdavimo sistemos operatoriaus nustatytais sąlygomis. Nepriklausomas paklauso telkėjas, jeigu jis yra balansavimo energijos tiekėjas paslaugų teikėjas, arba balansavimo energijos tiekėjas paslaugų teikėjas, su kuriuo nepriklausomas paklauso telkėjas arba asmuo vykdomas telkimo funkcijas sudaro balansavimo energijos pirkimo–pardavimo sutartį, atsako už nepriklausomo paklauso telkėjo arba

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	22² straipsniu Papildyti Įstatymą 22² straipsniu: „22² straipsnis. Piliečių energetikos bendruomenės <...> Piliečių energetikos bendruomenė nuosavybės ar kita teise valdomuose energijos gamybos įrenginiuose pagamintą elektros energiją taip pat gali parduoti Elektros energijos rinkos taisyklėse nustatyta tvarka ir būdais. 40 straipsnis. 59 straipsnio pakeitimas 6. Buvusią 59 straipsnio 5¹ dalį laikyti 5³ dalimi, ją pakeisti ir išdėstyti taip: „5³. Nepriklausomas paklausos telkėjas prekiauja elektros energija vadovaudamasis Prekybos elektros energija Elektros energijos rinkos taisyklėmis ir perdavimo sistemos operatoriaus nustatytomis sąlygomis. Nepriklausomas paklausos telkėjas, jeigu jis yra balansavimo energijos tiekėjas paslaugų teikėjas, arba balansavimo energijos tiekėjas paslaugų teikėjas, su kuriuo nepriklausomas paklausos telkėjas sudaro balansavimo energijos pirkimo-pardavimo sutartį, atsako už nepriklausomo paklausos telkėjo nepatiktą arba patiktą per didelį elektros energijos kiekį.“ Pakeisti 31 straipsnio 1 dalies 16 punktą ir jį išdėstyti taip: „16) kaip dispečeris vykdydamas balansavimą ir tuo tikslu valdydamas gamybos balansavimo pajėgumus nacionalinei balansavimo funkcijai užtikrinti, laikytis sąlygų, nustatytų Prekybos elektros energija Elektros energijos rinkos taisyklėse ir sutartyse su sisteminių paslaugų balansavimo paslaugų teikėjais;“.			asmens vykdančio telkimo funkcijas nepatiktą arba patiktą per didelį elektros energijos kiekį.“ Pakeisti 31 straipsnio 1 dalies 16 punktą ir jį išdėstyti taip: „16) kaip dispečeris vykdydamas balansavimą ir tuo tikslu valdydamas gamybos balansavimo pajėgumus nacionalinei balansavimo funkcijai užtikrinti, laikytis sąlygų, nustatytų Prekybos elektros energija Elektros energijos rinkos taisyklėse Reglamento (ES) 2019/943 ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų, ir sutartyse su sisteminių paslaugų balansavimo paslaugų teikėjais;“. 34. Pakeisti 9 straipsnio 4 dalies 9 punktą ir jį išdėstyti taip: „9) kaip laikomasi Prekybos elektros energija Elektros energijos rinkos taisyklių;“. 59 straipsnį 5² dalimi: „5². Balansavimo energija prekiaujama ir atsiskaitymai už disbalansą vykdomi balansavimo paslaugų rinkoje sutarčių tarp rinkos dalyvių pagrindu šiame įstatyme, Reglamente (ES) 2017/2195 ir Elektros energijos rinkos taisyklėse nustatyta tvarka ir sąlygomis. Balansavimo paslaugų teikimo sutarties (balansavimo paslaugų teikėjams taikomų nuostatų ir sąlygų) ir atsiskaitymo už disbalansą sutarties (už balansą atsakingoms šalims taikomų nuostatų ir sąlygų) standartines sąlygas rengia ir, suderinęs su Taryba, savo interneto svetainėje skelbia perdavimo sistemos operatorius.“

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	34. Pakeisti 9 straipsnio 4 dalies 9 punktą ir jį išdėstyti taip: „9) kaip laikomasi Prekybos elektros energija Elektros energijos rinkos taisyklių;“.			
21.	40 straipsnis. 59 straipsnio pakeitimas <...> 4. Papildyti 59 straipsnį 51 dalimi: „51. Šio straipsnio 5 dalyje nustatyta rinkos dalyvio atsakomybė už disbalansą gali būti netaikoma tik šiame įstatyme ir (ar) Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme numatytais atvejais. Už rinkos dalyvio, kuris įstatymu yra atleistas nuo atsakomybės už disbalansą, sukeltą disbalansą finansiškai atsako skirstomųjų tinklų operatorius ir (ar) paskirtoji įmonė, veikiantys šio įstatymo 58 straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis. Su tokia finansine atsakomybe susijusios skirstomųjų tinklų operatoriaus ir (ar) paskirtosios įmonės patirtos sąnaudos gali būti kompensuojamos viešuosius interesus atitinkančių pasaugų lėšomis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir sąlygomis.“	Reglamentas 5 straipsnis Atsakomybė už balansavimą Visi rinkos dalyviai yra atsakingi už savo pačių sukeltą sistemos disbalansą (toliau – atsakomybė už balansavimą). Tuo tikslu rinkos dalyviai arba patys yra už balansą atsakingos šalys, arba pagal sutartį deleguoja savo atsakomybę pačių pasirinktai už balansą atsakingai šaliai. Kiekviena už balansavimą atsakinga šalis finansiškai atsako už savo sukeltą disbalansą ir stengiasi užtikrinti savo balansą arba padėti užtikrinti elektros energijos sistemos balansą. 2. Atvejai, kai valstybės narės gali numatyti nukrypti nuo atsakomybės už balansavimą leidžiančias nuostatas, yra tik šie: a) parodomuosius inovacinius technologijų projektus turi patvirtinti reguliavimo institucija su sąlyga, kad tų nukrypti leidžiančių nuostatų trukmė ir mastas yra apriboti tiek, kiek būtina, kad būtų galima pasiekti demonstravimo tikslus; b) elektros energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių įrenginiai, kurių įrengtoji elektrinė galia yra mažesnė nei 400 kW; c) įrenginiai, kuriems teikiama Komisijos parama, patvirtinta pagal Sąjungos valstybės pagalbos taisyklės remiantis SESV 107, 108 ir 109 straipsniais, ir kurie perduoti eksploatuoti anksčiau nei 2019 m. liepos 4 d. Valstybės narės, nedarydamos poveikio	Dėl paskirtojo tiekimo veiklos reglamentavimo Pažymėtina, kad šiuo metu įstatyme įtvirtintas modelis dėl Paskirtojo tiekimo funkcijų vykdymo neužtikrina, kad asmenys šią veiklą vykdytų pačiu efektyviausiu būdu, nes tokiame asmeniui nėra suteikiamos paskatos. Pagal dabartinį modelį paskirtajam tiekėjui nėra suteikiamų finansinių paskatų efektyvinti veiklą, kadangi toks asmuo nepatiria nuostolio ir negauna pelno – tokio asmens sąnaudos kompensuojamos per viešuosius interesus atitinkančią kainos dedamąją (toliau – VIAP). Taip pat, toks asmuo nepatiria rizikos ir rizika yra perkeliama galutiniams vartotojams, kurie yra VIAP mokėtojai. Pažymėtina, kad sukūrus dar efektyvesnį paskirtojo tiekimo veiklos vykdymo modelį turėtų mažėti VIAP išlaidos ir atitinkamai kaina galutiniams vartotojams. Atkreipiamas dėmesys, kad iš esmės paskirtasis tiekėjas yra tas pats, kas už balansą atsakinga šalis (toliau – BRP). Suprantama, jog paskirtojo tiekėjo funkcija yra reikalinga ribotam laikotarpiui – iš esmės, kol parama naudosis antrosios AEI paramos schemos gamintojai su ribotomis išimtis.	-

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
		SESV 107 ir 108 straipsniams, gali skatinti rinkos dalyvius, kuriems visiškai arba iš dalies netaikoma atsakomybė už balansavimą, prisiimti visą atsakomybę už balansavimą. 3. Jei valstybė narė numato nukrypti leidžiančią nuostatą pagal 2 dalį, ji užtikrina, kad finansinę atsakomybę už disbalansą prisiimtų kitas rinkos dalyvis.	Atsižvelgiant tai. pažymėtina, kad rinkos vystymosi prasme ateityje būtų tikslingiau, kad maži gamintojai savo atsakomybę už disbalansą perduotų BRP ar telkėjams veikiantiems rinkoje, o ne būtų savaime atleidžiami nuo disbalanso. Visgi, siekiant išspręsti ribotą laiką truksiančią situaciją – antrosios AEI paramos schemos metu gamintojų balansavimą – Taryba siūlo įtvirtinti naują paskirtojo tiekėjo veiklos modelį, pagal kurį asmuo, kuris vykdo paskirtojo tiekimo veiklą būtų parinktas konkurso būdu, atitinkamai tokiam asmeniui numatant fiksuoto dydžio pelno normą. Atitinkamai reikalingas esminis EEĮ 59 straipsnio 5 ir 6 dalių peržiūrėjimas ir EEĮ projekto 5¹ dalies pakeitimas.	
22.	EEĮ projektas 59 straipsnio 5¹ dalį laikyti 5³ dalimi, ją pakeisti ir išdėstyti taip: „5³. Nepriklausomas paklausos telkėjas prekiauja elektros energija vadovaudamasis Prekybos elektros energija Elektros energijos rinkos taisyklėmis ir perdavimo sistemos operatoriaus nustatytais sąlygomis. Nepriklausomas paklausos telkėjas, jeigu jis yra balansavimo energijos tiekėjas paslaugų teikėjas, arba balansavimo energijos tiekėjas paslaugų teikėjas, su kuriuo nepriklausomas paklausos telkėjas sudaro balansavimo energijos pirkimo-pardavimo sutartį, atsako už nepriklausomo paklausos telkėjo nepatiktą arba patiktą per didelį elektros energijos kiekį.“		Atkreiptinas dėmesys, jog cituojama projekto nuostata visgi kalba tik apie nepriklausomus paklausos telkėjus. Tačiau Direktyvoje (2 str. 18 p.) telkimo veikla apima tiek nepriklausomus telkėjus, tiek ir kitus telkėjus, kurie gali vykdyti telkimą, bet, pvz., būti kartu ir tiekėjais. Atitinkamai siūlytina tikslinti ir praplėsti EEĮ projektu keičiamo 59 str. 5³ dalį, dėl kitų asmenų, vykdančių telkimo veiklą.	-
23.	44 straipsnis. 67 straipsnio pakeitimas <...>	Reglamentas 2019/943 10 straipsnis	Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio, reglamentuojančio	44 44 straipsnis. 67 straipsnio pakeitimas

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	4. Papildyti 67 straipsnį 42 dalimi: „42. Nereguliuojamoms elektros energijos kainoms nenustatoma nei didžiausia, nei mažiausia riba. Šis reikalavimas taikomas, be kita ko, visiems pasiūlymams ir galutinėms kainoms didmeninėje elektros energijos rinkoje visais laikotarpiais ir turi apimti balansavimo energijos kainas ir disbalanso kainas, nedarant poveikio kainos techninėms riboms, kurios gali būti taikomos balansavimo laikotarpiais ir kitos paros bei einamosios paros laikotarpiais laikantis šio straipsnio 43 dalies. Rinkos dalyviai neturi teisės imtis jokių priemonių, kuriomis siektų pakeisti nereguliuojamas kainas didmeninėje elektros energijos rinkoje ir pažeisti rinkos principus.“ 5. Papildyti 67 straipsnį 43 dalimi: „43. Paskirtasis rinkos operatorius turi teisę taikyti suderintas didžiausios ir mažiausios galutinės kainos ribas kitos paros ir einamosios paros laikotarpiais. Šios ribos turi būti pakankamai aukštos, kad be reikalo nebūtų apribota prekyba kitos paros ir einamosios paros elektros energijos rinkose, jos turi būti suderintos elektros energijos rinkos požiūriu ir jomis turi būti atsižvelgta į didžiausią prarastos apkrovos vertę, kaip ji apibrėžta Reglamente (ES) 2019/943. Paskirtasis rinkos operatorius privalo įgyvendinti skaidrų mechanizmą, pagal kurį techninės kainos pasiūlymo ribos būtų laiku automatiškai pakoreguotos, jei tikimasi, kad bus pasiektos nustatytos ribos. Pakoreguotos aukštesnės ribos taikomos toliau tol, kol pagal minėtą mechanizmą jas reikės dar labiau padidinti.“ <...>	Techninės kainos siūlymo ribos 1. Didmeninės elektros energijos kainoms neturi būti nustatoma nei didžiausia, nei mažiausia riba. Ši nuostata taikoma, <i>inter alia</i>, visiems pasiūlymams ir galutinėms kainoms visais laikotarpiais, ir turi apimti balansavimo energijos kainas ir disbalanso kainas, nedarant poveikio kainos techninėms riboms, kurios gali būti taikomos balansavimo laikotarpiais ir kitos paros bei einamosios paros laikotarpiais laikantis 2 dalies. 2. PEERO gali taikyti suderintas didžiausios ir mažiausios galutinės kainos ribas kitos paros ir einamosios paros laikotarpiais. Tos ribos turi būti pakankamai aukštos, kad be reikalo nebūtų apribota prekyba, jos turi būti suderintos vidaus rinkos požiūriu ir jomis turi būti atsižvelgta į didžiausią prarastos apkrovos vertę. PEERO įgyvendina skaidrų mechanizmą, pagal kurį techninės kainos siūlymo ribos būtų laiku automatiškai pakoreguotos, jei tikimasi, kad bus pasiektos nustatytos ribos. Pakoreguotos aukštesnės ribos taikomos toliau tol, kol pagal minėtą mechanizmą jas reikės dar labiau padidinti. 3. Perdavimo sistemos operatoriai nesima jokių priemonių, kuriomis siektų pakeisti didmenines kainas.	teisėkūros principus, 2 dalies 1, 6 ir 7 papunkčiuose įtvirtinti šie principai, kuriais vadovaujamosi teisėkūroje: tikslingumo, reiškiančiu, kad teisės akto projektas turi būti rengiamas ir teisės aktas priimamas tik tuo atveju, kai siekiamų tikslų negalima pasiekti kitomis priemonėmis; aiškumo, reiškiančiu, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas; sistemiskumo, reiškiančiu, kad teisės normos turi derėti tarpusavyje, žemesnės teisinės galios teisės aktai neturi prieštarauti aukštesnės teisinės galios teisės aktams, įstatymo įgyvendinamieji teisės aktai turi būti rengiami ir priimami taip, kad įsigaliojūt kartu su įstatymu ar atskiromis jo nuostatomis, kurias šie teisės aktai įgyvendina. Įgyvendinant šiuos principus siūlytina neregamentuoti tų pačių teisinių santykių skirtingų teisės aktų nuostatomis. Į EEI projektą perkeliama Reglamento 2019/943 nuostatos, kurios tiesiogiai taikomos ir nereikalauja papildomo įgyvendinimo ir tikslinio nacionalinėje teisėje. Todėl siūlytina šių nuostatų neperkelinėti į įstatymą. Jei siekiama suteikti papildomo aiškumo rinkos dalyviams, galbūt tikslinga šias nuostatas pateikti Elektros energijos rinkos taisyklėse.	<...> 4. Papildyti 67 straipsnį 42 dalimi: „42. Nereguliuojamoms elektros energijos kainoms nenustatoma nei didžiausia, nei mažiausia riba. Šis reikalavimas taikomas, be kita ko, visiems pasiūlymams pavidimams ir galutinėms kainoms didmeninėje elektros energijos rinkoje visais laikotarpiais ir turi apimti balansavimo energijos kainas ir disbalanso kainas, nedarant poveikio kainos techninėms riboms, kurios gali būti taikomos balansavimo laikotarpiais ir kitos paros bei einamosios paros laikotarpiais laikantis šio straipsnio 43 dalies. Rinkos dalyviai neturi teisės imtis jokių priemonių, kuriomis siektų pakeisti nereguliuojamas kainas didmeninėje elektros energijos rinkoje ir pažeisti rinkos principus.“ 5. Papildyti 67 straipsnį 43 dalimi: „43. Paskirtasis rinkos operatorius turi teisę taikyti suderintas didžiausios ir mažiausios galutinės kainos ribas kitos paros ir einamosios paros laikotarpiais. Šios ribos turi būti pakankamai aukštos, kad be reikalo nebūtų apribota prekyba kitos paros ir einamosios paros elektros energijos rinkose, jos turi būti suderintos elektros energijos rinkos požiūriu ir jomis turi būti atsižvelgta į didžiausią prarastos apkrovos vertę, kaip ji apibrėžta Reglamente (ES) 2019/943. Paskirtasis rinkos operatorius privalo įgyvendinti skaidrų mechanizmą, pagal kurį techninės kainos pasiūlymo ribos būtų laiku automatiškai pakoreguotos, jei tikimasi, kad bus pasiektos nustatytos ribos. Pakoreguotos aukštesnės ribos taikomos toliau tol, kol pagal minėtą mechanizmą jas reikės dar labiau padidinti.“ <...>
24.	40 straipsnis. Atsiskaitymo už		Dėl atsiskaitymo už papildomas	40 straipsnis. Atsiskaitymo už

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	elektros energijos persiuntimą skirstomaisiais tinklais garantijos 1. Vartotojai, išskyrus buitinius vartotojus, kurių įrenginiai yra prijungti prie skirstomųjų tinklų ir kurie yra sudarę su nepriklausomu tiekėju elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį, privalo sudaryti elektros energijos persiuntimo paslaugos teikimo sutartį su skirstomųjų tinklų operatoriumi ir laiku atsiskaityti už elektros energijos persiuntimą perdavimo ir skirstomaisiais tinklais, taip pat už sisteminės paslaugas ir viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, išskyrus už elektros energijos kiekį, persiūtą energijos kaupimo įrenginiams, kurių įrengtoji elektrinė galia yra ne mažesnė negu 1 MW, įkrauti energija, kada energijos kaupimo įrenginiams įkrauti patiekta elektros energijos kiekis, išskyrus technologinius nuostolius, vėliau yra grąžinamas į operatorių elektros tinklus. 2. Tiekėjas privalo sudaryti elektros energijos persiuntimo paslaugos teikimo sutartį su skirstomųjų tinklų operatoriumi ir laiku atsiskaityti už elektros energijos persiuntimą perdavimo ir skirstomaisiais tinklais, taip pat už sisteminės paslaugas ir viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, kuriomis pasinaudojo vartotojai, kurių įrenginiai prijungti prie skirstomųjų tinklų ir kurie su tiekėju yra sudarę elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį. Tiekėjo ir skirstomųjų tinklų operatoriaus sudaromoje elektros energijos persiuntimo paslaugos teikimo sutartyje taip pat nustatoma keitimosi informacija tarp šalių tvarka. 44 straipsnis. Elektros energijos garantinis tiekimas 5. Vartotojai, kuriems šiame		paslaugas Pažymėtina, kad dėl naujos terminologijos įvedimo, t. y. pakeitus terminą „sisteminės paslaugos“ į „papildomos paslaugos“, Projekte iškyla neapibrėžtumas ir lieka neregamentuota, kaip yra reguliuojamos šių paslaugų kainų nustatymas, todėl būtini atitinkami EEĮ straipsnių pakeitimai. Vadovaujantis TNT, 22 punktu, sisteminės paslaugas sudaro: aktyviosios galios, energijos balanso ir dažnio valdymas, reaktyviosios galios ir įtampos valdymas, avarijų, sutrikimų prevencija ir jų likvidavimas. Vadovaujantis TNT 46.1.5 papunkčiu avarijų ir sutrikimų prevencijos priemonei priskirtinas izoliuotas elektros energetikos sistemos dalies darbas. Atsižvelgiant į tai bei, vadovaujantis Elektros energijos sisteminių paslaugų kainos nustatymo metodikos, patvirtintos Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2012 m. liepos 27 d. nutarimu Nr. O3-200 „Dėl Elektros energijos sisteminių paslaugų kainos nustatymo metodikos patvirtinimo“ 6 punktu, į sisteminių paslaugų kainą įtraukiamos pirminio aktyviosios galios rezervo, antrinio aktyviosios galios rezervo ir tretinio aktyviosios galios rezervo įsigijimo sąnaudos, reaktyviosios galios ir įtampos valdymo bei avarijų, sutrikimų prevencijos ir jų likvidavimo paslaugų teikimo sąnaudos. Pagal EEĮ projektą iš karto nuo jo priėmimo iš dabar esančio „sisteminių paslaugų“ (dabar galiojančio EEĮ sąvoka) kainos, kurią tvirtina Taryba išeliminuojamos TNT nustatytos galios	elektros energijos persiuntimą skirstomaisiais tinklais garantijos 1. Vartotojai, išskyrus buitinius vartotojus, kurių įrenginiai yra prijungti prie skirstomųjų tinklų ir kurie yra sudarę su nepriklausomu tiekėju elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį, privalo sudaryti elektros energijos persiuntimo paslaugos teikimo sutartį su skirstomųjų tinklų operatoriumi ir laiku atsiskaityti už elektros energijos persiuntimą perdavimo ir skirstomaisiais tinklais, taip pat už sisteminės papildomas paslaugas ir viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, išskyrus už elektros energijos kiekį, persiūtą energijos kaupimo įrenginiams, kurių įrengtoji elektrinė galia yra ne mažesnė negu 1 MW, įkrauti energija, kada energijos kaupimo įrenginiams įkrauti patiekta elektros energijos kiekis, išskyrus technologinius nuostolius, vėliau yra grąžinamas į operatorių elektros tinklus. 2. Tiekėjas privalo sudaryti elektros energijos persiuntimo paslaugos teikimo sutartį su skirstomųjų tinklų operatoriumi ir laiku atsiskaityti už elektros energijos persiuntimą perdavimo ir skirstomaisiais tinklais, taip pat už sisteminės papildomas paslaugas ir viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, kuriomis pasinaudojo vartotojai, kurių įrenginiai prijungti prie skirstomųjų tinklų ir kurie su tiekėju yra sudarę elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį. Tiekėjo ir skirstomųjų tinklų operatoriaus sudaromoje elektros energijos persiuntimo paslaugos teikimo sutartyje taip pat nustatoma keitimosi informacija tarp šalių tvarka. 44 straipsnis. Elektros energijos

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	straipsnyje nustatyta tvarka ir sąlygomis užtikrinamas garantinis tiekimas, atsiskaito su asmeniu, atliekančiu garantinio tiekimo funkciją, už garantinį tiekimą, taip pat su tinklų operatoriais, kaip nurodyta šio įstatymo 40 straipsnio 1 dalyje ir 46 straipsnio 5 dalyje, už elektros energijos persiuntimą perdavimo ir (ar) skirstomaisiais tinklais, sisteminės paslaugas ir viešuosius interesus atitinkančias paslaugas. 46 straipsnis. Nepriklausomas elektros energijos tiekimas 5. Vartotojai, kurių įrenginiai prijungti prie perdavimo tinklų, pirkdami elektros energiją iš nepriklausomo tiekėjo, privalo perdavimo sistemos operatoriui apmokėti už elektros energijos persiuntimą perdavimo tinklais, taip pat už sisteminės paslaugas ir viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, išskyrus už elektros energijos kiekį, persiūtą energijos kaupimo įrenginiams įkrauti energiją, kada energijos kaupimo įrenginiams įkrauti patiekta elektros energijos kiekis, išskyrus technologinius nuostolius, vėliau yra grąžinamas į operatorių elektros tinklus. Vartotojas, gavęs perdavimo sistemos operatoriaus ir nepriklausomo tiekėjo sutikimą bei būdamas atsakingas perdavimo sistemos operatoriui, šioje dalyje nurodytas vartotojo pinigines prievoles gali pavesti vykdyti nepriklausomam tiekėjui. 69 straipsnis. Perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų reguliavimas 4. Nustatydamą viršutinę perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainas ir vertindama paslaugų teikėjų pateiktas kainas ir tarifus, Taryba užtikrina, kad perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų		rezervavimo paslaugos, perdavimo sistemos operatoriui nesudarant pereinamojo laikotarpio, kuomet dar tos kitos paslaugos galėtų būti skaičiuojamos ir kompensuojamos per Tarybos nustatomą sisteminių paslaugų kainą. 2. Šiuo metu PSO patiriamas sąnaudas dėl papildomų paslaugų įsigijimo vadovaujantis EEĮ 40 straipsnio, 44 straipsnio 5 dalies, 46 straipsnio 5–6 dalių, 69 straipsnio 4 dalies, 69 straipsnio 17 dalies nuostatomis padengia galutiniai vartotojai mokėdami atskirą sisteminių paslaugų dedamąją. Tačiau pažymėtina, kad pagal ES teisės aktus šiuo metu yra galimi tik tokie šių PSO patiriamų sąnaudų kompensavimo mechanizmai: 1. Dėl ne su dažnio reguliavimu susijusių paslaugų (toliau – NFAS). Pažymėtina, kad šių paslaugų įsigijimas turi būti vykdomas pagal rinką grįstas (<i>market-based</i>) procedūras, jeigu nėra suteikta Tarybos leidžianti nukrypti nuostata pagal Direktyvos 40 straipsnio 5 dalį. Galimas dvejopas reglamentavimas: I. Šių paslaugų įsigijimo sąnaudos galėtų būti laikomos PSO sąnaudų dalimi įtraukiama į perdavimo paslaugų kainos viršutinę ribą, o ne atskira reguliuojama kaina. II. Likti prie atskiros dedamosios principo. Tačiau esant situacijai, kai NFAS rinką yra koncentruota, tarp šių paslaugų tiekėjų egzistuoję didelė galimybė piktnaudžiauti dominuojančia padėtimi ir atitinkamai	garantinis tiekimas 5. Vartotojai, kuriems šiame straipsnyje nustatyta tvarka ir sąlygomis užtikrinamas garantinis tiekimas, atsiskaito su asmeniu, atliekančiu garantinio tiekimo funkciją, už garantinį tiekimą, taip pat su tinklų operatoriais, kaip nurodyta šio įstatymo 40 straipsnio 1 dalyje ir 46 straipsnio 5 dalyje, už elektros energijos persiuntimą perdavimo ir (ar) skirstomaisiais tinklais, sisteminės papildomas paslaugas ir viešuosius interesus atitinkančias paslaugas. 46 straipsnis. Nepriklausomas elektros energijos tiekimas 5. Vartotojai, kurių įrenginiai prijungti prie perdavimo tinklų, pirkdami elektros energiją iš nepriklausomo tiekėjo, privalo perdavimo sistemos operatoriui apmokėti už elektros energijos persiuntimą perdavimo tinklais, taip pat už sisteminės papildomas paslaugas ir viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, išskyrus už elektros energijos kiekį, persiūtą energijos kaupimo įrenginiams įkrauti energiją, kada energijos kaupimo įrenginiams įkrauti patiekta elektros energijos kiekis, išskyrus technologinius nuostolius, vėliau yra grąžinamas į operatorių elektros tinklus. Vartotojas, gavęs perdavimo sistemos operatoriaus ir nepriklausomo tiekėjo sutikimą bei būdamas atsakingas perdavimo sistemos operatoriui, šioje dalyje nurodytas vartotojo pinigines prievoles gali pavesti vykdyti nepriklausomam tiekėjui. 69 straipsnis. Perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų reguliavimas 4. Nustatydamą viršutinę perdavimo, skirstymo ir visuomeninio

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	operatoriams būtų suteiktos tinkamos paskatos diegti energetikos inovacijas, trumpalaikiu ir ilgalaikiu laikotarpiu didinti, sudarant sąlygas diegti išmaniuosius elektros tinklus ir užtikrinti sistemos saugumą, elektros energijos vartojimo efektyvumą, teikiant tinklo naudotojams sisteminės paslaugas, plėtoti elektros energijos paklausos valdymo priemonės, įskaitant paklausos telkimą, taip pat skatinti elektros energijos rinkos integraciją ir tiekimo saugumą bei remti susijusius mokslinius tyrimus. Siekdama elektros energijos vartojimo efektyvumo didinimo, nustatydamas viršutinės perdavimo ir skirstymo paslaugų kainas ir vertindama paslaugų teikėjų pateiktas kainas ir tarifus, Taryba įvertina perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatorių veiklos sąnaudų sumažėjimą dėl paklausos mažinimo ir paklausos valdymo priemonių diegimo perdavimo ir skirstomuosiuose tinkluose, įskaitant paklausos telkimo plėtrą, ir dėl gamybos pajėgumų plėtos, įskaitant sutaupymą dėl elektros energijos perdavimo ar skirstymo paslaugų teikimo ar investicijų į tinklus sąnaudų sumažėjimo bei optimalaus tinklo eksploatavimo. <...> 17. Sisteminių paslaugų kainą, kaip atskirą elektros energijos kainos dedamąją prie perdavimo paslaugos kainos, nustato Taryba ne vėliau kaip iki einamųjų metų spalio 20 dienos.		operatoriui būtų sunku susiderėti dėl sąnaudomis grįstos tokių paslaugų įsigijimo kainos. Todėl siūloma svarstyti ar tam tikroms NFAS paslaugoms įstatymo nustatyta tvarka tinkamai perkelti Direktyvos nuostatas būtų galima: 1) savaime nustatyti atskiras, reguliuojamų paslaugų kainas; 2) nustatyti atskiras, reguliuojamų paslaugų kainas, atlikus rinkos tyrimą; 3) nustatyti atskiras, reguliuojamų paslaugų kainas, kurių teisinis pagrindas būtų EEĮ nuostatos, kuriomis perkeliama nukrypti leidžiančios nuostatos pagal 40 straipsnio 5 dalį. 2. Dėl balansavimo paslaugų. Vadovaujantis Reglamentu ir EBGL neturi būti nustatoma papildomų paslaugų kainos dedamoji prie galutinės kainos vartotojams. O balansavimo paslaugas turi padengti BRP. 1.1. Už balansavimo energiją ir kitus energijos mainus, pagal EBGL 44 straipsnio 2 dalies nuostatas, iš esmės visa apimtimi šiuo metu jau atsiskaito vien tik BRP. Ši nuostata šiuo metu jau įgyvendinta. Todėl EEĮ neturėtų būti nuostatų susijusių su vartotojų apmokėjimu dėl balansavimo energijos per atskirą tarifą. 1.2. Šiuo metu BRP nėra apmokestinami dėl balansavimo pajėgumų, o yra apmokestinami galutiniai vartotojai. Atsiskaitymą už balansavimo pajėgumus reglamentuoja EBGL 32, 44, 56, 57 straipsniai. Taip pat, pagal EBGL 62 straipsnio 2 dalies e punktą, numatyta	tiekimo paslaugų kainas ir vertindama paslaugų teikėjų pateiktas kainas ir tarifus, Taryba užtikrina, kad perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriams būtų suteiktos tinkamos paskatos diegti energetikos inovacijas, trumpalaikiu ir ilgalaikiu laikotarpiu didinti, sudarant sąlygas diegti išmaniuosius elektros tinklus ir užtikrinti sistemos saugumą, elektros energijos vartojimo efektyvumą, teikiant tinklo naudotojams sisteminės paslaugas, plėtoti elektros energijos paklausos valdymo priemonės, įskaitant paklausos telkimą, taip pat skatinti elektros energijos rinkos integraciją ir tiekimo saugumą bei remti susijusius mokslinius tyrimus. Siekdama elektros energijos vartojimo efektyvumo didinimo, nustatydamas viršutinės perdavimo ir skirstymo paslaugų kainas ir vertindama paslaugų teikėjų pateiktas kainas ir tarifus, Taryba įvertina perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatorių veiklos sąnaudų sumažėjimą dėl paklausos mažinimo ir paklausos valdymo priemonių diegimo perdavimo ir skirstomuosiuose tinkluose, įskaitant paklausos telkimo plėtrą, ir dėl gamybos pajėgumų plėtos, įskaitant sutaupymą dėl elektros energijos perdavimo ar skirstymo paslaugų teikimo ar investicijų į tinklus sąnaudų sumažėjimo bei optimalaus tinklo eksploatavimo. <...> 17. Sisteminių paslaugų kainą, kaip atskirą elektros energijos kainos dedamąją prie perdavimo paslaugos kainos, nustato Taryba ne vėliau kaip iki einamųjų metų spalio 20 dienos.

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
			opcija taikyti leidžiančias nukrypti nuostatas dėl pastarųjų straipsnių (išskyrus 44) taikymo, bet neveliau, kaip iki 2020-11-23 d. EBGL 44 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta, kad: „3. Kiekvienas PSO gali (angl. may) parengti pasiūlymą dėl papildomo (atskiro nuo atsiskaitymo už disbalansą) atsiskaitymo mechanizmo, pagal kurį atsiskaitoma už balansavimo pajėgumų pirkimo išlaidas pagal šios antraštinės dalies 5 skyrių, administracines išlaidas ir kitas su balansavimu susijusias išlaidas. Papildomas atsiskaitymo mechanizmas taikomas už balansą atsakingoms šalims. Geriausia, kad to būtų siekiama įvedant stygiaus kainodaros funkciją. Jei PSO renkasi kitokį mechanizmą, jie turėtų tai pagrįsti pasiūlyme. Tokį pasiūlymą turi patvirtinti atitinkama reguliavimo institucija.“ Taigi, šios nuostatos suponuoja, kad už balansavimo pajėgumus turi atsiskaityti BRP per disbalanso mokestį. Atitinkamai Projekte reikalinga numatyti papildomą pereinamąjį laikotarpį per kurį būtų galima pasiruošti pereiti prie šio pokyčio. Tačiau esant situacijai, kai balansavimo pajėgumų rinka yra koncentruota (kaip nustatė Taryba savo Elektros energijos rezervinės galios paslaugų rinkų tyrimo ataskaitoje, patvirtintoje Tarybos 2019 m. sausio 8 d. nutarimu Nr. O3E-41 „Dėl elektros energijos rezervinės galios paslaugų rinkų tyrimo rezultatų“), tarp šių paslaugų tiekėjų egzistuojant didelė galimybė piktnaudžiauti dominuojančia padėtimi ir atitinkamai operatoriui būtų sunku susiderėti dėl sąnaudomis grįstos tokių paslaugų įsigijimo kainos. Todėl	

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
			siūloma svarstyti ar tam tikroms balansavimo pajėgumų paslaugoms įstatymo nustatyta tvarka tinkamai perkelti Direktyvos nuostatas būtų galima: 1) savaime nustatyti atskiras, reguliuojamų paslaugų kainas; 2) nustatyti atskiras, reguliuojamų paslaugų kainas, atlikus rinkos tyrimą; Taip pat pažymėtina, kad šiuo metu svarstomoje naujoje LITGRID sisteminių paslaugų koncepcijoje nurodoma, kad bendrai regioninei pajėgumų rinkai sukurti pagal EBGL 33 straipsnį reikalinga: 1. Nustatyti bendras ir harmonizuotas taisykles bei procesus balansavimo pajėgumų mainams; 2. Užtikrinti, jog perdavimo sistemos operatoriaus gauti visi balansavimo pajėgumų pasiūlymai būtų persiunčiami į balansavimo pajėgumų užsakymo optimizavimo funkciją; 3. Užtikrinti tarpzoninius pralaidumus balansavimo pajėgumų mainams EBGL nustatytais metodais, kurie yra detaliau aprašomi 3.2.4 skyriuje. Minėtos priemonės turi būti įgyvendintos esant bendram šalių sutarimui dėl regioninės balansavimo rinkos sukūrimo. Siekiant užtikrinti lygiavertę ir nediskriminacinę rinkos dalyvių sąlygas regioninėje balansavimo pajėgumų rinkoje turi būti užtikrintos šios sąlygos: 1. Harmonizuota reguliacinė bei mokestinė aplinka rinkos dalyviams; 2. Pajėgumų užtikrinimo mechanizmas tarp regiono šalių; 3. Bendros taisyklės prekybai su trečiosiomis šalimis.	

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
			Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta dėl sisteminių paslaugų reguliavimo pažymėtina, kad praktiškai nėra įmanoma per trumpą laikotarpį sukurti veikiančios aukščiau nurodytų paslaugų rinkos (tiek dėl BRELL santykių, tiek dėl riboto BSP įrenginių skaičiaus) ir atisakyti tokių paslaugų kainų reguliavimo ar tiesioginio vartotojų apmokestinimo, siūlome artimiausiu metu organizuoti trišalį Ministerijos, Tarybos ir LITGRID atstovų aptarimą, kokie tinkamiausi pereinamieji / parengiamieji veiksmai turėtų būti atlikti, kad artimoje ateityje būtų atlikti EEĮ pakeitimai, tinkamai perkeltantys ES teisės aktus ir sukuriantys atitinkamą reguliavimo režimą.	
25.	44 straipsnis. 67 straipsnio pakeitimas <...> 3. Papildyti 67 straipsnį 41 dalimi: „41. Balansavimo energijos kaina ir disbalanso kaina nereguliuojamos ir atitinkamai balansavimo paslaugų teikimo sutartyse ir atsiskaitymo už disbalansą sutartyse iš anksto nenustatomos. Balansavimo energijos kaina nustatoma pirkimo procedūros, kurią perdavimo sistemos operatorius vykdo Elektros energijos rinkos taisyklėse nustatyta tvarka ir sąlygomis, metu. Už disbalansą atsiskaitoma tikralaikę elektros energijos vertę atspindinčia kaina, atsižvelgiant į tai, kad visa Lietuvos Respublikos teritorija yra laikoma viena prekybos zona ir vienu disbalanso kainos rajonu.“	Reglamentas 2. Balansavimo energijos kaina balansavimo pajėgumo sutartyse iš anksto nenustatoma. Pirkimo procesai turi būti skaidrūs laikantis Direktyvos (ES) 2019/944 40 straipsnio 4 dalies, kartu užtikrinant neskelbtinos komercinės informacijos konfidencialumą. <...> 5. Už disbalansą atsiskaitoma tikralaikę energijos vertę atspindinčia kaina. 6. Kiekvienas disbalanso kainos rajonas yra lygus prekybos zonai, išskyrus centrinio skirstymo modelio atvejį, kai disbalanso kainos rajonas gali sudaryti prekybos zonos dalį.	Pažymėtina, kad ši reglamento nuostata gali būti dviprasmiškai interpretuojama, atsižvelgus į tai, kad egzistuoja dviejų rūšių balansavimo paslaugos – balansavimo energija ir balansavimo pajėgumai (rezervai). Todėl pastebimas neaiškumas dėl to, kurių paslaugų sutartyse negali būti įtvirtintos konkrečios kainos. Atsižvelgus į tai, siūlome 67 straipsnyje įvertinti ar nereikėtų nustatyti, kad nuostatos taikomos ne vien tik balansavimo energijai, bet ir balansavimo pajėgumams. Taip pat, atsižvelgdami į tai, kad Reglamento 5 ir 6 dalies nuostatos yra tiesioginio taikymo, neturi įtakos bendram teksto skaitomumui, ir į tai, kad konkretūs disbalanso kainų skaičiavimo principai bus įtvirtinti EBGL įgyvendinamuosiuose teisės aktuose, siūlytina jos neperkelti. Pažymėtina, kad pagal Reglamentą numatomas prekybos zonų (angl. <i>bidding zone</i>) sujungimas, todėl įstatyme apsiriboti	Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas 44 straipsnis. 67 straipsnio pakeitimas <...> 3. Papildyti 67 straipsnį 4¹ dalimi: „4¹. Balansavimo energijos paslaugų kaina ir disbalanso kaina nereguliuojamos ir atitinkamai balansavimo paslaugų teikimo sutartyse ir atsiskaitymo už disbalansą sutartyse iš anksto nenustatomos. Balansavimo energijos paslaugų kaina nustatoma pirkimo procedūros, kurią perdavimo sistemos operatorius vykdo Elektros energijos rinkos taisyklėse Reglamento (ES) 2019/943, Reglamento (ES) 2017/2195 ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis, metu. Už disbalansą atsiskaitoma tikralaikę elektros energijos vertę atspindinčia kaina, atsižvelgiant į tai, kad visa Lietuvos Respublikos teritorija yra laikoma viena prekybos zona ir vienu disbalanso kainos rajonu.“

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
			nuostata, kad prekybos zona gali būti tik Lietuvos teritorija yra klaidinga – dėl to siūlome tikslinti šią nuostatą arba jos atsisakyti.	
26.	Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas 43 straipsnis. 64 straipsnio pakeitimas <...> 2. Papildyti 64 straipsnį 4 dalimi: „4. Taryba identifikuoja elektros energetikos sektoriuje taikomas politikos kryptis ir priemones, kuriomis galėtų būti naudojamosi siekiant varžyti rinkos principais veikiančią kainodarą didmeninėje elektros energijos rinkoje, įskaitant pasiūlymų pirkti, susijusių su balansavimo energijos aktyvinimu, apribojimus, pajėgumų užtikrinimo mechanizmą, perdavimo sistemos operatoriaus taikomas priemones, taip pat priemones, kuriomis ketinama užginčyti rinkos išvadas ar užkirsti kelią piktnaudžiavimui dominuojančia padėtimi arba neefektyviam prekybos zonų nustatymui.“ 3. Papildyti 64 straipsnį 5 dalimi: „5. Jei Taryba identifikuoja, kad politikos kryptimi arba priemone galėtų būti naudojamosi siekiant varžyti kainodarą didmeninėje elektros energijos rinkoje, kaip nurodyta šio straipsnio 4 dalyje, ji imasi visų tinkamų veiksmų, kad pašalintų tą politikos kryptį arba priemonę arba, jei tai neįmanoma, kuo labiau sumažintų jos poveikį pasiūlymų teikimo pobūdžiui.“	10 straipsnis 4. Reguliavimo institucijos arba kai valstybė narė tuo tikslu yra paskyrusi kitą kompetentingą instituciją – tokios paskirtos kompetentingos institucijos nustato jų teritorijoje taikomas politikos kryptis ir priemones, kurios galėtų prisidėti prie didmeninių kainų formavimo netiesioginio suvaržymo, įskaitant pasiūlymų pirkti, susijusių su balansavimo energijos aktyvinimu, apribojimus, pajėgumų mechanizmus, perdavimo sistemos operatorių taikomas priemones, priemones, kuriomis ketinama užginčyti rinkos išvadas ar užkirsti kelią piktnaudžiavimui dominuojančia padėtimi arba neefektyviam prekybos zonų nustatymui. 5. Jei reguliavimo institucija arba paskirta kompetentinga institucija nustato, kad politikos kryptimi arba priemone galėtų būti naudojamosi siekiant varžyti didmeninę kainodarą, ji imasi visų tinkamų veiksmų, kad pašalintų tą politikos kryptį arba priemonę arba, jei tai neįmanoma, kuo labiau sumažintų jos poveikį pasiūlymų teikimo pobūdžiui. <...>	Atsižvelgdami į tai, kad Reglamento 10 straipsnio 4 ir 5 dalys yra tiesioginio taikymo ir neturi įtakos bendram EEĮ teksto aiškurumui ir skaitomumui, siūlome jų neperkelti į EEĮ 64 straipsnį. Manytina, kad šias nuostatas reikėtų perkelti, nebent valstybė narė pasirinktų kitą kompetentingą instituciją. Pažymėtina, kad Reglamente yra vertimo klaidos, dėl kurių keičiasi punkto prasmė, atsižvelgdami į tai, jeigu visgi būtų nuspręsta neatsisakyti šių nuostatų dubliavimo, siūlome įtvirtinti alternatyvų punkto variantą. Terminas „<i>price formation</i>“ nėra tapatus „kainodarai“, nes didmeninėse rinkose kainos formuojasi pagal rinkos paklausą ir pasiūlą, o ne pagal tam tikrus konkrečios įmonės taikomus kainodaros (angl. <i>pricing</i>) principus. Taip pat terminas „<i>to challenge market outcomes</i>“ nėra tapatus terminui „<i>ginčyti rinkos išvadas</i>“, todėl jį siūlytina koreguoti.	Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas 43 straipsnis. 64 straipsnio pakeitimas <...> 2. Papildyti 64 straipsnį 4 dalimi: „4. Taryba identifikuoja elektros energetikos sektoriuje taikomas politikos kryptis ir priemones, kuriomis galėtų būti naudojamosi siekiant varžyti rinkos principais veikiančią kainodarą didmeninėje elektros energijos rinkoje, įskaitant pasiūlymų pirkti, susijusių su balansavimo energijos aktyvinimu, apribojimus, pajėgumų užtikrinimo mechanizmą, perdavimo sistemos operatoriaus taikomas priemones, taip pat priemones, kuriomis ketinama užginčyti rinkos išvadas ar užkirsti kelią piktnaudžiavimui dominuojančia padėtimi arba neefektyviam prekybos zonų nustatymui.“ 3. Papildyti 64 straipsnį 5 dalimi: „5. Jei Taryba identifikuoja, kad politikos kryptimi arba priemone galėtų būti naudojamosi siekiant varžyti kainodarą didmeninėje elektros energijos rinkoje, kaip nurodyta šio straipsnio 4 dalyje, ji imasi visų tinkamų veiksmų, kad pašalintų tą politikos kryptį arba priemonę arba, jei tai neįmanoma, kuo labiau sumažintų jos poveikį pasiūlymų teikimo pobūdžiui.“ arba 43 straipsnis. 64 straipsnio pakeitimas <...> 2. Papildyti 64 straipsnį 4 dalimi:

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
				„4. Taryba identifikuoja elektros energetikos sektoriuje taikomas politikos kryptis ir priemones, kuriomis galėtų būti naudojamosi siekiant varžyti rinkos principais veikiančią kainodarą grįstą kainų formavimąsi didmeninėje elektros energijos rinkoje, įskaitant pasiūlymų pavedimų pirkti, susijusių su balansavimo energijos aktyvinimu, apribojimus, pajėgumų užtikrinimo mechanizmą, perdavimo sistemos operatoriaus taikomas priemones, taip pat priemones, kuriomis ketinama užginčyti rinkos išvadas paveikti rinkos prekybos rezultatus ar užkirsti kelią piktnaudžiavimui dominuojančia padėtimi arba neefektyviam prekybos zonų nustatymui.“ 3. Papildyti 64 straipsnį 5 dalimi: „5. Jei Taryba identifikuoja, kad politikos kryptimi arba priemone galėtų būti naudojamosi siekiant varžyti kainodarą kainų formavimąsi didmeninėje elektros energijos rinkoje, kaip nurodyta šio straipsnio 4 dalyje, ji imasi visų tinkamų veiksmų, kad pašalintų tą politikos kryptį arba priemonę arba, jei tai neįmanoma, kuo labiau sumažintų jos poveikį pasiūlymų teikimo pobūdžiui.“
27.	Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas 17 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas <...> 23. Pakeisti 31 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip: „2. Perdavimo sistemos operatorius, atlikdamas elektros energijos srautų perdavimo tinkluose dispečerinį valdymą ir atsižvelgdamas į perdavimo sistemos darbo saugumo ir jungiamųjų linijų pralaidumo paskirstymo reikalavimus, remdamasis skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais	Reglamentas 12 straipsnis Gaminamos elektros energijos ir reguliavimo apkrova skirstymas 1. Elektros energijos gamybos objektuose gaminama elektros energija ir reguliavimas apkrova skirstomi remiantis nediskriminavimo, skaidrumo ir, nebent pagal 2–6 dalis būtų numatyta kitaip, rinkos principais. 2. Nedarydamos poveikio SESV 107, 108 ir 109 straipsniams, valstybės narės užtikrina, kad sistemos operatoriai, skirstydami	Dėl prioritetinio paskirstymo 1. Atsižvelgiant į Reglamento 12 straipsnio 1 ir 2 dalių formuluotes energijos apkrovos paskirstymas (angl. <i>dispatch</i>) turi vykti pagal skaidrius ir nediskriminacinius principus. Atitinkamai Projekte numatyta PSO ir SSO pareiga tai daryti. Tačiau Projekte nėra pateikiama, kaip PSO ir SSO įgyvendins šią savo pareigą ir kaip valstybė narė tai užtikrins (angl. <i>member state shall ensure</i>), t. y. neįtvirtinta kokiais konkrečiais	23. Pakeisti 31 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip: „2. Perdavimo sistemos operatorius, atlikdamas elektros energijos srautų perdavimo tinkluose dispečerinį valdymą ir atsižvelgdamas į perdavimo sistemos darbo saugumo ir jungiamųjų linijų pralaidumo pajėgumų paskirstymo reikalavimus; remdamasis skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais pirmumo teise toliau nustatyta prioriteto tvarka užtikrina elektros energijos priėmimą ir persiuntimą perdavimo tinklais iš:“.

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	pirmumo teise toliau nustatyta prioriteto tvarka užtikrina elektros energijos priėmimą ir persiuntimą perdavimo tinklais iš:“ <...> Elektros energetikos įstatymas 31 straipsnis. Perdavimo sistemos operatoriaus pareigos 2. <...> 1) gamintojų, elektros energiją gaminančių iš atsinaujinančių energijos išteklių didelio naudingumo kogeneracijos būdu, kuriems taikoma Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodyta skatinimo priemonė; 2) gamintojų, elektros energiją gaminančių iš atsinaujinančių energijos išteklių didelio naudingumo kogeneracijos būdu; 3) gamintojų, elektros energiją gaminančių iš atsinaujinančių energijos išteklių ne kogeneracijos ar ne didelio naudingumo kogeneracijos būdu, įgijusių teisę į Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytą skatinimo priemonę, ir atsinaujinančių išteklių energijos bendrių; 4) gamintojų, elektros energiją gaminančių iš atsinaujinančių energijos išteklių ne kogeneracijos ar ne didelio naudingumo kogeneracijos būdu; 5) gamintojų, elektros energiją gaminančių ne iš atsinaujinančių energijos išteklių didelio naudingumo kogeneracijos būdu; <...> Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas 17 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas <...>	elektros energijos gamybos įrenginių gaminamą elektros energiją, pirmenybę teiktų elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių įrenginiams, ta apimtimi, kuria tai yra leidžiama saugiu nacionalinės elektros energijos sistemos veikimu, remdamiesi skaidriais bei nediskriminaciniais kriterijais ir jei tokie elektros energijos gamybos objektai yra arba: a) elektros energijos gamybos objektai, kurie naudoja energiją iš atsinaujinančių išteklių ir kurių įrengtoji elektrinė galia yra mažesnė nei 400 kW, arba b) parodomieji naujoviškų technologijų projektai, kuriuos turi patvirtinti reguliavimo institucija, su sąlyga, kad tokio prioriteto trukmė ir taikymo apimtis turi būti tokia, kiek būtina pasiekti parodomuosius tikslus. <...> 4. Nedarant poveikio SESV 107, 108 ir 109 straipsniams, valstybės narės gali numatyti prioritetinį skirstymą elektros energijai, pagamintai didelio naudingumo kogeneracijos objektuose, kurių įrengtoji elektrinė galia yra mažesnė nei 400 kW. 5. Elektros energijos gamybos objektų, perduotų eksploatuoti po 2026 m. sausio 1 d., atveju 2 dalies a punktas taikomas tik elektros energijos gamybos objektams, kurie naudoja atsinaujinančiuosius energijos išteklius, ir kurių įrengtoji elektrinė galia yra mažesnė nei 200 kW. 6. Nedarant poveikio sutartims, sudarytoms anksčiau nei 2019 m. liepos 4 d., elektros energijos gamybos objektams, naudojantiems atsinaujinančiuosius energijos išteklius arba didelio naudingumo kogeneraciją, kurie buvo perduoti eksploatuoti anksčiau nei 2019 m. liepos 4 d.	nediskriminaciniais kriterijais bus vadovaujamasi (pvz., Projekte neįtvirtinti kriterijai, arba nenumatyta PSO ir SSO pareigos rengti atitinkamą metodiką, pagal kurią bus nustatomi šie kriterijai ir pan.). Atitinkamai, nebus galima užtikrinti atitinkamos Reglamento nuostatos įgyvendinimo ir vykdyti jo įgyvendinimo priežiūros ir atitikties EEĮ. Atitinkama pastaba ir EEĮ 31 ir 39 straipsniams. 2. Nustatytos perskirstymo išimtys galėtų būti taikomos tik asmenims, kurių įrenginiai yra remiami pagal suderintą valstybės pagalbos schemą. Tačiau Projektu siūlomos įtvirtinti nuostatos (31 str. 2 d. 2 p., 4 p. 5 p.) ir įrenginiams, kurie nėra remiami. Tad svarstyтина, ar šios nuostatos turėtų likti.	

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	24. Pakeisti 31 straipsnio 2 dalies 6 punktą ir jį išdėstyti taip: „6) gamintojų, elektros energiją gaminančių vykdant šio įstatymo 181 straipsnyje nustatyta tvarka ir sąlygomis Tarybos pripažintą parodomąjį projektą.“ 25. Papildyti 31 straipsnį 21 dalimi: „21. Elektros energijos priėmimas ir persiuntimas pirmumo teise iš šio straipsnio 2 dalies 1–5 punktuose nurodytų gamintojų užtikrinamas tik elektros energijai, pagamintai gamintojų eksploatuojamose elektrinėse, kurių įrengtoji galia yra mažesnė kaip 400 kW.“ <...> 28. Papildyti 31 straipsnį 24 dalimi: „24. Elektros energijos priėmimas ir persiuntimas pirmumo teise iš šio straipsnio 2 dalies 6 punkte nurodytų gamintojų užtikrinamas parodomojo projekto vykdymo laikotarpiu, kurį Taryba pripažino, kaip reikalingą projekto parodomiesiems tikslams pasiekti, tačiau ne ilgiau kaip 5 metus.“ 29. Papildyti 31 straipsnį 25 dalimi: „25. Kitais atvejais, nei nurodyta šio straipsnio 2–24 dalyse, elektros energija ir vartotojo paklausos pokytis perdavimo tinkluose skirstomi remiantis nediskriminavimo, skaidrumo ir rinkos principais.“ <...> 22 straipsnis. 39 straipsnio pakeitimas <...> 8. Pakeisti 39 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip: „2. Skirstomųjų tinklų operatorius, atlikdamas elektros energijos srautų skirstomuosiuose tinkluose dispečerinį valdymą ir atsižvelgdamas į skirstymo sistemos darbo saugumo reikalavimus, remdamasis skaidriais ir nediskriminaciniais	ir kuriems po perdavimo eksploatuoti taikytas prioritetinis skirstymas pagal Direktyvos 2012/27/ES 15 straipsnio 5 dalį arba Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/28/EB 16 straipsnio 2 dalį, ir toliau taikomas prioritetinis skirstymas. Prioritetinis skirstymas nebetaikomas tokiems elektros energijos gamybos objektams nuo tos dienos, kurią elektros energijos gamybos objekte padaroma didelių pakeitimų, kai būtina sudaryti naują prijungimo sutartį arba padidinamas elektros energijos gamybos pajėgumas. 7. Prioritetinis skirstymas neturi kelti pavojaus saugiam elektros energijos sistemos eksploatavimui, juo nesinaudojama siekiant pagrįsti tarpzoninių pralaidumų ribojimą daugiau nei numatyta 16 straipsnyje ir jis grindžiamas skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais. 13 straipsnis Perskirstymas 1. Elektros energijos perskirstymas ir reguliavimo apkrova perskirstymas grindžiamas objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais. Jis gali būti vykdomas naudojant bet kokias elektros energijos gamybos technologijas, elektros energijos kaupimą ar reguliavimą apkrova, įskaitant esančius kitose valstybėse narėse, nebent tai būtų techniškai neįmanoma. <...> 5. Taikant tinklo patikimumo ir saugumo išlaikymo reikalavimus, grindžiamų skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais, kuriuos nustato reguliavimo institucijos, perdavimo sistemos operatoriai ir skirstymo sistemos operatoriai: a) užtikrina perdavimo tinklų ir skirstymo	Svarstyтина, ar paryškinta Reglamento dalis neturėtų būti perkelta į nacionalinę teisę.	

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	kriterijais pirmumo teise užtikrina elektros energijos priėmimą ir persiuntimą skirstomaisiais tinklais bei elektros energijos ir vartotojo paklausos pokyčio perskirstymą skirstomuosiuose tinkluose mutatis mutandis vadovaudamasis šio įstatymo 31 straipsnio 2–26 dalyse nustatytais reikalavimais.“ <...> Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas 17 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas <...> 30. Papildyti 31 straipsnį 2⁶ dalimi: „2⁶. Elektros energijos ir vartotojo paklausos pokyčio perskirstymą perdavimo tinkluose perdavimo sistemos operatorius atlieka vadovaudamasis objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais ir laikydamasis Reglamente (ES) 2019/943 nustatytų reikalavimų. Perskirstymui gali būti pasitelktos bet kokios elektros energijos gamybos technologijos, elektros energijos kaupimas ir (ar) vartotojo paklausos pokyčio valdymas, įskaitant esančius kitose valstybėse narėse, nebent tai būtų techniškai neįmanoma.“ <...> 22 straipsnis. 39 straipsnio pakeitimas <...> 8. Pakeisti 39 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip: „2. Skirstomųjų tinklų operatorius, atlikdamas elektros energijos srautų skirstomuosiuose tinkluose dispečerinį valdymą ir atsižvelgdamas į skirstymo sistemos darbo saugumo reikalavimus, remdamasis skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais pirmumo teise užtikrina elektros energijos priėmimą ir persiuntimą skirstomaisiais tinklais bei	tinklų gebėjimą perduoti iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių arba didelio naudingumo kogeneracijos įrenginiuose pagamintą elektros energiją, kuo mažiau taikant perskirstymą, neatimant iš <u>tinklo planuotojų galimybės atsižvelgti į ribotą perskirstymą, kai perdavimo sistemos operatorius arba skirstymo sistemos operatorius gali skaidriai įrodyti, kad toks būdas yra ekonomiškai efektyvus ir neviršijama 5 % įrenginių, naudojančių atsinaujinančiuosius energijos išteklius</u> ir tiesiogiai prijungtų prie jų atitinkamo tinklo, per metus pagamintos elektros energijos kiekio, išskyrus atvejus, jei valstybė narė, kurioje elektros energijos gamybos objektų, naudojančių atsinaujinančiuosius energijos išteklius arba didelio naudingumo kogeneraciją, pagaminamos elektros energijos dalis sudaro daugiau negu 50 % metinio bendro galutinio energijos suvartojimo, nustato kitaip; b) imasi tinkamų operatyvinių tinklo valdymo ir su rinka susijusių priemonių, kad kuo labiau sumažintų elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių arba naudojant didelio naudingumo kogeneraciją, mažinamąjį perskirstymą; c) užtikrina, kad jų tinklai būtų pakankamai lankstūs, kad jie galėtų juos valdyti.		

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	elektros energijos ir vartotojo paklausos pokyčio perskirstymą skirstomuosiuose tinkluose <i>mutatis mutandis</i> vadovaudamasis šio įstatymo 31 straipsnio 2–6 ⁶ dalyse nustatytais reikalavimais.“ <...>			
28.	Šios nacionalinių Reglamento nuostatos įgyvendinimo priemonių nereikalauja.	Reglamentas 12 straipsnis 3. Valstybė narė gali nuspręsti netaikyti prioritetinio skirstymo, kaip nurodyta 2 dalies a punkte, papildomiems elektros energijos gamybos objektams, kurių eksploatavimas prasidės praėjus bent šešiams mėnesiams po to sprendimo priėmimo, arba taikyti mažesnę pajėgumų ribą nei nustatyta 2 dalies a punkte, jei: a) ji turi gerai veikiančias einamosios paros ir kitas didmenines ir balansavimo rinkas ir tos rinkos yra visiškai prieinamos visiems rinkos dalyviams pagal šį reglamentą; b) perskirstymo taisyklės ir perkrovos valdymas yra skaidrūs visiems rinkos dalyviams; c) valstybės narės nacionalinis įnašas į Sąjungos privalomą bendrą atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalies tikslą pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/2001 3 straipsnio 2 dalį ir Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (ES) 2018/1999 4 straipsnio 2 dalies a punktą yra bent lygiavertis atitinkamam pagal Reglamento (ES) 2018/1999 II priede nustatytą formulę apskaičiuotam rezultatui, o valstybės narės energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių dalis yra ne mažesnė nei jos atskaitos taškai pagal Reglamento (ES) 2018/1999 4 straipsnio 2 dalies a punktą; arba, alternatyviai, valstybės narės	Dėl prioritetinio paskirstymo (2) Reglamento preambulės 25 punkte pažymėta, kad „ <i>nedarant poveikio Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 107, 108 ir 109 straipsniams, nukrypimai nuo pagrindinių rinkos principų, tokių kaip <...> rinka grindžiamas apkrovos paskirstymas ar perskirstymas, silpnina lankstumo signalus ir trukdo plėtoti sprendimus, pavyzdžiui, elektros energijos kaupimo, reguliavimo apkrova ar telkimo. Nors siekiant išvengti bereikalingos administracinės naštos tam tikriems rinkos dalyviams, visų pirma namų ūkio vartotojams ir MVĮ, nukrypti leidžiančių nuostatų vis dėlto reikia, plačios nukrypti leidžiančios nuostatos, kai jų taikymo sritys apima ištisas technologijas, yra nesuderinamos su tikslu užtikrinti rinkos priemonėmis grindžiamą efektyvų priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo procesą ir todėl jos turėtų būti pakeistos tikslingesnėmis priemonėmis.</i> “ Pažymėtina, kad projektą lydinčioje medžiagoje nepateiktas vertinimas, argumentacija ir pagrindimas pagal 12 straipsnio 3 dalyje įtvirtintus kriterijus, kodėl pasirinkta taikyti būtent tokios apimties išimtis. Tarybos vertinimu tokios išimtys neturėtų būti suteikiamos savaime ir būtų tikslinga atlikti tokį vertinimą ir taip sumažinti	

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
		atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis sudaro bent 50 % bendro galutinio elektros energijos suvartojimo; d) valstybė narė pranešė Komisijai apie planuojamą nukrypti leidžiančią nuostatą, išsamiai nurodyma kaip įvykdytos pagal a, b ir c punktus nustatytos sąlygos, ir e) valstybė narė paskelbė planuojamą nukrypti leidžiančią nuostatą, įskaitant išsamų pagrindimą, prirėikus tinkamai atsižvelgdama į neskelbtinos komercinės informacijos apsaugą. Taikant bet kokią nukrypti leidžiančią nuostatą turi būti vengiama pokyčių atgaline data elektros energijos gamybos įrenginiams, kuriems jau yra suteikta pirmenybė skirstant elektros energiją, nedarant poveikio bet kokiems valstybės narės ir įrenginio savanoriškai sudarytiems susitarimams. Nedarant poveikio SESV 107, 108 ir 109 straipsniams, valstybės narės gali numatyti paskatas įrenginiams, kuriems taikomas prioritetas skirstymas, kad jie savanoriškai atsisakytų prioriteto skirstymo.	teikiamų išimčių įtaką rinkai ir skatinti paklausa bei pasiūla grįstą kainų formavimąsi rinkoje, atsižvelgus į tai, kad prioritetas paskirstymas vykdomas remiantis kitais kriterijais nei pasiūlymų pirkti ekonominis eiliškumas (angl. <i>on the basis of criteria which are different from the economic order of bids</i>). Taryba atsižvelgdama į Reglamento preambulės 25 punktą, 3 straipsnio 1 dalies 10 straipsnio 4–5 dalis siūlo projekto rengėjams atlikti tokį vertinimą.	
29.	27. Papildyti 31 straipsnį 2³ dalimi: „2³. Šio straipsnio 2¹ ir 2² dalyse nustatyti ribojimai netaikomi elektros energijos priėmimui ir persiuntimui pirmumo teise iš šio straipsnio 2 dalies 1–5 punktuose nurodytų gamintojų, kurių eksploatuojamose elektrinėse pagamintos elektros energijos priėmimas ir persiuntimas pirmumo teise yra užtikrintas pagal sutartis su perdavimo sistemos operatoriumi, sudarytas iki 2019 m. liepos 4 d. Tokių gamintojų eksploatuojamose elektrinėse pagamintos elektros energijos priėmimas ir persiuntimas pirmumo teise nebetaikomas nuo tos dienos, kurią elektrinėje padaroma didelių pakeitimų, kai būtina sudaryti naują prijungimo sutartį		Atsižvelgiant į tai, kad interpretuojant sąvoką, kas yra laikoma esminiu įrenginio modernizavimu ir siekiant tikslumo ir teisinio aiškumo dėl sąvokos, kas yra laikoma „elektrinėje padaroma dideliu pakeitimu“ (angl. <i>significant modifications</i>), siūloma svarstyti galimybę vadovautis tokiu pačiu „didelių pakeitimų“ apibrėžimu ir kriterijais, kaip įtvirtinta ir RFG NC 4 straipsnio 1 dalyje. Atitinkamai, kriterijai, kas laikoma dideliu pakeitimu A ir B tipų generatorių atveju, turėtų būti apibrėžti kituose EEĮ įgyvendinamuosiuose teisės aktuose.	

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	arba padidinamas elektros energijos gamybos pajėgumas.“			
30.	17 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas <...> 30. Papildyti 31 straipsnį 2⁶ dalimi: „2⁶. Elektros energijos ir vartotojo paklausos pokyčio perskirstymą perdavimo tinkluose perdavimo sistemos operatorius atlieka vadovaudamasis objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais ir laikydamasis Reglamente (ES) 2019/943 nustatytų reikalavimų. Perskirstymui gali būti pasitelktos bet kokios elektros energijos gamybos technologijos, elektros energijos kaupimas ir (ar) vartotojo paklausos pokyčio valdymas, įskaitant esančius kitose valstybėse narėse, nebent tai būtų techniškai neįmanoma.“ <...> 22 straipsnis. 39 straipsnio pakeitimas <...> 8. Pakeisti 39 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip: „2. Skirstomųjų tinklų operatorius, atlikdamas elektros energijos srautų skirstomuosiuose tinkluose dispečerinį valdymą ir atsižvelgdamas į skirstymo sistemos darbo saugumo reikalavimus, remdamasis skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais pirmumo teise užtikrina elektros energijos priėmimą ir persiuntimą skirstomaisiais tinklais bei elektros energijos ir vartotojo paklausos pokyčio perskirstymą skirstomuosiuose tinkluose <i>mutatis mutandis</i> vadovaudamasis šio įstatymo 31 straipsnio 2–2⁶ dalyse nustatytais reikalavimais.“ <...>	13 straipsnis Perskirstymas 1. Elektros energijos perskirstymas ir reguliavimo apkrova perskirstymas grindžiamas objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais. Jis gali būti vykdomas naudojant bet kokias elektros energijos gamybos technologijas, elektros energijos kaupimą ar reguliavimą apkrova, įskaitant esančius kitose valstybėse narėse, nebent tai būtų techniškai neįmanoma.	Dėl Švarios energijos paketo vertimo Taryba pažymi, kad Reglamento 13 straipsnio versijoje lietuvių kalba padaryta esminė vertimo klaida – praleistas žodis nustatantis pareigas tam tikro tipo asmenims – t. y. gamintojams: „1. <i>The redispatching of generation and redispatching of demand response shall be based on objective, transparent and non-discriminatory criteria. It shall be open to all generation technologies, all energy storage and all demand response, including those located in other Member States unless technically not feasible.</i>“ Pažymėtina, kad Reglamento nuostata privaloma energijos gamybos technologijoms, elektros energijos kaupimui ir vartotojo paklausos pokyčio valdymui, todėl formuluotėje neturėtų būti opcinio punkto „ir (ar)“. Dėl šios ir kitų vertimo netikslumų tikslinga inicijuoti CEP projektų vertimo pakeitimą, be kita ko, jį konsultuojant su rinkos dalyviais ir Taryba. Tai ypač svarbu, nes tokių dokumentų pagrindu yra priimami įgyvendinamieji teisės aktai, kuriuose toliau kartosis vertimo klaidos. Taip pat, artimiausiais metais dėl netiksliai išversto CEP paketo pagrindu bus verčiami ir kiti energetikos rinkos teisės aktai (nauji ir atnaujinti tinklų kodeksai ir t. t.).	Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas 17 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas <...> 30. Papildyti 31 straipsnį 2⁶ dalimi: „2⁶. Elektros energijos gamybos ir vartotojo paklausos pokyčio perskirstymą perdavimo tinkluose perdavimo sistemos operatorius atlieka vadovaudamasis objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais ir laikydamasis Reglamente (ES) 2019/943 nustatytų reikalavimų. Perskirstymui gali būti pasitelktos bet kokios elektros energijos gamybos technologijos, elektros energijos kaupimas ir (ar) vartotojo paklausos pokyčio valdymas, įskaitant esančius kitose valstybėse narėse, nebent tai būtų techniškai neįmanoma.“
31.		13 str. 7 d. Kai taikomas ne rinka grindžiamas	Atkreiptinas dėmesys, jog neperkelta Reglamento 13 str. 7 d., numatanti, jog už	

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
		perskirstymas, perskirstymo reikalaujantis sistemos operatorius elektros energijos gamybos, elektros energijos kaupimo arba reguliavimo apkrova objekto, kuriam taikomas perskirstymas, operatoriui moka finansinę kompensaciją, išskyrus gamintojų, sutikusių su prijungimo sutartimi, pagal kurią patikimas elektros energijos tiekimas negarantuojamas, atveju. Tokia finansinė kompensacija turi būti bent lygi didžiausiam iš šių elementų arba jų deriniui, jei, taikant tik didesnę iš elementų, kompensacija būtų nepagrįstai maža arba nepagrįstai didelė: a) dėl perskirstymo atsiradusios papildomos eksploatavimo išlaidos, kaip antai papildomos išlaidos kuriai didinamojo perskirstymo atveju arba atsarginės šilumos tiekimas elektros energijos gamybos objektuose, naudojančiuose didelio naudingumo kogeneraciją, mažinamojo perskirstymo atveju; b) grynosios įplaukos už parduotą elektros energiją kitos paros rinkoje, kurios būtų gautos elektros energijos gamybos, elektros energijos kaupimo arba reguliavimo apkrova objektui neprašant atlikti perskirstymo; kai elektros energijos gamybos, elektros energijos kaupimo arba reguliavimo apkrova objektams skiriama finansinė parama pagal pagamintos arba suvartotos elektros energijos kiekį, finansinė parama, kuri būtų gauta nesant prašymo perskirstyti, laikoma grynųjų įplaukų dalimi.	ne rinka grindžiamą perskirstymą sistemos operatorius turi sumokėti atitinkamą kompensaciją. Svarstyta, ar šis mechanizmas neturėtų būti įtvirtintas EEĮ projekte.	
32.		25 straipsnis Patikimumo standartas 1. Taikydamos pajėgumų mechanizmus, valstybės narės turi būti nustačiusios patikimumo standartą. Patikimumo standartas skaidriai nurodo reikiamą valstybės narės energijos tiekimo saugumo lygį. Tarpvalstybinės prekybos zonų atveju	Kadangi EEĮ yra numatytas pajėgumų mechanizmas, atitinkamai turėtų būti numatytas patikimumo standartas, siūlytina, kad Energetikos ministerija būtų atsakinga už tokio standarto nustatymą.	

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
		tokius patikimumo standartus bendrai nustato atitinkamos institucijos. 2. Reguliavimo institucijos pasiūlymu, patikimumo standartą nustato valstybė narė arba valstybės narės paskirta kompetentinga institucija. Patikimumo standartas grindžiamas 23 straipsnio 6 dalyje nustatyta metodika.		

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
33.	9 straipsnis. Tarybos funkcijos elektros energetikos sektoriuje <...> 3. Taryba: <...> 10) nustato įėjimo į Lietuvos Respublikos elektros energijos rinką įmokos skaičiavimo metodiką, nustato įėjimo į Lietuvos Respublikos elektros energijos rinką įmoką. Įėjimo į Lietuvos Respublikos elektros energijos rinką įmoka Tarybos nustatytais atvejais ir tvarka gali būti taikoma tik asmenims, importuojantiems elektros energiją iš trečiųjų šalių; <...> 13) tvirtina Naudojimosi jungiamųjų linijų paslaugomis kainų skaičiavimo metodiką, perdavimo sistemos operatoriaus pateiktas perdavimo tinklų ir jungiamųjų linijų valdymą, jų pralaidumo nustatymą, paskirstymą ir perkrovų valdymą reglamentuojančias taisykles; 69 straipsnis. Perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų reguliavimas <...> 7. Tarybai nustačius viršutines kainų ribas, paslaugų teikėjai turi teisę diferencijuoti paslaugos kainas pagal objektyvius požymius. Paslaugų teikėjai, diferencijuodami kainas, privalo laikytis nediskriminavimo principo ir tinkamai atsižvelgti į energijos vartojimo efektyvumo didinimo principą. Perdavimo paslaugos kaina gali būti diferencijuojama į dedamąsias elektros energijos vartotojams,	49 straipsnis Perdavimo sistemos operatorių tarpusavio kompensavimo mechanizmas 59 straipsnis. Reguliavimo institucijų pareigos ir įgaliojimai 1. Reguliavimo institucijos pareigos yra šios: a) laikantis skaidrumo kriterijų, nustatyti ar patvirtinti perdavimo ar skirstymo tarifus ar jų metodikas arba ir tarifus, ir metodikas; <...> 7. Išskyrus atvejus, kai ACER yra kompetentinga pagal Reglamento (ES) 2019/942 5 straipsnio 2 dalį nustatyti ir patvirtinti sąlygas ar metodikas, susijusias su tinklo kodeksų ir gairių įgyvendinimu pagal Reglamento (ES) 2019/943 VII skyrių, dėl jų koordinuojamo pobūdžio, reguliavimo institucijos atsako už tai, kad likus pakankamai laiko iki jų įsigaliojimo būtų nustatytos ar patvirtintos bent tos nacionalinės metodikos, pagal kurias apskaičiuojamos ar nustatomos sąlygos, susijusios su: a) prijungimu ir prieiga prie nacionalinių tinklų, įskaitant perdavimo ir skirstymo tarifus ar jų metodikas; taikant tuos tarifus ar metodikas sudaromos galimybės būtinąsias investicijas į tinklus vykdyti tokiu būdu, kad tos investicijos užtikrintų tinklų gyvybingumą;	Šiuo metu jau yra galiojantis Europos ITC kompensavimo mechanizmas, kuris yra apibrėžtas Reglamento 49, 61 straipsniuose ir Reglamentu (ES) 838/2010², kurio reglamentavimo sritis apima įėjimo į rinką metodiką ir naudojimosi jungiamosiomis linijomis metodikas. Šio reglamento tikslas yra kompensuoti PSO patiriamus kaštus. Taip pat, Reglamento (ES) 838/2010 I priedo A dalies 2.1 dalyje pabrėžiama, jog reguliavimo institucijos turi užtikrinti, kad nebūtų papildomų mokesčių, susijusių su tarpvalstybinių srautų apmokestinimu. Tačiau, pažymėtina, kad ES teisės aktuose nėra numatytas <i>expressis verbis</i> draudimas valstybėms narėms taikyti papildomus mokesčius trečiųjų šalių atžvilgiu, tačiau bendrasis principas, jog neturi taikyti nepagrįstų barjerų subjektams iš trečiųjų šalių (Direktyva 2019/944, 3 straipsnio 3 dalis). Pažymėtina ir tai, kad pagal EEĮ 69 straipsnį PSO turi teisę diferencijuoti paslaugos kainas pagal objektyvius požymius (pvz., importą). Pastebėtina, kad 69 straipsnio 7 dalis dubliuoja nuostatas, susijusias su tarifų nustatymu asmenims, kurie eksportuoja ir (ar) importuoja elektros energiją (67 straipsnio 12 dalis, 9 straipsnio 3 dalies 10 ir 13 punktai), todėl Taryba siūlo šias nuostatas suderinti ir apsvarstyti galimybę panaikinti Tarybos pareigą nustatyti įėjimo į rinką ir naudojimosi jungiamosiomis linijomis metodikas bei tarifus, o palikti	9 straipsnis. Tarybos funkcijos elektros energetikos sektoriuje <...> 3. Taryba: <...> 10) nustato įėjimo į Lietuvos Respublikos elektros energijos rinką įmokos skaičiavimo metodiką, nustato įėjimo į Lietuvos Respublikos elektros energijos rinką įmoką. Įėjimo į Lietuvos Respublikos elektros energijos rinką įmoka Tarybos nustatytais atvejais ir tvarka gali būti taikoma tik asmenims, importuojantiems elektros energiją iš trečiųjų šalių; <...> 13) tvirtina Naudojimosi jungiamųjų linijų paslaugomis kainų skaičiavimo metodiką, perdavimo sistemos operatoriaus pateiktas perdavimo tinklų ir jungiamųjų linijų valdymą, jų pralaidumo nustatymą, paskirstymą ir perkrovų valdymą reglamentuojančias taisykles; 69 straipsnis. Perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų reguliavimas <...> 7. Tarybai nustačius viršutines kainų ribas, paslaugų teikėjai turi teisę diferencijuoti paslaugos kainas pagal objektyvius požymius. Paslaugų teikėjai, diferencijuodami kainas, privalo laikytis nediskriminavimo principo ir tinkamai atsižvelgti į energijos vartojimo efektyvumo didinimo principą. Perdavimo paslaugos kaina gali būti diferencijuojama į

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	gamintojams ir importuotojams, importuojantiems elektros energiją iš valstybių, kurios nėra valstybės narės. Perdavimo paslaugos kaina, persiuntimo paslaugos kaina, skirstymo paslaugos kaina visais atvejais, išskyrus viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainos dalį, gali būti diferencijuojamos į galios ir elektros energijos dedamąsias. Visuomeninė elektros energijos kaina gali būti diferencijuojama į prieigos ir elektros energijos dedamąsias. Paslaugų kainos taip pat gali būti diferencijuojamos pagal elektros energijos vartojimo laiką, realų valandinį elektros energijos vartojimą, taikant su vartojimo perkėlimu iš piko meto susijusias nuolaidas ir kitaip sudarant sąlygas reaguoti į elektros energijos paklausą. Paslaugų teikėjai nustato kainų diferencijavimo tvarką, kurios aprašą tvirtina Taryba. 67 straipsnis. Kainų reguliavimas <...> 12. Taryba, vadovaudamasi jos patvirtinta metodika, nustato naudojimosi jungiamosiomis linijomis paslaugų kainą, kuri nustatoma ir pradedama taikyti atsižvelgus į motyvuotą Energetikos ministerijos pranešimą. Nustatant naudojimosi jungiamosiomis linijomis paslaugų kainą nėra vertinamos sąnaudos, kompensuojamos vadovaujantis 2010 m. rugsėjo 23 d. Europos Komisijos reglamento (ES) Nr. 838/2010 dėl perdavimo sistemos operatorių tarpusavio kompensavimo mechanizmo ir bendro perdavimo mokesčių reguliavimo metodo taikymo gairių nustatymo (OL 2010 L 250, p. 5) nuostatomis. Naudojimosi jungiamosiomis linijomis paslaugų kainos įsigalioja praėjus 2 mėnesiams nuo jų paskelbimo. Tinklų naudotojai ir (ar) rinkos dalyviai, atsižvelgdami į tai, kas sukelia papildomas		teisę tokius tarifus nustatyti operatoriui jam vykdant kainų diferencijavimą. Tarybos požiūriu, tai leistų adekvačiau ir tiksliau atskirti atitinkamoms veikloms priskiriamus PSO patiriamus kaštus bei, tuo pačiu nustatyti realią rinkos situaciją atspindinčius tarifus. Lygiagrečiai Taryba atliktų tokių diferencijuotų kainų vertinimą ir priežiūrą, kaip numatyta EEĮ 69 str.	dedamąsias elektros energijos vartotojams, gamintojams ir importuotojams, eksportuotojams, importuojantiems ir (ar) eksportuojantiems elektros energiją iš ir (ar) į valstybių(-es), kurios nėra valstybės narės. Perdavimo paslaugos kaina, persiuntimo paslaugos kaina, skirstymo paslaugos kaina visais atvejais, išskyrus viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainos dalį, gali būti diferencijuojamos į galios ir elektros energijos dedamąsias. Visuomeninė elektros energijos kaina gali būti diferencijuojama į prieigos ir elektros energijos dedamąsias. Paslaugų kainos taip pat gali būti diferencijuojamos pagal elektros energijos vartojimo laiką, realų valandinį elektros energijos vartojimą, taikant su vartojimo perkėlimu iš piko meto susijusias nuolaidas ir kitaip sudarant sąlygas reaguoti į elektros energijos paklausą. Paslaugų teikėjai nustato kainų diferencijavimo tvarką, kurios aprašą tvirtina Taryba. 67 straipsnis. Kainų reguliavimas <...> 12. Taryba, vadovaudamasi jos patvirtinta metodika, nustato Jei perdavimo paslaugos kaina diferencijuojama į dedamąsias elektros energijos importuotojams, eksportuotojams, importuojantiems ir (ar) eksportuojantiems elektros energiją iš ir (ar) į valstybių(-es), naudojimosi jungiamosiomis linijomis paslaugų kainą, kuri nustatoma ir pradedama taikyti atsižvelgus į motyvuotą Energetikos ministerijos pranešimą. Nustatant naudojimosi jungiamosiomis linijomis paslaugų kainą nėra vertinamos sąnaudos, kompensuojamos vadovaujantis 2010 m.

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	sąnaudas, už naudojimosi jungiamosiomis linijomis paslaugas atskirai moka tik tuo atveju, kai šių paslaugų sąnaudos teisės aktuose nustatyta tvarka nėra įtrauktos į elektros energijos perdavimo paslaugos kainą ar į Tarybos nustatomą įėjimo į Lietuvos Respublikos elektros energijos rinką įmoką			rugsėjo 23 d. Europos Komisijos reglamento (ES) Nr. 838/2010 dėl perdavimo sistemos operatorių tarpusavio kompensavimo mechanizmo ir bendro perdavimo mokesčių reguliavimo metodo taikymo gairių nustatymo (OL 2010 L 250, p. 5) nuostatomis. Naudojimosi jungiamosiomis linijomis paslaugų kainos įsigalioja praėjus 2 mėnesiams nuo jų paskelbimo. Tinklų naudotojai ir (ar) rinkos dalyviai, atsižvelgdami į tai, kas sukelia papildomas sąnaudas, už naudojimosi jungiamosiomis linijomis eksporto ir (ar) importo paslaugas atskirai moka tik tuo atveju, kai šių paslaugų sąnaudos teisės aktuose nustatyta tvarka nėra įtrauktos į elektros energijos perdavimo paslaugos kainą kainos kitas dedamąsias. ar į Tarybos nustatomą tvirtinamą įėjimo į Lietuvos Respublikos elektros energijos rinką įmoką.
34.	-	Direktyva 4 straipsnis Laisvas tiekėjo pasirinkimas Valstybės narės užtikrina, kad visi vartotojai galėtų pirkti elektros energiją iš jų pasirinkto gamintojo ir užtikrina, kad visi vartotojai galėtų laisvai vienu metu turėti elektros energijos tiekimo sutartis su daugiau nei vienu tiekėju su sąlyga, kad įdiegti reikiami prijungimo ir apskaitos taškai.	Siūlytina EEĮ įtvirtinti pagrindines priemones, pagal kurias bus įgyvendintas Direktyvos 4 straipsnis, nes atitiktis lentelėje nėra nurodytų konkrečių priemonių. Šiuo metu Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 41 straipsnyje numatyta galimybė vartotojui laisvai pasirinkti nepriklausomą tiekėją, tačiau nėra numatyta galimybė pirkti elektros energiją iš daugiau nei vieno tiekėjo, jeigu yra įdiegti reikiami prijungimo ir apskaitos taškai. Atitinkamai siūlome įvertinti Direktyvos 4 straipsnį bei atlikti pakeitimus EEĮ 41 straipsnyje numatant galimybę, įvykdžius reikiamas technines sąlygas, vartotojui pirkti elektros energiją iš daugiau nei vieno tiekėjo.	-
35.	23 straipsnis. Perdavimo veiklos principai 2. Perdavimo sistemos operatorius privalo užtikrinti, kad elektros energijos gamintojų,	Direktyva 6 straipsnis Trečiosios šalies prieiga	Dėl prieigos pasinaudoti tinklu (1) Atsižvelgus į Direktyvos 6 straipsnį	-

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	skirstomųjų tinklų operatorių ir vartotojų įrenginių prijungimo prie perdavimo tinklų sąlygos atitiktų teisės aktuose nustatytus reikalavimus ir nebūtų diskriminacinės. <...> 3. Elektros energijos vartotojų įrenginiai prijungiami prie perdavimo tinklų šiais atvejais: 1) kai skirstomųjų tinklų operatorius dėl nustatytų techninių arba eksploatacijos reikalavimų atsisako prijungti prie skirstomųjų tinklų gamintojo ar vartotojo įrenginius, esančius skirstomųjų tinklų operatoriaus licencijoje nurodytoje veiklos teritorijoje; 2) kai vartotojas pateikia prašymą prijungti prie perdavimo tinklų elektros įrenginius, kurių leistinoji naudoti galia yra ne mažesnė kaip 10 MW, ir sudaro su perdavimo sistemos operatoriumi elektros įrenginių prijungimo sutartį ir elektros energijos perdavimo paslaugos sutartį, kuriomis įsipareigoja 10 metų nuo elektros energijos perdavimo paslaugos sutarties įsigaliojimo momento nemažinti leistinosios naudoti galios ir už ją mokėti šio įstatymo 69 straipsnio 7 dalyje nurodytą galios dedamąją.	1. Valstybės narės užtikrina, kad būtų įgyvendinama paskelbtais tarifais grindžiama sistema, suteikianti trečiosioms šalims prieigą prie perdavimo ir skirstymo sistemų, taikytina visiems vartotojams, bei kad ši sistema būtų taikoma objektyviai ir nediskriminuojant sistemos naudotojų. Valstybės narės užtikrina, kad tie tarifai arba jų apskaičiavimo metodikos būtų patvirtinti pagal 59 straipsnį iki jų įsigaliojimo ir kad tie tarifai ir metodikos, jei patvirtinamos tik metodikos, būtų paskelbti iki jų įsigaliojimo. 2. Perdavimo ar skirstymo sistemos operatorius gali atsisakyti suteikti prieigą, jeigu trūksta reikiamų pajėgumų. Pateikiamos tinkamai pagrįstos tokio atsisakymo priežastys, visų pirma atsižvelgiant į 9 straipsnį ir remiantis objektyviais ir techniškai bei ekonomiškai pagrįstais kriterijais. Valstybės narės arba tų valstybių narių reguliavimo institucijos, jei valstybės narės yra taip nustačiusios, užtikrina, kad tie kriterijai būtų taikomi nuosekliai ir kad sistemos naudotojas, kuriam atsisakyta suteikti prieigą, galėtų pasinaudoti alternatyvaus ginčų sprendimo procedūra. Tam tikrais atvejais ir kai atsisakoma suteikti prieigą, reguliavimo institucijos taip pat užtikrina, kad perdavimo sistemos operatorius ar skirstymo sistemos operatorius pateiktų atitinkamą informaciją apie priemones, kurios yra būtinos tinklui sustiprinti. Tokia informacija teikiama visais atvejais, kai buvo atsisakyta suteikti įkrovimo prieigą. Iš tokios informacijos prašančios šalies gali būti imamas pagrįstas mokestis, atspindintis tokios informacijos teikimo išlaidas. 3. Šis straipsnis taip pat taikomas skirstymo tinklus valdančioms piliečių energetikos bendruomenėms.	siūloma apsvastyti ar reikalavimai nustatyti asmenims, kurių galia yra 10 MW, yra proporcingi, nes jiems keliami reikalavimai yra galimai diskriminaciniai. Pažymėtina, kad objektyvūs kriterijai turėtų būti įtvirtinti PSO tvarkoje, kurią tvirtina Taryba, o ne nustatomi įstatymu. Siekiant lankstumo ir siekiant pritraukti didelius vartotojus, vartotojui neturėtų būti draudžiama mažinti įrengtąją galią. Galios mažinimas turėtų būti sprendžiamas sutartiniais santykiais pagal CK nuostatas. PSO turi pasidengti investicijas, o vartotojas jam apmokėti pagal jų suderintą kainą ir per suderintą terminą. Jei vartotojas mažina galią, jis atitinkamai turėtų mokėti kompensaciją PSO (netesybas), t. y. įstatyme neturėtų būti savaime draudžiama mažinti galios, nes tai nėra proporcingas reikalavimas. Taip pat nėra nustatyta, kokiais objektyviais kriterijais vadovaujamasi nustatyta 10 MW slenkstinė riba. PSO atlikdamas investicijas ir sudarydamas sutartį su klientu, turėtų pats įsivertinti kliento finansinį pajėgumą ir verslo modelį ir atitinkamai taip pat prisiimti su atliekamomis investicijomis susijusias rizikas dėl transportuojamo energijos kiekio, nes pagal šią nuostatą šiuo metu visa paklausos rizika perkeliama vartotojui. Pažymėtina ir tai, kad PSO privalo prijungti klientą, kaip išdėstyta straipsnyje reglamentuojančiame PSO funkcijas. Tačiau praktiškai, PSO turi teisę pateikti prijungimo sąlygas, kuriose būtų nustatyti konkretūs reikalavimai (kaina ir pan.) ir tokias sąlygas įvertinęs klientas turi teisę	

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
			atsisakyti prisijungti. Atkreipiamo dėmesį, kad investicijų apsaugą užtikrina Taryba, įtraukdama investicijas į reguliuojamąjį turtą (angl. – RAB), todėl netikslinga tokių nuostatų reglamentuoti įstatymu.	
36.	35 straipsnis. Įstatymo papildymas septintuoju¹ skirsniu Papildyti Įstatymą septintuoju ¹ skirsniu: „SEPTINTASIS ¹ SKIRSNIS ENERGIJOS KAUPIMAS <...> 48 ⁴ straipsnis. Energijos kaupimo įrenginių prijungimas prie elektros tinklų 1. Tinklų naudotojų energijos kaupimo įrenginiai prijungiami prie elektros tinklų šiame įstatyme ir teisės aktuose, reglamentuojančiuose energijos kaupimo įrenginių prijungimą prie elektros tinklų ir naudojimąsi elektros tinklais, nustatyta tvarka ir sąlygomis. Tinklų naudotojų energijos kaupimo įrenginių prijungimo prie elektros tinklų tvarką ir sąlygas nustato Energetikos ministerija , vadovaudamasi šiuo įstatymu ir Europos Sąjungos reglamentais.		Siūloma įvertinti ar yra poreikis tvirtinti šį atskirą poįstatyminį teisės aktą. Atkreipiamas dėmesys, kad Ministerija rengdama šias taisykles turi užtikrinti, kad nėra peržengiama jos kompetencija, t. y. nebus reglamentuojami klausimai, kurie dubliuoja RFG NC ir DCC NC reglamentavimo sritį. T. y. Ministerija neturėtų nustatyti techninių, inžinerinių reikalavimų, parametrų, įrenginių pogrupių ir pan. Siūlome įvertinti poreikį, ar ministerijai reikalinga turėti šią tvarką, nes iš esmės visą prijungimo procesą vadovaudamasis įstatymu ir jame nustatytais reikalavimais ir kodeksais Tarybos prižiūrimi atliktų operatoriai. Papildomai dėl argumentacijos žiūrėti pirmą pastabą EĮ projektui.	
37.	5. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 35 punktu: „35) tvirtina skirstomųjų tinklų operatoriaus parengtą prekybos lankstumo paslaugomis tvarkos aprašą, reglamentuojantį lankstumo paslaugų įsigijimą ir naudojimą skaidriomis, nediskriminacinės ir rinkos veikimu pagrįstomis sąlygomis;“. 6. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 36 punktu: „36) tvirtina skirstomųjų tinklų operatoriaus parengtas lankstumo paslaugų specifikacijas ir šio įstatymo 401 straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais standartinius reikalavimus tokioms paslaugoms;“.	Direktyva 32 straipsnis Paskatos skirstymo tinkluose naudoti lankstumo priemonės 1. Valstybės narės nustato būtiną reguliavimo sistemą, leidžiančią skirstymo sistemų operatoriams pirkti lankstumo paslaugas, įskaitant perkrovos valdymą jų aprėpties zonose, kad būtų pagerintas skirstymo sistemos eksploatavimo ir plėtros efektyvumas, ir skatinančią juos tai daryti.	Dėl lankstumo paslaugų Iš esmės ta pati koncepcinė pastaba dėl lankstumo paslaugų įgyvendinimo modelio / proceso, kaip ir dėl su dažnio reguliavimu nesusijusių paslaugų (žr. 17 pastabą). Pažymėtina ir tai, kad Direktyvos tekstas niekaip nesuponuoja, kad tokios paslaugos turi būti įsigijamos kuo mažesnėmis sąnaudomis, o tik tai, kad tokios paslaugos turėtų būti įsigijamos rinka grįstu būdu (kai nėra suteikta išimtis). Kriterijai, kad tokios paslaugos turi būti	5. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 35 punktu: „35) tvirtina skirstomųjų tinklų operatoriaus parengtą prekybos lankstumo paslaugomis tvarkos aprašą, reglamentuojantį lankstumo paslaugų įsigijimą ir naudojimą skaidriomis, nediskriminacinės ir rinkos veikimu pagrįstomis sąlygomis ir specifikacijas ;“. 6. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 36 punktu: „36) tvirtina skirstomųjų tinklų operatoriaus parengtas lankstumo paslaugų specifikacijas ir šio įstatymo 401 straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais standartinius

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	3. Papildyti 38 straipsnį 4 punktu: „4) Tarybos patvirtinta tvarka įsigyti lankstumo paslaugų ir jomis naudotis, kaip nurodyta šio įstatymo 40¹ straipsnyje, reaguojant į lankstumo poreikį skirstomuosiuose tinkluose ir siekiant užtikrinti nepertraukiamą ir efektyvų su elektros energijos skirstymu susijusių paslaugų teikimą kuo mažesnėmis sąnaudomis ;“ 6. Papildyti 39 straipsnio 1 dalį 14 punktu: „14) rengti ir, suderinus su perdavimo sistemos operatoriumi ir prireikus su kitais rinkos dalyviais, teikti Tarybai tvirtinti prekybos lankstumo paslaugomis tvarką, tokių paslaugų specifikacijas ir šio įstatymo 40¹ straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais standartinius reikalavimus tokioms paslaugoms;“. 25 straipsnis. Įstatymo papildymas 40¹ straipsniu Papildyti Įstatymą 40¹ straipsniu: „40¹ straipsnis. Paskata skirstomuosiuose tinkluose naudotis lankstumo paslaugomis 1. Skirstomųjų tinklų operatorius turi teisę įsigyti lankstumo paslaugas ir jomis naudotis skirstomuosiuose tinkluose, vadovaudamasis jo parengta ir Tarybos patvirtinta prekybos lankstumo paslaugomis tvarka. Prekybos lankstumo paslaugomis tvarka turi įgalinti skirstomųjų tinklų operatorių pirkti lankstumo paslaugas, kad būtų pagerintas skirstomųjų tinklų eksploatavimo ir plėtros efektyvumas, ir skatinti skirstomųjų tinklų operatorių tokias paslaugas įsigyti ir jas naudoti. Skirstomųjų tinklų operatorius turi teisę pirkti lankstumo	Visų pirma, reguliavimo sistema užtikrina, kad skirstymo sistemos operatoriai galėtų pirkti tokias paslaugas iš paskirstytos gamybos, reguliavimo apkrova arba energijos kaupimo tiekėjų, ir skatina rinktis energijos vartojimo efektyvumo priemones, kai tokios paslaugos ekonomiškai veiksmingai sumažina poreikį atnaujinti ar pakeisti elektros energijos pajėgumus bei padeda veiksmingai ir saugiai eksploatuoti skirstymo sistemą. Skirstymo sistemos operatoriai tokias paslaugas perka laikydamiesi skaidrios, nediskriminacinės ir rinkos veikimu pagrįstos tvarkos, išskyrus atvejus, kai reguliavimo institucijos nustato, kad tokių paslaugų pirkimas nėra ekonomiškai efektyvus arba kad dėl tokio pirkimo atsirastų didelių rinkos iškraipymų arba didesnė perkrova. 2. Skirstymo sistemos operatoriai, jei pritaria reguliavimo institucija, arba pati reguliavimo institucija, taikydami skaidrią ir dalyvavimu grindžiamą procedūrą, apimančią visus susijusius sistemos naudotojus ir perdavimo sistemos operatorių, bent nacionaliniu lygmeniu nustato perkamų paslaugų lankstumo specifikacijas ir, kai tikslinga, standartizuotus rinkos produktus skirtus tokioms paslaugoms. Specifikacijomis užtikrinamas veiksmingas ir nediskriminacinis visų rinkos dalyvių, be kita ko, rinkos dalyvių, siūlančių atsinaujinančiųjų energijos išteklių energiją, rinkos dalyvių, užsiimančių reguliavimu apkrova, energijos kaupimo įrenginių operatorių ir telkimu užsiimančių rinkos dalyvių, dalyvavimas. Skirstymo sistemos operatoriai keičiasi visa būtina informacija ir	teikiamos skaidriomis, nediskriminacinėmis ir rinka grįstomis sąlygomis yra įtvirtinti EEĮ 31 straipsnio nuostatomis, kuriomis nustatomos Perdavimo sistemos operatoriaus pareigos. Skaidrumas ir nediskriminavimas taip pat yra bendrieji EEĮ principai. Papildomai, atkreipiamė dėmesį, kad EEĮ papildymas 40¹ straipsniu neturėtų būti perkeltas atliekant vien tik Direktyvos 32 straipsnio perkopijavimą. Be 17 pastaboje išsakytų komentarų papildomai reikalinga tikslinti nuostatas susijusias su kainų nustatymu ir tinklo plėtros plano rengimu. Taip pat, EEĮ būtina perkelti Direktyvos 32 straipsnio 5 dalyje įtvirtintą išimtį, kad operatoriams, kurie aptarnauja mažiau nei 100 000 tūkst. vartotojų nėra keliamas reikalavimas dėl lankstumo paslaugų, kadangi tokių funkcijų atlikimas šiems asmenims būtų per didelė administracinė našta ir (ar) tokie asmenų finansinis ar vadybinis pajėgumas būtų per mažas įgyvendinti tokius reikalavimus. Atitinkamai Taryba neturėtų tvirtinti ir tokių asmenų teikiamų tvirtinti tvarkos aprašų.	reikalavimus tokioms paslaugoms;“. 3. Papildyti 38 straipsnį 4 punktu: „4) Tarybos patvirtinta tvarka įsigyti lankstumo paslaugų ir jomis naudotis, kaip nurodyta šio įstatymo 40¹ straipsnyje, reaguojant į lankstumo poreikį skirstomuosiuose tinkluose ir siekiant užtikrinti nepertraukiamą ir efektyvų su elektros energijos skirstymu susijusių paslaugų teikimą kuo — mažesnėmis sąnaudomis;“ 12. Papildyti 2 straipsnį 7³ dalimi: „7³. Elektros energetikos sistemos lankstumo paslaugos (toliau – lankstumo paslaugos) – rinkos dalyvių teikiamos paslaugos, kurias tinklų operatoriai įsigyja rinkos sąlygomis, reaguodami į lankstumo poreikį jų valdomuose elektros tinkluose ir siekdami užtikrinti nepertraukiamą ir efektyvų paslaugų elektros energetikos sistemoje teikimą kuo mažesnėmis sąnaudomis. Lankstumo paslaugos, be kita ko, apima su elektros energijos pasiūlos ir paklausos valdymu, vartotojo paklausos pokyčio valdymu, paklausos telkimu, energijos kaupimu, perkrovos valdymu ir paskirstytąja gamyba susijusias paslaugas.“

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	paslaugas iš tokias paslaugas teikiančių rinkos dalyvių, prioriteto tvarka rinkdamasis energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones, kai tokios paslaugos ekonomiškai veiksmingai sumažina poreikį atnaujinti ar pakeisti elektros energetikos sistemos elementus ir padeda užtikrinti saugų, patikimą ir efektyvų skirstomųjų tinklų darbą. Skirstomųjų tinklų operatoriaus teisė įsigyti ir naudoti lankstumo paslaugas gali būti ribojama tik tais atvejais, kai Taryba nustato, kad tokių paslaugų pirkimas nėra ekonomiškai efektyvus arba kad dėl tokio pirkimo atsirastų didelių rinkos iškreipimų arba didesnė perkrova. 2. Skirstomųjų tinklų operatorius, įsigydamas lankstumo paslaugas ir jomis naudodamasis, vadovaujasi savo parengtomis ir Tarybos patvirtintomis lankstumo paslaugų specifikacijomis ir, kai skirstomųjų tinklų operatoriaus siūlymu Taryba pritaria standartinių reikalavimų tokioms paslaugoms tikslingumui, skirstomųjų tinklų operatoriaus parengtais ir Tarybos patvirtintais standartiniais reikalavimais. 3. Rengdamas ir taikydamas prekybos lankstumo paslaugomis tvarką, tokių paslaugų specifikacijas ir, kai tikslinga, standartinius reikalavimus, skirstomųjų tinklų operatorius privalo užtikrinti, kad lankstumo paslaugoms įsigyti taikoma skaidri ir dalyvavimu grindžiama procedūra, užtikrinanti veiksmingą ir nediskriminacinį visų susijusių rinkos dalyvių, be kita ko, rinkos dalyvių, siūlančių atsinaujinančių išteklių energiją, rinkos dalyvių, užsiimančių paklausos valdymu, asmenų, nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdančių energijos kaupimo įrenginius, ir paklausos telkimo užsiimančių rinkos dalyvių dalyvavimą. Prekybos lankstumo paslaugomis tvarką, tokių paslaugų	koordinuoja veiksmus su perdavimo sistemos operatoriais siekdami užtikrinti optimalų išteklių naudojimą, saugų ir veiksmingą sistemos eksploatavimą ir sudaryti palankesnes sąlygas rinkai plėtoti. Skirstymo sistemos operatoriams tinkamai atlyginama už tokių paslaugų pirkimą, kad jie bent atgautų savo patirtas pagrįstas atitinkamas išlaidas, įskaitant išlaidas būtinoms informacinių ir ryšių technologijoms ir infrastruktūros išlaidas. 3. Skirstymo sistemų plėtra grindžiama skaidriu tinklo plėtros planu, kurį skirstymo sistemos operatorius skelbia bent kas dvejus metus ir pateikia reguliavimo institucijai. Tinklo plėtros planas suteikia skaidrumo, susijusio su reikiamomis vidutinės trukmės ir ilgalaikėmis lankstumo paslaugomis, ir nustato planuojamas ateinančių penkerių–dešimties metų investicijas, visų pirma skirtas pagrindinei skirstymo infrastruktūrai, kuri reikalinga norint prijungti naujus gamybos pajėgumus ir naują apkrovą, įskaitant elektros energiją varomų transporto priemonių įkrovimo prieigas. Tinklo plėtros plane taip pat nurodoma, kaip numatyta naudoti reguliavimą apkrova, energijos vartojimo efektyvumo priemonės, energijos kaupimo įrenginius ar kitus išteklius, kuriuos skirstymo sistemos operatorius turi naudoti kaip alternatyvą sistemos plėtrai. 4. Perdavimo sistemos operatorius dėl tinklo plėtros plano konsultuojasi su visais atitinkamais sistemos naudotojais ir su atitinkamais perdavimo sistemos operatoriais. Perdavimo sistemos operatorius paskelbia konsultavimosi proceso rezultatus		

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	specifikacijas ir, kai tikslinga, standartinius reikalavimus skirstomųjų tinklų operatorius teikia Tarybai tvirtinti prieš tai suderinęs su perdavimo sistemos operatoriumi ir prireikus su kitais rinkos dalyviais. 4. Skirstomųjų tinklų operatorius, įsigydamas lankstumo paslaugas ir jomis naudodamasis, keičiasi visa būtina informacija ir koordinuoja veiksmus su perdavimo sistemos operatoriumi siekdamas užtikrinti optimalų išteklių naudojimą, taip pat saugų, patikimą ir efektyvų elektros energetikos sistemos darbą ir sudaryti palankesnes sąlygas elektros energijos rinkai plėtoti. Taryba užtikrina, kad, reguliuojant skirstymo paslaugos kainą, skirstomųjų tinklų operatoriui būtų tinkamai atlyginama už lankstumo paslaugų įsigijimą, kad jis bent atgautų savo patirtas pagrįstas atitinkamas išlaidas, įskaitant išlaidas būtinoms informacinių ir ryšių technologijoms ir infrastruktūros išlaidas.“	kartu su tinklo plėtros planu ir pateikia konsultavimosi proceso rezultatus ir tinklo plėtros planą reguliavimo institucijai. Reguliavimo institucija gali prašyti iš dalies pakeisti tą planą. 5. Valstybės narės gali nuspręsti netaikyti 3 dalyje nustatytos pareigos integruotoms elektros energijos įmonėms, kurios aptarnauja mažiau kaip 100 000 prisijungusių vartotojų arba kurios aptarnauja mažas atskiras sistemas.		
38.			Dėl su dažnio reguliavimu nesusijusių papildomų paslaugų teikimo koncepcijos. Taryba siūlo projekte įtvirtinti tokį su dažnio reguliavimu nesusijusių papildomų paslaugų įgyvendinimo modelį / procesą: 1. Operatoriai turi turėti pareigą reguliariai atlikti šių paslaugų įsigijimo poreikio vertinimą. 2. Operatoriai turi turėti pareigą rengti pasiūlymą (metodiką) reglamentuojantį šių paslaugų įsigijimą ir teikti jį tvirtinti Tarybai. Visi atitinkami reikalavimai turėtų būti įtvirtinti šiame viename dokumente. Atitinkamai Projekte turėtų būti nurodytas protingas tokio pasiūlymo pateikimo tvirtinti Tarybai terminas (pvz., 6 mėnesiai nuo Įstatymo priėmimo). 3. Kartu su pastaruoju pasiūlymu turėtų	16. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 46 punktu: „46) tvirtina perdavimo sistemos operatoriaus parengtą prekybos su dažnio reguliavimu nesusijusiomis papildomomis paslaugomis tvarkos aprašą, reglamentuojantį su dažnio reguliavimu nesusijusių papildomų paslaugų įsigijimą ir naudojimą skaidriomis, nediskriminacinėmis ir rinkos veikimu pagrįstomis sąlygomis; ir produktų specifikacijas“. 17. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 47 punktu: „47) tvirtina perdavimo sistemos operatoriaus parengtą su dažnio reguliavimu nesusijusių papildomų paslaugų specifikacijas ir šio įstatymo 31 straipsnio 5 dalyje nurodytais atvejais tokių paslaugų standartinius reikalavimus;“

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
			būti teikiamas ir prašymas dėl išimties suteikimo, jei paslaugų nėra įmanoma įsigyti ekonomiškai efektyviu būdu (išimtis pagal 31 straipsnio 7 dalį, Direktyvos 40 straipsnio 5 dalį). 4. Taryba turi turėti pareigą tvirtinti pasiūlymą. 5. Taryba turi turėti pareigą tvirtinti išimtį. 6. Įstatyme turi būti įtvirtinti bendro pobūdžio kriterijai, kuriais vadovaujantis yra įsigyjama ši paslauga ir kuriais vadovaujantis yra priimamas sprendimas tvirtinti pasiūlymą ir (ar) išimtį. Atsižvelgdami į tai, kad produktų specifikacijos, tiek jų pirkimo procedūra, tiek išimties suteikimas yra neatskiriama susiję, siūlome šiuos dokumentus sujungti į vieną teisės aktą ir nustatyti, kad tvirtinamas ir rengiamas tik vienas dokumentas, kuris apima Direktyvos 59 straipsnio 1 dalies d punkte įtvirtintą tvarką, taip pat ir išimtį pagal 40 straipsnio 5 dalį. Taip pat, siūloma 9 straipsnio 3 dalies 47 punkte nerašyti pateiktoje formuluotėje nurodytos sakinio pabaigos, nes tai perteklinis, kitas nuostatas dubliuojantis punktas. Pažymėtina, kad 2012 m. birželio 18 d. Lietuvos Respublikos energetikos ministro Įsakyme Nr. 1-116 dėl elektros tinklų naudojimo taisyklių patvirtinimo (toliau – TNT) ir kituose teisės aktuose turėtų būti atsisakyta nuostatų, reglamentuojančių su dažnio reguliavimu nesusijusias papildomas paslaugas, nes kompetencija reglamentuoti tokių paslaugų teikimą perkeliama operatoriams ir Tarybai. Pažymėtina, kad dalis techninių reikalavimų dėl paleidimo po totalios	<...>

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
			avarijos paslaugos, turėtų būti taikomi vadovaujantis RfG NC.	
39.	Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymas 18 straipsnis. Ilgalaikis planavimas ir sistemos plėtra <...> 3. Jeigu nėra norinčiųjų įrengti naujus gamybos pajėgumų įrenginius šio įstatymo 16 straipsnyje nustatyta tvarka, Vyriausybės įgaliota institucija skelbia konkursą (aukcioną) įrengti naujus gamybos pajėgumus ir (ar) elektros energijos vartojimo efektyvumo ir paklausos valdymo priemonės ir yra atsakinga už konkurso organizavimą bei nediskriminacinių sąlygų konkurso dalyviams nustatymą. Konkurso (aukciono) procedūros gali būti taikomos tik tuo atveju, kai remiantis leidimų išdavimo tvarka, kaip nurodyta šio įstatymo 21 straipsnyje, statytinų gamybos pajėgumų ar energijos vartojimo efektyvumo ir paklausos valdymo priemonių, kurių reikia imtis, nepakanka tiekimo saugumui užtikrinti.	8	Pažymėtina, kad EEĮ 18 straipsnio 3 dalis įtvirtinta Direktyvos 2009/72/ES 8 straipsnio pagrindu dėl konkurso organizavimo (angl. <i>tendering for new capacity</i>). Atsižvelgiant į tai, kad pastarasis straipsnis pripažintas netekusiu galios ir jį atitinkančių nuostatų Direktyvoje nebėliko³, siūlome atsisakyti šios nuostatos. Atkreiptinas dėmesys, kad šiuo metu situacija, kai rinkos dalyviai nesiryžta atlikti investicijų į generacijos pajėgumus sprendžia pajėgumų mechanizmo modelis, įtvirtintas Reglamente bei EEĮ. Taip pat konkursai vykdomi AIEĮ nustatyta tvarka.	Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymas 18 straipsnis. Ilgalaikis planavimas ir sistemos plėtra <...> 3. Jeigu nėra norinčiųjų įrengti naujus gamybos pajėgumų įrenginius šio įstatymo 16 straipsnyje nustatyta tvarka, Vyriausybės įgaliota institucija skelbia konkursą (aukcioną) įrengti naujus gamybos pajėgumus ir (ar) elektros energijos vartojimo efektyvumo ir paklausos valdymo priemonės ir yra atsakinga už konkurso organizavimą bei nediskriminacinių sąlygų konkurso dalyviams nustatymą. Konkurso (aukciono) procedūros gali būti taikomos tik tuo atveju, kai remiantis leidimų išdavimo tvarka, kaip nurodyta šio įstatymo 16 straipsnyje, statytinų gamybos pajėgumų ar energijos vartojimo efektyvumo ir paklausos valdymo priemonių, kurių reikia imtis, nepakanka tiekimo saugumui užtikrinti.
40.			Siūlome 9 straipsnio 3 dalį ir 31 straipsnio 1 dalį papildyti punktais, kad PSO turi pareigą rengti ir teikti Tarybai tvirtinti, o Taryba turi pareigą tvirtinti nuostatas, sąlygas ir (ar) metodikas pagal prijungimo tinklų kodeksus (RfG NC, DCC NC, HVDC NC).	-
41.	22. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 52 punktu: „52) derina perdavimo sistemos operatoriaus parengtas balansavimo		Atsižvelgdami į tai, kad Taryba tvirtina perdavimo sistemos operatoriaus parengtas balansavimo paslaugų teikimo sutarties ir atsiskaitymo už disbalansą sutarties	22. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 52 punktu: „52) derina perdavimo sistemos operatoriaus parengtas balansavimo

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	paslaugų teikimo sutarties ir atsiskaitymo už disbalansą sutarties standartines sąlygas;“. 27. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 57 punktu: „57) tvirtina perdavimo sistemos operatoriaus parengtas nuostatas, sąlygas ir (ar) metodikas, kurių reikalaujama pagal Reglamentą (ES) 2017/2195;“. 12. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį 34 punktu: „34) rengti ir teikti Tarybai derinti balansavimo paslaugų teikimo sutarties ir atsiskaitymo už disbalansą sutarties standartines sąlygas;“. 40 str. 5 d. Papildyti 59 straipsnį 52 dalimi: „5². Balansavimo energija prekiaujama ir atsiskaitymai už disbalansą vykdomi balansavimo paslaugų rinkoje sutarčių tarp rinkos dalyvių pagrindu šiame įstatyme, Reglamente (ES) 2017/2195 ir Elektros energijos rinkos taisyklėse nustatyta tvarka ir sąlygomis. Balansavimo paslaugų teikimo sutarties (balansavimo paslaugų teikėjams taikomų nuostatų ir sąlygų) ir atsiskaitymo už disbalansą sutarties (už balansą atsakingoms šalims taikomų nuostatų ir sąlygų) standartines sąlygas rengia ir, suderinęs su Taryba, savo interneto svetainėje skelbia perdavimo sistemos operatorius.“		standartines sąlygas vadovaudamasi tiesioginio taikymo teisės aktum EBGL 18 straipsniu, ir į tai, kad Tarybos pareiga tvirtinti pagal EBGL rengiamas metodikas nurodyta EEĮ projekto 27 straipsnyje, siūlome atsisakyti EEĮ projekto 22 straipsnio, patikslinti EEĮ projekto 40 str. 5 d. Atsižvelgdami į tai, kad balansavimo paslaugų teikimo ir atsiskaitymo už disbalansą sutartys yra vienos iš svarbiausių dokumentų, informaciniais tikslais jas būtų galima minėti siūlomame 9 str. 3 dalies 57 punkte:	paslaugų teikimo sutarties ir atsiskaitymo už disbalansą sutarties standartines sąlygas;“. Arba „57) tvirtina perdavimo sistemos operatoriaus parengtas nuostatas, sąlygas ir (ar) metodikas, kurių reikalaujama pagal Reglamentą (ES) 2017/2195, įskaitant perdavimo sistemos operatoriaus parengtas balansavimo paslaugų teikimo sutarties ir atsiskaitymo už disbalansą sutarties nuostatas ir sąlygas pagal Reglamento (ES) 2017/2195 18 straipsnio 1 dalį;“. 12. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį 34 punktu: „34) rengti ir teikti Tarybai derinti balansavimo paslaugų teikimo sutarties ir atsiskaitymo už disbalansą sutarties standartines sąlygas, įskaitant perdavimo sistemos operatoriaus parengtas balansavimo paslaugų teikimo sutarties ir atsiskaitymo už disbalansą sutarties nuostatas ir sąlygas pagal Reglamento (ES) 2017/2195 18 straipsnio 1 dalį;“. 40 str. 5 d. Papildyti 59 straipsnį 52 dalimi: „5². Balansavimo energija prekiaujama ir atsiskaitymai už disbalansą vykdomi balansavimo paslaugų rinkoje sutarčių tarp rinkos dalyvių pagrindu šiame įstatyme, Reglamente (ES) 2017/2195 ir Elektros energijos rinkos taisyklėse nustatyta tvarka ir sąlygomis. Balansavimo paslaugų teikimo sutarties (balansavimo paslaugų teikėjams taikomų nuostatų ir sąlygų) ir atsiskaitymo už disbalansą sutarties (už balansą atsakingoms šalims taikomų

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
				nuostatų ir sąlygų) standartines sąlygas rengia ir, suderinęs su Taryba, savo interneto svetainėje skelbia perdavimo sistemos operatorius.“
42.	64 straipsnis. Elektros energijos rinkos priežiūra 1. Taryba atlieka elektros energijos rinkos priežiūrą ir stebėseną ir skelbia elektros energijos rinkos stebėsenos ataskaitas teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais. 2. Elektros energijos rinkos priežiūros tvarkos aprašą tvirtina Taryba. 3. Perdavimo sistemos operatorius ir PEERO pagal savo kompetenciją informuoja Tarybą apie licencijų ir (ar) leidimų turėtojams nustatytų veiklos sąlygų galimus pažeidimus.		Tarybos pareiga vykdyti rinkos priežiūrą ir stebėseną jau yra įtvirtinta EEĮ 9 straipsnio 3 dalies 14 punktu. Tarybos pareiga tvirtinti Elektros energijos rinkos priežiūros tvarkos aprašą yra labiau tinkama prie EEĮ 9 straipsnio 3 dalies nuostatų, įtvirtinančių Tarybos pareigas elektros energijos sektoriuje. Dėl šios priežasties, Taryba siūlo perkelti 64 straipsnio 2 dalies nuostatas bei papildyti EEĮ 9 straipsnio 3 dalį papildomu punktu arba pakeisti 9 straipsnio 3 dalies 14 punkto nuostatas. Taryba, kaip nepriklausoma NRI, turi teisę pati savarankiškai nuspręsti, kokius rinkos stebėsenos būdus ir metodus gali pasirinkti. Pažymima, kad nebūtina to įtvirtinti įstatyme. Taip pat, 3 punkte įtvirtinta pareiga yra imperatyvi biržos operatoriui (PPAT) pagal 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1227/2011 dėl didmeninės energijos rinkos vientisumo ir skaidrumo (toliau – REMIT). PPAT yra platesnė sąvoka negu PEERO – apima daugiau asmenų. Atsižvelgdami į tai, kad Taryba vykdo rinkos stebėseną, kuri yra įtvirtinta REMIT 7 straipsnio 1 dalies nuostatomis, t. y. stebi prekybos didmeniniais energetikos produktais veiklą, kad aptiktų viešai neatskleista informacija ir manipuliavimu rinka pagrįstą prekybą ir užkirstų jai kelią. Ji renka duomenis didmeninėms energijos	64 straipsnis. Elektros energijos rinkos priežiūra 1. Taryba atlieka elektros energijos rinkos priežiūrą ir stebėseną ir skelbia elektros energijos rinkos stebėsenos ataskaitas teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais. 2. Elektros energijos rinkos priežiūros tvarkos aprašą tvirtina Taryba. 3. Perdavimo sistemos operatorius ir PEERO pagal savo kompetenciją informuoja Tarybą apie licencijų ir (ar) leidimų turėtojams nustatytų veiklos sąlygų galimus pažeidimus. Pakeisti 9 straipsnio 3 dalies 14 punktą ir jį išdėstyti taip: „14) nustato prekybos elektros energija priežiūros tvarką tvirtina Elektros energijos rinkos priežiūros tvarkos aprašą;“ Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 34 punktu: „34) atlieka rinkos stebėseną pagal 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1227/2011.“

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
			rinkoms vertinti ir stebėti, kaip numatyta REMIT 8 straipsnyje, siūlome EEĮ 9 straipsnio 3 dalį papildyti papildomu punktu, kuris numatytų Tarybos pareigą vykdyti rinkos stebėseną pagal REMIT nustatytą tvarką. Tarybos požiūriu, ši nuostata būtų tinkama, nebent rinkos dalyviai gali padaryti ir kitų ne REMIT pažeidimų. Nors už kitus pažeidimus PSO pats gali taikyti sankcijas sutartiniu pagrindu (pagal perdavimo sutartį ar BSP, BRP sutartį) ar PEERO (pagal rinkos dalyvio sutartį). Atsižvelgdama į minėtus argumentus, Taryba siūlo atsisakyti 64 straipsnio.	
43.	3. Pakeisti 30 straipsnio 5 punktą ir jį išdėstyti taip: „5) iki Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos darbo su kontinentinės Europos elektros tinklais sinchroniniu režimu pradžios leisti pasinaudoti perdavimo tinklais tranzitui į užsienio valstybę, jeigu tai nemažina elektros energijos tiekimo saugumo ir patikimumo Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemoje;“.		Pažymėtina, kad pagal Direktyvą, tokia veikla, kaip tranzitas nėra išskiriama, kaip atskira perdavimo veikla. Egzistuoja tik viena universalinė perdavimo paslauga. Reglamente akcentuojamas atsiskaitymas už perdavimo paslaugas nepriklausant nuo transportuojamo atstumo ir pan. (Reglamentas 18 straipsnis). Pažymėtina, kad PSO veiklą vykdo Lietuvos Respublikos teritorijoje, todėl visas paslaugas sistemos naudotojams turi teikti nediskriminacine tvarka, vadovaudamasis Tarybos patvirtintais ir (ar) su Taryba suderintais tarifais. Atsižvelgdami į tai, siūlome atsisakyti šios nuostatos.	3. Pakeisti 30 straipsnio 5 punktą ir jį išdėstyti taip: „5) iki Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos darbo su kontinentinės Europos elektros tinklais sinchroniniu režimu pradžios leisti pasinaudoti perdavimo tinklais tranzitui į užsienio valstybę, jeigu tai nemažina elektros energijos tiekimo saugumo ir patikimumo Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemoje;“.
44.		Direktyva (ES) 2019/944 32 straipsnis Paskatos skirstymo tinkluose naudoti lankstumo priemonės <...> 3. Skirstymo sistemų plėtra grindžiama skaidriu tinklo plėtos planu, kurį skirstymo sistemos operatorius skelbia	Dėl tinklo plėtos plano Atkreipiame dėmesį kad pagal Direktyvos (ES) 2019/944 32 straipsnio 3 punktą Skirstymo sistemų plėtra grindžiama skaidriu tinklo plėtos planu, kurį skirstymo sistemos operatorius skelbia bent kas dvejus metus ir pateikia reguliavimo institucijai. Taip pat, pagal	Siūlome pakeisti Elektros energetikos įstatymo 33 straipsnio 1 dalį ir išdėstyti ją taip: 1. Perdavimo sistemos operatorius, vadovaudamasis šio įstatymo 18 straipsnyje nustatytais reikalavimais, parengia ir ne vėliau kaip iki kiekvienų metų liepos 1 pateikia dienos rečiau kaip kas dvejus metus iki pateikia 10 metų

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
		bent kas dvejus metus ir pateikia reguliavimo institucijai. Tinklo plėtros planas suteikia skaidrumo, susijusio su reikiamomis vidutinės trukmės ir ilgalaikėmis lankstumo paslaugomis, ir nustato planuojamas ateinančių penkerių–dešimties metų investicijas, visų pirma skirtas pagrindinei skirstymo infrastruktūrai, kuri reikalinga norint prijungti naujus gamybos pajėgumus ir naują apkrovą, įskaitant elektros energija varomų transporto priemonių įkrovimo prieigas. Tinklo plėtros plane taip pat nurodoma, kaip numatyta naudoti reguliavimą apkrova, energijos vartojimo efektyvumo priemonės, energijos kaupimo įrenginius ar kitus išteklius, kuriuos skirstymo sistemos operatorius turi naudoti kaip alternatyvą sistemos plėtrai. 51 straipsnis Tinklo plėtra ir įgaliojimai priimti sprendimus dėl investavimo 1. Bent kas dvejus metus perdavimo sistemos operatoriai, pasikonsultavę su visais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, reguliavimo institucijai pateikia dešimties metų tinklo plėtros planą, grindžiamą esama ir numatoma pasiūla ir paklausa. Tame tinklo plėtros plane nurodomos veiksmingos priemonės, skirtos sistemos pajėgumų pakankamumui ir tiekimo saugumui užtikrinti. Perdavimo sistemos operatorius dešimties metų tinklo plėtros planą paskelbia savo interneto svetainėje. <...>	Direktyvos 51 straipsnio 1 punktą, bent kas dvejus metus perdavimo sistemos operatoriai, pasikonsultavę su visais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, reguliavimo institucijai pateikia dešimties metų tinklo plėtros planą, grindžiamą esama ir numatoma pasiūla ir paklausa. Tame tinklo plėtros plane nurodomos veiksmingos priemonės, skirtos sistemos pajėgumų pakankamumui ir tiekimo saugumui užtikrinti. Bet to, analogiškai GDĮ 31 str. 1 d. numatyta jog dujų perdavimo sistemos operatorius 10 metų planą Tarybai teikia kas dvejus metus. Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta aukščiau Taryba siūlo numatyti, kad Perdavimo ir Skirstymo sistemų operatorių 10-ies metų tinklo plėtros planas reguliavimo institucijai būtų siunčiamas kas 2 (dvejus) metus. Bei Taryba turėtų teisę šiuos planus įvertinti ir priimti sprendimą (analogija su šiuo metu Elektros energetikos įstatyme įtvirtintu reikalavimu 33 str., ypač 6-8 dalyse, kad būtų užtikrinta nuosekli ir subalansuota tinklo plėtros ir kokybės priežiūra ilgalaikėje perspektyvoje.	perdavimo tinklų plėtros planą, kuriame pateikiamas esamos ir numatomos elektros energijos pasiūlos ir paklausos vertinimas, atlikto tikimybinio elektros energetikos sistemos adekvatumo vertinimo išvados. Prieš teikiant tinklų plėtros planą Tarybai, perdavimo sistemos operatoriaus sprendimu su kompetentingomis valstybės institucijomis ir suinteresuotais tinklų naudotojais vykdomos viešos konsultacijos, kurių metu pristatomos ir tikimybinio elektros energetikos sistemos adekvatumo vertinimo išvados. Tinklų plėtros plane nurodomos veiksmingos priemonės, skirtos sistemos pajėgumų pakankamumui ir tiekimo saugumui užtikrinti. Siūlome pakeisti Elektros energetikos įstatymo 39¹ straipsnio 1 dalį ir išdėstyti ją taip: 1. Skirstomųjų tinklų operatorius, aptarnaujantis daugiau kaip 100 000 vartotojų, rengia 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo, modernizavimo ir investicijų planą, grindžiamą esama ir numatoma elektros energijos pasiūla ir paklausa elektros energetikos sistemoje, elektros tinklo patikimumu, leistinu įrangos tarnavimo amžiumi bei išmaniųjų energijos tinklų ir išmaniųjų energijos apskaitos sistemų plėtros planais ir reikalavimais, taip pat tinklo optimizavimo galimybėmis. Planas turi būti atnaujinamas kiekvienais metais ir ne vėliau kaip iki kiekvienų metų liepos 1 dienos ne rečiau kaip kas dvejus metus iki liepos 1 dienos pateikiamas tvirtinti Tarybai ir paskelbiamas skirstomųjų tinklų operatoriaus interneto svetainėje. Prieš paskelbdamas 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo,

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
				modernizavimo ir investicijų planą, skirstomųjų tinklų operatorius vykdo skaidrias ir viešas konsultacijas su kompetentingomis valstybės institucijomis ir kitomis suinteresuotomis šalimis. Bei papildyti STO kontekste pagal EEĮ 33 str. 6-8 dalių analogiją.
45.	EEĮ projektas 26 straipsnis. Įstatymo papildymas 40² straipsniu Papildyti Įstatymą 40² straipsniu: „40² straipsnis. Uždaros skirstymo sistemos 1. Atsižvelgdama į šio straipsnio 3 dalyje numatytas išimtis, Taryba priskiria sistemą, kurioje elektros energija skirstoma geografiškai ribotoje pramoninėje, komercinėje ar bendrų paslaugų vietovėje ir netiekama buitiniams vartotojams, uždarai skirstymo sistemai, jeigu: 1) arba dėl konkrečių techninių ar su sauga susijusių priežasčių tos sistemos naudotojų veikla ar gamybos procesas yra integruoti; 2) arba pagal tą sistemą elektros energija pirmiausia paskirstoma sistemos savininkui ar operatoriui arba jų susijusioms įmonėms. 2. Uždaroms skirstymo sistemoms nėra taikomi: 1) reikalavimas įsigyti energiją, kuri naudojama jo sistemoje patiriamiems energijos nuostoliams padengti ir su dažniu nesusijusioms pagalbinėms paslaugoms teikti, laikantis skaidrios, nediskriminacinės ir rinkos veikimu paremtos tvarkos; 2) reikalavimas, pagal kurį tarifai arba jų apskaičiavimo metodikos būtų patvirtinti prieš jiems įsigaliojant; 3) reikalavimai pirkti lankstumo	38 straipsnis 1. Valstybės narės gali nurodyti reguliavimo institucijoms ar kitoms kompetentingoms institucijoms priskirti sistemą, kurioje elektros energija skirstoma geografiškai ribotoje pramoninėje, komercinėje ar bendrų paslaugų vietovėje ir, nedarant poveikio 4 daliai, neteikiama namų ūkio vartotojams, uždarai skirstymo sistemai, jeigu: a) dėl konkrečių techninių ar su sauga susijusių priežasčių tos sistemos naudotojų veikla ar gamybos procesas yra integruoti arba b) pagal tą sistemą elektros energija pirmiausia paskirstoma sistemos savininkui ar operatoriui arba jų susijusioms įmonėms. 2. Šios direktyvos tikslais uždaros skirstymo sistemos laikomos skirstymo sistemomis. Valstybės narės reguliavimo institucijoms gali nurodyti suteikti uždaros skirstymo sistemos operatoriui išimtis ir netaikyti: a) reikalavimo pagal 31 straipsnio 5 ir 7 dalis įsigyti energiją, kuri naudojama jo sistemoje patiriamiems energijos nuostoliams padengti ir su dažniu nesusijusioms pagalbinėms paslaugoms teikti, laikantis skaidrios, nediskriminacinės ir rinkos veikimu paremtos tvarkos; b) 6 straipsnio 1 dalyje nurodyto reikalavimo, pagal kurį tarifai arba jų apskaičiavimo metodikos būtų, laikantis 59 straipsnio 1 dalies, patvirtinti prieš jiems įsigaliojant;	Dėl uždaryjū skirstymo sistemų licencijavimo ir reguliavimo Taryba pažymi, kad Direktyvoje (ES) 2019/944 numatyta apie galimybę, bet ne būtinybę suteikti uždaros skirstymo sistemos statusą tam tikrai sistemai. Atsižvelgdami į tai, siūlome nustatyti, kad visos lokalsios skirstymo sistemos nebūtų laikomos uždaromis skirstymo sistemomis. Pažymėtina ir tai, kad siūlymas yra neproporcingas, nes administracinė našta, kuri atsiranda gavus skirstymo veiklos licenciją (kainų reguliavimas, finansų apskaitos atskyrimas, ataskaitų teikimas, atitikties tinklų kodeksams ir t. t.) yra ženkliai didesnė nei potenciali siūlymo nauda vartotojams. Alternatyviai siūlome, kad įstatyme turėtų būti nustatyti konkretūs kriterijai, kuriais vadovaujantis būtų sprendžiama ar tokiems asmenims būtų reikalingas licencijavimas (pvz., vartotojų skaičius, transportuojamas kiekis, veiklos specifiška, tinklų pagrindinė naudojimo paskirtis ir pan.), taip perkeliant Direktyvos 38 str. 1 dalį. Taip pat siūloma įstatyme nustatyti, galimybę, kad uždaroms skirstymo sistemoms būtų galima taikyti leidžiančias nukrypti nuostatas (išimtis) pagal Direktyvos 38 str. 2 dalies a–e punktus.	Papildyti Įstatymą 40² straipsniu: „40² straipsnis. Uždaros skirstymo sistemos 1. Atsižvelgdama į šio straipsnio 3 dalyje numatytas išimtis, Taryba gali priskirti priskiria sistemą, kurioje elektros energija skirstoma geografiškai ribotoje pramoninėje, komercinėje ar bendrų paslaugų vietovėje ir netiekama buitiniams vartotojams, uždarai skirstymo sistemai, jeigu: 1) arba dėl konkrečių techninių ar su sauga susijusių priežasčių tos sistemos naudotojų veikla ar gamybos procesas yra integruoti; 2) arba pagal tą sistemą elektros energija pirmiausia paskirstoma sistemos savininkui ar operatoriui arba jų susijusioms įmonėms.

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	paslaugas ir plėtoti operatoriaus sistemą pagal tinklo plėtros planus; 4) reikalavimai neturėti nuosavybės teisės, neplėtoti, nevaldyti ar neeksploatuoti elektros energija varomų transporto priemonių įkrovimo prieigų; 5) reikalavimai neturėti nuosavybės teise, neplėtoti, nevaldyti ar neeksploatuoti energijos kaupimo įrenginių. 3. Jei uždara skirstymo sistema epizodiškai naudojasi nedidelis skaičius buitinių vartotojų, kuriuos sieja darbiniai santykiai, panašūs ryšiai su skirstymo sistemos savininku, kurie įsikūrę šios sistemos aptarnavimo teritorijoje, tai nedraudžia, kad būtų suteikiamos 2 dalyje nurodytos išimtys. 4. Visi lokalieji elektros tinklai nuo 2020 m. sausio 1 d. yra laikomi uždarosiomis skirstymo sistemomis, o lokaliųjų elektros tinklų savininkai – uždarytų skirstymo sistemų savininkais. 5. Jeigu lokaliųjų elektros tinklų savininkas tiekia elektros energiją galutiniams vartotojams neturėdamas elektros energijos skirstymo licencijos, elektros energijos visuomeninio tiekimo licencijos ir (ar) leidimo vykdyti nepriklausomo elektros energijos tiekimo veiklą, jis ne vėliau kaip iki 2021 m. birželio 31 d. kreipiasi į Tarybą dėl atitinkamos licencijos ar leidimo išdavimo arba perduoda savo lokaliųjų elektros tinklų, kiek tai susiję su galutinių vartotojų aptarnavimu, valdymą atitinkamojoje teritorijoje veikiančiam skirstomųjų tinklų operatoriui. 6. Lokaliųjų elektros tinklų valdymo perdavimas skirstomųjų tinklų operatoriui, kaip numatyta šio straipsnio 5 dalyje, vykdomas sutarties tarp lokaliųjų elektros tinklų savininko ir skirstomųjų tinklų operatoriaus pagrindu vadovaujantis Tarybos	c) reikalavimų pagal 32 straipsnio 1 dalį pirkti lankstumo paslaugas ir pagal 32 straipsnio 3 dalį plėtoti operatoriaus sistemą pagal tinklo plėtros planus; d) reikalavimo pagal 33 straipsnio 2 dalį neturėti nuosavybės teisės, neplėtoti, nevaldyti ar neeksploatuoti elektros energija varomų transporto priemonių įkrovimo prieigų ir e) reikalavimo pagal 36 straipsnio 1 dalį neturėti nuosavybės teise, neplėtoti, nevaldyti ar neeksploatuoti energijos kaupimo įrenginių. 3. Kai pagal 2 dalį suteikiama išimtis, taikomi tarifai arba jų apskaičiavimo metodikos peržiūrimi ir tvirtinami uždaro skirstymo sistemos naudotojo prašymu laikantis 59 straipsnio 1 dalies. 4. Jei uždara skirstymo sistema epizodiškai naudojasi nedidelis skaičius namų ūkių, kuriuos sieja darbiniai santykiai ar panašūs ryšiai su skirstymo sistemos savininku ir kurie įsikūrę šios sistemos aptarnavimo teritorijoje, tai nedraudžia, kad būtų suteikiamos 2 dalyje nurodytos išimtys.	Atitinkamai įstatyme turėtų būti pasirinktas pastarojo straipsnio įgyvendinimo būdas. Pažymėtina, kad leidžiančios nukrypti nuostatos apima tokias pareigas, kaip leidžiančios nukrypti nuostatos papildomų paslaugų įsigijimo, dėl kainų nustatymo (paprastesnio kainų nustatymo ar nenustatymo), tinklų kodeksų ir su jais susijusių taisyklių rengimo, lankstumo paslaugų įsigijimo / teikimo, veiklos ir nuosavybės atskyrimo dėl elektromobilių ir kaupimo įrenginių ir kt.	

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	patvirtintomis gairėmis.“			
46.	EEĮ 12 straipsnis. Įstatymo papildymas 22¹ straipsniu Papildyti Įstatymą 22¹ straipsniu: „22¹ straipsnis. Aktyvieji vartotojai <...> 3. Aktyvieji vartotojai yra finansiškai atsakingi už disbalansą, kurį sukelia jų veikla elektros energetikos sistemoje. <...> 5. Aktyviojo vartotojo, kuris taip pat yra ir gaminantis vartotojas, kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme, veiklai elektros energetikos sektoriuje visa apimtimi taikomi reikalavimai gaminantiems vartotojams nustatyti šiame įstatyme, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose.“	Direktyva (ES) 2019/944 2 straipsnis <...> 8) aktyvusis vartotojas– galutinis vartotojas arba grupė kartu veikiančių galutinių vartotojų, kurie vartoja arba kaupia elektros energiją, pagamintą jo patalpose, esančiose uždaroje teritorijose arba, kai tai leidžia valstybė narė, kitose patalpose, arba kurie parduoda pačių pasigamintą elektros energiją, arba dalyvauja lankstumo ar energijos vartojimo efektyvumo programose, su sąlyga, kad ta veikla nėra jo pagrindinė komercinė arba profesinė veikla; 15 straipsnis Aktyvieji vartotojai 1. Valstybės narės užtikrina, kad galutiniai vartotojai turėtų teisę veikti kaip aktyvieji vartotojai, netaikant jiems neproporcingų ar diskriminacinių techninių reikalavimų, administracinių reikalavimų, procedūrų ir mokesčių bei sąnaudų neatitinkančių tinklo mokesčių.	Dėl aktyviųjų vartotojų ir gaminančių vartotojų Pažymėtina, kad gaminantys–vartotojai (toliau – GV) yra laikomi aktyviaisiais vartotojais, kaip apibrėžta Direktyvos 2 str. 8 p. Taigi, kalbant apie tokių vartotojų gamybą, svarbu pažymėti, kad GV privalo būti suteikta teisė arba parduoti savo pagamintą elektros energiją rinkoje pagal pirkimo–pardavimo sutartį, arba dalyvauti lankstumo paslaugų rinkoje. Pažymėtina, kad lankstumo paslaugos susijusios su elektros energijos tiekimu yra laikomos atskiru elektros energijos rinkos segmentu ir didmeninės rinkos segmentu. Tarybos vertinimu, pasinaudojimo elektros energijos tinklais paslaugos teikimas turėtų atitikti bendruosius CEP reikalavimus, įtvirtintus Reglamento 3, 5, 6 straipsniuose (pvz., kainos turi laisvai formuotis remiantis paklausa ir pasiūla, asmenys turi prisiimti atsakomybę už disbalansą, vartotojų įgalinimas, didmeninės kainos neturėtų būti reguliuojamos ir kt.). Atkreipiamas dėmesys, kad GV už savo pagamintą elektros energiją turi būti atlyginta tos energijos rinkos verte, atitinkamai GV reaguodamas į rinkos kainos signalus turėtų priimti sprendimus dėl savo vartojimo ir taip turėtų būti skatinamas keisti savo vartojimo įpročius, taip išnaudodamas tinko lankstumą. Taip pat svarstyтина ar pasinaudojimo elektros energijos tinklais paslauga atitinka lankstumo paslaugos apibrėžimą ir jai atitinkamai turėtų būti taikomi šioms	-

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
		2. Valstybės narės užtikrina, kad aktyvieji vartotojai: <...> e) aktyviesiems vartotojams būtų taikomi sąnaudas atspindintys, skaidrūs ir nediskriminaciniai tinklo mokesčiai, kurie apskaitomi kaip atskirai už į tinklą tiekiamą ir iš tinklo vartojama elektros energiją, laikantis šios direktyvos 59 straipsnio 9 dalies ir Reglamento (ES) 2019/943 18 straipsnio, užtikrinant, kad jie tinkamai ir subalansuotai prisidėtų prie bendrų sistemos išlaidų; f) būtų finansiškai atsakingi už disbalansą, kurį jie sukelia elektros energijos sistemoje; tiek, kiek jie yra už balansą atsakingos šalys arba deleguoja savo atsakomybę už balansavimą pagal Reglamento (ES) 2019/943 5 straipsnį	paslaugoms taikomi reikalavimai ir ar tikrai ši paslauga turėtų būti laikoma atskira paslauga, kuri nėra reguliuojama ES teisės aktais. Sistemiškai vertinant nuostatas susijusias su atsiskaitymu už skirstymo paslaugas, ši paslauga neturėtų būti laikoma ir tiesiog įprastu atsiskaitymu už skirstymo paslaugas. Šiuo metu gaminantys vartotojai, patiekiantys pagamintą ir nesuvartotą energiją į elektros tinklus, moka Tarybos nustatytą naudojimosi elektros tinklais paslaugų kainą arba susimoka į elektros tinklus patiekto elektros energijos kiekio dalimi. Pažymima, kad naudojimosi elektros tinklais paslaugų kaina apskaičiuojama atsižvelgiant į balansavimo išlaidas, patiriamas tinklų operatoriaus dėl gaminančio vartotojo į elektros tinklus patiekto elektros energijos kiekio. Siūlomas EEĮ papildymas 22¹ straipsniu sukuria prielaidą, kad gaminančio vartotojo sukeliama disbalanso balansavimo išlaidos bus apmokamos du kartus: vieną kartą finansiškai atsakant už disbalansą, o antrą kartą mokant naudojimosi elektros tinklais paslaugų kainą. Siekiant mokestinio aiškumo, prašome paaiškinti, ar siūlomame 22¹ straipsnyje nurodyta finansinė atsakomybė už disbalansą, kurį sukelia gaminančių vartotojų veikla elektros energetikos sistemoje, turi būti išreikšta atskiru mokesčiu, ar ši finansinė atsakomybė yra išpildoma mokant naudojimosi elektros tinklais paslaugų mokestį. Taryba atkreipia dėmesį, kad Direktyvos 15 straipsnis įpareigoja užtikrinti, kad aktyviesiems vartotojams,	

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
			įskaitant ir gaminančius vartotojus, nebūtų taikoma neproporcinga mokesčių našta (t. y. jie neturėtų du kartus mokėti už balansavimą). Atsižvelgus į tai siūlome sistemškai peržiūrėti EEĮ ir Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo nuostatas ir įvertinti nuostatų, susijusių su GV ir pasinaudojimo tinklais tarifu, korekcijų reikalingumą.	
47.		-	Aiškumo tikslais siūlome 9 straipsnio 3 dalį papildyti nauju punktu, numatant, kad Taryba turi pareigas, susijusias su ERGL, kaip analogiškai įtvirtinta Projekto 24–29 straipsniuose.	<...> tvirtina perdavimo sistemos operatoriaus parengtas nuostatas, sąlygas ir (ar) metodikas, kurių reikalaujama pagal Reglamentą (ES) 2017/2196;“.
Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymas				
48.	4 straipsnis. 20 straipsnio pakeitimas <...> 4. Pakeisti 20 straipsnio 21 dalį ir ją išdėstyti taip: „21. Elektros energija, pagaminta iš atsinaujinančių išteklių, taip pat elektros energija, pagaminta elektrinėse jų technologinių bandymų metu, prekiaujama pagal atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis ir (ar) Elektros energijos rinkos taisyklėse nustatyta tvarka ir būdais.“ 5 straipsnis. 20² straipsnio pakeitimas Pakeisti 20 ² straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip: „8. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrija nuosavybės ar kita teise valdomuose energijos gamybos įrenginiuose pagamintą elektros energiją taip pat gali parduoti Elektros energijos rinkos taisyklėse nustatyta tvarka ir būdais.“	-	Žr. pastabą dėl EEĮ projekto dėl Elektros energijos rinkos taisyklių poreikio (2.1.4.. pastaba).	4 straipsnis. 20 straipsnio pakeitimas <...> 4. Pakeisti 20 straipsnio 21 dalį ir ją išdėstyti taip: „21. Elektros energija, pagaminta iš atsinaujinančių išteklių, taip pat elektros energija, pagaminta elektrinėse jų technologinių bandymų metu, prekiaujama pagal atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis ir (ar) Elektros energijos rinkos taisyklėse kituose teisės aktuose nustatyta tvarka ir būdais.“ 5 straipsnis. 20² straipsnio pakeitimas Pakeisti 20 ² straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip: „8. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrija nuosavybės ar kita teise valdomuose energijos gamybos įrenginiuose pagamintą elektros energiją taip pat gali parduoti Elektros energijos rinkos taisyklėse teisės aktuose nustatyta tvarka ir būdais.“
49.	AIEĮ 21. Energetikos tinklai – visi tarpusavyje		Siūloma sistemškai peržiūrėti AIEĮ ir jame vartojamus terminus ir sąvokas suderinti su CEP ir tinklų kodeksų terminais ir	21. Energetikos tinklai – visi tarpusavyje sujungti techniniai įrenginiai, naudojami energijai ir (ar) jos ištekliams perduoti ir

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	sujungti techniniai įrenginiai, naudojami energijai ir (ar) jos ištekliams perduoti ir paskirstyti: elektros energijos perdavimo sistemos ir (ar) elektros energijos skirstomieji tinklai, šilumos ar vėsumos energijos perdavimo tinklai, dujų perdavimo ir (ar) skirstymo sistemos. 22. Energetikos tinklų operatorius – elektros energijos perdavimo sistemos ir (ar) elektros energijos skirstomųjų tinklų, šilumos ar vėsumos energijos perdavimo tinklų, dujų perdavimo ir (ar) skirstymo sistemų operatorius. 2 straipsnis. 3 straipsnio pakeitimas 1. Pakeisti 3 straipsnio 2 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip: „3) elektros energijos gamintojų, kurių eksploatuojama elektrinė yra mažesnė kaip 500 kW, atleidimas nuo atsakomybės už pagamintos elektros energijos balansavimą disbalansą ir (ar) elektrinės gamybos pajėgumų rezervavimą skatinimo laikotarpiu šio straipsnio 2² dalyje nustatytais sąlygomis;“. 2. Pakeisti 3 straipsnio 2 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip: „4) elektros energijos gamintojų, vykdančių bandomuosius vėjo elektrinių, kurių įrengtoji elektros energijos galia yra ne didesnė kaip 3 MW, projektus arba bandomuosius vėjo elektrinių, kai elektrinę sudaro ne daugiau kaip 3 elektros gamybos įrenginiai, projektus įgyvendinančių elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių parodomuosius projektus, kuriuos Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis tvirtina Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, atleidimas nuo atsakomybės už pagamintos elektros energijos balansavimą		sąvokomis. Pvz.: Atnaujinti sąvokas „energetikos tinklai“, energetikos tinklų operatorius“. Suvienodinti terminus susijusius su „dispatch“ ir „redispatching“ terminų vartojimu. Pažymėtina, kad AIEĮ vartojamas terminas „elektrinės gamybos pajėgumų rezervavimas“ yra nekonkretus. Iš konteksto suponuojama, kad tai yra informacijos pateikimas apie planuojamą į sistemą pateikti kiekį, kas savo esme yra tiekimo grafiko sudarymas, už kurio pateikimą ir (ar nepateikimą atsako tiekėjas ar atsako už balansą atsakinga šalis.	paskirstyti: elektros energijos perdavimo sistemos ir (ar) elektros energijos skirstomieji tinklai, šilumos ar vėsumos energijos perdavimo tinklai, dujų perdavimo ir (ar) skirstymo sistemos. 22. Energetikos tinklų operatorius – elektros energijos perdavimo sistemos ir (ar) elektros energijos skirstomųjų tinklų, šilumos ar vėsumos energijos perdavimo tinklų, dujų perdavimo ir (ar) skirstymo sistemų operatorius. 2 straipsnis. 3 straipsnio pakeitimas 1. Pakeisti 3 straipsnio 2 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip: „3) elektros energijos gamintojų, kurių eksploatuojama elektrinė yra mažesnė kaip 500 kW, atleidimas nuo atsakomybės už pagamintos elektros energijos balansavimą disbalansą ir (ar) elektrinės gamybos pajėgumų rezervavimą skatinimo laikotarpiu šio straipsnio 2² dalyje nustatytais sąlygomis;“. 2. Pakeisti 3 straipsnio 2 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip: „4) elektros energijos gamintojų, vykdančių bandomuosius vėjo elektrinių, kurių įrengtoji elektros energijos galia yra ne didesnė kaip 3 MW, projektus arba bandomuosius vėjo elektrinių, kai elektrinę sudaro ne daugiau kaip 3 elektros gamybos įrenginiai, projektus įgyvendinančių elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių parodomuosius projektus, kuriuos Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis tvirtina Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, atleidimas nuo atsakomybės už pagamintos elektros energijos balansavimą disbalansą ir (ar)

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	disbalansą ir (ar) elektrinės gamybos pajėgumų rezervavimą;“. 5. Pakeisti 3 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip: „3. Dėl elektros energijos gamintojų atleidimo nuo atsakomybės už pagamintos elektros energijos balansavimą disbalansą ir (ar) elektrinės gamybos pajėgumų rezervavimą po skatinimo laikotarpio sprendžia Lietuvos Respublikos Vyriausybė (toliau – Vyriausybė) visiems gamintojams bendrai tam naudodama turimą infrastruktūrą ir įrenginius.“			elektrinės gamybos pajėgumų rezervavimą;“. 5. Pakeisti 3 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip: „3. Dėl elektros energijos gamintojų atleidimo nuo atsakomybės už pagamintos elektros energijos balansavimą disbalansą ir (ar) elektrinės gamybos pajėgumų rezervavimą po skatinimo laikotarpio sprendžia Lietuvos Respublikos Vyriausybė (toliau – Vyriausybė) visiems gamintojams bendrai tam naudodama turimą infrastruktūrą ir įrenginius.“
	Projektams teikiamos redakcinio pobūdžio pastabos			
50.	1. Papildyti 2 straipsnį 1¹ dalimi: „1¹. Aktyvusis vartotojas – galutinis vartotojas arba grupė kartu veikiančių galutinių vartotojų, kurie vartoja ir (ar) kaupia elektros energiją, pagamintą jų nekilnojamojo turto objektuose, valdomuose nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais, arba kurie parduoda pačių pasigamintą elektros energiją, arba dalyvauja teikiant lankstumo paslaugas ir (ar) diegiant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, su sąlyga, kad tokia veikla nėra jų pagrindinė komercinė ūkinė veikla.“ 7. Papildyti 2 straipsnį 4¹ dalimi: „4¹. Didmeninis vartotojas – fizinis ar juridinis asmuo, kuris perka elektros energiją siekdamas ją perparduoti Lietuvos Respublikoje ir (ar) už jos ribų.“ 34. Papildyti 2 straipsnį 27¹ dalimi: „27¹. Nebuitinis elektros energijos		Dėl sąvokos „vartotojas“ vartojimo Taryba pastebi, kad šiuo metu įtvirtinta vartotojo sąvoka Direktyvoje nėra teisingai verčiama iš anglų kalbos. Pažymėtina, kad terminas vartotojas (angl. <i>consumer</i>) nėra tapatu klientui (angl. <i>customer</i>), nors abi šios sąvokos verčiamos ir vadinamos tuo pačiu pavadinimu „vartotojas.“ Sąvokos aktyvusis vartotojas, didmeninis vartotojas, galutinis vartotojas, ne namų ūkio vartotojas, kurios šiuo metu yra įtvirtintos Direktyvoje ar Projekte, įneša teisinio neaiškumo, nes vartotojas elektros energijos kontekste yra asmuo, kuris vartoja elektros energiją savo poreikiams. Norėtume atkreipti dėmesį, kad žodis „didmeninis“ pagal savo bendrinę prasmę reiškia, kad tai nėra vartotojas, o asmuo kuris vykdo produktų perpardavimą	1. Papildyti 2 straipsnį 1¹ dalimi: „1¹. Aktyvusis vartotojas klientas – galutinis vartotojas klientas arba grupė kartu veikiančių galutinių vartotojų klientų, kurie vartoja ir (ar) kaupia elektros energiją, pagamintą jų nekilnojamojo turto objektuose, valdomuose nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais, arba kurie parduoda pačių pasigamintą elektros energiją, arba dalyvauja teikiant lankstumo paslaugas ir (ar) diegiant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, su sąlyga, kad tokia veikla nėra jų pagrindinė komercinė profesinė ūkinė veikla.“ 7. Papildyti 2 straipsnį 4¹ dalimi: „4¹. Didmeninis vartotojas klientas – fizinis ar juridinis asmuo, kuris perka elektros energiją siekdamas ją perparduoti Lietuvos Respublikoje ir (ar) sistemoje, kurioje tas asmuo yra įsisteigęs, ar už jos ribų.“

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	vartotojas (toliau – nebuitinis vartotojas) – fizinis ar juridinis asmuo, kuris perka elektros energiją ne savo namų ūkio vartojimui, įskaitant gamintojus, pramonės vartotojus, mažas ir vidutines įmones, verslo subjektus ir didmeninius vartotojus.“ 53. Pakeisti 2 straipsnio 50 dalį ir ją išdėstyti taip: „50. Vartotojas – elektros energijos didmeninis ar galutinis vartotojas.“ 44. Tiekimas – elektros energijos pardavimas ir (ar) perpardavimas vartotojui. 50. Pakeisti 2 straipsnio 45 dalį ir ją išdėstyti taip: „45. Tiesioginė linija – elektros linija, jungianti elektros energijos gamybos ir vartojimo vietas, neprijungtas prie perdavimo ar skirstomųjų tinklų, arba elektros energijos linija, jungianti elektros energijos gamintojo ir jo padalinių bei dukterinių įmonių ar vartotojų, kurių elektros įrenginiai yra prijungti prie uždarnosios skirstymo sistemos, objektus.“		kitiems asmenims (bet ne savo reikmėms), todėl esamas vertimas neatitinka loginės žodžių prasmės. Pažymėtina ir tai, kad sąvoka didmeninis vartotojas apima ir tokius asmenis kaip pardavimo, skirstymo sistemų operatoriai, tiekėjai, telkėjai, nors šie asmenys nevartoja energijos. Taip pat, pagal Projektą santykis tarp tiekėjo A (pardavėjas) ir tiekėjo B (pirkėjas), būtų vadinamas santykiu tarp tiekėjo A ir vartotojo B (nors tiekėjas B nėra vartotojas, o yra tiekėjo A klientas. Analogiškai santykis tarp tiekėjo ir perdavimo ar skirstymo sistemos operatoriaus, taip pat būtų vadinamas santykiu tarp tiekėjo ir vartotojo – kas yra klaidinga. Daugeliu atvejų, neteisingos sąvokos vartojimas sukelia neapibrėžtumų bei erdvės interpretavimui, rinkos dalyviams nagrinėjant įtvirtintų teisės aktų nuostatas, taip pat sukuria galimybę atsirasti pilkosiomis reglamentavimo zonoms. Remiantis aukščiau išdėstyta argumentacija, Taryba siūlo visame EEĮ pakeisti vartotojo (angl <i>customer</i>) sąvoką į kliento sąvoką.	34. Papildyti 2 straipsnį 27¹ dalimi: „27¹. Nebuitinis elektros energijos vartotojas Ne namų ūkio klientas (toliau – nebuitinis vartotojas) – fizinis ar juridinis asmuo, kuris perka elektros energiją ne savo namų ūkio vartojimui, įskaitant gamintojus, pramonės vartotojus, mažas mažąsias ir vidutines įmones, verslo subjektus ir didmeninius vartotojus klientus.“ arba 34. Papildyti 2 straipsnį 27¹ dalimi: „27¹. Nebuitinis elektros energijos vartotojas Ne buitinis klientas (toliau – nebuitinis vartotojas) – fizinis ar juridinis asmuo, kuris perka elektros energiją ne savo namų ūkio vartojimui, įskaitant gamintojus, pramonės vartotojus, mažas mažąsias ir vidutines įmones, verslo subjektus ir didmeninius vartotojus klientus.“ Siūlome pakeisti ir išdėstyti taip: „50. Vartotojas Klientas – elektros energijos didmeninis ar galutinis vartotojas klientas“. Arba „50. Vartotojas Klientas – elektros energijos didmeninis klientas ar galutinis vartotojas“. Siūlome pakeisti ir išdėstyti taip: 44. Tiekimas – elektros energijos pardavimas ir (ar) perpardavimas vartotojui klientui. 50. Pakeisti 2 straipsnio 45 dalį ir ją išdėstyti taip: „45. Tiesioginė linija – elektros linija, jungianti elektros energijos gamybos ir vartojimo vietas, neprijungtas prie perdavimo ar skirstomųjų tinklų, arba elektros energijos linija, jungianti elektros energijos gamintojo ir jo padalinių bei

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
				dukterinių įmonių ar vartotojų klientų , kurių elektros įrenginiai yra prijungti prie uždarnosios skirstymo sistemos, objektus.“
51.	2. Papildyti 2 straipsnį 1² dalimi: „1². Balansavimas – veiksmai ir procesai, kuriais perdavimo sistemos operatorius nuolat užtikrina elektros energetikos sistemos dažnio išlaikymą iš anksto nustatyta stabilumo intervale ir rezervų kiekio, būtino reikiamai kokybei užtikrinti, atitiktį teisės aktuose nustatytiems reikalavimams.“ 3. Buvusią 2 straipsnio 1¹ dalį laikyti 1³ dalimi, ją pakeisti ir išdėstyti taip: „1³. Balansavimo energija – elektros energija, kurią perdavimo sistemos operatorius naudoja balansavimui atlikti ir kurią tiekia balansavimo paslaugų teikėjai.“		Taryba rekomenduoja perkelti sąvokų apibrėžtis, nepakeičiant jau įvestų apibrėžimų Reglamente ir Direktyvoje, EBGL, CACM, RFG NC, HVDC NC, DCC NC. Skirtingos sąvokų apibrėžtys gali sukelti keblumų tiek rinkos dalyviams, tiek institucijoms sprendžiant aktualius elektros energijos rinkos klausimus. Arba	2. Papildyti 2 straipsnį 1² dalimi: „1². Balansavimas – veiksmai ir procesai, kuriais perdavimo sistemos operatorius nuolat užtikrina elektros energetikos sistemos dažnio išlaikymą iš anksto nustatyta stabilumo intervale ir rezervų kiekio, būtino reikiamai kokybei užtikrinti, atitiktį teisės aktuose nustatytiems reikalavimams. visi visais laikotarpiais vykdomi veiksmai ir procesai, kuriais perdavimo sistemos operatorius nuolat užtikrina sistemos dažnio išlaikymą iš anksto nustatyta stabilumo intervale ir rezervų kiekio, būtino reikiamai kokybei užtikrinti, atitiktį reikalavimams.“ Arba „1². Balansavimas – veiksmai ir procesai, kuriais perdavimo sistemos operatorius nuolat užtikrina elektros energetikos sistemos dažnio išlaikymą iš anksto nustatyta stabilumo intervale ir rezervų kiekio, būtino reikiamai kokybei užtikrinti, atitiktį teisės aktuose nustatytiems reikalavimams. balansavimas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2019/943 2 straipsnio 10 punkte.“ 3. Buvusią 2 straipsnio 1¹ dalį laikyti 1³ dalimi, ją pakeisti ir išdėstyti taip: „1³. Balansavimo energija – elektros energija, kurią perdavimo sistemos operatorius naudoja balansavimui atlikti ir kurią tiekia balansavimo paslaugų teikėjai energija, kurią perdavimo sistemos operatoriai naudoja balansavimui atlikti.“ Arba

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	4. Papildyti 2 straipsnį 1⁴ dalimi: „1⁴. Balansavimo pajėgumai – rezervinė galia, kurią balansavimo paslaugų teikėjas sutiko atidėti ir su kuria susijusios balansavimo energijos atitinkamo kiekio pasiūlymus parduoti sutiko teikti perdavimo sistemos operatoriui per visą balansavimo paslaugų sutarties galiojimo laikotarpį.“ 5. Papildyti 2 straipsnį 1⁵ dalimi: „1⁵. Balansavimo paslaugos – balansavimo energija ir (ar) balansavimo pajėgumai, kuriuos balansavimo paslaugų teikimo sutarties pagrindu perdavimo sistemos operatoriui teikia balansavimo paslaugų teikėjai.“ 8. Papildyti 2 straipsnį 4³ dalimi: „4³. Disbalansas – elektros energijos kiekis, priskiriamas už balansą atsakingai			„1³. Balansavimo energija – elektros energija, kurią perdavimo sistemos operatorius naudoja balansavimui atlikti ir kurią tiekia balansavimo paslaugų balansavimo energija, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2019/943 2 straipsnio 11 punkte. 4. Papildyti 2 straipsnį 1⁴ dalimi: „1⁴. Balansavimo pajėgumai pajėgumas – rezervinė galia, kurią balansavimo paslaugų teikėjas sutiko atidėti ir su kuria susijusios balansavimo energijos atitinkamo kiekio pasiūlymus parduoti sutiko teikti perdavimo sistemos operatoriui per visą balansavimo paslaugų sutarties galiojimo laikotarpį pajėgumų apimtį, kurią balansavimo paslaugos teikėjas sutiko išlaikyti ir teikti perdavimo sistemos operatoriui atitinkamo balansavimo energijos kiekio pasiūlymų forma per visą sutarties galiojimo laikotarpį.“ 5. Papildyti 2 straipsnį 1⁵ dalimi: „1⁵. Balansavimo paslaugos – balansavimo energija ir (ar) balansavimo pajėgumai, kuriuos balansavimo paslaugų teikimo sutarties pagrindu perdavimo sistemos operatoriui teikia balansavimo paslaugų teikėjai balansavimo energija arba balansavimo pajėgumai arba abu šie dalykai.“ 8. Papildyti 2 straipsnį 4³ dalimi: „4³. Disbalansas – elektros energijos kiekis, priskiriamas už balansą atsakingos tvarka apskaičiuotas už balansą atsakingos

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	šaliai per tam tikrą atsiskaitymo už disbalansą laikotarpį ir apskaičiuojamas Elektros energijos rinkos taisyklėse nustatyta tvarka.“ 10. Pakeisti 2 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip: „5. Elektros energetikos įmonė – asmuo, kuris vykdo bent vieną iš šių veiklos rūšių: elektros energijos gamybos, perdavimo, skirstymo, paklausos telkimo, vartotojo paklausos pokyčio valdymo, tiekimo veiklą ir yra atsakingas už susijusius su šių rūšių veikla komercinius, techninius ir (ar) eksploataavimo įpareigojimus, išskyrus galutinius vartotojus.“ 15. Pakeisti 2 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip: „10. Elektros energijos birža (toliau – elektros birža) – didmeninės prekybos elektros energija sistema, organizuojama paskirtojo rinkos operatoriaus Elektros energijos rinkos taisyklėse nustatyta tvarka ir sąlygomis.“ 21. Pakeisti 2 straipsnio 16 dalį ir ją išdėstyti taip: „16. Elektros energijos rinkos dalyvis (toliau – rinkos dalyvis) – asmuo, kuris perka, parduoda ir (ar) gamina elektros energiją, vykdo paklausos telkimą, teikia elektros energijos kaupimo paslaugas, taip pat kitas asmuo, vykdomas veiklą elektros energetikos			šalies energijos kiekis, atitinkantis jai priskiriamo paskirto kiekio ir jos galutinės pozicijos skirtumą, įskaitant tai šaliai taikomą disbalanso pataisą, per tam tikrą atsiskaitymo už disbalansą laikotarpį.“ 10. Pakeisti 2 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip: „5. Elektros energetikos įmonė – asmuo, kuris vykdo bent vieną iš šių veiklos rūšių: elektros energijos gamybos, perdavimo, skirstymo, paklausos telkimo, vartotojo paklausos pokyčio valdymo, tiekimo veiklą ir yra atsakingas už susijusius su šių rūšių veikla komercinius, techninius ir (ar) eksploataavimo įpareigojimus asmuo, kuris atlieka bent vieną iš šių funkcijų: elektros energijos gamyba, perdavimas, skirstymas, telkimas, reguliavimas apkrova, elektros energijos kaupimas, tiekimas ar pirkimas, ir kuris yra atsakingas už komercines, technines arba techninės priežiūros užduotis, susijusias su tomis funkcijomis, išskyrus galutinius klientus.“ 15. Pakeisti 2 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip: „10. Elektros energijos birža (toliau – elektros birža) – didmeninės prekybos elektros energija sistema, organizuojama paskirtojo rinkos operatoriaus Elektros energijos rinkos taisyklėse Elektros energijos rinkos taisyklėse nustatyta tvarka ir sąlygomis.“ 21. Pakeisti 2 straipsnio 16 dalį ir ją išdėstyti taip: „16. Elektros energijos rinkos dalyvis (toliau – rinkos dalyvis) – asmuo, kuris perka, parduoda ir (ar) gamina elektros

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	sektoriuje ir teikiantis prekybos pasiūlymus viename ar daugiau elektros energijos rinkos segmentų, tarp jų ir balansavimo paslaugų rinkoje.“ 49. Papildyti 2 straipsnį 42³ dalimi: „42³. Tarpvalstybinis elektros energijos srautas (toliau – tarpvalstybinis srautas) – fizinis elektros energijos srautas valstybės narės perdavimo tinkluose, atsirandantis dėl gamintojų ir (ar) vartotojų veiklos ne toje valstybėje narėje poveikio jos perdavimo tinklams.“			energiją, vykdo paklauso telkimą, teikia elektros energijos kaupimo paslaugas, taip pat kitas asmuo, vykdančią veiklą elektros energetikos sektoriuje ir teikiantis prekybos pasiūlymus viename ar daugiau elektros energijos rinkos segmentų, tarp jų ir balansavimo paslaugų rinkoje asmuo, kuris perka, parduoda arba gamina elektros energiją, kuris užsiima telkimu arba kuris yra reguliavimo apkrova arba elektros energijos kaupimo paslaugų operatorius, įskaitant teikiant prekybos pavedimus, vienoje ar daugiau elektros energijos rinkos segmentų, įskaitant balansavimo elektros energijos rinkas.“ 49. Papildyti 2 straipsnį 42³ dalimi: „42³. Tarpvalstybinis elektros energijos srautas (toliau – tarpvalstybinis srautas) – fizinis elektros energijos srautas valstybės narės perdavimo tinkluose tinkle, atsirandantis dėl gamintojų ir (ar) vartotojų veiklos ne toje valstybėje narėje poveikio jos perdavimo tinklams tinklui.“
52.	47. Pakeisti 2 straipsnio 40 dalį ir ją išdėstyti taip: „40. Sisteminės paslaugos –		Siūloma apsvarstyti, kokia yra šios sąvokos sąsaja su naujai įvedama papildomų paslaugų sąvoka. Atkreiptinas dėmesys,	

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	perdavimo sistemos operatoriaus tinklų naudotojams teikiamos paslaugos, apimančios dažnio stabilumo ir aktyviosios galios valdymą, įtampos valdymą ir įtampos stabilumo užtikrinimą, avarijų ir sutrikimų prevenciją ir jų likvidavimą. Sisteminės paslaugos yra neatsiejama elektros energijos perdavimo paslaugos dalis.“		jog panašių PSO paslaugų teikimas nėra numatytas ES teisės aktuose. Svarstyti ar šios paslaugos nėra tiesiog įprastos PSO funkcijos – tinklo parametrų užtikrinimas. Kitaip tariant, paminėtos sisteminės paslaugos yra tiesiog PSO funkcijų dalis, susijusi su sistemos valdymu, kur sistemos naudotojai atitinkamai papildomai neatsiskaito už tokias paslaugas. Norint įvesti šią sąvoką, Projekte turėtų būti įtvirtinta, kokias konkrečias sistemines paslaugas turi teisę teikti PSO. Taip pat kyla neapibrėžtumas ar ši sąvoka apima „apaugos paslaugų teikėjus“ bei sistemos „veikimo atkūrimo paslaugų teikėjus“ (ERGL sąvokos) ir ar tokių paslaugų teikėjai turėtų įstatyme būti apibrėžti atskirai.	
53.	„18 ⁴ . Galutinis vartotojas – vartotojas, kuris elektros energiją perka ir vartoja savo tiesioginiam elektros energijos poreikiui patenkinti.“		Siūlome šią sąvoką versti taip:	28. Papildyti 2 straipsnį 18 ⁴ dalimi: „18 ⁴ . Galutinis vartotojas – vartotojas, kuris elektros energiją perka ir vartoja vartojimui savo tiesioginiam elektros energijos poreikiui patenkinti reikmėms .“
54.	36. Papildyti 2 straipsnį 30 ¹¹ dalimi: „30 ¹¹ . Papildomos paslaugos – tinklų operatorių iš rinkos dalyvių išigijamos paslaugos, būtinos elektros tinklams eksploatuoti, įskaitant balansavimo ir su dažnio reguliavimu nesusijusias papildomas paslaugas, išskyrus perkrovos valdymo paslaugas, apibrėžiamas Reglamente (ES) 2019/943.“	48) papildoma paslauga– paslauga, būtina perdavimo ar skirstymo sistemai eksploatuoti, įskaitant balansavimo ir su dažnio reguliavimu nesusijusias papildomas paslaugas, išskyrus perkrovos valdymo paslaugas;	Atsižvelgdami į tai, kad balansavimo paslaugos ir su dažnio reguliavimu nesusijusios paslaugos yra atskiros paslaugos, taip pat į perkrovos valdymo priemonių (angl. <i>congestion management measures</i>) sąvoką, siūlome sąvokoje atlikti redakcinio pobūdžio pakeitimus.	36. Papildyti 2 straipsnį 30 ¹¹ dalimi: „30 ¹¹ . Papildomos paslaugos – tinklų operatorių iš rinkos dalyvių išigijamos paslaugos, būtinos elektros tinklams eksploatuoti, įskaitant balansavimo paslaugas ir su dažnio reguliavimu nesusijusias papildomas paslaugas, išskyrus perkrovos valdymo paslaugas priemones , apibrėžiamas Reglamente (ES) 2019/943.“
55.	2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos <...> 4. Didmeninė prekyba elektros energija – prekyba elektros energija pagal dvišales sutartis, išskyrus su elektros energijos	Reglamentas 2 straipsnis 64) didmeninė energijos rinka– didmeninė energijos rinka, kaip apibrėžta Europos	Tarybos manymu, šiuo metu Projekte siūloma įtvirtinti didmeninės prekybos elektros energija sąvoką visiškai neatitinka didmeninio energetikos produkto ir didmeninės energijos rinkos sąvokų, įtvirtintų REMIT. REMIT 2 straipsnio 6	2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos <...> 4. Didmeninė prekyba elektros energija – prekyba elektros energija pagal dvišales sutartis, išskyrus su elektros energijos

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	vardotojais sudaromas sutartis, ir (ar) prekyba elektros biržoje. 15. Pakeisti 2 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip: „10. Elektros energijos birža (toliau – elektros birža) – didmeninės prekybos elektros energija sistema, organizuojama elektros biržos paskirtojo rinkos operatoriaus Prekybos elektros energija Elektros energijos rinkos taisyklėse nustatyta tvarka ir sąlygomis.“ 16. Pakeisti 2 straipsnio 11 dalį ir ją išdėstyti taip: „11. Elektros energijos biržos dalyvis (toliau – elektros biržos dalyvis) – elektros biržos paskirtojo rinkos operatoriaus duomenų bazėje įregistruotas elektros energijos rinkos dalyvis, kuris verčiasi didmenine prekyba elektros energija, teikdamas pasiūlymus pirkti ir (ar) parduoti elektros energiją elektros biržoje.“ 38. Papildyti 2 straipsnį 31¹ dalimi: „31¹. Paskirtasis elektros energijos rinkos operatorius (toliau – paskirtasis rinkos operatorius) – asmuo, šiame įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis įgijęs teisę atlikti su bendru kitos paros ir (ar) einamosios paros prekybos rinkų susiejimo mechanizmu susijusias funkcijas, taip pat administruojantis elektros biržą, organizuojantis elektros biržoje vykdomą didmeninę prekybą elektros energija ir vykdomą kitas šiame įstatyme ir (ar) Europos Sąjungos reglamentuose jam pavestas užduotis.“	Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1227/2011 (17) 2 straipsnio 6 punkte;	dalį skelbia „didmeninė energijos rinka – bet kuri rinka Sąjungoje, kur prekiaujama didmeniniais energetikos produktais“. Didmeninio energetikos produkto sąvoka yra įtvirtinta REMIT 2 straipsnio 4 dalies a-d punktuose: didmeniniai produktai – elektros energijos tiekimo sutartys, su elektros energija, pagaminta, parduodama ar tiekama Sąjungoje, susiję išvestiniai produktai, su elektros energijos perdavimu susijusios sutartys ir išvestiniai produktai. Šiuo metu įtvirtinta nuostata, kad didmeninė prekyba nelaikoma prekyba pagal sudarytas sutartis bei prekyba elektros energijos biržose prieštarauja REMIT įtvirtintoms nuostatoms, taip pat neatitinka bendrinio termino didmeninė prekyba prasmės. Pažymėtina ir tai, kad prekyba pagal dvišales sutartis gali būti tiek didmeninė, tiek mažmeninė. Dėl šių priežasčių, Taryba siūlo atsisakyti Didmeninės prekybos elektros energija sąvokos, ir vartoti REMIT ir Reglamente įtvirtintą sąvoką didmeninė energijos rinka, didmeninis energijos produktas, organizuota prekybos sistema (angl. organised market place). Atitinkamai šią sąvoką reikėtų vartoti visame EEĮ.	vardotojais sudaromas sutartis, ir (ar) prekyba elektros biržoje energijos rinka, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1227/2011 2 straipsnio 6 punkte.. 15. Pakeisti 2 straipsnio 10 dalį ir ją „10. Elektros energijos birža (toliau – elektros birža) – didmeninės prekybos elektros energija sistema organizuota prekybos sistema, organizuojama elektros biržos paskirtojo rinkos operatoriaus Prekybos elektros energija Elektros energijos rinkos taisyklėse nustatyta tvarka ir sąlygomis.“ 16. Pakeisti 2 straipsnio 11 dalį ir ją išdėstyti taip: „11. Elektros energijos biržos dalyvis (toliau – elektros biržos dalyvis) – elektros biržos paskirtojo rinkos operatoriaus duomenų bazėje įregistruotas elektros energijos rinkos dalyvis, kuris verčiasi didmenine prekyba elektros energija vykdo prekybą didmeninėje elektros energijos rinkoje, teikdamas pasiūlymus pavedimus pirkti ir (ar) parduoti elektros energiją elektros biržoje.“ 38. Papildyti 2 straipsnį 31¹ dalimi: „31¹. Paskirtasis elektros energijos rinkos operatorius (toliau – paskirtasis rinkos operatorius) – asmuo, šiame įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis įgijęs teisę atlikti su bendru kitos paros ir (ar) einamosios paros prekybos rinkų susiejimo mechanizmu susijusias funkcijas, taip pat administruojantis elektros biržą, organizuojantis elektros biržoje vykdomą didmeninę prekybą elektros energija prekybą biržoje ir vykdomą kitas šiame įstatyme ir (ar) Europos Sąjungos reglamentuose jam pavestas užduotis.“

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	42 straipsnis. 63 straipsnio pakeitimas Pakeisti 63 straipsnį ir jį išdėstyti taip: „63 straipsnis. Elektros birža <...> 2. Didmeninę prekybą elektros energija elektros biržoje organizuoja, prekybos elektros energija vietos techninį aptarnavimą ir palaikymą užtikrina bei elektros biržą administruoja elektros biržos operatorius. 2. Didmeninę prekybą elektros energija elektros biržoje organizuoja, prekybos elektros energija vietos techninę priežiūrą ir palaikymą užtikrina bei elektros biržą administruoja paskirtasis rinkos operatorius. 70¹ straipsnis. Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo pagrindai ir sąlygos <...> 7. Asmenys gali dalyvauti valstybių narių, kurių elektros energetikos sistemos jungiamąja linija (ar linijomis) yra sujungtos su Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema, pajėgumų užtikrinimo mechanizmuose ir vykdyti didmeninę prekybą elektros energija ir (ar) teikti sistemines paslaugas. Asmenys, dalyvaujantys valstybių narių, kurių elektros energetikos sistemos jungiamąja linija (ar linijomis) yra sujungtos su Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema ir su kurios perdavimo sistemos operatoriumi yra sudarytas šio įstatymo 70⁸ straipsnyje nurodytas susitarimas, pajėgumų užtikrinimo mechanizmuose, apie tai informuoja Lietuvos Respublikos perdavimo sistemos operatorių ir privalo su Lietuvos Respublikos perdavimo			42 straipsnis. 63 straipsnio pakeitimas Pakeisti 63 straipsnį ir jį išdėstyti taip: „63 straipsnis. Elektros birža <...> 2. Didmeninę prekybą elektros energija elektros biržoje organizuoja, prekybos elektros energija vietos techninį aptarnavimą ir palaikymą užtikrina bei elektros biržą administruoja elektros biržos operatorius. 2. Didmeninę prekybą Prekybą elektros energija elektros biržoje organizuoja, prekybos elektros energija vietos techninę priežiūrą ir palaikymą užtikrina bei elektros biržą administruoja paskirtasis rinkos operatorius. 70¹ straipsnis. Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo pagrindai ir sąlygos <...> 7. Asmenys gali dalyvauti valstybių narių, kurių elektros energetikos sistemos jungiamąja linija (ar linijomis) yra sujungtos su Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema, pajėgumų užtikrinimo

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	sistemos operatoriumi sudaryti susitarimą dėl dalyvavimo kitų valstybių narių, kurių elektros energetikos sistemos jungiamąja linija (ar linijomis) yra sujungtos su Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema, pajėgumų užtikrinimo mechanizmuose.			mechanizmuose ir vykdyti didmeninę prekybą elektros energija ir (ar) teikti sisteminės paslaugas veiklą kituose elektros energijos rinkos segmentuose. Asmenys, dalyvaujantys valstybių narių, kurių elektros energetikos sistemos jungiamąja linija (ar linijomis) yra sujungtos su Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema ir su kurios perdavimo sistemos operatoriumi yra sudarytas šio įstatymo 70⁸ straipsnyje nurodytas susitarimas, pajėgumų užtikrinimo mechanizmuose, apie tai informuoja Lietuvos Respublikos perdavimo sistemos operatorių ir privalo su Lietuvos Respublikos perdavimo sistemos operatoriumi sudaryti susitarimą dėl dalyvavimo kitų valstybių narių, kurių elektros energetikos sistemos jungiamąja linija (ar linijomis) yra sujungtos su Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema, pajėgumų užtikrinimo mechanizmuose.
	24. Papildyti 2 straipsnį 17² dalimi: „17². Elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų taškas (toliau – prijungimo taškas) – elektros tinklų sąsaja, kuria elektros energijos gamybos įrenginys, jungiamoji linija, skirstomieji tinklai, vartotojo objektas ar kitas tinklų naudotojo įrenginys prijungiamas prie perdavimo tinklų, skirstomųjų tinklų ar kitų elektros tinklų sistemos, kaip nustatyta prijungimo prie elektros tinklų sutartyje. Prijungimo taško vieta nustatoma nuosavybės ribų akte ir, jei nenurodyta kitaip, sutampa su šiaame akte nustatyta elektros tinklų operatoriaus ir jų naudotojo elektros tinklų nuosavybės riba. Prijungimo taške esančius elektros tinklų įrenginius nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdo elektros tinklų operatorius.“		Norime pabrėžti, kad vartojama elektros energijos gamybos įrenginio sąvoka nėra tapti RfG NC vartojamai sąvokai „generating module“. Taip pat, minimas „vartotojo objektas“ nėra tapatus apkrovos objektui dėl apkrovos objektų pagal DCC NC. Tarybos manymu, Projekte pateikiamas vertimas iš anglų kalbos būtų klaidingas bei galėtų privesti prie neteisingo įtvirtintų straipsnių interpretavimo (pvz., būtų neapimami telkimo įrenginiai ar pan.). Dėl šios priežasties, Taryba siūlo pakoreguoti sąvoką ir ją išdėstyti taip:	24. Papildyti 2 straipsnį 17² dalimi: „17². Elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų taškas (toliau – prijungimo taškas) – elektros tinklų sąsaja, kuria elektros energijos gamybos įrenginys, jungiamoji linija, skirstomieji tinklai, vartotojo objektas ar kitas tinklų naudotojo įrenginys prijungiamas prie perdavimo tinklų, skirstomųjų tinklų ar kitų elektros tinklų sistemos gamybos modulis, apkrovos objektas, skirstomasis tinklas arba AİNS sistema prijungiami prie perdavimo sistemos, jūrinio elektros tinklo, skirstomojo tinklo, įskaitant uždaruosius skirstomuosius tinklus, arba AİNS sistemos, kaip nustatyta prijungimo prie elektros tinklų sutartyje. Prijungimo taško vieta nustatoma nuosavybės ribų akte

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
				ir, jei nenurodyta kitaip, sutampa su šiame akte nustatyta elektros tinklų operatoriaus ir jų naudotojo elektros tinklų nuosavybės riba. Prijungimo taške esančius elektros tinklų įrenginius nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdo elektros tinklų operatorius“
56.	31. Papildyti 2 straipsnį 24 ⁵ dalimi: „24 ⁵ . Kintamosios elektros energijos kainos sutartis (toliau – kintamosios kainos sutartis) – visuomeninio arba nepriklausomo tiekėjo ir galutinio vartotojo sudaryta elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis, kurios kainodara atitinka kainos kitimą elektros energijos rinkoje, įskaitant kitos paros ir einamosios paros elektros energijos rinkas, tokiais intervalais, kurie yra ne retesni kaip atsiskaitymai rinkoje, nurodyti Elektros energijos rinkos taisyklėse.“		Tarybos manymu, yra skirtumas tarp sąvokų kintamoji ir dinamiška vertimo įtvirtinimo. Dinamiška (angl. dynamic) gali būti neteisingai interpretuojama kaip kintama (angl. variable) bei suprantama kaip ekonominis terminas, pvz. „ <i>variable cost</i> “ (kintamieji kaštai, kintamosios sąnaudos, kintamoji kainos dedamoji). Jeigu, verčiant iš anglų kalbos, pasirenkama sąvoka „kintamoji“, suponuojama, jog nustatant kainą, yra vadovaujamas tik kintamaisiais kaštais, nevertinant pastoviųjų kaštų. Dėl šios priežasties, Taryba siūlo įtvirtinti dinamiškos kainos sutarties sąvoką, perkeliant sąvokos apibrėžtį iš CEP Reglamento ir CEP Direktyvos. Pažymėtina, kad terminas „spot markets“ yra platesnės apimties nei „elektros energijos rinka“, todėl reikėtų papildomo paaiškinimo dėl jo perkėlimo. Siūloma apsvastyti ar pagal dinaminės kainos sutartis, tiekėjai turi teisę kainas susieti ir su kitų išteklių, žaliavų kainomis (pvz., dujų, anglies, naftos, apyvartinių taršos leidimų).	31. Papildyti 2 straipsnį 24 ⁵ dalimi: „24 ⁵ . Kintamosios Dinamiškos elektros energijos kainos sutartis (toliau – kintamosios dinamiškos kainos sutartis) – visuomeninio arba nepriklausomo tiekėjo ir galutinio vartotojo sudaryta elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis, kurios kainodara atitinka kainos kitimą elektros energijos rinkoje, įskaitant kitos paros ir einamosios paros elektros energijos rinkas, tokiais intervalais, kurie yra ne retesni kaip atsiskaitymai rinkoje, nurodyti Elektros energijos rinkos taisyklėse tiekėjo ir galutinio vartotojo sudaryta elektros energijos tiekimo sutartis, kuri atspindi kainos kitimą neatidėliotinių sandorių rinkose, įskaitant kitos paros ir einamosios paros sandorių rinkas, tokiais intervalais, kurie bent jau lygūs rinkos atsiskaitymo dažniui.“
57.	39. Pakeisti 2 straipsnio 33 dalį ir ją išdėstyti taip: „33. Perdavimas – elektros energijos persiuntimas perdavimo tinklais siekiant ją pristatyti galutiniams vartotojams arba skirstomųjų tinklų operatoriams, išskyrus tiekimą.“		, Taryba siūlo įtvirtinti Perdavimo sąvoką, perkeliant sąvokos apibrėžtį iš Direktyvos. Taip siūlytina apsvastyti, ar reikalinga EEĮ palikti atskirą sąvoką „perdavimo tinklai“.	39. Pakeisti 2 straipsnio 33 dalį ir ją išdėstyti taip: „33. Perdavimas – elektros energijos persiuntimas perdavimo tinklais siekiant ją pristatyti galutiniams vartotojams arba skirstomųjų tinklų operatoriams transportavimas aukštos ir aukštosios įtampos jungtine sistema siekiant ją pristatyti galutiniams vartotojams ar

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
				skirstytojams, išskyrus tiekimą.“
58.	40. Pakeisti 2 straipsnio 34 dalį ir ją išdėstyti taip: „34. Perdavimo sistemos operatorius – asmuo, nuosavybės teise, kaip nurodyta šio įstatymo 53 straipsnio 2 dalyje, ar kitais teisėtais pagrindais valdantis perdavimo tinklus, teisės aktų nustatyta tvarka užtikrinantis perdavimo tinklų eksploatavimą, plėtrą ir techninę priežiūrą, taip pat užtikrinantis Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos ilgalaikį pajėgumą pagrįstiems elektros energijos perdavimo poreikiams tenkinti, atsakantis už šios sistemos sujungimą su kitomis sistemomis, atliekantis balansavimo, dispečerinio valdymo ir sisteminių paslaugų teikimo funkcijas ir turintis atitinkamą veiklos licenciją.“		Projekte siūloma įtvirtinti sąvokos apibrėžtis neturėtų dubliuoti operatoriaus funkcijų straipsnius įtvirtinančių nuostatų. Siūloma sąvokos apibrėžtis apima tik keletą akivaizdžių PSO funkcijų, kurios nėra išskirtinės. Remiantis aukščiau išdėstyta argumentacija, Taryba siūlo įtvirtinti Perdavimo sistemos operatoriaus sąvoką, perkelti sąvokos apibrėžtį iš Direktyvos, papildomai paliekant nuorodą į EEI 53 straipsnio 2 dalyje įtvirtintas nuostatas, kad PSO gali būti tik visišku veiklos atskyrimo modeliu paskirtas asmuo, kuris turi turėti licenciją.	40. Pakeisti 2 straipsnio 34 dalį ir ją išdėstyti taip: „34. Perdavimo sistemos operatorius – asmuo, nuosavybės teise, kaip nurodyta šio įstatymo 53 straipsnio 2 dalyje, ar kitais teisėtais pagrindais valdantis perdavimo tinklus, teisės aktų nustatyta tvarka užtikrinantis perdavimo tinklų eksploatavimą, plėtrą ir techninę priežiūrą, taip pat užtikrinantis Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos ilgalaikį pajėgumą pagrįstiems elektros energijos perdavimo poreikiams tenkinti, atsakantis už šios sistemos sujungimą su kitomis sistemomis, atliekantis balansavimo, dispečerinio valdymo ir sisteminių paslaugų teikimo funkcijas ir turintis atitinkamą veiklos licenciją valdantis perdavimo tinklus, kuris atsako už perdavimo sistemos eksploatavimą, techninės priežiūros užtikrinimą ir, jei būtina, už jos plėtrą konkrečioje teritorijoje ir, kai taikytina, už jos sujungimą su kitomis sistemomis bei už tai, kad būtų užtikrintas sistemos ilgalaikis pajėgumas pagrįstiems elektros energijos perdavimo poreikiams tenkinti.“
59.	42. Papildyti 2 straipsnį 35¹ dalimi: „35¹. Perskirstymas – priemonė, įskaitant apribojimą, kurią aktyvuoja perdavimo sistemos operatorius arba skirstomųjų tinklų operatorius, pakeisdamas gamybos ir (ar) apkrovos modelį, kad pakeistų fizinius srautus elektros energetikos sistemoje ir pašalintų fizinę tinklų perkrovą arba kitu būdu užtikrintų sistemos saugumą.“		Taryba pažymi, kad CACM vartojama kita sąvoka apibrėžti paskirstymą (angl. <i>dispatch</i>) ir perskirstymą (angl. <i>redispatching</i>) – apkrovos paskirstymas (angl. <i>dispatch</i>) ir apkrovos perskirstymas (angl. <i>redispatch</i>). Pažymėtina, kad Reglamento ir Projekte pateiktos sąvokos praktikoje gali painiotis su sąvokomis „skirstymas“ (angl. <i>distribution</i>) ir „paskirstymas“ (angl. <i>allocation</i>)).	

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
			Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta ir į tai, kad šių sąvokų vertimas dar nenusistovėjęs, siūlome įvertinti galimybę tikslinti šias sąvokas ir vartoti kitus terminus joms apibrėžti (pvz., apkrovos paskirstymas, apkrovos perskirstymas, dispečerinis valdymas, dispečerizavimas, apkrovos ir gamybos valdymas / paskirstymas / perskirstymas).	
60.	48. Papildyti 2 straipsnį 42 ² dalimi: „42 ² . Su dažnio reguliavimu nesusijusios papildomos paslaugos – tinklų operatorių iš rinkos dalyvių įsigijamos paslaugos, kuriomis tinklų operatoriai naudojami įtampai reguliuoti, greitam reaktyviosios srovės tiekimui, vietos tinklo stabilumo inercijai, trumpojo jungimo srovei, paleidimo po visuotinės avarijos galimybei ir izoliuotojo veikimo galimybei užtikrinti.“		Taryba siūlo šioje sąvokoje nevertoti termino rinkos dalyvis, atsižvelgdama į tai, kad galimai tokią paslaugą operatoriai galėtų įsigyti ir iš kitų asmenų (t. y. asmenų, kurie nėra rinkos dalyviai, ar iš asmenų, kurie yra kiti operatoriai). Tarybos manymu, negalima susiaurinti sąvokos apibrėžties nurodytos Direktyvoje. Joje nėra tiksliai apibrėžiama, iš kokio asmens yra įsigijamos papildomos paslaugos, t. y. tai reiškia, kad gali būti įsigijamos ne vien tik iš rinkos dalyvio. Taip pat tam suteikus išimtį pagal Direktyvos 31 str. 7 d. ar 40 str. 5 d. tokios paslaugos gali būti įsigijamos ir ne rinka grįstu būdu. Taip pat svarstytina kaip tiksliau versti terminus „black start capability service“ ir „island operation capability service“ (pvz., paleidimo po visuotinės avarijos užtikrinimo paslauga, izoliuotojo veikimo užtikrinimo paslauga).	48. Papildyti 2 straipsnį 42 ² dalimi: „42 ² . Su dažnio reguliavimu nesusijusios papildomos paslaugos nesusijusi papildoma paslauga – paslauga, kuria perdavimo sistemos operatorius ar skirstymo sistemos operatorius tinklų operatorių iš rinkos dalyvių įsigijamos paslaugos, kuriomis tinklų operatoriai naudojami nuostoviosios būsenos įtampai reguliuoti, greitam reaktyviosios srovės tiekimui, vietos tinklo stabilumo inercijai, trumpojo jungimo srovei, paleidimo po visuotinės avarijos galimybei ir izoliuotojo veikimo galimybei užtikrinti.“ Arba „42 ² . Su dažnio reguliavimu nesusijusios papildomos paslaugos nesusijusi papildoma paslauga – tinklų operatorių iš rinkos dalyvių įsigijamos paslaugos, kuriomis tinklų operatoriai naudojami įtampai reguliuoti, greitam reaktyviosios srovės tiekimui, vietos tinklo stabilumo inercijai, trumpojo jungimo srovei, paleidimo po visuotinės avarijos galimybei ir izoliuotojo veikimo galimybei užtikrinti su dažnio reguliavimu nesusijusi papildoma paslauga, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2019/944 2 straipsnio 49 punkte.“
62.		„16) sutarties nutraukimo mokestis–	Siūlytina svarstyti, ar nėra reikalingas	

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
		mokestis arba sankcija, kuriuos tiekėjai arba telkimu užsiimantys rinkos dalyviai nustato vartotojams už elektros energijos tiekimo arba paslaugų sutarties nutraukimą;“ „17) tiekėjo pakeitimo mokestis– mokestis arba sankcija už tiekėjo arba telkimu užsiimančio rinkos dalyvio pakeitimą, įskaitant sutarties nutraukimo mokestį, kuriuos tiekėjai, telkimu užsiimantys rinkos dalyviai arba sistemos operatoriai tiesiogiai ar netiesiogiai nustato vartotojams;“ „22) įprastas skaitiklis– analoginis arba elektroninis skaitiklis, neturintis galimybės perduoti ir priimti duomenis;“ „25) atsiskaitymo už disbalansą laikotarpis – atsiskaitymo už disbalansą laikotarpis, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2019/943 2 straipsnio 15 punkte;“ „26) beveik tikrasis laikas– pažangiojo matavimo atveju trumpas laiko tarpas, paprastai sekundžių trukmės laikotarpis arba laikotarpis, ne ilgesnis nei atsiskaitymo už disbalansą laikotarpis nacionalinėje rinkoje;“ „27) geriausia turima technologija– duomenų apsaugos ir saugumo užtikrinimo pažangiojo matavimo aplinkoje atveju efektyviausia, pažangiausia ir praktiškai tinkama technologija, kurią iš esmės galima naudoti kaip pagrindą atitikčiai Sąjungos duomenų apsaugos ir saugumo taisyklėms užtikrinti;“ „37) gamyba – elektros energijos gaminimas;“	papildomas šių sąvokų perkėlimas į nacionalinę teisę, nes Projekte nenumatytas jų perkėlimas.	

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
63.	„34¹. Perkrova – situacija, kai nėra galimybės priimti visų rinkos dalyvių pasiūlymų prekiauti elektros energija tarp tinklo rajonų, nes dėl jų būtų padarytas didelis poveikis fiziniams elektros energijos srautams per tinklo elementus, kurie tokių srautų išlaikyti negali.“	-	Pažymėtina, kad teminas „request to trade“ nėra tapatus terminui pasiūlymas (angl. <i>order</i>), todėl siekiant išvengti šių terminų painiojimo, siūloma versti, kaip „prašymus prekiauti“ ar „paraiškas prekiauti“.	„34¹. Perkrova – situacija, kai nėra galimybės priimti visų rinkos dalyvių pasiūlymų paraiškų prekiauti elektros energija tarp tinklo rajonų, nes dėl jų būtų padarytas didelis poveikis fiziniams elektros energijos srautams per tinklo elementus, kurie tokių srautų išlaikyti negali.“
64.	Elektros energetikos įstatymas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos <...> „14 ² . Elektros energijos paklausos telkimas (toliau – paklausos telkimas) – asmens veikla, apimanti jo paties ir (arba) grupės kitų vartotojų elektros energijos paklausos pokyčių ir (arba) elektros energijos gamybos derinimą, siekiant nesuvaldytos arba pagamintos elektros energijos kiekį ir (arba) nesuvaldytą arba patiektą galią parduoti, pirkti arba pateikti aukcionui elektros energijos, balansavimo ir rezervinės galios rinkose viename ar daugiau elektros energijos rinkos segmentų.“	43) telkimas – telkimas, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2019/944 2 straipsnio 18 punkte;	Taryba rekomenduoja perkelti sąvokų apibrėžtis, nepakeičiant jau įvestų apibrėžimų Reglamente ir Direktyvoje. Skirtingos sąvokų apibrėžtys gali sukelti keblumų tiek rinkos dalyviams, tiek institucijoms sprendžiant aktualius elektros energijos rinkos klausimus. Taip pat, Taryba norėtų atkreipti dėmesį, kad telkimas nėra atskira veikla, kuriai reikalinga atskira licencija, kaip pvz. nepriklausomas elektros energijos tiekimas. Išskiriama, kad veikla yra susijusi su atskiru licencijos išdavimu. Šiuo atveju, Tarybos manymu, telkimas tiksliau apibūdinamas kaip atskira funkcija. Šią funkciją gali vykdyti ne tik šią, kaip pirminę, funkciją atliekantys rinkos dalyviai, tačiau ir kiti asmenys, pvz. tiekėjai. Pažymėtina, kad jeigu terminas „funkcija“ lietuvių kalboje tokia kontekste negali būti vartojamas, tokiu atveju sąvokos apibrėžtį reiktų reformuluoti. Sąvokos apibrėžties prasmė neturi pasikeisti atliekant vertimą ir jį atlikus, telkimas turi būti laikomas kitos energetikos veiklos dalimi (funkcija).. Pažymėtina, kad terminas „apkrova“ yra platesnis nei „vartojimas“, todėl vartojant „vartojimas“ vietoje „apkrova“ susiaurėja taikomos sąvokos apimtis. Taip pat telkimas savo prasme yra veiksmas, kurį atliekant vykdomas tiekėjo prekybos portfelio tiekimo grafiko išlyginimas („balansavimas“), arba procesas, kai yra	Elektros energetikos įstatymas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos <...> „14 ² . Elektros energijos paklausos telkimas (toliau – paklausos telkimas) – asmens veikla funkcija ir (ar) veiklos dalis, apimanti jo paties ir (ar) grupės kitų vartotojų elektros energijos paklausos pokyčių ir (ar) elektros energijos pasiūlos (gamybos) derinimą, siekiant nesuvaldytos arba pagamintos elektros energijos kiekį ir (ar) nesuvaldytą arba patiektą galią parduoti, pirkti arba pateikti aukcionui viename ar daugiau elektros energijos rinkos segmentų.“ arba 14 ² . Elektros energijos telkimas – asmens funkcija ir (ar) veiklos dalis, kai asmuo sukomplektuoja daugelio vartotojų apkrovas arba jų pagamintą elektros energiją pardavimo, pirkimo arba pateikimo aukcionui bet kokiaje elektros energijos rinkos segmente tikslais;

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
			sutelkiami atskiri vartojimo ar gamybos įrenginiai į vieną prekybos portfelį, todėl šiame kontekste vartoti terminą „paklausos“ nėra tikslu, nes galima telkti ir elektros energijos gamybos įrenginius (pasiūlą) (pvz., mažus gamintojus). Ši Projekto sąvoka iš dalies painiojama su sąvoka „reguliavimas apkrova“.	
65.		„20) reguliavimas apkrova– elektros energijos apkrovos pasikeitimas, kai galutiniai vartotojai reaguodami į rinkos signalus, įskaitant pagal laiką varijuojančias elektros energijos kainas ar skatinamąsias išmokas, arba reaguodami į tai, kad priimamas jų savarankiškai arba per telkėjus organizuotoje rinkoje, kaip apibrėžta Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 1348/2014 2 straipsnio 4 punkte, pateiktas pasiūlymas už tam tikrą kainą sumažinti arba padidinti savo apkrovą, keičia savo įprastus arba esamus vartojimo modelius;“	Atsižvelgdami į tai, kad EEĮ nėra perkeliama sąvoka „reguliavimas apkrova“, siūlome šią sąvoką perkelti su reikiama pakeitimais. Pažymėtina, kad skatinančiosios išmokos (<i>incentive payments</i>) gali būti ir neigiamos vertės (priemokos), todėl žodį „incentive“ šiame kontekste siūlytina versti kaip „paskatų“. Taip pat sąvoką reiktų išdėstyti įvertinus ir šios sąvokos vertimo netikslumus Direktyvoje.	
66.	48 straipsnis. Elektros energijos apskaitos organizavimas <...> 2. Tinklų operatorių pagal apskaitos prietaisų rodmenis nustatytas vartotojų, prijungtų prie perdavimo ar skirstomųjų tinklų ir perkančių elektros energiją iš visuomeninių ar nepriklausomų tiekėjų, suvartotos elektros energijos kiekis perdavimo sistemos operatoriaus pripažįstamas faktiniu suvartotos elektros energijos kiekiu, kurį privalo nusipirkti visuomeninis, nepriklausomas tiekėjas. Ši nuostata netaikoma gamintojams, elektros energiją gaminantiems iš atsinaujinančių išteklių, ar kitiems nepriklausomiems tiekėjams, kurie taip pat turi ir leidimą gaminti elektros energiją. Gamintojas, elektros energiją gaminantis iš atsinaujinančių išteklių, ar nepriklausomas	-	Straipsnis neaprašo visų šiuo metu teisės aktuose įtvirtintų verslo modelių, pagal kuriuos asmenys atsiskaito už elektros energijos kiekį ir už disbalansą. Pažymėtina, kad už balansavimą atsakingi ne tiekėjai, o už disbalansą atsakinga šalis. Taip pat, pažymėtina, kad BSP neprivalo nupirkti energijos kiekio. Jeigu BSP tokio kiekio nenuperka, jis tiesiog gauna disbalanso mokestį iš PSO. Atitinkama energijos kiekio trūkumą nuperka ne BSP, o PSO įsigydamas balansavimo paslaugas. Taip pat, už atsiskaitymą už elektros energijos kiekį yra atsiskaitoma pagal pirkimo-pardavimo sutartis, biržoje ir pan. Taip pat, siūlome šios dalies atsisakyti, nes ji nepatenka po šiuo straipsnio reguliavimo sritimi, o patenka po straipsnio, kuriuo reglamentuojamas atsiskaitymas už	48 straipsnis. Elektros energijos apskaitos organizavimas <...> 2. Tinklų operatorių pagal apskaitos prietaisų rodmenis nustatytas vartotojų, prijungtų prie perdavimo ar skirstomųjų tinklų ir perkančių elektros energiją iš visuomeninių ar nepriklausomų tiekėjų, suvartotos elektros energijos kiekis perdavimo sistemos operatoriaus pripažįstamas faktiniu suvartotos elektros energijos kiekiu, kurį privalo nusipirkti visuomeninis, nepriklausomas tiekėjas. Ši nuostata netaikoma gamintojams, elektros energiją gaminantiems iš atsinaujinančių išteklių, ar kitiems nepriklausomiems tiekėjams, kurie taip pat turi ir leidimą gaminti elektros energiją. Gamintojas, elektros energiją gaminantis iš

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	tiekėjas, kuris taip pat turi ir leidimą gaminti elektros energiją, privalo nusipirkti tokį elektros energijos kiekį, kuris nepadengia perdavimo sistemos operatoriaus pripažinto vartotojo faktinio suvartoto elektros energijos kiekio.		disbalansą (pvz., 59 straipsniu).	atsinaujinančių išteklių, ar nepriklausomas tiekėjas, kuris taip pat turi ir leidimą gaminti elektros energiją, privalo nusipirkti tokį elektros energijos kiekį, kuris nepadengia perdavimo sistemos operatoriaus pripažinto vartotojo faktinio suvartoto elektros energijos kiekio.
67.	Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas 40 straipsnis. 59 straipsnio pakeitimas <...> 10. Papildyti 59 straipsnį 9 dalimi: „9. Išankstinių sandorių rinka elektros energetikos sektoriuje, įskaitant perdavimo sistemos operatoriaus suteikiamas ilgalaikes elektros energijos persiuntimo perdavimo tinklais teises ir (ar) taikomas kitas lygiavertes priemonės ir (ar) rinkoje siūlomus finansinės rizikos dėl elektros energijos kainų kaitos draudimo produktus, organizuojama Finansinių priemonių rinkų įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis; ir vadovaujantis Reglamente (ES) 2016/1719 nustatytais reikalavimais.“ <...> Energijos išteklių rinkos įstatymo pakeitimo projektas 2 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas <...> 3. Pripažinti netekusia galios 2 straipsnio 8 dalį. 8. Pagalbinis apsaugos nuo energijos kainų svyravimo instrumentas (toliau – pagalbinis instrumentas) – priemonė, skirta užtikrinti elektros energijos ir gamtinių dujų rinkos dalyvių apsaugą nuo galimų elektros energijos ar gamtinių dujų kainų svyravimų biržose (ateities, pasirinkimo, išankstinis, apsikeitimo sandoris ar kita priemonė). <...>	9 straipsnis Išankstinių sandorių rinkos 1. Pagal Reglamentą (ES) 2016/1719 perdavimo sistemos operatoriai suteikia ilgalaikes perdavimo teises arba taiko lygiavertes priemones, kad užtikrintų galimybę rinkos dalyviams, įskaitant elektros energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių objektų savininkus, apsidrausti nuo kainų abiejose prekybos zonų ribos pusėse pokyčių rizikos, nebent kompetentingų reguliavimo institucijų atlikto išankstinių sandorių rinkos vertinimo ties prekybos zonų ribomis rezultatai rodo, kad yra pakankamų rizikos draudimo galimybių atitinkamose prekybos zonose. 2. Ilgalaikės perdavimo teisės skaidriai, remiantis rinkos ir nediskriminavimo principais, paskirstomos bendrojoje paskirstymo platformoje. 3. Laikydami Sijungos konkurencijos teises, rinkos operatoriai gali savo nuožiūra parengti išankstinių sandorių rinkose siūlomus rizikos draudimo produktus, įskaitant ilgalaikius išankstinių sandorių rinkose siūlomus rizikos draudimo produktus, kad užtikrintų rinkos dalyviams, įskaitant elektros energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių objektų savininkus, tinkamas galimybes apsidrausti nuo finansinės rizikos dėl kainų kaitos. Valstybės narės neturi reikalauti, kad tokia draudimo veikla apsiribotų vien valstybėje narėje ar prekybos zonoje vykdomais sandoriais.	Siūlymas įrašyti sąvokoje žodį „ir“, nes vadovaujasi tiek finansų rinkų teisės aktais, tiek FCA NC. Taip pat, Projekto papildymas 59 straipsnį 9 dalimi dubliuoja 58 straipsnio 7 dalį, todėl jas siūlome suvienodinti.	58 straipsnio 7 dalis: „7. Išvestinėmis priemonėmis prekiaujama Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis.“ . Papildyti 59 straipsnį 9 dalimi: „9. Išankstinių sandorių rinka elektros energetikos sektoriuje, įskaitant perdavimo sistemos operatoriaus suteikiamas ilgalaikes elektros energijos persiuntimo perdavimo tinklais teises ir (ar) taikomas kitas lygiavertes priemones ir (ar) rinkoje siūlomus finansinės rizikos dėl elektros energijos kainų kaitos draudimo produktus, organizuojama Finansinių priemonių rinkų įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis; ir vadovaujantis Reglamente (ES) 2016/1719 nustatytais reikalavimais.“ <...>

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	18 straipsnis. Septintojo skirsnio pripažinimas netekusiu galios Pripažinti netekusiu galios septintąjį skirsnį. SEPTINTASIS SKIRSNIS PREKYBA ————— PAGALBINIAIS INSTRUMENTAIS <...>			
68.	Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas 44 straipsnis. 67 straipsnio pakeitimas <...> 4. Papildyti 67 straipsnį 4 ² dalimi: „4 ² . Nereguliuojamoms elektros energijos kainoms nenustatoma nei didžiausia, nei mažiausia riba. Šis reikalavimas taikomas, be kita ko, visiems pasiūlymams pavedimams ir galutinėms kainoms didmeninėje elektros energijos rinkoje visais laikotarpiais ir turi apimti balansavimo energijos kainas ir disbalanso kainas, nedarant poveikio kainos techninėms riboms, kurios gali būti taikomos balansavimo laikotarpiais ir kitos paros bei einamosios paros laikotarpiais laikantis šio straipsnio 4 ³ dalies. Rinkos dalyviai neturi teisės imtis jokių priemonių, kuriomis siektų pakeisti nereguliuojamas kainas didmeninėje elektros energijos rinkoje ir pažeisti rinkos	Reglamentas 10 straipsnis Techninės kainos siūlymo ribos 1. Didmeninės elektros energijos kainoms neturi būti nustatoma nei didžiausia, nei mažiausia riba. Ši nuostata taikoma, <i>inter alia</i> , visiems pasiūlymams ir galutinėms kainoms visais laikotarpiais, ir turi apimti balansavimo energijos kainas ir disbalanso kainas, nedarant poveikio kainos techninėms riboms, kurios gali būti taikomos balansavimo laikotarpiais ir kitos paros bei einamosios paros laikotarpiais laikantis 2 dalies. 2. PEERO gali taikyti suderintas didžiausias ir mažiausias galutinės kainos ribas kitos paros ir einamosios paros laikotarpiais. Tos ribos turi būti pakankamai aukštos, kad be reikalo nebūtų apribota prekyba, jos turi būti suderintos vidaus rinkos požiūriu ir jomis	Taryba pastebi, kad šiuo metu įtvirtinta pasiūlymo sąvoka nėra teisingai verčiama iš anglų kalbos. Norėtume atkreipti dėmesį, kad žodis „pasiūlymas“ neatspindi tikrosios angliškos sąvokos prasmės. Pavyzdžiui, rinkos dalyviai elektros energijos biržoje teikia pavedimus (tapatu su bankiniais pavedimais finansų sektoriuje), bet ne pasiūlymus. Pažymime, kad CACM ir finansų Europos Sąjungos teisės aktuose ⁴ „orders“ irgi verčiama, kaip „pavedimai“. Tik REMIT ir CEP verčiama kitaip – kaip „pasiūlymai“. Atsižvelgiant į susiformavusią praktiką ir vartoseną, taip pat įvertinusi, kad terminas gali painiotis su anglišku „proposals“, Taryba siūlo įvesti atitinkamą sąvokos vertimą ir atitinkamai pakoreguoti EEĮ.	Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas 44 straipsnis. 67 straipsnio pakeitimas <...> 4. Papildyti 67 straipsnį 4 ² dalimi: „4 ² . Nereguliuojamoms elektros energijos kainoms nenustatoma nei didžiausia, nei mažiausia riba. Šis reikalavimas taikomas, be kita ko, visiems pasiūlymams pavedimams ir galutinėms kainoms didmeninėje elektros energijos rinkoje visais laikotarpiais ir turi apimti balansavimo energijos kainas ir disbalanso kainas, nedarant poveikio kainos techninėms riboms, kurios gali būti taikomos balansavimo laikotarpiais ir kitos paros bei einamosios paros laikotarpiais laikantis šio straipsnio 4 ³ dalies. Rinkos dalyviai neturi teisės imtis jokių priemonių, kuriomis siektų pakeisti nereguliuojamas kainas didmeninėje

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:32014L0065>

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:32017R0584>

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:32014R0600>

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:02012R0648-20170630>

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32014L0057>

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:02014R0596-20160703>

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	pricipus.“	turi būti atsižvelgta į didžiausią prarastos apkrovos vertę. PEERO įgyvendina skaidrų mechanizmą, pagal kurį techninės kainos siūlymo ribos būtų laiku automatiškai pakoreguotos, jei tikimasi, kad bus pasiektos nustatytos ribos. Pakoreguotos aukštesnės ribos taikomos toliau tol, kol pagal minėtą mechanizmą jas reikės dar labiau padidinti. 3. Perdavimo sistemos operatoriai nesiima jokių priemonių, kuriomis siektų pakeisti didmenines kainas.		elektros energijos rinkoje ir pažeisti rinkos principus.“
69.	-	-	Taryba, atsižvelgdama į CEP vartojamas sąvokas, siūlo visame Projekte vartoti terminą „skirstomųjų“ ar „skirstymo“ ir pasirinkti vartoti vieną iš šių sąvokų, kadangi šiuo metu lygiagrečiai vartojami abu terminai. Pažymėtina, kad Direktyvoje įtvirtinta sąvoka verčiama, kaip „skirstymo sistemos operatorius“, o ne „skirstomųjų tinklų operatorius“. Taryba įžvelgia, kad tokia vartoseną liko istoriškai iš praeityje įtvirtintų teisės aktų, tačiau nėra vartojama nei viename ES teisės akte.	-
70.			Taryba siūlo sąvokoje „nepriklausomo elektros energijos tiekimo“ atsisakyti žodžio „nepriklausomo“. Taryba, glaudžiai bendradarbiaudama su kitomis Europos Sąjungos reguliavimo institucijomis, pastebėjo, kad kitose šalyse narėse nėra vartojama minėtoji sąvokos išraiška, nes ji įneša neaiškumo. Taryba įžvelgia, kad tokia vartoseną liko iš praeityje įtvirtintų teisės aktų. Taryba siūlo atsižvelgti į šią pastabą bei atsisakyti „nepriklausomo“ vartojimo, taip suvienodinant sąvokų vartojimą su gamtinių dujų sektoriumi, nebent vyrauja kita nuomonė, kad nepriklausomas pabrėžia tiekėjo nepriklausomybę nuo elektros energijos operatorių, kurie eksploatuoja elektros	

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
71.	52 straipsnis. 77 straipsnio pakeitimas Pakeisti 77 straipsnį ir jį išdėstyti taip: „77 straipsnis. Perdavimo sistemos operatoriaus bendradarbiavimas su užsienio valstybių perdavimo sistemos operatoriais 1. Perdavimo sistemos operatorius bendradarbiauja su užsienio valstybių perdavimo sistemos operatoriais siekiant sukurti konkurencingą elektros energijos vidaus rinką: 1) sprendamas tarpvalstybinius elektros energetikos sektoriaus klausimus; 2) derindamas techninius elektros energijos perdavimo reikalavimus; 3) kitais elektros energetikos sistemos valdymo ir organizavimo tikslais. 2. Perdavimo sistemos operatorius, atlikdamas jam pavestas funkcijas, gali sudaryti bendradarbiavimo susitarimus su kitų valstybių perdavimo sistemos operatoriais, reguliavimo institucijomis, pagal kompetenciją dalyvauti tarptautinių ir regioninių organizacijų, asociacijų, komitetų, komisijų ir darbo grupių veikloje. 3. Lietuvos Respublikos perdavimo sistemos operatorius dalyvauja Europos elektros energijos perdavimo sistemos operatorių tinklo, veikiančio pagal Reglamentą (EB) Nr. 714/2009, veikloje. 1. Perdavimo sistemos operatorius bendradarbiauja su užsienio valstybių perdavimo sistemos operatoriais siekiant sukurti konkurencingą elektros energijos vidaus rinką: 1) sprendamas tarpvalstybinius elektros energetikos sektoriaus klausimus; 2) derindamas techninius elektros energijos perdavimo reikalavimus; 3) užtikrindamas elektros	34 straipsnis Regioninis perdavimo sistemos operatorių bendradarbiavimas 1. Siekdami prisidėti prie 30 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nurodytos veiklos, perdavimo sistemos operatoriai užtikrina, kad ENTSO-E būtų bendradarbiaujama regionų lygmeniu. Visų pirma jie kas dvejus metus paskelbia regioninį investicijų planą ir remdamiesi tuo regioniniu investicijų planu gali priimti sprendimus dėl investavimo. ENTSO-E skatina perdavimo sistemos operatorių bendradarbiavimą regioniniu lygmeniu, užtikrindamas sąveikumą, ryšius ir regionų veiklos rezultatų stebėjimą srityse, kurios dar nesuderintos Sąjungos lygmeniu. 2. Perdavimo sistemos operatoriai skatina eksploatavimo priemonės tinkamiausiam tinklo valdymui užtikrinti, taip pat skatina energijos mainų plėtrą, tarpvalstybinių pajėgumų koordinuotą paskirstymą taikant rinkos priemonėmis grindžiamus nediskriminacinius sprendimo būdus, atkreipiant tinkamą dėmesį į konkrečius trumpalaikio paskirstymo netiesioginių aukcionų privalumus, ir balansavimo bei rezervinės galios mechanizmų integravimą. <...> 53 straipsnis ES SSO subjekto įsteigimas 50) regioninis koordinavimo centras – regioninis koordinavimo centras, įsteigtas pagal Reglamento (ES) 2019/943 35 straipsnį;	energijos tinklus. Pažymėtina, kad regioninis koordinavimo centras (angl. – RCC) gali būti steigiamas ne vien tik regioninio pagrindu, bet pagal kriterijus įtvirtintus Reglamente ir ACER SOR sprendime. Siūloma 77 straipsnyje įtvirtinti, kad SSO dalyvauja ES SSO veikloje. Nuostatos turėtų būti analogiškos, kaip ir nuostatos reglamentuojančios PSO dalyvavimą ENTSO-E. Siūlome ištaisyti vertimo klaidą, nes ES teisės aktuose įprastai terminas „pajėgumų paskirstymas“ (angl. <i>capacity allocation</i>) vartojama, kaip sąvoka, t. y. kaip žodžių junginys. Papildomai siūloma įtvirtinti, kad PSO bendradarbiauja su kitais PSO kuriant regioninius balansavimo pajėgumų mainų / keitimosi bendradarbiavimus (angl. <i>balancing cooperation</i>) pagal EBGL 38–43 straipsnius.	Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas 52 straipsnis. 77 straipsnio pakeitimas Pakeisti 77 straipsnį ir jį išdėstyti taip: „77 straipsnis. Perdavimo sistemos operatoriaus bendradarbiavimas su užsienio valstybių perdavimo sistemos operatoriais <...> 5. Perdavimo sistemos operatorius, kartu su kitais regiono valstybių narių perdavimo sistemos operatoriais, dalyvauja Baltijos regioninio koordinavimo centro steigime ir veikloje, vadovaujantis Reglamente (ES) 2019/943 nustatytais reikalavimais. <...> 7. Perdavimo sistemos operatorius, dalyvaudamas Europos elektros energijos perdavimo sistemos operatorių tinklo veikloje ir bendradarbiaudamas su užsienio valstybių perdavimo sistemos operatoriais, skatina eksploatavimo priemonės tinkamiausiam perdavimo tinklų valdymui užtikrinti, taip pat skatina elektros energijos mainų plėtrą, koordinuotą jungiamųjų linijų pajėgumų koordinuotą paskirstymą taikant rinkos priemonėmis grindžiamus nediskriminacinius sprendimo būdus, atkreipiant tinkamą dėmesį į konkrečius trumpalaikio paskirstymo netiesioginių aukcionų privalumus, ir balansavimo bei rezervinių pajėgumų mechanizmų integravimą.“

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	energetikos sistemos darbo saugumą nacionaliniu ir regioniniu lygmeniu, įskaitant avarijų prevenciją, jų padarinių šalinimą ir sistemos veikimo atkūrimą; 4) įgyvendindamas strateginius elektros energetikos sektoriaus projektus, priskirtus perdavimo sistemos operatoriaus kompetencijai; 5) kitais elektros energetikos sistemos valdymo ir organizavimo tikslais. 2. Perdavimo sistemos operatorius su užsienio valstybių perdavimo sistemos operatoriais bendradarbiauja Europos Sąjungos ir regioniniu lygmeniu. 3. Perdavimo sistemos operatorius, atlikdamas jam pavestas funkcijas, gali sudaryti bendradarbiavimo susitarimus su kitų valstybių perdavimo sistemos operatoriais, reguliavimo institucijomis, pagal kompetenciją dalyvauti tarptautinių ir regioninių organizacijų, asociacijų, komitetų, komisijų ir darbo grupių veikloje. 4. Lietuvos Respublikos perdavimo sistemos operatorius dalyvauja Europos elektros energijos perdavimo sistemos operatorių tinklo, veikiančio pagal Reglamentą (ES) 2019/943, veikloje. 5. Perdavimo sistemos operatorius, kartu su kitais regiono valstybių narių perdavimo sistemos operatoriais, dalyvauja Baltijos regioninio koordinavimo centro steigime ir veikloje, vadovaujantis Reglamente (ES) 2019/943 nustatytais reikalavimais. 6. Perdavimo sistemos operatorius, kartu su kitais valstybių narių perdavimo sistemos operatoriais, dalyvauja bendrosiose platformose, sukurtose ir veikiančiose Europos Sąjungos reglamentuose nustatyta tvarka ir sąlygomis.			

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	7. Perdavimo sistemos operatorius, dalyvaudamas Europos elektros energijos perdavimo sistemos operatorių tinklo veikloje ir bendradarbiaudamas su užsienio valstybių perdavimo sistemos operatoriais, skatina eksploataavimo priemonės tinkamiausiam perdavimo tinklų valdymui užtikrinti, taip pat skatina elektros energijos mainų plėtrą, jungiamųjų linijų pajėgumų koordinuotą paskirstymą taikant rinkos priemonėmis grindžiamus nediskriminacinius sprendimo būdus, atkreipiant tinkamą dėmesį į konkrečius trumpalaikio paskirstymo netiesioginių aukcionų privalumus, ir balansavimo bei rezervinių pajėgumų mechanizmų integravimą.“ 52 straipsnis. 77 straipsnio pakeitimas Pakeisti 77 straipsnį ir jį išdėstyti taip: „77 straipsnis. Perdavimo sistemos operatoriaus bendradarbiavimas su užsienio valstybių perdavimo sistemos operatoriais <...> 5. Perdavimo sistemos operatorius, kartu su kitais regiono valstybių narių perdavimo sistemos operatoriais, dalyvauja Baltijos regioninio koordinavimo centro steigime ir veikloje, vadovaujantis Reglamente (ES) 2019/943 nustatytais reikalavimais. <...>“			
72.	2. Pakeisti 57 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip: „2. Taryba turi teisę gauti iš valstybės institucijų, įskaitant ir jų turimą Europos Sąjungos institucijų bei kitų valstybių narių disponuojamą informaciją, ir iš savivaldybių institucijų bei įstaigų, elektros energijos gamybos, perdavimo, skirstymo ir tiekimo veiklą vykdančių įmonių, taip pat iš elektros biržos paskirtojo rinkos operatoriaus ir kitų		Siūlome papildyti punktą numatant, kad Taryba turi teisę gauti informaciją ir iš rinkos dalyvių, kaip jie apibrėžiami REMIT. Atsižvelgdami į tai, kad sąvoka rinkos dalyvis pagal REMIT apima platesnį asmenų ratą. Taip pat siūloma vartoti sąvoką „elektros energetikos įmonės“. Taip pat, Taryba, atsižvelgdama į CEP vartojamas sąvokas, siūlo visame Projekte	2. Pakeisti 57 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip: „2. Taryba turi teisę gauti iš valstybės institucijų, įskaitant ir jų turimą Europos Sąjungos institucijų bei kitų valstybių narių disponuojamą informaciją, ir iš savivaldybių institucijų bei įstaigų, elektros energetikos energetikos įmonių, taip pat iš elektros biržos paskirtojo rinkos operatoriaus ir kitų rinkos dalyvių ar kitų asmenų

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	asmenų informaciją, kuri reikalinga Tarybai pavestoms elektros energetikos sektoriaus reguliavimo, priežiūros ir kontrolės funkcijoms tinkamai atlikti, įskaitant, bet neapsiribojant, išsamius paaiškinimus dėl ribojamo trečiųjų asmenų dalyvavimo (prieigos) persiunčiant elektros energiją ar atsisakymo suteikti šią prieigą bei informaciją apie priemones, reikalingas elektros tinklams stiprinti.“ 3. Pakeisti 57 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip: „3. Elektros energijos gamybos, perdavimo, skirstymo, tiekimo veiklą vykdančios įmonės ir elektros biržos paskirtasis rinkos operatorius šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytą informaciją privalo teikti teisės aktų nustatyta tvarka.“ 6 straipsnis. 12 straipsnio pakeitimas Pakeisti 12 straipsnį ir jį išdėstyti taip: „12 straipsnis. Elektros energetikos sektoriaus sandara Elektros energetikos sektorių sudaro elektros energijos vartotojai, gamintojai, nepriklausomi ir visuomeniniai tiekėjai, nepriklausomi paklausoje tiekėjai, perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriai ir elektros biržos operatorius rinkos dalyviai, tinklų operatoriai, tinklų naudotojai, vartotojai ir paskirtasis rinkos operatorius, veikiantys šiame įstatyme, Elektros energijos rinkos taisyklėse ir kituose teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis, taip pat jų tarpusavio santykiai ir santykiai su elektros energetikos sektoriaus veiklos valdymo srities institucijomis.“		pakeisti terminų „tinklų operatoriai“ ir vartoti „sistemų operatoriai“, tokiu būdu eliminuojant galimus nesusipratimus bei sulyginant sąvokas su perdavimo bei skirstymo sistemų operatoriais. Taip pat egzistuoja neapibrėžtumas, ar 12 straipsnio 12 dalis apima „apaugos paslaugų teikėjus“ bei sistemos „veikimo atkūrimo paslaugų teikėjus“ (ERGL sąvokos) ir regioninius koordinavimo centrus.	informaciją, kuri reikalinga Tarybai pavestoms elektros energetikos sektoriaus reguliavimo, priežiūros ir kontrolės funkcijoms tinkamai atlikti, įskaitant, bet neapsiribojant, išsamius paaiškinimus dėl ribojamo trečiųjų asmenų dalyvavimo (prieigos) persiunčiant elektros energiją ar atsisakymo suteikti šią prieigą bei informaciją apie priemones, reikalingas elektros tinklams stiprinti.“ 3. Pakeisti 57 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip: „3. Elektros energetikos įmonės, rinkos dalyviai ir elektros biržos paskirtasis rinkos operatorius šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytą informaciją privalo teikti teisės aktų nustatyta tvarka.“ 6 straipsnis. 12 straipsnio pakeitimas Pakeisti 12 straipsnį ir jį išdėstyti taip: „12 straipsnis. Elektros energetikos sektoriaus sandara Elektros energetikos sektorių sudaro rinkos dalyviai, tinklų sistemų operatoriai, tinklų sistemų naudotojai, vartotojai ir paskirtasis rinkos operatorius, veikiantys šiame įstatyme, Elektros energijos rinkos taisyklėse ir kituose teisės aktuose Reglamento (ES) 2019/943 ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis, taip pat jų tarpusavio santykiai ir santykiai su elektros energetikos sektoriaus veiklos valdymo srities institucijomis.“
73.	40 straipsnis. 59 straipsnio		Taryba pastebi, kad 59 straipsnio turinys neatspindi jo pavadinimo, nes straipsnyje	40 straipsnis. 59 straipsnio

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	pakeitimas 1. Pakeisti 59 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip: „1. Elektros energijos rinka organizuojama Prekybos elektros energija šiame įstatyme, Europos Sąjungos reglamentuose ir Elektros energijos rinkos taisyklėse nustatytais būdais, taikant reguliuojamojo trečiųjų asmenų dalyvavimo principą elektros energijai persiusti.“ 2. Pripažinti netekusia galios 59 straipsnio 2 dalį. 2. Prekyba pagalbiniais instrumentais organizuojama atskirai nuo prekybos elektros energija elektros biržoje. 3. Pakeisti 59 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip: „5. Kiekvienas gamintojas ir tiekėjas yra atsakingas už elektros energijos gamybos kiekio, būtino pirkėjų poreikiams patenkinti, ir kiekio, nurodyto elektros energijos pirkimo-pardavimo grafikuose, pirkimo ar pardavimo atitiktį. Prekyba balansavimo ir reguliavimo energija vykdoma pagal Prekybos elektros energija taisykles. rinkos dalyvis yra atsakingas už savo paties sukeltą disbalansą. Tuo tikslu rinkos dalyvis arba pats yra už balansą atsakinga šalis, arba pagal sutartį perduoda savo atsakomybę paties pasirinktai už balansą atsakingai šaliai. Kiekviena už balansą atsakinga šalis finansiškai atsako už		nėra įtvirtintų visų rinkos modelio elementų ir aprašytų visų santykių tarp rinkos dalyvių. Nėra aprašyta, kaip vykdoma veikla visose energijos rinkos segmentuose. Pvz., balansavimo pajėgumų rinka, pajėgumų aukcionų rinka, su dažnio valdymu nesusijusių paslaugų rinka ir t. t. Atitinkamai siekiant aiškumo, siūlome šiame straipsnyje išvardinti visus esminius energijos rinkos segmentų elementus arba siekiant nedubliuoti kitų EEĮ nuostatų atsisakyti šio straipsnio. Pažymėtina, kad šiame straipsnyje įtvirtintos besidubliuojančios operatorių bei kitų asmenų, dalyvaujančių elektros energijos rinkose funkcijos. Atitinkamos rinkos dalyvių teisės ir pareigos jau yra įtvirtintos įstatyme, o jeigu nėra, turėtų atsirasti prie asmenų veiklą reglamentuojančių straipsnių: operatorių funkcijos ir pareigos, asmenų, vykdančių veiklą elektros energijos sektoriuje teisės ir pareigos.	pakeitimas 1. Pakeisti 59 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip: „1. Elektros energijos rinka organizuojama Prekybos elektros energija šiame įstatyme, Europos Sąjungos reglamentuose ir Elektros energijos rinkos taisyklėse nustatytais būdais, taikant reguliuojamojo trečiųjų asmenų dalyvavimo principą elektros energijai persiusti.“ 2. Pripažinti netekusia galios 59 straipsnio 2 dalį. 2. Prekyba pagalbiniais instrumentais organizuojama atskirai nuo prekybos elektros energija elektros biržoje. 3. Pakeisti 59 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip: „5. Kiekvienas gamintojas ir tiekėjas yra atsakingas už elektros energijos gamybos kiekio, būtino pirkėjų poreikiams patenkinti, ir kiekio, nurodyto elektros energijos pirkimo-pardavimo grafikuose, pirkimo ar pardavimo atitiktį. Prekyba balansavimo ir reguliavimo energija vykdoma pagal Prekybos elektros energija taisykles. rinkos dalyvis yra atsakingas už savo paties sukeltą disbalansą. Tuo tikslu rinkos dalyvis arba pats yra už balansą atsakinga šalis, arba pagal sutartį perduoda savo atsakomybę paties pasirinktai už balansą atsakingai šaliai. Kiekviena už balansą atsakinga šalis finansiškai atsako už savo pačios ir kiekvieno jos atstovaujamo

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	savo pačios ir kiekvieno jos atstovaujamo rinkos dalyvio sukeltą disbalansą ir deda visas protingas pastangas užtikrinti savo ir kiekvieno jos atstovaujamo rinkos dalyvio balansą arba padėti užtikrinti elektros energetikos sistemos balansą.“ 4. Papildyti 59 straipsnį 5¹ dalimi: „5¹. Šio straipsnio 5 dalyje nustatyta rinkos dalyvio atsakomybė už disbalansą gali būti netaikoma tik šiame įstatyme ir (ar) Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme numatytais atvejais. Už rinkos dalyvio, kuris įstatymu yra atleistas nuo atsakomybės už disbalansą, sukeltą disbalansą finansiškai atsako skirstomųjų tinklų operatorius ir (ar) paskirtoji įmonė, veikiantys šio įstatymo 58 straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis. Su tokia finansine atsakomybe susijusios skirstomųjų tinklų operatoriaus ir (ar) paskirtosios įmonės patirtos sąnaudos gali būti kompensuojamos viešuosius interesus atitinkančių pasaugų lėšomis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir sąlygomis.“ 5. Papildyti 59 straipsnį 5² dalimi: „5². Balansavimo energija prekiaujama ir atsiskaitymai už disbalansą vykdomi balansavimo paslaugų rinkoje sutarčių tarp rinkos dalyvių pagrindu šiame įstatyme, Reglamente (ES) 2017/2195 ir Elektros energijos rinkos taisyklėse nustatyta tvarka ir sąlygomis. Balansavimo paslaugų teikimo sutarties (balansavimo paslaugų teikėjams taikomų nuostatų ir sąlygų) ir atsiskaitymo už disbalansą sutarties (už balansą atsakingoms šalims taikomų			rinkos dalyvio sukeltą disbalansą ir deda visas protingas pastangas užtikrinti savo ir kiekvieno jos atstovaujamo rinkos dalyvio balansą arba padėti užtikrinti elektros energetikos sistemos balansą.“ 4. Papildyti 59 straipsnį 5¹ dalimi: „5¹. Šio straipsnio 5 dalyje nustatyta rinkos dalyvio atsakomybė už disbalansą gali būti netaikoma tik šiame įstatyme ir (ar) Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme numatytais atvejais. Už rinkos dalyvio, kuris įstatymu yra atleistas nuo atsakomybės už disbalansą, sukeltą disbalansą finansiškai atsako skirstomųjų tinklų operatorius ir (ar) paskirtoji įmonė, veikiantys šio įstatymo 58 straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis. Su tokia finansine atsakomybe susijusios skirstomųjų tinklų operatoriaus ir (ar) paskirtosios įmonės patirtos sąnaudos gali būti kompensuojamos viešuosius interesus atitinkančių pasaugų lėšomis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir sąlygomis.“ 5. Papildyti 59 straipsnį 5² dalimi: „5². Balansavimo energija prekiaujama ir atsiskaitymai už disbalansą vykdomi balansavimo paslaugų rinkoje sutarčių tarp rinkos dalyvių pagrindu šiame įstatyme, Reglamente (ES) 2017/2195 ir Elektros energijos rinkos taisyklėse nustatyta tvarka ir sąlygomis. Balansavimo paslaugų teikimo sutarties (balansavimo paslaugų teikėjams taikomų nuostatų ir sąlygų) ir atsiskaitymo už disbalansą sutarties (už balansą atsakingoms šalims taikomų

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	sąlygų) ir atsiskaitymo už disbalansą sutarties (už balansą atsakingoms šalims taikomų nuostatų ir sąlygų) standartines sąlygas rengia ir, suderinęs su Taryba, savo interneto svetainėje skelbia perdavimo sistemos operatorius.“ 6. Buvusią 59 straipsnio 5¹ dalį laikyti 5³ dalimi, ją pakeisti ir išdėstyti taip: „5¹³. Nepriklausomas paklausos telkėjas prekiauja elektros energija vadovaudamasis Prekybos elektros energija Elektros energijos rinkos taisyklėmis ir perdavimo sistemos operatoriaus nustatytais sąlygomis. Nepriklausomas paklausos telkėjas, jeigu jis yra balansavimo energijos tiekėjas paslaugų teikėjas, arba balansavimo energijos tiekėjas paslaugų teikėjas, su kuriuo nepriklausomas paklausos telkėjas sudaro balansavimo energijos pirkimo-pardavimo sutartį, atsako už nepriklausomo paklausos telkėjo nepatiktą arba patiktą per didelį elektros energijos kiekį.“ 7. Pakeisti 59 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip: „6. Perdavimo sistemos operatorius, atlikdamas nacionalinę balansavimo funkciją balansavimą, sudaro nacionalinį balansą, atitinkantį nupirkto ir parduoto elektros energijos kiekį, pagal balansavimo energijos tiekėjų už balansą atsakingų šalių pateiktus duomenis ir patikrina pateiktų duomenų tikslumą pagal prekybos elektros energija elektros biržoje ir prekybos pagal dvišales sutartis duomenis, taip pat			nuostatų ir sąlygų) standartines sąlygas rengia ir, suderinęs su Taryba, savo interneto svetainėje skelbia perdavimo sistemos operatorius.“ 6. Buvusią 59 straipsnio 5¹ dalį laikyti 5³ dalimi, ją pakeisti ir išdėstyti taip: „5¹³. Nepriklausomas paklausos telkėjas prekiauja elektros energija vadovaudamasis Prekybos elektros energija Elektros energijos rinkos taisyklėmis ir perdavimo sistemos operatoriaus nustatytais sąlygomis. Nepriklausomas paklausos telkėjas, jeigu jis yra balansavimo energijos tiekėjas paslaugų teikėjas, arba balansavimo energijos tiekėjas paslaugų teikėjas, su kuriuo nepriklausomas paklausos telkėjas sudaro balansavimo energijos pirkimo-pardavimo sutartį, atsako už nepriklausomo paklausos telkėjo nepatiktą arba patiktą per didelį elektros energijos kiekį.“ 7. Pakeisti 59 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip: „6. Perdavimo sistemos operatorius, atlikdamas nacionalinę balansavimo funkciją balansavimą, sudaro nacionalinį balansą, atitinkantį nupirkto ir parduoto elektros energijos kiekį, pagal balansavimo energijos tiekėjų už balansą atsakingų šalių pateiktus duomenis ir patikrina pateiktų duomenų tikslumą pagal prekybos elektros energija elektros biržoje ir prekybos pagal dvišales sutartis duomenis, taip pat sutrikimų ir avarijų atveju koordinuoja gamintojų veiksmus, perka elektros energiją, reikalingą

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	sutrikimų ir avarijų atveju koordinuoja gamintojų veiksmus, perka elektros energiją, reikalingą elektros energijos sąnaudoms perdavimo tinkle kompensuoti, teikia viešuosius interesus atitinkančias paslaugas elektros energetikos sektoriuje.“ 8. Pakeisti 59 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip: „7. Perdavimo sistemos operatorius negali riboti gamintojų, gaminančių elektros energiją ir šilumą didelio naudingumo kogeneracijos būdu, galimybių teikti reguliavimo balansavimo ir papildomas paslaugas, jeigu užtikrinamas perdavimo tinklo saugumas ir patikimumas.“ 9. Papildyti 59 straipsnį 8 dalimi: „8. Perdavimo sistemos operatorius ir paskirtasis rinkos operatorius bendrai organizuoja kitos paros ir einamosios paros elektros energijos rinkų valdymą vadovaudamiesi šiame įstatyme, Reglamente (ES) 2015/1222 ir Elektros energijos rinkos taisyklėse nustatytais reikalavimais. Prekyba kitos paros ir einamosios paros elektros energijos rinkose vykdoma elektros biržoje.“ 10. Papildyti 59 straipsnį 9 dalimi: „9. Išankstinių sandorių rinka elektros energetikos sektoriuje, įskaitant perdavimo sistemos operatoriaus suteikiamas ilgalaikes elektros energijos			elektros energijos sąnaudoms perdavimo tinkle kompensuoti, teikia viešuosius interesus atitinkančias paslaugas elektros energetikos sektoriuje.“ 8. Pakeisti 59 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip: „7. Perdavimo sistemos operatorius negali riboti gamintojų, gaminančių elektros energiją ir šilumą didelio naudingumo kogeneracijos būdu, galimybių teikti reguliavimo balansavimo ir papildomas paslaugas, jeigu užtikrinamas perdavimo tinklo saugumas ir patikimumas.“ 9. Papildyti 59 straipsnį 8 dalimi: „8. Perdavimo sistemos operatorius ir paskirtasis rinkos operatorius bendrai organizuoja kitos paros ir einamosios paros elektros energijos rinkų valdymą vadovaudamiesi šiame įstatyme, Reglamente (ES) 2015/1222 ir Elektros energijos rinkos taisyklėse nustatytais reikalavimais. Prekyba kitos paros ir einamosios paros elektros energijos rinkose vykdoma elektros biržoje.“ 10. Papildyti 59 straipsnį 9 dalimi: „9. Išankstinių sandorių rinka elektros energetikos sektoriuje, įskaitant perdavimo sistemos operatoriaus suteikiamas ilgalaikes elektros energijos

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	persiuntimo perdavimo tinklais teises ir (ar) taikomas kitas lygiavertes priemones ir (ar) rinkoje siūlomus finansinės rizikos dėl elektros energijos kainų kaitos draudimo produktus, organizuojama Finansinių priemonių rinkų įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis, vadovaujantis Reglamente (ES) 2016/1719 nustatytais reikalavimais.“			produktus, — organizuojama — Finansinių priemonių rinkų įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis, vadovaujantis Reglamente (ES) 2016/1719 nustatytais reikalavimais.“
74.	Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymas 1 straipsnis. Įstatymo paskirtis 1. Šis įstatymas nustato Lietuvos Respublikos elektros energetikos sektoriaus valstybinio valdymo, reguliavimo, priežiūros ir kontrolės bei veiklos elektros energetikos sektoriuje organizavimo teisinius pagrindus, taip pat reglamentuoja elektros energijos gamintojų, paslaugų teikėjų, vartotojų ir valstybinį elektros energetikos sektoriaus reguliavimą, priežiūrą ir kontrolę vykdančių institucijų tarpusavio santykius elektros energijos gamybos, perdavimo, skirstymo, tiekimo ir vartotojų teisių ir teisėtų interesų užtikrinimo srityse.	Šia direktyva nustatomos elektros energijos gamybos, perdavimo, skirstymo, energijos kaupimo ir tiekimo bendrosios taisyklės ir vartotojų apsaugos nuostatos siekiant sukurti iš tiesų integruotas, konkurencingas, į vartotojus orientuotas, lanksčias, sąžiningas ir skaidrias elektros energijos rinkas Sąjungoje. Šia direktyva siekiama, išnaudojant integruotos rinkos privalumus, užtikrinti vartotojams įperkamas, skaidrias energijos kainas ir išlaidas, aukštą tiekimo saugumo lygį ir sklandų perėjimą prie tvarios mažo anglies dioksido kiekio energetikos sistemos. Ja nustatomos pagrindinės taisyklės, reglamentuojančios Sąjungos elektros energijos sektoriaus organizavimą ir veikimą, visų pirma taisyklės, reglamentuojančios galių vartotojams suteikimą ir apsaugą, atvirą patekimą į integruotą rinką, trečiųjų šalių prieigą prie perdavimo ir skirstymo infrastruktūros, atskyrimo reikalavimus, taip pat energetikos reguliavimo institucijų nepriklausomumui taikomas taisykles. Šia direktyva taip pat numatyti valstybių narių, reguliavimo institucijų ir perdavimo sistemos operatorių bendradarbiavimo būdai, siekiant sukurti tarpusavyje sujungtą vidaus elektros energijos rinką, kuria būtų didinamas elektros energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių, laisvos konkurencijos ir tiekimo	Taryba siūlo, atsižvelgdama į pokyčius, atliktus Direktyvoje, papildomai paminėti perdavimo, skirstymo, energijos kaupimo ir kitas veiklas.	Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymas 1 straipsnis. Įstatymo paskirtis 1. Šis įstatymas nustato Lietuvos Respublikos elektros energetikos sektoriaus valstybinio valdymo, reguliavimo, priežiūros ir kontrolės bei veiklos elektros energetikos sektoriuje organizavimo teisinius pagrindus, taip pat reglamentuoja elektros energijos gamintojų, paslaugų teikėjų, vartotojų, rinkos dalyvių, asmenų vykdančių perdavimo, skirstymo, energijos kaupimo, telkimo veiklas ir valstybinį elektros energetikos sektoriaus reguliavimą, priežiūrą ir kontrolę vykdančių institucijų tarpusavio santykius elektros energijos gamybos, perdavimo, skirstymo, tiekimo ir vartotojų teisių ir teisėtų interesų užtikrinimo srityse.

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
		saugumo integravimas.		
75.	31 straipsnis. Perdavimo sistemos operatoriaus pareigos 1. Perdavimo sistemos operatorius privalo: <...> 20) užtikrinti informacijos, gautos atliekant savo funkcijas ir sudarančios komercinę ar kitokią paslaptį, konfidencialumą, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus, ir nenaudoti šios informacijos kitų elektros energetikos sektoriaus dalyvių diskriminavimo tikslais. Taryba prižiūri ir kontroliuoja, kad perdavimo sistemos operatoriaus gauta informacija, sudaranti komercinę ar kitokią paslaptį, nebūtų perduodama jokiems tretiesiems asmenims, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus, o perdavimo sistemos operatoriaus personalas neteiktų paslaugų ar nebūtų perleidžiamas įmonėms, vykdančioms elektros energijos gamybos ar tiekimo veiklą;	-	Siūlome patikslinti punktą nustatant, kad Taryba, gavusi iš Litgrid komercinę, konfidencialią informaciją, turi pareigą jos neatskleisti trečiosioms šalims.	-
76.	28 straipsnis. Informacijos teikimas	-	Taryba pastebi, kad straipsnio turinys neatspindi jo pavadinimo. Straipsnio pavadinimas turėtų apimti visos informacijos, kuri teikiama pagal EEĮ, teikimą, tačiau jame kalbama tik apie informacijos, susijusios su PSO sertifikavimu, teikimą. Dėl šios priežasties, Taryba siūlo sukonkretinti straipsnio pavadinimą.	28 straipsnis. Informacijos Informacijos dėl PSO sertifikavimo teikimasteikimas
77.	26 straipsnis. Konsultacijos ir bendradarbiavimas 2. Taryba glaudžiai bendradarbiauja su Europos Sąjungos Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra (ACER), veikiančia pagal 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 713/2009, įsteigiantį Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūrą, taip pat su kitų valstybių narių	-	Siūlome pateikti nuorodas į aktualių teisės aktų redakcijas.	26 straipsnis. Konsultacijos ir bendradarbiavimas 2. Taryba glaudžiai bendradarbiauja su Europos Sąjungos Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra (ACER), veikiančia pagal 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 713/2009, įsteigiantį Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūrą 2019 m. birželio

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	reguliavimo institucijomis ir Europos Komisija. 5. Taryba turi teisę pranešti Europos Komisijai apie kitos valstybės narės reguliavimo institucijos priimtą sprendimą, reikšmingą tarpvalstybiniam elektros energijos mainams, kuris, Tarybos vertinimu, neatitinka 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 714/2009 dėl prieigos prie tarpvalstybinių elektros energijos mainų tinklo sąlygų, panaikinančiame Reglamentą (EB) Nr. 1228/2003, ar 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2009/72/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinančioje Direktyvą 2003/54/EB, nurodytų gairių. Toks pranešimas turi būti pateiktas Europos Komisijai per du mėnesius nuo atitinkamo reguliavimo institucijos sprendimo priėmimo. 6. Jeigu Europos Komisija, 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/72/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinančios Direktyvą 2003/54/EB, 39 straipsnyje nustatyta tvarka ir sąlygomis nurodo panaikinti Tarybos priimtą sprendimą, Taryba ne vėliau kaip per du mėnesius privalo panaikinti arba pakeisti atitinkamą sprendimą, atsižvelgdama į Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimus, ir apie tai informuoti Europos Komisiją.			5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/942, kuriuo įsteigiama Europos Sąjungos energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra, taip pat su kitų valstybių narių reguliavimo institucijomis ir Europos Komisija. <...> „4. Taryba turi teisę kreiptis į Europos Sąjungos Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūrą (ACER) su prašymu pateikti nuomonę, ar Tarybos priimti sprendimai atitinka Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimus ir (ar) Europos Komisijos patvirtintas gaires.“ 5. Taryba turi teisę pranešti Europos Komisijai apie kitos valstybės narės reguliavimo institucijos priimtą sprendimą, reikšmingą tarpvalstybiniam elektros energijos mainams, kuris, Tarybos vertinimu, neatitinka 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 714/2009 dėl prieigos prie tarpvalstybinių elektros energijos mainų tinklo sąlygų, panaikinančiame Reglamentą (EB) Nr. 1228/2003 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/943 dėl elektros energijos vidaus rinkos, ar 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2009/72/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinančioje Direktyvą 2003/54/EB 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/944 dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES, nurodytų gairių. Toks pranešimas turi būti pateiktas Europos Komisijai per du mėnesius nuo atitinkamo reguliavimo institucijos sprendimo

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
				priėmimo. 6. Jeigu Europos Komisija, 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/72/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinančios Direktyvą 2003/54/EB 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/944 dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES, 39 63 straipsnyje 46. Tinklų naudotojas – asmuo, kurio įrenginiai yra prijungti prie perdavimo ar skirstomųjų tinklų ir kuris naudojasi ar gali naudotis elektros energijos persiuntimo paslauga. 14 straipsnis. 23 straipsnio pakeitimas 2. Pakeisti 23 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip: „5. Perdavimo sistemos operatorius privalo užtikrinti, kad tinklų naudotojams ir nepriklausomiems paklausos telkėjams būtų sudarytos objektyvios ir nediskriminacinės naudojimosi perdavimo tinklais sąlygos. Taryba derina elektros energijos perdavimo paslaugos sutarčių standartines sąlygas, kurių projektą parengia ir Tarybai teikia perdavimo sistemos operatorius. Suderintas elektros energijos perdavimo paslaugos sutarčių standartines sąlygas perdavimo sistemos operatorius skelbia savo interneto svetainėje.“
78.	46. Tinklų naudotojas – asmuo, kurio įrenginiai yra prijungti prie perdavimo ar skirstomųjų tinklų ir kuris naudojasi ar gali naudotis elektros energijos persiuntimo paslauga. 14 straipsnis. 23 straipsnio pakeitimas 2. Pakeisti 23 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip: „5. Perdavimo sistemos operatorius privalo užtikrinti, kad tinklų naudotojams ir nepriklausomiems paklausos telkėjams būtų sudarytos objektyvios ir nediskriminacinės naudojimosi perdavimo tinklais sąlygos. Taryba derina elektros energijos perdavimo paslaugos sutarčių standartines sąlygas, kurių projektą parengia ir Tarybai teikia perdavimo sistemos operatorius. Suderintas elektros energijos perdavimo paslaugos sutarčių standartines sąlygas perdavimo sistemos operatorius skelbia savo interneto svetainėje.“	Direktyva 2 straipsnis <...> 36) sistemos naudotojas (angl. <i>system user</i>) – fizinis ar juridinis asmuo, kuris tiekia elektros energiją arba kuriam ji tiekama perdavimo sistema ar skirstymo sistema;	Tinklų naudotojų sąvoka neapima asmenų, kurie turi teisę naudotis perdavimo paslauga, bet neturi fizinių įrenginių, t. y. tiekėjų, telkėjų. Dėl tokio sąvokos vartojimo gali likti vietų, kuriose nebus reglamentuojami santykiai tarp asmenų („pilkųjų zonų“). Atsižvelgdami į tai siūlome tikslinti EEĮ sąvoką „tinklų naudotojas“ arba atitinkamai tikslinti Projekto 16 straipsnio 1 dalį ir 14 straipsnio 2 dalį ir kitas aktualias dalis. Atkreipiamas dėmesys, kad niekur kitur energetikos rinkos ES teisės aktuose nėra įtvirtintos šios sąvokos apibrėžties, tačiau panaši terminologija vartojama ES TA tekste (pvz., angl. <i>grid user</i> (CNC, ERGL), <i>network user</i> (EBGL, Reglamente)). Taigi, dėl tokios vartosenos gali kilti misinterpretacijų, kaip skaitant EEĮ ar ES TA interpretuoti vartojamą terminą. Atsižvelgdami į tai, siūlome sistemškai peržiūrėti viso Projekto ir viso EEĮ nuostatas peržiūrėti sąvokos „tinklų	

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	<...> 16 straipsnis. 30 straipsnio pakeitimas 1. Pakeisti 30 straipsnio 1 punktą ir jį išdėstyti taip: „1) gauti iš gamintojų, skirstomųjų tinklų operatorių ir vartotojų, kurių įrenginiai prijungti prie perdavimo tinklų, perdavimo tinklų naudotojų rodmenis ir kitą informaciją, reikalingą ilgalaikiai plėtrai planuoti, balansavimo funkcijai balansavimui ir kitoms pareigoms, nurodytoms šiame įstatyme, atlikti;“.		naudotojas“ vartojimą ir vietoje jos vartoti Direktyvoje apibrėžtą ir vartojamą sąvoką – „sistemos naudotojas“.	
79.	2. Pakeisti 30 straipsnio 4 punktą ir jį išdėstyti taip: „4) būti vienintelis Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos balansavimo ir reguliavimo energijos prekybos vykdyti prekybą balansavimo paslaugomis su kitų valstybių elektros energetikos sistemomis atstovas, kuri yra išimtinė perdavimo sistemos operatoriaus teisė, taip pat organizuoti prekybą balansavimo paslaugomis ir reguliavimo elektros energija, rezervine galia aukštesniuose Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemoje rinkos sąlygomis;“.	-	Pažymėtina, kad nuostata tikslintina, nes neatspindi situacijų, kai yra keičiamasi / dalinamasi balansavimo paslaugomis regioniniu lygiu. Pažymėtina, kad balansavimo paslaugų sąvoka apima balansavimo rezervų (pajėgumų) sąvoką (EBGL 2(5) sąvoka), todėl dubliavimas nėra tikslingas. Pažymėtina, kad pagal EBGL įvadinčius straipsnius, sąvokas ir pagal bendrąsias PSO funkcijas (Direktyvos 40 straipsnis, EEĮ 31 ir 21 straipsniai) ir taip yra akivaizdu, kad balansavimas yra viena iš PSO funkcijų, kuri pagal jokių kitų teisės aktus nėra priskirta kitiems asmenims, todėl nėra tikslingas dubliavimas. Todėl siekiant tikslumo ir aiškumo siūlome išdėstyti pagal pateiktą siūlymą:	2. Pakeisti 30 straipsnio 4 punktą ir jį išdėstyti taip: „4) vykdyti organizuoti prekybą balansavimo paslaugomis su kitų valstybių elektros energetikos sistemomis, kuri yra išimtinė perdavimo sistemos operatoriaus teisė, taip pat organizuoti prekybą balansavimo paslaugomis ir rezervine galia Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemoje rinkos sąlygomis;“.
	20. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį 42 punktu: „42) dalyvauti bendrojoje paskirstymo platformoje, nurodytoje Reglamente (ES) 2016/1719;“. 21. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį 43 punktu: „43) dalyvauti Europos balansavimo energijos mainų ir disbalanso pasiskirstymo nustatymo platformose,		Pažymėtina, kad terminas balansavimo paskirstymo nustatymas (angl. <i>imbalance netting</i>) ir terminas paskirstymo platforma (angl. <i>allocation platform</i>) yra nevisai aiškiai ir bendru atveju suprantamai išverstas, todėl siekiant aiškumo siūlome Projekte pateikti nuorodas į atitinkamus FCA ir EBGL straipsnius.	

Eil. Nr.	Projektų nuostatos	ES teisės akto nuostata	Tarybos komentaras	Siūlomas pakeitimas
	nurodytose Reglamente (ES) 2017/2195;“.			
80.	48 straipsnis. Elektros energijos apskaitos organizavimas 1. Tinklų operatoriai yra atsakingi už jų valdomais elektros tinklais persiūstos elektros energijos matavimo ir apskaitos organizavimą. 2. Tinklų operatorių pagal apskaitos prietaisų rodmenis nustatytas vartotojų, prijungtų prie perdavimo ar skirstomųjų tinklų ir perkančių elektros energiją iš visuomeninių ar nepriklausomų tiekėjų, suvartotos elektros energijos kiekis perdavimo sistemos operatoriaus pripažįstamas faktiniu suvartotos elektros energijos kiekiu, kurį privalo nusipirkti visuomeninis, nepriklausomas tiekėjas. Ši nuostata netaikoma gamintojams, elektros energiją gaminantiems iš atsinaujinančių išteklių, ar kitiems nepriklausomiems tiekėjams, kurie taip pat turi ir leidimą gaminti elektros energiją. Gamintojas, elektros energiją gaminantis iš atsinaujinančių išteklių, ar nepriklausomas tiekėjas, kuris taip pat turi ir leidimą gaminti elektros energiją, privalo nusipirkti tokį elektros energijos kiekį, kuris nepadengia perdavimo sistemos operatoriaus pripažinto vartotojo faktinio suvartoto elektros energijos kiekio.		Atsižvelgdami į naują EBGL įtvirtintą balansavimo sąvoką, už „balansą atsakingos šalies“, „disbalanso“ sąvoką, dabar taikomą balansavimo režimą, siūloma įvertinti poreikį keisti 48 straipsnio 1 ir 2 dalis.	

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, Verkių g. 25C-1, Vilnius (2020-12-01 15:54:03)
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL ŠVARIOS ENERGIJOS PAKETO PERKĖLIMO Į NACIONALINĘ TEISĘ
Dokumento registracijos data ir numeris	2020-10-19 Nr. R2-(RPS)-5571
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2020-10-19 Nr. 2-4937
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Inga Žilienė, Tarybos pirmininkė
Parašo sukūrimo data ir laikas	2020-10-19 11:29:00 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2020-10-19 11:29:15 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	ADIC CA-A,Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM,2.5.4.97=#1309313838373738333135,LT
Sertifikato galiojimo laikas	2019-07-09 09:56:02–2022-07-08 09:56:02
Parašo paskirtis	Registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Dokumentų valdymo sistema Avilys
Parašo sukūrimo data ir laikas	2020-10-19 11:34:01 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	-
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	RCSC IssuingCA,VI Registru centras - i.k. 124110246,RCSC,LT
Sertifikato galiojimo laikas	2020-05-22 11:50:44–2023-05-22 11:50:44
Parašo paskirtis	Gauto dokumento registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Sisteminis vartotojas, Specialistas
Parašo sukūrimo data ir laikas	2020-10-19 11:41:58 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	-
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	RCSC IssuingCA,VI Registru centras - i.k. 124110246,RCSC,LT
Sertifikato galiojimo laikas	2019-03-12 13:36:33–2022-03-11 13:36:33
Parašo paskirtis	Gauto dokumento registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Sisteminis vartotojas, Specialistas
Parašo sukūrimo data ir laikas	2020-10-19 11:42:20 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	-
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	RCSC IssuingCA,VI Registru centras - i.k. 124110246,RCSC,LT
Sertifikato galiojimo laikas	2019-03-12 13:36:33–2022-03-11 13:36:33

Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Dokumento registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant CN=Dokumentų valdymo sistema Avilys, O=Valstybinė energetikos reguliavimo taryba į.k. 188706554, L=Vilnius, S=Lietuva, C=LT sertifikatą, sertifikatas galioja 2020-05-22 11:50:44–2023-05-22 11:50:44 "Dokumento registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant CN=Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, O="Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, į.k.302308327", L=Vilnius, S=Lithuania, C=LT sertifikatą, sertifikatas galioja 2019-03-12 13:36:33–2022-03-11 13:36:33, "Gauto dokumento registracija" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant CN=Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, O="Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, į.k.302308327", L=Vilnius, S=Lithuania, C=LT sertifikatą, sertifikatas galioja 2019-03-12 13:36:33–2022-03-11 13:36:33 "Dokumento registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant CN=Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, O="Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, į.k.302308327", L=Vilnius, S=Lithuania, C=LT sertifikatą, sertifikatas galioja 2019-03-12 13:36:33–2022-03-11 13:36:33, "Gauto dokumento registracija" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant CN=Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, O="Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, į.k.302308327", L=Vilnius, S=Lithuania, C=LT sertifikatą, sertifikatas galioja 2019-03-12 13:36:33–2022-03-11 13:36:33
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema Avilys, versija 3.5.27
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2020-12-01 15:54:03)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2020-12-01 15:54:03 atspausdino Elena Mačiulaitytė
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	-